

FAITHFUL MEN · ISANG AKLATAN NG MGA KLASIKONG
KRISTİYANO

Mga Pag-aaral sa Unang Aklat ng mga Awit

Studies on Book One of the Psalms

H. A. Ironside

Isinalin sa Tagalog mula sa orihinal na Ingles

Faithful Men

PlymouthBrethren.org · KEE Philippine Missions

Orihinal na pamagat sa Ingles: *Studies on Book One of the Psalms*, ni H. A. Ironside.

Orihinal na edisyon: Loizeaux Brothers, Inc., New York, N. Y. First Edition, January 1952. Third Printing, February 1963.

Salin sa Tagalog, 2026. Ang mga sipi mula sa Kasulatan ay isinalin mula sa edisyong Ingles ng aklat na ito; ang mga talata ay maaaring basahin sa Ang Dating Biblia.

Faithful Men, mula sa PlymouthBrethren.org at KEE Philippine Missions. Libreng basahin at ibahagi; huwag ipagbili.

“Ang mga bagay na iyong narinig sa akin sa harap ng maraming saksi, ay ipagkatiwala mo sa mga taong tapat, na makapagtuturo naman sa iba.” (2 Timoteo 2:2)

Paunang Salita

Nakipaglaban ako ng mabuting pakikipaglaban,
natapos ko na ang aking takbuhin, iningatan ko
ang pananampalataya: Mula ngayon ay may nakalaan
sa akin na putong ng katuwiran,
na ibibigay sa akin ng Panginoon, ang matuwid na hukom,
sa araw na iyon: at hindi lamang sa akin,
kundi sa lahat din naman ng mga umiibig
sa Kanyang pagpapakita:—2 Timoteo 4:7, 8

Si Harry A. Ironside ay nasa tahanan na ngayon kasama ng
Panginoon na kanyang Tagapagligtas, na lubos niyang inibig at
buong-pusong pinaglingkuran.

Batid ng mga tagapaglathala kung gaano kalaking pribilehiyo
ang maingatan sa anyong aklat ang mga pag-aaral na ito sa
unang aklat ng mga Awit.

Ang mga pananalitang ito ay unang ibinigay ni Dr. Ironside sa
Moody Memorial Church sa Chicago, Illinois, at inilimbag sa
Moody Church News. Inilalathala namin ang mga ito ngayon na
may taimtim na pag-asang magiging daan ang mga ito ng
masaganang pagpapala "sa lahat din naman ng mga umiibig sa
Kanyang pagpapakita."

Ang mga Tagapaglathala
New York
Disyembre 1951

Panimulang Aral at Paliwanag sa Awit 1

Ngayong sisimulan na natin ang pag-aaral ng aklat na ito, gusto ko munang magsabi ng ilang bagay bilang panimula. Sa palagay ko, wala nang bahagi ng Banal na Kasulatan na naging mas mahalaga sa bayan ng Diyos, lalo na sa mga mananampalatayang sinusubok at nagdurusa sa buong kasaysayan ng mga Judio at ng mga Cristiano, kaysa sa aklat ng mga Awit. Siyempre, ang pagsambang ipinapahayag sa aklat na ito ay hindi pa umaabot sa buong katangian ng pagsambang Cristiano na gaya sa kasalukuyang panahong ito ng biyaya ng Diyos.

Habang binabasa natin ang mga Awit, kailangan nating tandaan na nang isulat ang mga ito, hindi pa nagkakatawang-tao ang ating Panginoong Jesus; kaya hindi pa naisasagawa ang pagtubos, at hindi pa napupunit ang tabing. Para bang ang Diyos ay nakakulong palayo sa tao, at ang tao ay nakasara palabas mula sa Diyos; kaya ang sumasamba noong panahon ng Lumang Tipan ay nagsasabi ng ilang bagay na hindi na angkop sa bibig ng isang sumasambang naturuan nang tama sa kasalukuyang panahong ito ng biyaya.

Nananalangin si David, "Huwag Mong bawiin sa akin ang Iyong Banal na Espiritu." Walang Cristianong naturuan nang mabuti ang mananalangin nang ganyan ngayon, sapagkat alam na natin ngayon na tinanggap natin ang Espiritu Santo upang manatili sa atin magpakailanman. Tayo ay tinatakan ng Espiritu Santo hanggang sa pagtubos sa biniling pag-aari. At marami pang panalangin sa aklat ng mga Awit na nagpapahiwatig ng isang Diyos na nakatago. Pero ngayon, lumabas na ang Diyos sa liwanag, sapagkat ang ating Panginoong Jesus, sa Kanyang

kamatayan bilang handog sa krus, ay pinunit ang tabing at binuksan ang daan patungo mismo sa harapan ng Diyos para sa mga kawawang makasalanan, at ginawang posible na ang Diyos ay lumapit sa tao sa buong kasakdalan ng Kanyang maluwalhating Persona.

May ilang iglesya, at hindi ko ito sinasabi para mamintas, na gumagamit ng aklat ng mga Awit bilang pagpapahayag ng kanilang mga panalangin at papuri. Dahil kinasihan ang aklat na ito, iniisip nilang mas mataas ito nang malayo, bilang daluyan ng panalangin at papuri, kaysa alinmang tipon ng mga himno o banal na awit na isinulat ng mga taong hindi kinasihan. Pero natitiyak kong nagkakamali sila rian, sapagkat mula nang dumating ang Espiritu Santo, ibinukas Niya sa Kanyang bayan sa panahong ito ng biyaya ang mga katotohanang lubos na hindi alam ng mga tao noong mga araw na isinulat ang mga Awit. Pero kahit tanggapin natin ang lahat ng iyan, marami pa rin tayong makikitang mahalaga at napakalaking tulong upang pakainin ang kaluluwa at itaas ang espiritu habang pinag-aaralan natin ang mga Awit na ito ng Lumang Tipan.

Bago sa pandinig ng ilan na hindi lang iisa ang aklat ng mga Awit, kundi sa totoo ay limang aklat. Nagsisimula ang ating Biblia sa Pentateuko, mula Genesis hanggang Deuteronomio; at gaya ng itinuro na ng iba, ang buong Biblia ay tila nakatayo sa pundasyong iyon ng Pentateuko.

Ang aklat ng Genesis ay ang aklat ng buhay at ang aklat ng paghirang; ang aklat ng Exodo ay ang aklat ng pagtubos; ang Levitico ay ang aklat ng pagpapakabanal; ang Bilang ay ang aklat ng pagsubok at karanasan; ang Deuteronomio ay ang aklat ng pamamahala ng Diyos. Napakainteresanteng malaman

na ang aklat ng mga Awit ay binubuo rin ng limang aklat at na ang limang ito ay perpektong kaugnay ng limang aklat ni Moises. Ang unang aklat ng mga Awit ay mula Awit 1 hanggang 41, at mapapansin ninyo kung paano tinatapos ng Awit 41, talatang 13, ang unang aklat: "Purihin ang Panginoon, ang Diyos ng Israel, mula sa walang pasimula hanggang sa walang hanggan. Amen, at Amen." Ang ikalawang aklat ay nagsisimula sa Awit 42 at nagpapatuloy hanggang Awit 72. Pansinin kung paano nagtatapos ang aklat na ito, Awit 72:18-20: "Purihin ang Panginoong Diyos, ang Diyos ng Israel, na Siya lamang ang gumagawa ng mga kamangha-manghang bagay. At purihin ang Kanyang maluwalhating pangalan magpakailanman: at mapuno nawa ang buong lupa ng Kanyang kaluwalhatian; Amen, at Amen. Natapos na ang mga panalangin ni David na anak ni Isai." Ang ikatlong aklat naman ay binubuo ng Awit 73 hanggang 89 at nagtatapos, Awit 89:52, sa mga salitang: "Purihin ang Panginoon magpakailanman. Amen, at Amen." Ang ikaapat na aklat ay sumasaklaw sa Awit 90 hanggang 106. Tingnan ang huling talata ng aklat na ito, Awit 106:48: "Purihin ang Panginoon, ang Diyos ng Israel, mula sa walang pasimula hanggang sa walang hanggan: at sabihin ng buong bayan, Amen. Purihin ninyo ang Panginoon." At ang ikalimang aklat ay mula Awit 107 hanggang 150, at alam ninyo kung paano ito nagtatapos, talatang 6: "Purihin ng bawat bagay na may hininga ang Panginoon. Purihin ninyo ang Panginoon."

Ang mga papuring nagtatapos sa bawat aklat (at hindi ninyo ito makikita saanman sa mga Awit) ang tumutulong sa atin para malinaw na makilala ang bawat isa. May isang sumusulong na hanay ng katotohanan na kaayon ng mga paksang tinatalakay sa limang aklat ng Pentateuko, at ang kamangha-mangha ay sa unang aklat ng mga Awit, ang mga pangunahing tema ay ang

Buhay na Mula sa Diyos at ang Biyaya ng Paghirang—ang kahanga-hangang paglalaan ng biyaya ng Diyos, katulad na katulad sa aklat ng Genesis. Sa ikalawang aklat ng mga Awit, ang pangunahing tema ay Pagtubos, gaya sa Exodo. At sa ikatlong aklat ng mga Awit, ang pinagtutuunan natin ay ang Pagpapakabanal, ang pakikipag-isa sa Diyos, ang daan papasok sa santuwaryo, gaya sa aklat ng Levitico. Ang ikaapat na aklat ang pinakamadilim, sapagkat ito ang aklat ng pagsubok, ang aklat ng paghihirap, gaya sa Bilang. Marami sa mga Awit na ito ay tungkol sa mapapait at mabibigat na karanasang madalas pagdaanan ng bayan ng Diyos sa sanlibutang ito. At ang huling aklat ng mga Awit ay ang aklat na nagpapakita sa Diyos bilang Siyang namamahala sa lahat ng pagsubok, kahirapan at kalituhan—ang pamamahala ng Diyos, gaya sa aklat ng Deuteronomio—ang Diyos na sa wakas ay nagdadala ng lahat sa ikararangal at ikaluluwalhati Niya at sa walang hanggang pagpapala ng Kanyang bayan.

Hindi ko alam kung paanong may taong makakaunawa sa kahanga-hangang disenyo ng Salita ng Diyos, na kaunti lamang ang naipahiwatig ko sa inyo, at pagdududahan pa kahit sandali ang pagkakasi nito mula sa Diyos. Diyos lamang ang makapagbibigay ng ganitong kahanga-hangang kaayusan. Bagaman ang mga aklat ng Pentateuko ay isinulat lahat ng iisang tao, si Moises, ang mga aklat ng mga Awit ay isinulat ng maraming tao. Karaniwan nating tinatawag ang aklat na ito na "ang mga Awit ni David," pero hindi si David ang sumulat ng lahat ng ito. Marami sa mga ito ay isinulat ng ibang tao. Mga Awit ni David ang mga ito sa parehong paraan na tinatawag natin ang lumang himnaryo ng Ebanghelyo na "The Moody and Sankey Hymn Book." Walang isinulat na himno si Moody at iilan lang ang kay Sankey, pero ang dalawang lalaking ito ang

nagtipon ng aklat. Kung pupunta kayo sa Great Britain ngayon, puwede kayong pumunta sa orihinal na tagapaglathala nito at sabihing, "Gusto ko po ng isang kopya ng Moody and Sankey Hymn Book," at iaabot nila sa inyo ang isang aklat na may isang libo't dalawandaang himno. Noong unang panahon, mga anim na raang himno lang ang laman ng aklat na ito. Sila ang orihinal na nagtipon nito, pero marami pang ibang idinagdag paminsan-minsan, at ngayon ay ganito na kalaki ang koleksiyon. Ganyan din natin maisip ang aklat ng mga Awit ni David. Siya ang unang nagtipon ng aklat na ito, at para itong himnaryo sa pagsamba sa templo. Walang duda na marami sa mga ito ang ginamit na bago pa naitayo ang templo, noong dinala ni David ang kaban ng tipan sa Jerusalem at nagtayo ng natatanging santuwaryo para rito. Pero nang pumanaw na si David, nagdagdag si Solomon ng iba pang mga Awit sa aklat, marahil higit sa lahat sa pamamatnubay nina Ethan at Asaph at ng ilang iba pa na mga mang-aawit sa koro ng templo matapos maitayo ni Haring Solomon ang maluwalhating santuwaryong iyon.

Malamang na may dalawang Awit sa kahanga-hangang maliit na aklat na ito na si Moises ang may-akda. Kung bubuklatin ninyo ang ikasiyamnapung Awit, makikita ninyo sa pamagat, "Isang Panalangin ni Moises na lalake ng Diyos"; samantalang ang ikasiyamnapu't isang Awit ay walang pamagat kahit ano. Ganito ang dahilan: ayon sa mga awtoridad na Judio, ang Awit 90 at 91 ay orihinal na iisa, pero nang maglaon, para sa kaginhawahan, gaya ng minsang paghahati natin sa dalawa ng mahahaba nating himno, hinati sa dalawa ang mahabang Awit na ito; at sa Awit 90 ay naroon ang unang tao, at sa 91 ang Ikalawang Tao. Pero malamang na si Moises ang sumulat ng kabuuan nito.

Ilan sa mga Awit ay tila isinulat ni Haring Solomon. Sinasabi sa atin na sumulat si Solomon ng napakaraming awit. Nasa ating Biblia ang Awit ng mga Awit, "Ang awit ng mga awit, na kay Solomon" (Awit ni Solomon 1:1). Pero mayroon din tayong isa o dalawang Awit na may pangalan niya. At may iba pang mga Awit na isinulat ng iba't ibang manunulat na mapapansin natin habang nagpapatuloy tayo.

Tila may ilang Awit na hindi maaaring naisulat hangga't hindi nakababalik ang bayan mula sa Babilonia. Natatandaan ninyo ang Awit na nagsasabing, "Sa tabi ng mga ilog ng Babilonia, doon kami naupo, oo, kami ay umiyak, nang maalala namin ang Sion. Isinabit namin ang aming mga alpa sa mga sauce sa gitna niyaon. Sapagkat doon, ang mga bumihag sa amin ay humingi sa amin ng awit; at ang mga sumira sa amin ay humingi ng kasayahan, na nagsasabi, Awitan ninyo kami ng isa sa mga awit ng Sion. Paano kami aawit ng awit ng Panginoon sa ibang lupain?" (Awit 137:1-4). Hindi malamang na si David ang sumulat nito, pero maliwanag na isinulat ito matapos dalhin ang bayan sa Babilonia, at nang makabalik sila sa kanilang lupain ay idinagdag ito sa aklat. Makikita natin habang nagpapatuloy na may mga napakainteresanteng aral na mapupulot mula sa pinagmulan ng iba't ibang Awit na ito.

Awit 1

Ang unang Awit ay ang kinasihang panimula sa buong aklat. Masasabi nating may dalawang taong magkasalungat dito, ang taong mapalad at ang taong masama. Ang taong mapalad ay ang Ikalawang Tao, ang Panginoong mula sa Langit; ang taong masama ay ang unang tao.

Pansinin ang mga unang talata. "Mapalad ang tao na hindi lumalakad sa payo ng masasama, ni tumatayo man sa daan ng mga makasalanan, ni nauupo man sa upuan ng mga manunuya. Kundi ang kanyang kaluguran ay nasa kautusan ng Panginoon; at sa Kanyang kautusan ay nagbubulay-bulay siya araw at gabi. At siya'y magiging gaya ng punong kahoy na itinanim sa tabi ng mga agos ng tubig, na nagbubunga ng kanyang bunga sa kanyang kapanahunan; ang kanyang dahon naman ay hindi malalanta; at anuman ang kanyang gawin ay giginhawa."

Sino ang taong mapalad na ito na itinuturo sa atin pagbukas natin ng magandang aklat na ito ng papuri at panalangin sa Lumang Tipan? Pansinin muna na ang mga panahunan ng pandiwa na nasa atin dito ay hindi eksaktong naghahatid ng kaisipan ng orihinal na Hebreo. Maaari itong isalin na, "Mapalad ang tao na *hindi kailanman* lumakad sa payo ng masasama, ni *tumayo* man sa daan ng mga makasalanan, ni *naupo* man sa upuan ng mga manunuya." Hindi niya ipinapahayag dito ang pagiging mapalad ng isang taong dati'y makasalanan at ibinaling sa katuwiran at ngayon ay hindi na lumalakad sa payo ng masasama, ni tumatayo sa daan ng mga makasalanan, ni nauupo sa upuan ng mga manunuya. Kundi sinasabi niya sa atin ang pagiging mapalad ng Taong hindi kailanman gumawa ng alinman sa mga bagay na ito, ang Taong hindi kailanman sumunod sa sarili Niyang daan, ang Taong hindi kailanman lumakad na kasama ng sanlibutan bilang bahagi nito, na hindi kailanman gumawa ng anumang bagay na salungat sa kalooban ng Diyos. Sino ang taong iyon?

Tumatak nang husto sa akin, maraming taon na ang nakararaan, nang marinig kong ikuwento ni Joseph Flacks ang kanyang pagdalaw sa Palestina. Nang nasa lungsod siya ng

Jerusalem, binigyan siya ng pagkakataong magsalita sa isang malaking pagtitipon ng mga Judio at mga Arabe. Malamang na hindi pa sila nagbabalik-loob. Kinuha niyang teksto ang unang Awit na ito. Siyempre, kaya niyang bigkasin ito sa kanila sa sarili nilang wika, sa Hebreo. Idiniin niya ang mga panahunan gaya ng ibinigay ko sa inyo, "Mapalad ang tao na *hindi kailanman* lumakad sa payo ng masasama, ni *tumayo* man sa daan ng mga makasalanan, ni *naupo* man sa upuan ng mga manunuya," at sinabi niya sa kanila, "Ngayon, mga kapatid ko, sino ang mapalad na Taong ito na sinasabi ng mang-aawit? Pansinin ninyo, ang maligayang Taong ito ay hindi kailanman lumakad sa payo ng masasama; hindi Siya kailanman tumayo sa daan ng mga makasalanan; hindi Siya kailanman naupo sa upuan ng mga manunuya. Siya ay isang Taong lubos na walang kasalanan. Sino ang mapalad na Taong ito?" Walang nagsalita, at sinabi ni Joseph Flacks, "Sasabihin ba nating Siya ang ating dakilang Amang Abraham? Si Amang Abraham ba ang tinutukoy ng mang-aawit dito?"

Sinabi ng isang matandang Judio, "Hindi, hindi; hindi maaaring si Abraham, sapagkat ikinaila niya ang kanyang asawa; nagsinungaling siya tungkol sa kanya."

"Ah," sabi ni Joseph Flacks, "hindi tugma, ano? Si Abraham, bagaman siya ang ama ng mga tapat, ay isa ring makasalanan na kailangang ariing-ganap sa pananampalataya. Pero, mga kapatid ko, may tinutukoy ito; sino ang Taong ito? Maaari kayang ang ating dakilang tagapagbigay ng kautusan, si Moises?"

"Hindi, hindi," sabi nila, "hindi maaaring si Moises. Pumatay siya ng tao at itinago ito sa buhangin." At sabi naman ng isa, "At nawalan siya ng pagtitimpi sa tabi ng tubig ng Meribah."

"Kung gayon," sabi ni Joseph Flacks, "mga kapatid ko, sino Siya? May isang Tao rito na inilalapit sa atin ng Espiritu ng Diyos. Maaari kayang ang ating dakilang Haring David, ang matamis na mang-aawit ng Israel na marahil ay siyang sumulat ng Awit na ito?"

"Hindi, hindi," sigaw nila, "hindi maaaring si David. Nangalunya siya at ipinapatay si Uriah."

"Kung gayon," sabi niya, "sino Siya; kanino tumutukoy ang mga salitang ito?"

Tahimik sila nang ilang sandali, at saka tumayo ang isang Judio at nagsabi, "Mga kapatid ko, may maliit akong aklat dito; ang tawag dito ay Bagong Tipan. Binabasa ko ito. Kung paniniwalaan ko ang aklat na ito, kung matitiyak ko lang na totoo ito, sasabihin kong ang Tao sa unang Awit ay si Jesus na taga-Nazaret."

Agad tumayo ang isang matandang Judio at nagsabi, "Mga kapatid ko, ang Tao sa unang Awit ay si Jesus na taga-Nazaret. Siya lamang ang tanging dumaan sa sanlibutang ito na hindi kailanman lumakad sa payo ng masasama ni tumayo sa daan ng mga makasalanan." At saka ikinuwento ng matandang ito kung paano siya naakay na sumampalataya kay Cristo, at sinamantala niya ang pagkakataong iyon para hayagang ipahayag ang kanyang pananampalataya. Matagal na siyang naghahanap at may panahon na ring natuklasan niya na si Jesus nga ang Siyang iyon, pero wala siyang lakas ng loob na sabihin ito sa iba.

Ah oo, iisang Tao lamang ang lumakad kailanman sa tanawing ito na angkop sa mga salitang ito. Ang Siyang sinasabi ni David dito ay ang Siyang nakabayubay sa krus ng Kalbaryo, at na sa

mga salita ng ikadalawampu't dalawang Awit ay sumigaw,
"Diyos Ko, Diyos Ko, bakit Mo Ako pinabayaan?" (Awit 22:1).

Napakasarap Siyang pagbulay-bulayan, isipin Siyang bumababa sa sanlibutang ginawa ng Kanyang mga kamay, naging tao at dumaan sa tanawing ito nang buong kasakdalan, naglilingkod sa mga pangangailangan ng mga makasalanan pero hindi kailanman sumama sa kanila sa kanilang paghihimagsik laban sa Ama.

"Kundi ang Kanyang kaluguran ay nasa kautusan ng Panginoon; at sa Kanyang kautusan ay nagbubulay-bulay Siya araw at gabi." Natatandaan ninyo ang talatang iyon sa aklat ni Propeta Isaias kung saan sinasabi niya ang tungkol sa Diyos Ama: "Ginigising Niya tuwing umaga, ginigising Niya ang aking pakinig upang makinig na gaya ng tinuturuan" (Isaias 50:4).

Araw-araw na nakikipag-usap ang Diyos sa Kanyang pinagpalang Anak, at araw-araw ding nakikipag-usap ang Anak sa Ama; at habang nagbubulay-bulay Siya sa Salita ng Diyos, kumukuha Siya mula sa Salita, bilang tao, ng lakas at kaalamang magbibigay-kakayahan sa Kanya na tuparin ang Kanyang banal na misyon. Kapag naisip ninyo ang Banal na Anak ng Diyos na kumakain sa Salita, nalulugod sa Salita, at saka ninyo naisip kung gaano kaliit ang pagkalugod natin dito, kayo at ako, na kailangang-kailangan ito, sapat na iyon para magpakumbaba tayo sa harap Niya. Totoo ang mga salitang ito ng unang Awit tungkol sa ating pinagpalang Panginoon, at sa isang antas ay magiging totoo rin tungkol sa atin habang nagbubulay-bulay tayo sa Kanyang Salita araw at gabi.

"At Siya'y magiging gaya ng punong kahoy na itinanim sa tabi ng mga agos ng tubig, na nagbubunga ng Kanyang bunga sa Kanyang kapanahunan; ang Kanyang dahon naman ay hindi

malalanta; at anuman ang Kanyang gawin ay giginhawa." Ang mga kabataang nagsisimula pa lamang sa buhay ay sabik na magtagumpay sa buhay. Gusto nilang umunlad; gusto nilang mapabuti. Narito ang lihim ng matagumpay na pamumuhay, ang lihim ng pag-unlad; makikita ito sa unang kabanata ng aklat ni Josue, talatang 8: "Ang aklat na ito ng kautusan ay hindi hihiwalay sa iyong bibig; kundi pagbubulay-bulayin mo ito araw at gabi, upang maingat mong magawa ang ayon sa lahat ng nakasulat dito: sapagkat kung magkagayo'y pauunlarin mo ang iyong lakad, at kung magkagayo'y magtatagumpay ka nang mabuti." Iyan ang nagpaunlad sa lakad ng Panginoong Jesus, at iyan din ang magpapaunlad sa inyong lakad—ang pagkain sa Salita.

Ngayon, tingnan ang pagkakaiba ni Cristo at ng bawat ibang tao ayon sa likas na kalagayan. Mga talatang 4, 5, at 6: "Ang masasama ay hindi gayon"—maaaring mukhang umuunlad sila; maaaring mukhang mas maganda ang lagay nila sa sanlibutang ito kaysa sa matuwid; maaaring mas marami silang makuha, marahil mas marami silang maipon na pera dahil nagagamit nila ang mga paraan ng pagkita na hindi magagamit ng taong matuwid. "Pupurihin ka ng mga tao," sinasabi sa atin, "kapag gumagawa ka ng mabuti sa iyong sarili" (Awit 49:18). Pero iba ang papuri ng tao at iba ang papuri ng Diyos. "Kundi gaya ng ipa na itinatboy ng hangin. Kaya't ang masasama ay hindi tatayo sa paghuhukom, ni ang mga makasalanan man sa kapulungan ng mga matuwid." Ano ang ibig sabihin ng tumayo sa paghuhukom? Ibig sabihin nito ay ariing-ganap sa harap ng Diyos. Mababasa natin sa Roma ang tungkol sa "biyayang ito na ating kinatatayuan" (Roma 5:2). Ang mananampalataya sa Panginoong Jesu-Cristo ay nakatayo sa harap ng Diyos sa buong walang hanggang halaga ng natapos na gawa ng ating

pinagpalang Tagapagligtas, at walang paratang na maaaring iharap laban sa kanya. Oo, maaaring mukhang umuunlad ngayon ang mga tao; maaaring mukhang maganda ngayon ang takbo ng buhay nila, pero sa darating na araw na iyon kapag nabuksan ang lahat ng bagay sa harap ng mga mata ng isang Banal na Diyos, uurong sila mula sa Kanyang harapan sa takot habang sumisigaw, "Dumating na ang dakilang araw ng Kanyang poot; at sino ang *makatatayo*?" (Apocalipsis 6:17). Napakalaking bagay ang makatayo. Napakalaking bagay ang masabing, "Salamat sa Diyos, ang aking kinatatayuan ay nasa nabuhay na muling Cristo! Wala akong inaangkin batay sa sarili kong kabutihan kundi nakatayo ako sa harap ng Diyos sa Kanyang kasakdalan." At ngayon ang huling talata, "Sapagkat kilala ng Panginoon ang daan ng mga matuwid: ngunit ang daan ng masasama ay mapapahamak." At habang nagpapatuloy kayo sa aklat ng mga Awit, gayundin sa Kawikaan, makikita ninyong pinagkakaiba ang dalawang daang ito sa kabuuan. Sa Awit at Awit, ang daan ng matuwid, ang daang nakalulugod sa Diyos, ang daang lumuluwalhati sa Kanya, ay itinatapat sa daan ng masasama, ang daan ng mga lumilimot sa Diyos, na tumatalikod sa Kanya, at tumatangging pasakop sa Kanyang banal na kalooban.

Ang Ikalawang Awit

Ang aklat ng mga Awit ay may napakagandang katangiang makahula. Inilalahad nito sa pinakakahanga-hangang paraan ang mga panukala ng Diyos kaugnay ng lupa, at ang mga pagsisikap ni Satanas na hadlangan ang mga panukalang iyon. Sa unang aklat, Awit 1 hanggang 41, nakikita natin ang naglalagablab na labanan sa pagitan ng Diyos at ng mga puwersa ng kasamaan, isang labanang nagsimula sa pagdating ng Panginoong Jesu-Cristo sa sanlibutang ito, na nakasentro sa krus, at pagkatapos ng pagkabuhay na muli ni Cristo ay nagpapatuloy hanggang sa Kanyang ikalawang pagdating. Ang lahat din ng karanasang pinagdaraanang ng Kanyang bayan bilang kaugnay ng itinakwil na Cristo ay buhay na buhay na lumilitaw sa harap natin sa unang aklat na ito ng mga Awit.

Ipinapakita sa atin ng ikalawang aklat ng mga Awit, 42 hanggang 72, na matutupad ang mga panukala ng Diyos sa kabila ng lahat ng pagsisikap ni Satanas na humadlang, at nakikita natin ang bayan ng Diyos, ang bansang Israel, na nakakalat sa gitna ng mga Hentil at labis na nagdurusa, gaya ng nangyari sa kanila sa loob ng maraming siglo mula nang itakwil nila si Cristo.

Pagdating naman natin sa ikatlong aklat, Awit 73 hanggang 89, nakikita natin ang nalabi ng Israel sa lupain ng Palestina matapos silang matipon mula sa mga bansa ng mga Hentil, naghihintay sa Mesiyas pero labis na nagdurusa sa ilalim ng pag-uusig ng halimaw at ng antikristo. Umaabot sa sukdulan ang kanilang pagdurusa sa Awit 88, kung saan sumisigaw sila sa matinding hapdi habang gumugulong sa kanila ang mga alon at daluyong ng paghuhukom, bago lumitaw ang pinagpalang

Panginoon sa biyaya para sa kanilang maluwalhating pagliligtas, gaya ng ipinapakita sa Awit 89, kapag ang Hari, ang mas dakilang Anak ng dakilang si David, ay dumating upang kunin ang kaharian at iligtas ang Kanyang bayan.

Sa ikaapat na aklat, nakikita natin ang Mesiyas na naghahari sa Sion, at ang unang tao, kasama ang lahat ng kasalanan, kalungkutan at kahabag-habag na kalagayang dinala niya sa sanlibutan, ay inalis na sa kanyang puwesto, at ang Ikalawang Tao ng Diyos, ang Panginoong mula sa Langit, ay nagdadala ng pagpapala ng isang libong taon.

Sa ikalimang aklat, 107 hanggang 150, naroon ang pagdiriwang ng pamamahala ng Diyos, ang bawat bagay na may hininga ay tinatawagang magpuri at lumuwalhati sa Diyos dahil sa kahanga-hangang paraan na sa wakas ay nagtagumpay ang katuwiran laban sa kasamaan; pinalitan ng liwanag ang kadiliman, at ang pinagpalang Panginoong Jesu-Cristo ay naghahari habang ang bawat kaaway ay nasa ilalim ng Kanyang mga paa.

Ito ang makahulang balangkas ng aklat ng mga Awit, at napakagandang bagay, habang binabasa natin ang himnaryong ito ng Lumang Tipan—sapagkat iyan talaga ito—na makita ang maayos na pagkakasunod-sunod ng bawat Awit. Kung may sinumang nagdududa sa pagkakasi ng Kasulatan mula sa Diyos, sa palagay ko'y dapat nang maging malinaw sa kanya, sa maingat na pag-aaral pa lamang ng aklat ng mga Awit, na ang Diyos ang nagsaayos ng lahat ng ito, hanggang sa pagkakaayos ng kahanga-hangang aklat na ito. Sa ating mga himnaryo ay mayroon tayong magandang koleksiyon ng mga awit ng Ebanghelyo at matatamis at banal na himno, pero maaari nating ilipat ang mga ito; maaari nating kunin lahat, kung nasa

atin ang mga plantsa ng imprenta, at paghalu-haluin at saka pagsama-samahin ulit, at halos walang magiging pagkakaiba. Pero kung ililipat ninyo ang puwesto ng isa man sa mga Awit na ito, masisira ninyo ang kabuuan. Bawat Awit ay nasa eksaktong lugar kung saan gusto ito ng Diyos upang maikuwento ang salaysay sa isang maayos at magkakasunod na paraan. Pero siyempre, kailangang bukas ang inyong mga mata para makita ito. Kung ang sarili lang ninyo ang iniisip ninyo habang binabasa ang mga Awit na ito, hindi ninyo kailanman makikita kung ano talaga ang tinatalakay ng aklat, pero kapag naunawaan na ninyo nang kaunti ang makahulang panukala ng Diyos, kapag naunawaan na ninyo ang Kanyang layunin kay Cristo Jesus para sa bayang Israel at sa mga bansang Hentil, makikita ninyo kung gaano kahanga-hangang umaayon ang aklat na ito sa programa ng Diyos.

Nakita natin na sa unang Awit ay may dalawang taong lantad na magkasalungat at ang dalawang ito ay ang unang Adan at ang huling Adan. Kapag sinasabi kong ang unang tao, hindi lamang si Adan ang ibig kong sabihin kundi si Adan at ang buo niyang lahi, sapagkat dalawang tao lamang ang kinikilala ng Kasulatan. Ang Biblia ay kasaysayan ng dalawang tao. Sa 1 Corinto 15:47 ay sinasabi sa atin, "Ang unang tao ay mula sa lupa, makalupa: ang Ikalawang Tao ay ang Panginoong mula sa Langit." Sino ang unang taong iyon? Sasabihin ninyo, Si Adan. Mabuti, sino naman ang Ikalawang Tao? Si Cain? Hindi. Pero hindi ba siya ang ikalawang tao? Oo, siya ang ikalawang taong lumitaw sa lupa, pero sa paningin ng Diyos ay isa lamang siyang panibagong edisyon ng unang tao, at ang bawat taong ipinanganak sa sanlibutan mula noon ay isa lamang panibagong kopya ng unang tao. Katulad lang ito ng edisyon ng isang aklat. Maaaring may 50,000 kopya kayo pero iisang aklat lamang ang

lahat ng iyon, at gayundin, maaaring may milyun-milyon at bilyun-bilyong taong ipinanganak sa sanlibutang ito, pero lahat sila ay mga kopya lamang ng unang tao. Nagkaanak si Adan ng isang anak na lalaki ayon sa kanyang sariling larawan at ayon sa kanyang sariling wangis, at ang bawat isang dumating sa sanlibutan mula noon ay nagdadala ng larawan at wangis ni Adan. Kaya sinasabi ng Kasulatan na ang unang tao, kasama ang buong sangkatauhan, "ay mula sa lupa, makalupa." At saka sinasabi nito, "Ang Ikalawang Tao ay ang Panginoong mula sa Langit." At sa sandaling ilagak ng mga kawawang makasalanan ang kanilang tiwala kay Jesus, naiuugnay sila sa Ikalawang Tao. Siya ang kanilang ulo, at ang ugnayan nila sa unang tao ay naputol na magpakailanman. Kaya nakikita ninyo si Cristo na kasalungat ng unang tao sa Awit 1.

Sa Awit 2 ay naroon ang pasya ni Jehova na gawing tagapamahala si Cristo sa lahat ng bagay, na ibigay sa Kanya ang trono sa Bundok ng Sion at sa gayon ay gawin Siyang Mesiyas na inaasahan ng bayang Israel, na maghahari sa buong sanlibutan ng mga Hentil at magdadala ng walang hanggang pagpapala. Pero nang dumating Siya sa sanlibutan, hindi ito handa para sa Kanya, at kahanga-hanga ang pagkakakuwento rito sa Awit na ito.

Madalas nang itinuro na ang Awit na ito ay binubuo ng labindalawang talata, nahahati sa apat na bahagi na tig-tatlong talata, at sa bawat bahagi ay may ibang nagsasalita, kaya sa ikalawang Awit na ito ay nakikinig kayo sa apat na magkakaibang tinig. Kaninong mga tinig ang mga ito?

Sa unang tatlong talata ay naroon ang tinig ng sanlibutan. Pakinggan ninyo ito, "Bakit nagngangalit ang mga pagano [ang mga bansang Hentil], at ang bayan [ang bansang Judio] ay

nagbubulay ng walang kabuluhang bagay?" Ang "bayan" ay katawagang ginagamit para sa Israel. Ang "mga bansa" ay tumutukoy sa mga Hentil. 'Nagsisihanda ang mga hari sa lupa [ibig sabihin, ang mga hari ng mga Hentil], at ang mga pinuno [ang mga pinuno ng mga Judio] ay nagsasanggunian, laban sa Panginoon, at laban sa Kanyang pinahiran." At ngayon, ang mga Judio at mga Hentil, na kumikilos sa pamamagitan ng kani-kanilang mga pinuno, ay nagpapahayag ng tinig ng buong sanlibutan, ang saloobin ng buong sanlibutan sa Diyos.

Itinalaga ng Diyos si Cristo upang maging Hari, upang magdala ng pagpapala sa mga Judio at mga Hentil. Ano ang isinagot sa pag-ibig ng puso ng Diyos sa pagsugo kay Cristo? Pakinggan ninyo ang tinig ng sanlibutan, talatang 3: "Lagutin natin ang kanilang mga tali, at itapon natin ang kanilang mga panali mula sa atin." Iyan ang sinasabi ng tao. Ayaw naming pasakop sa Diyos; ayaw namin ng Hari ng Diyos; ayaw namin ng Kanyang isang libong taon; ayaw naming pasakop sa Kanyang matuwid na pamamahala. Sinabi nila iyan noong narito sa lupa ang Panginoon, "Wala kaming hari kundi si Cesar" (Juan 19:15). Sa ibang salita, hindi kami panig sa Taong ito; hindi namin Siya papayagang maghari sa amin.

Gaya ng nakatala sa ikaapat na kabanata ng Mga Gawa, nakikita natin na ang mga apostol, kasunod agad ng Pentecostes, ay naharap dito at kinilala nilang natutupad na noon pa man ang ikalawang Awit. Nagkakaroon sila ng pulong-panalangin; nakikipag-usap sila sa Diyos. Basahin ang Mga Gawa 4 simula sa talatang 24: "Nang marinig nila iyon, nagkakaisa nilang inilakas ang kanilang tinig sa Diyos, at sinabi, Panginoon, Ikaw ang Diyos, na gumawa ng langit, at ng lupa, at ng dagat, at ng lahat ng naroroon: Na sa bibig ng Iyong lingkod na si David ay nagsabi, Bakit nagngalit ang mga pagano, at ang bayan ay

nagbulay ng mga bagay na walang kabuluhan?" At saka nila ito ikinapit, "Nagsitindig ang mga hari sa lupa [ibig sabihin, ang mga pinunong Hentil], at nagkatipon ang mga pinuno [ibig sabihin, ang mga pangulo ng bayang Judio] laban sa Panginoon, at laban sa Kanyang Cristo. Sapagkat sa katotohanan, laban sa Iyong banal na Lingkod na si Jesus, na Iyong pinahiran, ay nagkatipon sina Herodes, at Poncio Pilato, kasama ang mga Hentil, at ang bayan ng Israel." Si Herodes ay kumakatawan sa mga Judio. Siya ang hari ng bansang Judio bagaman kalahating Edomita siya. Si Pilato ay kumakatawan sa imperyo roon sa Roma. At saka ang mga punong saserdote at mga pinuno ng Israel ay naglakas ng kanilang tinig laban sa Diyos at sa Kanyang Anak, ang Panginoong Jesu-Cristo.

Pero pansinin ninyo, hanggang doon lamang sila makakaabot kung hanggang saan sila pinahintulutan ng Diyos sa Kanyang soberanya. "Ang mga Hentil, at ang bayan ng Israel, ay nagkatipon, Upang gawin ang anumang itinakda nang una ng Iyong kamay at ng Iyong panukala na mangyari." Hindi sila makahakbang kahit isang hakbang lampas sa Kanyang tiyak na pahintulot. Pinahintulutan nga sila ng Diyos na ipako sa krus ang Kanyang Anak, ipako Siya sa isang punong kahoy, tatakan ang Kanyang katawan sa loob ng isang libingan, pero hanggang doon lamang sila. At ano ang sumunod na nangyari? Bumalik tayo sa ikalawang Awit. Ginawa na ngayon ng tao ang pinakamasama niyang magagawa; inilantad na ng tao ang lahat ng mapait na pagkapoot at malisya ng kanyang puso laban sa Diyos at kay Cristo. Wala na siyang magagawang mas masama pa kaysa ipako sa krus ang Panginoon ng Kaluwalhatian.

Ngayon, pakinggan ang isa pang tinig, mga talatang 4 hanggang 6, "Ang nakaupo sa kalangitan ay tatawa: ang

Panginoon ay magtatawa sa kanila sa pagkutya." Akala nila ay nasusunod ang gusto nila, pero tinitingnan sila ng Diyos nang may pagkutya; nakikita Niya ang wakas mula pa sa pasimula. "Kung magkagayo'y magsasalita Siya sa kanila sa Kanyang poot, at babagabagin Niya sila sa Kanyang matinding sama ng loob." At ngayon ay naririnig ninyo ang ikalawang tinig. Ito ang tinig ng Diyos, ang Ama, at ano ang sinasabi Niya? "Gayunma'y inilagay Ko ang Aking Hari sa Aking banal na bundok ng Sion." Akala nila ay naalis na nila Siya. Sinabi nila, "Wala kaming hari kundi si Cesar"; sumigaw sila, "Ipako Siya sa krus, ipako Siya sa krus," at nasunod ang kanilang kalooban at ang Kanyang mahalagang bangkay ay itinatak sa libingan ni Jose; pero hindi nagbago ang isip ng Diyos. Maghahari pa Siya sa Sion. Tiyak na mapapasa-Kanya ang trono kung paanong tiyak na napasa-Kanya ang krus.

"Gayunma'y inilagay Ko ang Aking Hari sa Aking banal na bundok ng Sion." Tumatanaw Siya sa araw ng Kanyang pagbabalik, sa araw na babalik ang Panginoong Jesus mula sa kaluwalhatianang pinuntahan Niya, at ang Kanyang mga paa ay muling tatayo sa Bundok ng mga Olibo, at papasok Siya sa lungsod ng Sion at maluwalhating maghahari roon sa harap ng Kanyang matatanda. Ang ilan sa atin ay naniniwala na napakalapit na ng araw kung kailan magkakaroon ng kahanga-hangang katuparan ang Kasulatang ito, kung kailan muling makikita ng sanlibutan ang Panginoong Jesu-Cristo, sapagkat nasusulat, "Narito, Siya'y dumarating na nasa mga alapaap; at makikita Siya ng bawat mata, pati ng mga nagsiulos sa Kanya: at ang lahat ng angkan sa lupa ay tatangis dahil sa Kanya" (Apocalipsis 1:7).

Sa sumunod na tatlong talata ay naroon ang isa pang tinig, ang tinig ng Anak ng Diyos, ang itinakwil na Mesiyas. Para bang nagbubulay-bulay Siya sa sinabi sa Kanya ng Ama. Malakas Siyang nagsasalita para marinig natin, kayo at ako, kung ano ang nasa Kanyang isip. Talatang 7: "Ipahahayag Ko ang pasiya: sinabi sa Akin ng Panginoon, Ikaw ay Aking Anak; sa araw na ito ay ipinanganak Kita." Ibig sabihin, sinasabi ng Diyos sa Panginoong Jesu-Cristo, 'Anuman ang gawin ng mga tao ay hindi nito binabago ang kaugnayan Mo sa Akin. Ikaw ay Aking Anak, Aking bugtong na Anak." Siyempre, ang pagkapanganak dito ay tumutukoy sa Kanyang pagdating sa sanlibutan. Ipinaglihi Siya ng Espiritu Santo sa sinapupunan ng Birheng Maria. Sinasabi ng Diyos tungkol sa Kanya, Ikaw ang Aking Anak na ipinanganak at tutuparin Ko ang mga panukalang dahilan kung bakit Kita isinugo sa sanlibutan.

"Humingi ka sa Akin, at ibibigay Ko sa Iyo ang mga pagano [ang mga bansa] bilang Iyong mana, at ang mga kaduluduluhang bahagi ng lupa bilang Iyong pag-aari." Para bang sinasabi sa Kanya ng Ama, Ayaw sa Iyo ng sarili Mong bayan; itinakwil Ka ng bayang Israel, pero may mas dakila Akong inihanda para sa Iyo kaysa tanggapin lamang ng Israel. Humingi Ka sa Akin at bibigyan Kita ng isang dakilang mana, isang dakilang pag-aani mula sa paganong sanlibutan. "Humingi Ka sa Akin, at ibibigay Ko sa Iyo ang mga pagano bilang Iyong mana, at ang mga kaduluduluhang bahagi ng lupa bilang Iyong pag-aari. Babasagin Mo sila ng isang pamalong bakal; dudurugin Mo silang gaya ng sisidlan ng magpapalayok." Ibig sabihin, sila ay babaliin ng kapangyarihan ng Mesiyas, babaliin sa harap ng Diyos sa pagsisisi at aakayin na tanggapin at kilalanin Siya bilang ang matuwid na Panginoon at Tagapagligtas. Sa isang kahanga-hangang paraan, nangyayari na ito kahit ngayon.

Magkakaroon ito ng katuparan sa mga araw ng isang libong taon kapag ang mga bansa saanman ay aakayin na kilalanin ang awtoridad ng Panginoong Jesu-Cristo. Tuwing dadalo ako sa isang pulong pangmisyon, pakiramdam ko'y dapat sanang nakasulat sa buong entablado, "Humingi Ka sa Akin, at ibibigay Ko sa Iyo ang mga pagano bilang Iyong mana, at ang mga kaduluduluhang bahagi ng lupa bilang Iyong pag-aari." Kalooban ng Diyos na magkaroon ang Kanyang Anak ng isang dakilang mana mula sa paganong sanlibutan, ang mga Hentil na walang Diyos.

Pero ngayon ay dumarating tayo sa huling bahagi ng Awit na ito, at sa huling tatlong talata ay nakikinig tayo sa isa pang tinig, isang napakahinahon, napakamapagmahal, napakalambing na tinig. Sana ay narinig na ninyo ito. Kung hindi pa, hindi iyon dahil hindi ito tumawag kundi dahil ang inyong mga tainga ay sanay na sanay na sa mga ingay ng lupa kaya hindi na nakatono sa tinig ng Espiritu Santo.

Napakinggan na natin ang tinig ng sanlibutan, ang tinig ng Ama, ang tinig ng Anak, at ngayon ay naririnig natin ang tinig ng Banal na Espiritu ng Diyos. Talatang 10: "Kaya ngayon ay magpakapantas kayo, Oh kayong mga hari: magpaturong kayo, kayong mga hukom sa lupa." Ito ay panawagan sa lahat ng may awtoridad saanman na kilalanin ang karapatan ng Anak ng Diyos. "Paglingkuran ninyo ang Panginoon nang may takot." Ibig sabihin, nang may paggalang, nang may pagpipitagan; hindi nang may sindak, hindi gaya ng isang dapat katakutan, kundi may magalang na takot gaya ng ibinibigay ng isang masunuring anak sa kanyang ama o sa kanyang ina. "Paglingkuran ninyo ang Panginoon nang may takot, at magalak kayo nang may panginig. Hagkan ninyo ang Anak,

baka Siya'y magalit, at kayo'y mapahamak sa daan, kapag nagningas kahit kaunti ang Kanyang poot." Nakikita ba ninyo ang kagandahan niyan? Narito ang itinakwil na Hari at humaharap Siya sa mga tao ngayon hindi bilang makapangyarihang mananakop na dumarating upang pabagsakin ang Kanyang mga kaaway kundi sa buong karangalan ng Kanyang awtoridad bilang Hari. Iniaabot Niya ang isang kamay at pagtingin ninyo rito, may pilat, sapagkat ito ang kamay na minsang ipinako sa krus. Iniaabot Niya ang kamay ng kapayapaan, at sinasabi ng Espiritu Santo, "Kawawang mapaghimagsik na mga makasalanan, huwag kayong lumaban sa Kanya; huwag na ninyong hintayin ang araw na darating ang poot ng Kordero, kundi ngayon ay yumukod kayo sa Kanyang paanan, hagkan ninyo ang Anak, hagkan ninyo ang sugatang kamay na iyon bilang tanda na sumusuko na kayo sa Kanya, na ayaw na ninyong lumaban pa sa Kanya, na ayaw na ninyong makiisa sa sanlibutang nagtatakwil sa Kanya." Ito ang araw ng Kanyang awa. Sa araw na iyon ng poot ay huli na ang lahat at mapapahamak kayo sa daan.

*"Ang mga kamay ni Cristo'y tila mahinang-mahina,
Sapagkat ang mga ito'y binutas ng pako noong una,
Ngunit sila lamang ang aabot sa Langit
Na hawak nang mahigpit ng mahina't sugatang mga kamay
na iyon."*

Hinagkan na ba ninyo ang Anak? Yumukod na ba kayo sa Kanyang paanan, at sumuko sa Kanya?

Tingnan ang mga huling salitang ito: "Mapapalad ang lahat ng nagtitiwala sa Kanya." At iyan ang mensaheng lumalaganap sa

buong sanlibutan at magpapatuloy hanggang sa araw ng Kanyang poot. Napakagandang bagay ang masabing, "Nagtitiwala ako sa Iyo, Panginoong Jesus, sa Iyo lamang nagtitiwala."

Ang Nagdurusang Bayan ng Diyos (Mga Awit 3, 4 at 5)

Ang unang walong awit ay bumubuo ng isang grupo ng walo, at magkakaugnay na mabuti ang lahat ng ito. Natingnan na natin ang Awit 1 at 2, pero ngayon ay gusto nating iugnay ang mga ito sa anim na kasunod. Sa grupong ito ng walo, ipinakikilala sa atin ang ating Panginoong Jesu-Cristo bilang ang Ikalawang Tao, ang tanging sakdal na Taong lumakad kailanman sa lupang ito. Gaya ng nakita na natin, Siya ang mapalad na Tao sa Awit 1, at kitang-kita ang pagkakaiba Niya sa unang tao, sa lahat ng nakaugnay sa unang tao na si Adan sa pamamagitan ng likas na kapanganakan, sa mga masasama. Pagkatapos, sa Awit 2 ay nakita natin ang Ikalawang Taong ito na iniharap ng Diyos bilang Hari na maghahari sa Sion. At iisipin mo sana, alam kung gaano kagulo ang isip at puso ng mga tao dahil sa mga krimen, kasamaan at hirap na hinaharap nila sa lahat ng bansa, na buong galak nilang bubuksan ang kanilang puso sa tunay na Hari pagdating Niya. Pero sa halip, naririnig natin silang nagsasabi, “Ayaw naming maghari sa amin ang Taong ito” (Lucas 19:14). Kaya itinakwil ang Hari, at kasabay ng pagtakwil sa Hari ay naisantabi rin ang kaharian. May mga taong nag-aakala na umiiral na ngayon sa sanlibutang ito ang kaharian ng Diyos, at marami tayong naririnig sa iba’t ibang dako tungkol sa “pagtatayo ng kaharian” at sa ating pananagutang itayo ang kaharian. Pero ang totoo, ang kaharian na inilalarawan sa Kasulatan ay hindi pa kailanman naitatag sa sanlibutang ito. Iniharap ito sa mga tao noong narito ang Panginoong Jesu-Cristo, nang sabihin Niya, “Ang kaharian ng Diyos ay nasa gitna ninyo” (Lucas 17:21), at marahil hindi eksakto gaya ng

pagkakasalin sa ating bersiyon, “Ang kaharian ng Diyos ay nasa loob ninyo.” Ang talagang sinasabi Niya sa mga taong naghihintay sa pagdating ng kaharian ay, “Nasa gitna na ninyo ito”; ibig sabihin, narito na ang Hari. Nakapaligid sa Kanya ang Kanyang mga alagad, at sila ang bumubuo ng Kanyang gabinete. Sinabi Niya sa kanila na dahil sumunod sila sa Kanya, sa pagbabagong-lahi, ibig sabihin, sa paggawang bago ng lahat ng bagay, uupo sila sa mga trono at hahatulan ang labindalawang lipi ng Israel. Sila ang tagapagpatupad ng Kanyang kaharian. Habang nakatayo Siya kasama ang grupong ito ng mga apostol, masasabi Niya, “Hinahanap ba ninyo ang kaharian? Iniisip ba ninyong darating pa lamang ito? Narito na ito, dahil narito ang Hari, at narito ang Kanyang mga tapat na sakop.” Pero sa bulwagan ng paghatol ni Pilato ay sumigaw sila, “Wala kaming hari kundi si Cesar,” at sa gayon ay tinanggihan at itinakwil nila ang Haring pinahiran ng Diyos. Ano ang nangyari? Pumunta Siya sa krus, inayos Niya ang usapin ng kasalanan, at ngayon ay katulad Siya ng maharlikang lalaki na inilarawan sa Lucas 19, na pumunta sa malayong lupain upang tumanggap ng kaharian para sa sarili at saka bumalik. At habang wala Siya, hindi tayo nagtatayo ng kaharian. Ang ginagawa ng Espiritu ng Diyos ay ginagamit Niya ang mga nagmamahal sa Panginoong Jesus, ang mga naghahangad na maglingkod sa Kanya, upang tawagin mula sa mga Hentil at mula sa Israel ang isang bayan para sa Kanyang pangalan. Ang mga taong ito, kapag sila’y naligtas, kapag nagtiwala sila sa Panginoong Jesus, ay ginagawang iglesya, ang katawan ni Cristo, sa pamamagitan ng bautismo ng Espiritu Santo; at kapag bumalik si Cristo upang maghari, maghahari ring kasama Niya ang Kanyang bayan. Samantala, ang Kanyang kaharian ay nakatayo sa ating mga puso. Ibig sabihin, tayong

mga nagtitiwala sa Kanya, tayong nagmamahal sa Kanya, ay kumikilala sa Kanya bilang ang tanging tunay na Hari, kahit itinakwil Siya ng sanlibutan. Kaya sa ganitong diwa ay nagsasalita tayo tungkol sa kaharian sa anyo nitong hiwaga, nakatago sa puso ng mga nagmamahal sa Kanya. Sa buong panahong ito ng paghihintay, bago bumalik ang Hari at angkinin ang buong sansinukob, upang ang mga kaharian ng sanlibutan ay maging talagang kaharian ng ating Panginoon at ng Kanyang Cristo, kailangang magdusa ang Kanyang bayan. Kailangan nilang maranasan ang hindi maunawaan ng sanlibutan, at tiisin ang pag-uusig, pagsubok at hirap. Itinakwil ang kanilang Ulo, itinakwil ang tunay na Hari, kaya itinatakwil din kasama Niya ang Kanyang mga banal. Minsan ay inaawit natin:

*“Ang Panginoon ngayon ay tinatanggihan, ng sanlibuta’y itinatakwil,
Ng marami’y pinababayaang pa, ng iilan ay iniluluklok,
Ngunit darating Siyang maluwalhati, malapit na ang oras,
Pagkat ang araw ng pagpuputong ay darating din sa wakas.”*

Hanggang sa araw na iyon, hindi natin maaasahang kilalanin tayo ng sanlibutang nagtaboy sa ating Tagapagligtas; hindi natin maaasahang maging panatag ang loob natin sa lugar na ito kung saan wala Siyang naging tahanan. Pero kapag bumalik Siya, lilinis Niya ang sanlibutan sa pamamagitan ng matuwid na paghatol, at saka tayo maghahari kasama Niya.

Alam nating mga pamilyar sa katotohanan ng Bagong Tipan na pagdating Niya, ang una Niyang gagawin ay tawagin ang Kanyang sariling tinubos na bayan palabas sa lugar na ito

upang salubungin Siya sa himpapawid. At ano ang susunod? Iyon na ba ang katapusan ng pakikitungo Niya sa mga tao rito sa ibaba? Hindi; hindi kailanman iniwan ng Diyos ang Sarili Niya nang walang saksi, kahit darating ang sandaling wala nang matitirang kahit isang Cristiano sa sanlibutan. Ang seryosong bagay ay maaaring mangyari iyon ngayong gabi. Hindi ito dapat makabahala sa atin. Hindi dapat matakot ang nobya na malamang maaaring dumating ang nobyo para sa kanya anumang oras, kung talagang mahal niya ito. Ang ating mapalad na Nobyo na ating minamahal ay maaaring dumating anumang sandali, at wala nang matitirang kahit isang Cristiano sa sanlibutan. Pero iyon na ba ang katapusan ng awa ng Diyos sa sangkatauhan? Hindi; dahil natututunan natin sa Kasulatan na “ang Israel ay nagkaroon ng bahagyang pagkabulag, hanggang sa pumasok ang kabuuan ng mga Hentil” (Roma 11:25). Pagkatapos ay muling babalingan ng Diyos ang bayang Israel at aakayin ang puso ng mga tapat na Israelita na saliksikin ang kanilang sariling Kasulatan. Dahil dito, sisikat ang liwanag sa kanilang kaluluwa, at hindi magtatagal ay magkakaroon sa sanlibutang ito ng isang nalabing bayan mula sa Israel na naghihintay. Hindi nila hinihintay ang Tagapagligtas na darating sa himpapawid, dahil nangyari na iyon, kundi ang Hari na darating sa lupa kasama ang lahat ng Kanyang makalangit na banal na inagaw upang salubungin Siya, upang itatag ang Kanyang kaharian at maghari sa Bundok ng Sion, gaya ng ipinakikita sa ikalawang Awit. At kapag maghari Siya, hindi lamang sa bansang Israel Siya maghahari kundi sa buong lupa; kaya mas malawak na titulo ang ginagamit Niya kaysa “Hari sa Sion.” Tinatawag Niya ang Sarili Niyang “Anak ng Tao.” Mababasa natin, “Pagparito ng Anak ng Tao sa Kanyang kaluwalhatian, at ang lahat ng mga banal na

anghel na kasama Niya,” atbp. (Mateo 25:31). Aangkinin Niya ang sanlibutan, at sa Kanyang pagpapakita ay marami ang kikilala sa Kanya bilang ang tunay na Tagapagligtas at Hari at yuyukod sa Kanya sa pagsunod. Ang mga tatangging magpasakop ay ihihiwalay sa paghatol. Ang mga yuyukod sa Kanyang paanan ay papasok, hindi sa Langit, kundi sa kahariang itatatag dito sa lupa.

Sa pagitan ng pagdadala sa mga banal sa Langit at ng pagbabalik nila kasama ng Panginoon kapag bumalik Siya upang maghari, ang bayang Israel na bumaling sa Kanya ay daranas ng halos hindi kapani-paniwalang pag-uusig. Iyon ang panahon ng kabagabagan ni Jacob, o gaya ng tawag dito ng Panginoong Jesus, ang malaking kapighatian, ang panahon ng hirap “na hindi pa nangyayari mula nang pasimula ng sanlibutan hanggang ngayon, at hindi na mangyayari kailanman.” Sinabi pa nga Niya, “At kung hindi paiikliin ang mga araw na iyon, walang taong maliligtas.” Pero saka natin mababasa, “Pagkatapos na pagkatapos ng kapighatian ng mga araw na iyon... makikita nila ang Anak ng Tao na dumarating sa mga ulap ng langit na may kapangyarihan at dakilang kaluwalhatian” (Mateo 24: 21, 22, 29, 30).

Sa Awit 1 ay naroon ang Ikalawang Tao; sa Awit 2, ang itinakwil na Hari; at pagkatapos, sa Mga Awit 3 hanggang 7 ay naroon ang pagdurusa, at gayunma’y ang pagtitiwala, ng bayan ng Diyos sa pagitang panahon hanggang sa muling pagbabalik ng Tagapagligtas. Pagdating mo sa Awit 8, naroon ang kaluwalhatian ng Anak ng Tao na inaangkin ang kaharian at namamahala sa buong sansinukob sa katuwiran: Hari sa Awit 2, Anak ng Tao sa Awit 8. Kaya makikita mo na ito’y magkakaugnay na serye at nasa sakdal na kaayusan ang lahat.

Tingnan natin ngayon ang ikatlong Awit. Kawili-wiling pansinin ang pamagat, “Awit ni David, nang tumakas siya kay Absalom na kanyang anak.” Si David, ang tunay na hari, ay itinakwil, at si Absalom, ang mang-aagaw, ang naghahari; at iyan ang kalagayan ng mga bagay ngayon. Ang ating Panginoong Jesus, ang tunay na Hari, ay itinakwil, at isang mang-aagaw ang nakaupo sa trono; kaya maaasahan natin ang pagdurusa at kalungkutan. Kahanga-hangang larawan ang karanasan ni David ng daranasin ng bayan ng Diyos sa panahon ng pagkakatakwil sa Panginoon. At hayaan ninyong sabihin ko na sa lahat ng mga Awit na ito, 3 hanggang 7, ay inilalarawan sa natatanging paraan ang mga pagdurusang titiisin ng nalabi ng Israel sa mga araw ng malaking kapighatian. Pero angkop din ang mga ito sa bayan ng Diyos sa anumang panahon habang hinihintay ang muling pagdating ng itinakwil na Hari.

Basahin natin ang isang bahagi ng Awit 3, “Panginoon, kay rami ng mga nanggugulo sa akin! Marami ang bumabangon laban sa akin. Marami ang nagsasabi tungkol sa aking kaluluwa, Walang tulong para sa kanya sa Diyos.” Maaari nating pamagatan ang Awit na ito ng “Ang Diyos na Sapat sa Lahat.” Narito ang isang anak ng Diyos na talagang nasa kagipitan, dahil napapaligiran siya ng mga kaaway na tinutuya siya, tinatakot siya at sinasabi sa kanya, “Wala kang tulong; nagtitiwala ka sa isang Diyos na hindi pa nakikita ng iyong mga mata; wala Siyang magagawa para sa iyo; walang tulong para sa iyo sa Diyos.” Iyan ang sinasabi ng sanlibutan ngayon, pero ang bayan ng Diyos ay makatitingala at makapagsasabi, “Ngunit Ikaw, O Panginoon, ay kalasag ko; aking kaluwalhatian, at ang nagtataas ng aking ulo.” Gaano man kadilim ang mga araw, gaano man magngalit ang mga kaaway sa paligid, gaano man kasindak-sindak ang kasamaan ni Satanas, ang Diyos mismo ang ating kalasag, at

Siya ang nagtataas ng ating ulo. Kaya masasabi ng isang banal ng Diyos, “Dumaing ako sa Panginoon sa pamamagitan ng aking tinig, at sinagot Niya ako mula sa Kanyang banal na burol.” Pero hindi ito nangangahulugang naligtas na siya sa kaguluhan. Tumatakas si David kay Absalom, at palaboy siya sa ilang habang hinahanap siya ng kanyang mga kaaway; pero sinasabi niya sa atin sa Awit na ito kung paano niya naipagkatiwala sa Diyos ang kanyang kalagayan. Napakalaking bagay na magawa iyan, na masabi mong: hindi na ito usapin ng kakayahan kong tumayo laban sa kaaway; hindi na ito usapin ng kakayahan kong lampasan ang problemang ito, o ng kakayahan kong talunin ang aking mga kaaway; kundi ipinagkakatiwala ko na ang buong bagay sa mga kamay ng Diyos, at Siya ang nakatayo sa pagitan ko at ng kaaway.

Pansinin ang buong pagtitiwalang ipinahahayag sa mga talatang sumusunod, “Ako’y nahiga at natulog; ako’y nagising; sapagkat inalalayan ako ng Panginoon.” Sa palagay mo ba ay nagawa mo iyan? Heto si David na tumatakas kay Absalom, hindi alam kung anong sandali darating ang hukbo mula sa kabila ng burol; pero gumabi na, at naipagkatiwala na niya ang sarili niya sa Diyos, kaya ibinalot niya ang kanyang balabal sa katawan, nahiga at natulog! Ligtas siya, dahil ipinagkatiwala na niya ang lahat sa Diyos. “Ako’y nahiga at natulog,” at pagdating ng umaga, sinabi niya, “Ako’y nagising; sapagkat inalalayan ako ng Panginoon.” Sa ibang salita, ang himbing ng tulog ko kahit hinahangad ng lahat ng kaaway ang pagkawasak ko. Posible lamang iyan kapag ipinagkatiwala mo ang lahat sa Diyos. Sinabi ni David, “Panginoon, alam Mo ang lahat tungkol kay Absalom; alam Mo ang lahat tungkol sa aking mga kaaway. Desidido silang wasakin ako. Alam Mo kung gaano kawalang-utang-na-loob ang anak kong si Absalom. Panginoon, Ikaw na ang bahala

sa akin.” At kinaumagahan, kung may nagtanong sa kanya, “Kumusta ang tulog mo?” masasabi niya, “Ang sarap ng tulog ko, at ako’y nagising; sapagkat inalalayan ako ng Panginoon.” Kaya matibay ang pananampalataya niya nang sabihin niya, “Hindi ako matatakot sa sampung libong tao na pumaligid laban sa akin.” Bakit? Dahil, sa totoo lang, hindi kanya ang labanan; sa Diyos ito. Kaya bumaling siya sa Panginoon at sinabi, “Bumangon Ka, O Panginoon; iligtas Mo ako, O aking Diyos”; at sa pananampalataya ay sumigaw siya, kahit hindi pa ito nakikita ng kanyang mga mata, “sapagkat sinampal Mo ang lahat ng aking kaaway sa panga; binasag Mo ang mga ngipin ng masasama.” Hindi ka na gaanong makakakagat kung basag na ang mga ngipin mo. Para silang isang kawan ng mga asong tumatahol na humahabol kay David, pero nakikita na niya silang basag ang mga ngipin, at ito’y matagal pa bago naganap ang labanan. Nang sa wakas ay sumalakay ang hukbo ni Absalom laban kay Joab at sa hukbo ni David, at natalo sila, hindi iyon naging mas totoo kay David kaysa noong ipinagkatiwala niya ito sa Diyos sa ilang. Napakagandang bagay na makapagpahinga nang ganyan sa Diyos at umasa sa Kanyang walang-hanggang pag-ibig at kapangyarihan. “Ang kaligtasan ay sa Panginoon: ang Iyong pagpapala ay nasa Iyong bayan.”

Sa kasunod na Awit ay nagpapatuloy ang ganito ring diwa ng pagtitiwala at pananalig. Maaari mong tawagin ang Awit 4 na “Pagtitiwala sa Diyos.” Bumaling si David sa Diyos bilang Diyos ng katuwiran, at alam niyang makaaasa siya sa Kanya. “Sagutin Mo ako kapag ako’y tumatawag, O Diyos ng aking katuwiran.” Anumang katuwiran ang mayroon ako, sa Diyos ko nakukuha. Wala akong sariling katuwiran. “Pinaluwag Mo ako noong ako’y nasa kagipitan; maawa Ka sa akin, at dinggin Mo ang aking

panalangin.” Pagkatapos ay bumaling siya sa mga kaaway sa paligid, katulad ng nalabi ng Israel habang nakikita nila ang kapangyarihan ng antikristo at ng halimaw na naghahangad na wasakin sila. “O kayong mga anak ng tao, hanggang kailan ninyo gagawing kahihyan ang Aking kaluwalhatian? Hanggang kailan ninyo iibigin ang walang kabuluhan, at hahanapin ang kasinungalingan? Ngunit alamin ninyo na ibinukod ng Panginoon para sa Kanyang Sarili ang taong banal.” Sino ang taong banal? Ang taong nagbibigay sa Diyos ng tamang lugar sa kanyang puso, at sinasabi ng Panginoon, Ibinukod Ko ang taong iyan para sa Akin. “Diringgin ako ng Panginoon kapag ako’y tumawag sa Kanya.”

Kasunod nito ay ang kaluluwang nagpapahinga, at para bang kinakausap lang ni David ang sarili niyang kaluluwa. Sinabi niya, “Manginig kayo, at huwag magkasala.” Maghintay ka lang nang tahimik na kumilos ang Diyos. “Makipag-usap kayo sa inyong sariling puso sa inyong higaan, at tumahimik. Maghandog kayo ng mga hain ng katuwiran, at magtiwala kayo sa Panginoon.” Pansinin ang dalawang bagay na binabanggit dito: tiyakin mong walang mali sa sarili mong buhay, at saka ka makapagtitiwala sa Kanya. Kung ang inihahandog mo ay mga hain ng kalikuan, kung may kasamaan, kabaluktutan at kawalang-kabanalan sa buhay mo, walang saysay na pag-usapan pa ang pagtitiwala sa Diyos. “Kung ako’y nag-iingat ng kasamaan sa aking puso, hindi ako diringgin ng Panginoon” (Awit 66:18). Pero kung hinatulan ko na ang lahat ng ipinakita sa akin ng Espiritu ng Diyos na mali, makapaghahandog ako ng hain ng papuri nang walang konsiyensiyang nagpapatang, at makapagtitiwala ako nang hindi natatakot.

“Marami ang nagsasabi, Sino ang magpapakita sa amin ng anumang mabuti?” David, sinasabi mong ang Panginoon ang bahala? Patunayan mo. Sabi niya, Panginoon, Ikaw ang sumagot—“Panginoon, itaas Mo sa amin ang liwanag ng Iyong mukha. Naglagay Ka ng kagalakan sa aking puso, higit pa kaysa noong dumami ang kanilang trigo at ang kanilang alak.” Masaya ang mga tao ng sanlibutang ito kapag maayos ang lagay nila sa panlabas. Madalas na naming itinuro na malaki ang pagkakaiba ng kapayapaan at kaligayahan. Ang kaligayahan ay nakasalalay sa mga “hap.” Ang lumang salitang Ingles na “hap” ay nangangahulugang tsamba o pagkakataon, at sa sanlibutan, kung kaaya-aya ang mga “hap,” kung kasiya-siya ang mga nagkataong pangyayari sa buhay, masaya ang makamundong tao; at kung hindi kasiya-siya ang mga “hap,” siya ay un-happy, hindi masaya. Pero sa Cristiano, anuman ang mga “hap,” kahit madurog ang lahat ng inaasahan niya, walang pinagbabago iyon. Hindi nadudurog ang Diyos. Naroon pa rin ang Diyos, gaya ng dati, kaya ang kaluluwa ay makapagpapahinga sa Kanya. Kaya kahit pa takas siya gaya ni David, o nagdurusa sa kamay ng antikristo gaya ng mararanasan ng nalabi ng Israel, masasabi ng mananampalataya, “Naglagay Ka ng kagalakan sa aking puso.” May matatag na kapayapaan doon, “higit pa kaysa noong dumami ang kanilang trigo at ang kanilang alak.” Kaya muling sinabi ng mang-aawit, “Ako’y mahihiga sa kapayapaan, at matutulog.” Ipauubaya ko na lang ang lahat sa Diyos at matutulog ako. Iyan ang pananampalataya. “Sapagkat Ikaw lamang, Panginoon, ang nagpapatira sa akin nang ligtas.” Makapagtitiwala lang ako sa Iyo, maipauubaya ko sa Iyo ang lahat. Kailangang matutunan nating ipagkatiwala ang lahat sa Diyos, dahil hindi natin kayang ipagtanggol ang sarili natin o

ang sa atin sa anumang lakas na mayroon tayo. Ang Diyos lamang ang makagagawa para sa akin.

Sa ikalimang Awit, ang kabanalan ng Diyos ang ipinagdiriwang. At muli nating naririnig si David na itinataas ang kanyang tinig sa panalangin, “Pakinggan Mo ang aking mga salita, O Panginoon, isipin Mo ang aking pagbubulay-bulay. Dinggin Mo ang tinig ng aking daing, aking Hari, at aking Diyos: sapagkat sa Iyo ako mananalangin. Ang aking tinig ay diringgin Mo sa umaga, O Panginoon; sa umaga ay ihahanda ko ang aking panalangin sa Iyo, at titingala ako.” Sisimulan niya nang tama ang araw. Napakagandang gawin iyan. Narinig ba Niya ang tinig mo kaninang umaga? Sinimulan mo ba ang araw nang hindi man lang nakipag-usap sa Kanya, at nagtataka ka ngayon kung bakit nagkamali-mali ang mga bagay ngayong araw? Laging ganyan ang mangyayari kung haharapin mo ang gawain ng araw nang hindi muna nakikipag-usap sa Kanya. Sa Awit ni Solomon ay sinabi ng nobyo, “Iparinig mo sa akin ang iyong tinig, ipakita mo sa akin ang iyong mukha.” At iyan ang sinasabi sa atin ng ating mapalad na Panginoon—“Gusto Kong maglaan ka ng panahon para makipag-usap sa Akin, para basahin ang Aking Salita at hayaan Akong magsalita sa iyo sa pamamagitan nito. Gusto Kong ibuhos mo ang iyong puso sa panalangin. Gusto Kong makita ang iyong mukha at marinig ang iyong tinig.” Kung gusto mong maging isang matibay at nagtatagumpay na mananampalataya sa panahon ng hirap, tiyakin mong sinisimulan mo ang araw kasama ang Diyos.

“Sapagkat Ikaw ay hindi Diyos na nalulugod sa kasamaan: ni ang masama ay hindi makatitira sa Iyo. Ang mangmang ay hindi makatatayo sa Iyong paningin: kinapopootan Mo ang lahat ng manggagawa ng kasamaan.” Ano ang ibig sabihin ng tumayo sa

paningin ng Diyos? Ang matanggap Niya. Mababasa natin sa unang Awit, “Ang masama ay hindi makatatayo sa paghuhukom.” Pero hindi nga ba tatayo ang masama sa paghuhukom? Hindi ba sila ang mga taong kailangang tumayo sa harap ng dakilang puting trono? Oo; pero wala silang katayuan doon, dahil kapag binabanggit Niya ang pagtayo sa paghuhukom, ang ibig Niyang sabihin ay ang mapawalang-sala, ang matanggap ng Diyos sa araw na iyon. “Ang masama ay hindi mapapawalang-sala sa paghuhukom,” at gayundin dito, “Ang mangmang ay hindi mapapawalang-sala sa Iyong paningin.” Sa Apocalipsis, kapag sumabog na sa sanlibutan ang kakila-kilabot na paghatol ng mga huling araw, umaalingawngaw ang sigaw, “Dumating na ang dakilang araw ng Kanyang poot; at sino ang makatatayo?” (6:17). Kita mo, ang pagtayo mo ay ang matanggap ka ng Diyos sa araw na iyon.

Kung gayon, sino ang makatatayo? Sa ikalimang kabanata ng Roma, mga talata 1 at 2, mababasa natin, “Kaya, yamang inaring-matuwid tayo sa pamamagitan ng pananampalataya, mayroon tayong kapayapaan sa Diyos sa pamamagitan ng ating Panginoong Jesu-Cristo: na sa pamamagitan din Niya ay nakapasok tayo sa pananampalataya sa biyayang ito na ating kinatatayuan.” Bawat mananampalataya ay may katayuan sa harap ng Diyos na walang kaalam-alam ang makamundong tao. Ang taong hindi ligtas ay walang katayuan, pero bawat anak ng Diyos ay nakatayong ganap sa nabuhay na muling Cristo, sa buong walang-hanggang halaga ng mahalagang dugo ni Jesus na tumubos sa kasalanan.

Pansinin ang ikalawang bahagi ng talatang ito, “Kinapopootan Mo ang lahat ng manggagawa ng kasamaan.” Ano ang ibig sabihin niyan? Mali ba tayo kapag sinasabi natin sa mga tao na

gaano man sila kamakasalanan ay mahal sila ng Diyos? Hindi tayo maaaring magkamali, dahil ang Salita mismo ang nagsasabi, “Sapagkat gayon na lamang ang pag-ibig ng Diyos sa sanlibutan, na ibinigay Niya ang Kanyang bugtong na Anak, upang ang sinumang sumampalataya sa Kanya ay hindi mapahamak, kundi magkaroon ng buhay na walang hanggan” (Juan 3:16), at ang sanlibutang iyan ay binubuo ng mga makasalanan. Kung gayon, ano ang ibig sabihin ng “Kinapopootan Mo ang lahat ng manggagawa ng kasamaan”? Kinasusuklaman ng Diyos ang gawa ng masasamang tao. Gaano man katotoo na mahal Niya ang makasalanan, kinapopootan Niya ang kasalanan nito, at nananabik Siyang makitang mahiwalay ang makasalanan sa kanyang kasalanan. Kung ipipilit ng mga tao na magpatuloy sa kanilang kasalanan, walang ibang naghihintay kundi ang pagkatapon palayo sa Diyos magpakailanman; kaya pagkawasak ang dumarating sa mga manggagawa ng kasamaan. “Wawasakin Mo ang mga nagsasalita ng kasinungalingan: kasusuklaman ng Panginoon ang taong mamamatay-tao at mandaraya.” At mula rito, para bang may lumilitaw sa harap ng kaluluwa ng mga sumulat ng magagandang himnong ito ng Lumang Tipan na isang malakas at nakakatakot na tauhan, na kaaway ng bayan ng Diyos at kaaway ng lahat ng banal. Sa ibang salita, habang nagbabasa ka, para bang nakikita mo ang anino, sa kabuuan nito, ng huling dakilang kaaway ng bayan ng Diyos na babangon bago ang wakas, ang antikristo. At siya, sa paniwala ko, ang talagang “taong mamamatay-tao at mandaraya” na tinutukoy dito. Makikita pa natin ang ibang tawag sa kanya habang nagpapatuloy tayo.

Sa kabila ng lahat ng ito, masasabi ng anak ng Diyos ngayon, gaya ng masasabi ng nalabi ng Israel, “Ngunit ako, sa

kasaganaan ng Iyong awa ay papasok ako sa Iyong bahay: at sa takot sa Iyo ay sasamba ako sa dako ng Iyong banal na templo. Patnubayan Mo ako, O Panginoon, sa Iyong katuwiran dahil sa aking mga kaaway; gawin Mong tuwid ang Iyong daan sa harap ko.” Sa ibang salita, Panginoon, ang gusto ko lang malaman ay kung ano ang Iyong landas, at saka ako bibigyan ng biyaya na lumakad dito. “Walang katapatan sa kanilang bibig; ang kanilang kalooban ay lubos na kasamaan; ang kanilang lalamunan ay bukas na libingan.” Sinipi ang talatang ito sa ikatlong kabanata ng Sulat sa mga Taga-Roma sa paglalarawan ng kabulukan ng mga taong nasa labas ni Cristo.

“Nambobola sila sa pamamagitan ng kanilang dila. Wasakin Mo sila, O Diyos; hayaan Mong mabuwal sila sa sarili nilang mga balak; itaboy Mo sila sa dami ng kanilang mga pagsalangsang; sapagkat naghimagsik sila laban sa Iyo.” Sasabihin mo, Aba, parang hindi naman ito napakamapagbiyayang klase ng panalangin. Bakit hindi na lang ipanalangin ni David na sila’y padurugin ng Diyos ang puso at dalhin sa pagsisisi at iligtas ang kanilang kaluluwa? Kita mo, dinadala tayo ng mang-aawit sa isang panahon ng krisis, kung kailan ang mga kaaway ng Diyos at ang bayan ng Diyos sa kabilang panig ay nasa huling dakilang labanan, at ang tanging paraan para magtagumpay ang katuwiran sa panahong iyon ay sa pamamagitan ng pagwasak sa lahat ng kaaway ng Panginoon. Madalas sabihin ng mga tao na ang ilan sa mga Awit na ito, kasama ang kanilang mga sumpa, ay parang salungat na salungat sa diwa ni Cristo. Siyempre, ang mga ito ay may malaking kinalaman sa kautusan, at sa darating na araw ng kapighatian, kautusan sa halip na biyaya ang mamamahala. Pero, sa totoo lang, hindi ba’t kahit ngayon ay nakikibahagi rin tayo sa ilang sukat sa ganito ring damdamin?

Malapit nang matapos ang Digmaang Sibil nang magkita ang dalawang ginoo sa isang tren. Ang isa ay nakaupo roon at nagbabasa ng kanyang Biblia nang tumabi sa kanya ang isa at sinabi, “Kaibigan, medyo nagulat ako sa aklat na binabasa mo; Biblia iyan, hindi ba?”

“Oo,” sabi ng isa, “Biblia nga.”

“Mukha ka namang matalinong tao; huwag mong sabihing naniniwala ka sa Biblia?”

“Oo, naniniwala ako rito.”

“Hindi ko alam na may matatalinong tao pang naniniwala rito. Noong bata ako, akala ko’y tama ang lahat ng ito, pero nang lumaki ako ay itinaapon ko na ito.”

“Ano ang nakita mo rito na hindi mo matanggap?”

“Halimbawa na lang ang mga Awit na puno ng sumpa. Hindi ko mapagtugma ang mga iyon sa isang mapagmahal na Diyos.”

Sasagot na sana ang isa nang dumaan nang nagmamadali sa bagon ang isang batang tinderero ng diyaryo na sumisigaw, “Extra! Extra! Si Grant ay papalusob na sa Richmond!” at gusto ng lahat na bumili ng diyaryo. Sabi ng lalaking ito, “Mabuti! Natutuwa akong seryoso na sa wakas si Grant. Sana’y burahin niya ang Richmond sa balat ng lupa.”

“Kaibigan,” sabi ng isa, “iyan ay isang Awit na may sumpa!”

Ano ang ibig sabihin ng lalaking iyon? Wala naman talagang galit sa puso niya sa mga tao sa timog, pero nang maisip niya ang apat na mahahabang taon ng digmaan, nadama niyang ang pinakamabilis na paraan para matapos ang lahat ay ang pagbagsak ng Richmond. Ganoon din, matapos ang lahat ng napakahabang tunggalian ng mabuti at masama, kapag halos

naabot na sa wakas ang katapusan at ang hukbo ni Satanas, na nagmamartsa sa ilalim ng antikristo, ay hinahamon ang Diyos, dadaing ang puso sa Diyos na wasakin ang mga kaaway na ito at hayaang manaig ang katuwiran. Hindi ito nangangahulugan ng pagkapoot, kundi ng taimtim na pagnanais na matapos na ang napakahabang paghahari ng kasamaan at magsimula ang paghahari ng katuwiran.

Sa kabilang banda, “Hayaang magalak ang lahat ng nagtitiwala sa Iyo: hayaan silang laging sumigaw sa kagalakan, sapagkat ipinagtatangol Mo sila: hayaan ding magalak sa Iyo ang mga umiibig sa Iyong pangalan. Sapagkat Ikaw, Panginoon, ay magpapala sa matuwid; papalibutan Mo siya ng Iyong lingap na gaya ng isang kalasag.” Kaya iniisip natin ang sinusubok na bayan ng Diyos ngayon na pumapasok sa mga Awit na ito at nakatatagpo rito ng angkop na paraan para maipahayag ang taimtim na hangarin ng kanilang puso. Pero lalo pang magkakaroon ng kahulugan ang mga ito sa darating na araw na iyon, kapag ang nalabi ng Israel ay nagdurusa nang matindi sa kamay ng halimaw at ng antikristo. Saanman may kaunting liwanag mula sa Diyos, ang puso ay maiaangat sa itaas ng pagsubok, at makatitingala sa Diyos at makaaasa sa Kanya habang hinihintay ang oras na babalik ang Hari upang dalhin ang paghahari ng katuwiran.

Sa Pagsubok Tungo sa Kaluwalhatian (Mga Awit 6 hanggang 8)

Sa ikaanim na Awit, tinatalakay ni David lalo na ang mga paghatol ng Diyos at ang pangangailangan ng bawat banal sa awa, dahil kahit kakatwa man ito, kahit parang salungat sa sarili kapag sinabi, ang mga banal ay mga makasalan. Ang ibig kong sabihin ay ganito: bagaman ang bawat mananampalataya sa Panginoong Jesu-Cristo ay pinabanal sa diwang ibinukod siya para sa Diyos sa buong halaga ng natapos na gawa at ng dugong pantubos ng Panginoong Jesu-Cristo, kaya sakdal na siya magpakailanman sa Kanyang paningin, nananatili pa ring totoo na ang mananampalataya mismo ay araw-araw na nakadarama ng kanyang pagkukulang. At habang lalo siyang lumalakad nang malapit sa Diyos, lalo niyang nadarama ang mga kasalanan ng sarili niyang puso at buhay, at lalo siyang nagsisisi nang malalim dahil sa mga pagkukulang na iyon. Siyempre, posibleng mapalayo nang husto sa pakikisama sa Diyos ang isang tao, kaya naiisip niyang wala siyang kasalanan sa pamumuhay, dahil humahatol siya ayon sa pamantayan ng sanlibutan sa labas; at kung hindi siya nagmumura, nanunumpa nang walang kabuluhan o naglalasing, akala niya ay banal na ang pamumuhay niya. Pero kapag pumasok ang isang tao sa harapan ng Diyos at nalukob siya ng pagkadama sa Kanyang walang-hanggang kabanalan, napagtatanto niyang may mga bagay sa kanyang buhay na lubhang salungat sa kabanalan ng Diyos, kaya nadudurog siya sa pagsisisi sa harap ng Panginoon. Kaya ang nangyayari, hindi niya nadaramang napakahigpit ng pakikitungo Niya, kundi nagtataka pa siya kung paanong nagagawa pa ng Diyos na

maging mapagbiyaya, at itinutulak siya nito sa Kanyang awa. Iyan ang saloobin ng mang-aawit

Pansinin ang mga unang talata habang dumaraing siya ng awa sa araw na iyon ng poot ni Jehova, “O Panginoon, huwag Mo akong sawayin sa Iyong galit, ni parusahan sa Iyong mainit na pagkayamot. Maawa Ka sa akin, O Panginoon; sapagkat ako’y mahina: O Panginoon, pagalingin Mo ako; sapagkat ang aking mga buto ay nababagabag. Ang aking kaluluwa man ay lubhang nababagabag: ngunit Ikaw, O Panginoon, hanggang kailan?” Sa pagbabasa ng ilan sa mga Awit na ito, kailangan nating tandaan na ang mga banal sa Lumang Tipan ay walang ganap at malinaw na pagpapahayag ng biyaya ng Diyos na mayroon tayo ngayon. Kaya angkop lang na dumaing si David, “O Panginoon, huwag Mo akong sawayin sa Iyong galit, ni parusahan sa Iyong mainit na pagkayamot.” Hindi ko na kailangang ipanalangin iyan ngayon. Alam kong “Ang iniibig ng Panginoon ay Kanyang dinidisciplina, at hinahampas Niya ang bawat anak na Kanyang tinatanggap” (Hebreo 12:6). Alam kong ang pagsaway ng Diyos ay hindi kailanman sa galit; ang Kanyang pagdisiplina ay hindi kailanman sa mainit na pagkayamot. Kung pinahihintulutan Niyang dumating sa akin ang pagdisiplina, iyon ay dahil nakikita ng Kanyang mapagmahal na puso na iyon ang kailangan ko para lalo akong maging kawangis ng Kanyang Anak. Kaya kailangan kong matutong magtiwala sa gitna ng pagsubok at luwalhatiin ang Diyos sa gitna ng apoy.

Sa mga talata 4 hanggang 7, nakikita natin ang banal sa pinakamatinding kagipitan, sa sobrang kagipitan na halos hindi na niya mapanagutan ang sarili niyang mga isip. Litong-lito siya at gulung-gulo; hindi niya maunawaan ang pakikitungo ng Diyos. Kahawig ng kay Job ang kalagayan niya. Alam ni Job na

matuwid ang Diyos; alam niyang banal ang Diyos, pero alam din niyang sinikap niyang lumakad kasama ng Diyos, kaya hindi niya maunawaan kung bakit tila inilalayo ng Panginoon ang Sarili Niya sa kanya at ibinibigay siya sa ganoon kalalim at kapait na dalamhati at kalungkutan. Ang pagtatangkang ipaliwanag ito ang siyang suliranin ng aklat ni Job. Pakinggan ang mang-aawit, “Bumalik Ka, O Panginoon, iligtas Mo ang aking kaluluwa: oh, iligtas Mo ako alang-alang sa Iyong mga kaawaan.” Maiintindihan mo, halimbawa, ang mahal na nalabing bayan ng Diyos na nagdurusa sa kamay ng antikristo, itinaboy palayo sa karaniwang tirahan ng tao, inuusig, itinatapon, marahil ay namamatay sa gutom o dumaranas ng kakila-kilabot na pagpapahirap, na dumaraing, “O Panginoon, bakit kailangan kong pagdaanan ito? Tingnan Mo ako nang may biyaya, iligtas Mo ako alang-alang sa Iyong mga kaawaan.” At saka, habang kamatayan ang nasa harap niya, dumaraing ang kaluluwa, “Sapagkat sa kamatayan ay walang pag-alaala sa Iyo: sa Sheol [hindi lang basta ang libingan kundi ang mas malalim pa kaysa libingan, ang tirahan ng mga espiritung walang katawan, ang di-nakikitang daigdig] sino ang magpapasalamat sa Iyo?” Huwag mong ituring na doktrina ang pahayag na ito. Hindi ito ganoon. Natutuwa ang mga materyalista, ang mga Christadelphian at ang mga Russellite sa ganitong pahayag at sinasabi nila, “Hindi mo ba nakikita, sinabi ng Espiritu ng Diyos, Sa kamatayan ay walang pag-alaala sa Iyo: sa Sheol sino ang magpapasalamat sa Iyo?’ Kaya kapag namatay ang tao, wala na siyang malay hanggang sa araw ng kanyang pagkabuhay na muli. Ang patay ay walang nalalamang anuman’ (Eclesiastes 9:5). Iyan ang sinasabi sa atin ng Lumang Tipan.” Pero ang patay na katawan ang tinutukoy niya. Pumunta ka sa sementeryo, tumingin ka sa paligid at sabihin mo, “Ang mga

patay na ito, wala silang nalalamang anuman,” pero hindi nito sinasagot ang tanong tungkol sa espiritu ng mga patay. Dito ay nakikita ng mang-aawit ang kamatayan sa unahan, at nakikita niyang isa-isang pinababagsak ng kaaway ang mga tao, kaya sinabi niya, “Panginoon, wala Kang makukuhang kaluwalhatian diyan. Hindi ba’t mas maluluwalhati Ka kung buhay sila rito sa lupa para purihin Ka?” Alam na natin ngayon, sa pagpapahayag ng Bagong Tipan, ang hindi malinaw na naunawaan ng mang-aawit. Ang ating Panginoong Jesus ay “nagdala sa liwanag ng buhay at ng kawalang-kamatayan sa pamamagitan ng Ebanghelyo” (2 Timoteo 1:10); at ngayon ay alam natin na para sa mananampalataya, ang mawala sa katawan ay ang makasama ng Panginoon, at masasabi natin, “Oo, kahit sa di-nakikitang daigdig ay magpapasalamat tayo sa Kanya; pupurihin natin ang Kanyang pangalan.” Nang dalhin si Pablo sa ikatlong langit, narinig niya ang papuri ng mga banal at ang “mga salitang hindi maipahayag, na hindi matuwid na sabihin ng tao” (2 Corinto 12:4). Pero huwag mong subuking basahin pabalik sa Lumang Tipan ang katotohanang hindi minabuti ng Diyos na ihayag hanggang sa panahon ng Bagong Tipan. Nang dumating ang Panginoong Jesus sa daigdig na ito, saka Niya inalis, wika nga, ang takip sa di-nakikitang daigdig at inihayag ang kalagayan sa kabila ng libingan.

Nagpatuloy ang mang-aawit, “Pagod na ako sa aking pagdaing; buong gabi kong pinalalangoy ang aking higaan; dinidilig ko ng aking mga luha ang aking hiligan.” Iniisip ng ilan sa inyo na marami na kayong pinagdusahan. Nakaiyak na ba kayo nang ganoon karami na nabasa ang inyong kumot? Sabi ni David, nangyari iyon sa kanya, noong tinutugis siya roon ni Haring Saul. Hindi ka nagdusa nang kasindami niya; at isipin mo pa ang daranasin ng darating na nalabi. Napakadali nating maawa

sa sarili. Hindi natin naaalala na “hindi pa kayo nakikipaglaban hanggang sa pagbubuhos ng dugo, sa pakikipagpunyagi laban sa kasalanan” (Hebreo 12:4). Kapag naririnig ko ang mga kaibigang nakabalik mula sa Russia, at gayundin sa mga araw na ito mula sa China, na nagkukuwento ng mga kakila-kilabot na bagay na kinailangang pagdaanan ng mga banal ng Diyos doon, ang mga hindi masabing pagpapahirap na kinailangan nilang tiisin, nadarama kong wala pa akong alam sa pagdurusa, ni sa pagsubok. Marami ang alam ni David sa pagdurusa. Ang bayan ng Diyos sa ilan sa mga bansang nabanggit ko at ang bayan ng Diyos sa darating na araw ay kailangang makaranas ng maraming pagdurusa. Tayo’y namumuhay sa ginhawa, at ang maliliit na bagay na labis na bumabagabag sa atin, ilang taon mula ngayon kapag lumingon tayo, ay magiging parang wala kung ihahambing sa kahanga-hangang kabutihan ng Diyos. “Ang aking mata ay nanlalabo dahil sa dalamhati; tumatanda ito dahil sa lahat ng aking mga kaaway.”

Pero ngayon, sa mga huling talata ng Awit, nakikita mo ang banal na umaangat sa itaas ng mga kaguluhang ito; kahit gaano kakila-kilabot ang mga ito, nakakaya niyang umangat sa itaas ng mga ito dahil itinutuon niya ang kanyang mga mata sa Panginoon. Noong nasa mga problema ang kanyang mga mata, tila hindi malalampasan ang mga ito; pero nang ilayo niya ang tingin mula sa mga ito tungo sa Diyos, may pananalig na ang kanyang tinig, “Lumayo kayo sa akin, kayong lahat na manggagawa ng kasamaan; sapagkat narinig ng Panginoon ang tinig ng aking pagtangis.” Dito ay nakikita natin ang pananampalatayang kumikilos. Sa unang bahagi ng Awit, isang kawawa at bagabag na puso ito, nanlulumo at nagdurusa dahil sa kawalan ng pananampalataya; pero ngayon ay nakatuon na sa Diyos ang kanyang mga mata, at napakaliit na pala ng

kanyang mga problema, kaya sumigaw siya, “Mapahiya at lubhang mabagabag ang lahat ng aking kaaway: umurong sila at biglang mapahiya.” Napakalaking bagay, kapag naipagkatiwala na natin ang mga bagay sa Diyos, na masabi hindi lamang, “Ang Panginoon ay *gagawa*,” kundi “Ang Panginoon ay *gumawa na*.” Inilagay ko na ang bagay sa Kanyang mga kamay, at naniniwala akong inasikaso na Niya ito. Kunin mo ang magandang salitang iyan sa ibang bahagi ng Kasulatan, “Tumawag ka sa Akin sa araw ng kabagabagan: ililigtas kita, at luluwalhatiin mo Ako” (Awit 50:15). Nasa araw ako ng kabagabagan; balisa ako at sinasabi ko, “Naku, hindi ko alam kung ano ang mangyayari. Natatakot akong masira ang lahat ng inaasahan ko; wala akong matatayuan.” Kapag ganito ako magsalita, kumikilos ako na parang taong hindi man lang nakakakilala sa buhay na Diyos. Sinabi Niya, “Tumawag ka sa Akin sa araw ng kabagabagan: ililigtas kita, at luluwalhatiin mo Ako” (Awit 50:15). Ito ang araw ko ng kabagabagan, kaya bumabaling ako sa Kanya at tumatawag sa Kanya, at ano ang susunod? Nagpapatuloy ako nang nakayuko, gaya pa rin ng dati. Hindi iyan pananampalataya. Sinabi ng Diyos, “Tumawag ka sa Akin.” Panginoon, tumawag ako sa Iyo; nangako Ka at naglalakas-loob akong maniwala! Iyan ang nag-aangat sa akin sa itaas ng pagsubok at nagbibigay sa akin ng tagumpay.

Kaya tumuloy tayo sa ikapitong Awit, at makikita natin na may isa pang bagay na kailangan nating hawakan kapag dumating ang kabagabagan. Iyon ay ang malinis na konsiyensiya. Sinabi ni Apostol Pablo na sinisikap niyang “magkaroon palagi ng konsiyensiyang walang kapintasan sa harap ng Diyos at ng mga tao” (Mga Gawa 24:16). Kung masama ang aking konsiyensiya, kung namumuhay ako nang malayo sa pakikisama sa Diyos, kung gumagawa ako ng mga bagay na talagang mali, kapag

dumating ang kabagabagan at gusto kong lumapit sa Diyos tungkol dito, hindi ako makapanalangin. Sinabi ni David, “Kung ako’y nag-iingat ng kasamaan sa aking puso, hindi ako diringgin ng Panginoon” (Awit 66:18). Sinusubukan kong lumapit sa Kanya, pero paulit-ulit na lumilitaw sa harap ko ang mga bagay na ito, at hindi ako makapanalangin. Kaya kailangan kong mag-ingat na huwag patagalín ang pagsasaayos ng mga bagay sa Diyos, na tiyaking malinis ang aking konsiyensiya, at saka ako makalalapit sa Kanya nang may pagtitiwala.

Sa ikapitong Awit, nakikita natin ang mang-aawit na nagsusumamo para sa matuwid na paghatol, at sinasabi niya, “Wala akong alam na sinadya at kusa akong nagkasala laban sa Diyos.” Alam niyang nagkulang siya, gaya nating lahat, at gaya ng ipinahayag niya sa ikalimang Awit; pero may tinatawag na pagkaalam na ang pangunahing hangarin ng buhay mo ay katuwiran at ang pangunahing layunin ng buhay mo ay mamuhay para sa Diyos. Sa mga unang talata ay ipinahahayag niya ang kanyang pagtitiwala, “O Panginoon kong Diyos, sa Iyo ako nagtitiwala: iligtas Mo ako sa lahat ng umuusig sa akin, at sagipin Mo ako: Baka lapain niya ang aking kaluluwa na parang leon, at pagputul-putulin ito, habang walang sumasagip.” Pagkatapos ay isinuot niya ang baluti ng katuwiran. Haharapin niya ang kaaway, kaya sinusuri niya ang sarili niyang buhay at hinihiling sa Diyos na tulungan siyang suriin ito nang mas maingat, at sinabi niya sa mga talata 3 hanggang 5: “O Panginoon kong Diyos, kung ginawa ko ito; kung may kasamaan sa aking mga kamay; Kung ginantihan ko ng masama ang may kapayapaan sa akin; (oo, iniligtas ko pa nga siya na walang dahilang kaaway ko:) Hayaang usigin ng kaaway ang aking kaluluwa, at abutan ito; oo, hayaang yurakan niya ang aking buhay sa lupa, at ilugmok sa alabok ang aking

karangalan.” Pinararatangan siya ng kanyang mga kaaway na gumawa ng masama, at sinabi niya, “Kung ginawa ko ang mga bagay na ito, nararapat lang akong tratuhin nang masama—hayaang yurakan ng aking kaaway ang aking buhay sa lupa, at ilugmok sa alabok ang aking karangalan.” Pero habang sinusuri niya ang sarili niyang buhay, alam niyang hindi totoo ang mga bagay na ito. Hinangad niyang luwalhatiin ang Diyos, kaya nakapananalangin siya nang may pagtitiwala.

Sa mga talata 6 at 7, tinatawag niya ang Diyos na bumangon upang tulungan siya: “Bumangon Ka, O Panginoon, sa Iyong galit, itaas Mo ang Iyong Sarili dahil sa poot ng aking mga kaaway: at gumising Ka para sa akin tungo sa paghatol na Iyong iniutos”—inilagay ko na ang lahat sa Iyong kamay. Inilagay Kita sa pagitan ko at ng aking mga kaaway, at hinihiling ko sa Iyo na Ikaw ang kumilos, na gawin ang mga bagay na dapat gawin. Magtitiwala ako na gagawin Mo ito. “Sa gayon ay papalibutan Ka ng kapisanan ng mga tao: kaya alang-alang sa kanila ay bumalik Ka sa itaas.” At pagkatapos, nang may buong pagtitiwala, sinabi niya, “Hahatulan ng Panginoon ang mga bayan: hatulan Mo ako, O Panginoon, ayon sa aking katuwiran, at ayon sa katapatang nasa akin.” Sasabihin mo ba sa akin, “Hindi ko gugustuhing sabihin iyan sa Diyos; hindi ko gugustuhing sabihing, ‘Hatulan Mo ako ayon sa aking katuwiran,’ dahil wala naman talaga akong katuwiran”? Totoo, walang sariling katuwiran ang tao, at kinilala iyan ni David; pero ang tinutukoy niya ngayon ay ang ginawa ng Diyos sa kanya sa pamamagitan ng Kanyang biyaya, at alam niyang sinikap niyang lumakad sa harap ng Panginoon nang may katapatan ng puso. Mahusay ang pagkakasabi ng isang tao, “Ang mga kuwerdas ng alpa ni David ay ang mga himig ng puso ni Jesus,” at sa lahat ng Awit na ito ay maririnig mo ang tinig ng

ating Panginoong Jesus. Minsan ay itinuturo natin ang ilang Awit, mga tatlumpu o apatnapu marahil, at sinasabing mga Awit ito tungkol sa Mesiyas dahil may tiyak na pagtukoy sa Bagong Tipan na nag-uugnay sa mga ito kay Cristo. Pero sa isang diwa, ang nagdurusang Tagapagligtas, na ipinagkakatiwala ang Sarili Niya sa Ama, ay matutunton sa kabuuan ng mga Awit. Sa sanlibutang ito, madalas na tila pinakamasama ang trato ng Diyos sa Kanyang pinakamatalik na mga kaibigan, at pinakamasama sa lahat ang trato Niya sa Kanyang sariling Anak. At ano ang sinasabi niyan sa atin? Ang lahat ng mabibigat at mahihirap na bagay na ito ay gumagawa para sa pagpapalang darating. Ang ating Panginoong Jesus ay “nagtiis ng krus, na hinamak ang kahihyan” dahil sa kagalakang inilagay sa harap Niya, at tayong mga mananampalataya ay makapagsasabi, “Ang aming magaang kapighatian, na sandali lamang, ay gumagawa para sa amin ng lalong dakila at walang hanggang bigat ng kaluwalhatian” (2 Corinto 4:17). Pero tiyakin nating lumalakad tayo kasama ng Diyos nang may tapat na espiritu. Kung susubukan kong manalangin habang paulit-ulit akong pinararatangan ng aking puso ng kakulangan sa katapatan, walang kalayaan. Kung may kasamaan sa aking buhay, dapat itong hatulan.

Sa kasunod na bahagi ng Awit na ito, mga talata 9 at 10, pansinin kung gaano kapalad na bumaling ang mang-aawit sa Diyos bilang kanyang tanggulan, “Oh, wakasan na ang kasamaan ng masama; ngunit itatag Mo ang matuwid: sapagkat sinusubok ng matuwid na Diyos ang mga puso at ang mga bato”—ibig sabihin, ang kalooban. “Ang aking kalasag ay mula sa Diyos, na nagliligtas sa may matuwid na puso.” Kaya gaano man siya daluyungin ng tubig, makaaasa siya sa Diyos; makapaniniwala siyang itatawid Siya ng Diyos. Pagkatapos, sa

mga talata 11 hanggang 17 ay binubulay-bulay niya ang pamamahala ng Diyos. Ang Diyos pa rin ang moral na Tagapamahala ng sansinukob, at anuman ang nangyayari, hindi ito makalalabas sa Kanyang kamay. Hanggang sa isang sukat lamang pinahihintulutan ang kasamaan. “Hinahatulan ng Diyos ang matuwid, at nagagalit ang Diyos sa masama araw-araw.” At bilang Hukom ng sansinukob, haharapin Niya ang kasamaan. Hindi ako ang gagawa niyan. “Kung hindi siya babalik, ihahasa Niya ang Kanyang tabak; binaluktot na Niya ang Kanyang busog, at inihanda ito. Inihanda rin Niya para sa kanya ang mga kasangkapan ng kamatayan; itinutok Niya ang Kanyang mga palaso laban sa mga mang-uusig.” Balang araw ay haharap ang Diyos at haharapin Niya ang mga nagpapahirap sa Kanyang mga banal. Kaya sa mga talata 14 hanggang 17 ay makikita mo ang wakas ng masasama, ang paghatol na titiisin pa nila. Ang lahat ng kalungkutang daranasin ng bayan ng Diyos ay dito lamang sa sanlibutang ito nila malalaman. Sa sandaling iwan nila ang daigdig na ito, wala nang iba kundi walang katapusang pagpapala. Sa kabilang banda, ang bawat kapisasong kasiyahan, bawat kapisasong galak, bawat kapisasong kaligayahan ng anumang uri na malalaman ng makamundong tao ay dito lamang sa ibaba niya makukuha; samantalang para sa kanya, walang iba kundi kalungkutan sa kabila. Naaalala mo ang mga salita ni Abraham sa dating mayamang lalaking iyon, “Anak, alalahanin mo na noong nabubuhay ka ay tinanggap mo ang mabubuting bagay, at gayundin si Lazaro ng masasamang bagay: ngunit ngayon ay inaaliw siya, at ikaw ay pinahihirapan” (Lucas 16:25).

May isang boksingerong nagbalik-loob na may maliit na asawa na galit dahil naging Cristiano siya. Noong hindi pa siya nagbabalik-loob, nagpupunta sila sa mga teatro at sa lahat ng

makamundong bagay, pero ngayon ay ayaw na niya ng mga iyon, kaya galit na galit ang asawa niya at binabatikos ang kanyang pagka-Cristiano. Isang araw ay hinahabol siya nito ng walis, at habang sinusubukan niyang umiwas, natisod siya at natumba, at sinamantala iyon ng babae at pinagbabayo siya nang husto. Bumukas ang pinto at nakatayo roon ang isang matagal na niyang kaibigan na pinanood ang kakaibang tanawin, at sinabi, “Aba, Bob, ibig mo bang sabihin ay hahayaan mong bugbugin ka ng isang maliit na babaeng tulad niyan—ikaw na dating boksingero!”

“Naku,” sabi niya, “nakukuha na niya ang lahat ng langit na makukuha niya kailanman sa sanlibutang ito, at habang nasisiyahan siya rito, hinahayaan ko na siya.”

Binibigyang-diin iyan ni David sa huling apat na talatang ito: “Narito, siya’y nagdaramdam sa kasamaan, at naglihi ng kalikuan, at nagsilang ng kasinungalingan. Gumawa siya ng hukay, at hinukay ito, at nahulog siya sa hukay na kanyang ginawa. Ang kanyang kalikuan ay babalik sa sarili niyang ulo, at ang kanyang karahasan ay babagsak sa sarili niyang bunbunan. Pupurihin ko ang Panginoon ayon sa Kanyang katuwiran: at aawit ako ng papuri sa pangalan ng Panginoong Kataas-taasan.”

Dinadala tayo nito sa katapusan ng panahong ito ng pagdurusa, dahil sa kasunod na Awit ay naroon ang pagpapakita ng Anak ng Tao, at nakikita natin Siyang inilagay sa ibabaw ng lahat ng bagay. Kahanga-hangang Awit ito, at paulit-ulit itong binabanggit sa Bagong Tipan. Hindi na tayo abala sa walang kabuluhang tao at sa kanyang masasamang lakad, ni maging sa mga pagdurusa ng bayan ng Diyos, kundi bumabaling tayo upang bulay-bulayin ang mga kababalaghan

ng pangalan ng Diyos at ang kaluwalhatian ng Kanyang nilalang. “O Panginoon, aming Panginoon, kay dakila ng Iyong pangalan sa buong lupa! na inilagay Mo ang Iyong kaluwalhatian sa itaas ng mga langit. Mula sa bibig ng mga sanggol at ng mga pasusuhin ay nagtatag Ka ng lakas dahil sa Iyong mga kaaway, upang patahimikin Mo ang kaaway at ang mapaghiganti.”

Dumating na ang araw na babangon ang Diyos upang yanigin nang kakila-kilabot ang lupa, upang wakasan ang mahahabang panahon ng paghahari ni Satanas, upang patahimikin ang kaaway at ang mapaghiganti; at tumingala ang mang-aawit at sinabi: “Kapag minamasdan ko ang Iyong mga langit, ang gawa ng Iyong mga daliri, ang buwan at ang mga bituin, na Iyong itinakda; Ano ang tao, upang alalahanin Mo siya? at ang anak ng tao, upang dalawin Mo siya?” Oh, sabi ni David, napakaliit ng pakiramdam ko. Akala ko dati ay napakahalaga ko. Labis akong pinabibigatan ng sarili kong dalamhati at kagipitan, pero ngayon, kapag tumingin ako sa mga langit at nakita ko ang mga kalawakan ng mga araw kasama ang kanilang mga planetang nakapaligid, sansinukob na sumusunod sa sansinukob na umaabot hanggang sa walang hanggan, nagtataka ako kung bakit pinapansin pa ako ng Diyos. “Ano ang tao, upang [ganoon] Mo siyang alalahanin? at ang anak ng tao, upang dalawin Mo siya?” Pero nakatuon ang mga mata ng Diyos sa Ikalawang Tao, at minabuti Niyang magtakda ng panahon na ang tao ay magkakaroon ng ganap na kapangyarihan sa sansinukob na ito. Ibinigay ng Diyos ang kapangyarihang ito kay Adan, pero hindi si Adan ang Anak ng Tao, kaya hindi siya ang tinutukoy ng talatang ito. Layunin ng Diyos na hawakan ng tao sa ilalim niya ang mas mababang nilalang na ito, pero nabigo siya; kaya dumating sa eksena ang Ikalawang Tao, at

Siya ang nasa harap ng mga mata ng Diyos dito, “Ginawa Mo Siyang mababa nang kaunti kaysa sa mga anghel, at pinutungan Mo Siya ng kaluwalhatian at karangalan.” Iyan ang ating Panginoong Jesu-Cristo, gaya ng alam natin mula sa Hebreo, na nagmula sa kaluwalhatian ng pagka-Diyos at kumuha ng lugar na mas mababa kaysa sa mga anghel. Naiintindihan mo ba na ang ating Panginoong Jesu-Cristo ay talagang Tao sa kaluwalhatian, kung paanong Tao Siya noong narito Siya sa lupa? Isa iyan sa pinakakahanga-hangang katotohanan ng Kasulatan para sa kaaliwan ng ating puso.

“May...isang Tagapamagitan sa Diyos at sa mga tao, ang *Taong si Cristo Jesus*” (1 Timoteo 2:5). Sinabi ni Esteban, “Nakikita kong bukas ang mga langit, at ang Anak ng Tao na nakatayo sa kanan ng Diyos” (Mga Gawa 7:56)—si Jesus, isang Tao sa kaluwalhatian, na pinutungan ng kaluwalhatian at karangalan!

“Binigyan Mo Siya ng kapangyarihan sa mga gawa ng Iyong mga kamay.” Kahit sinikap ni Satanas na hadlangan ang layunin ng Diyos, matutupad ito. “Inilagay Mo ang lahat ng bagay sa ilalim ng Kanyang mga paa.” Sa Hebreo ay mababasa natin, “Ngunit ngayon ay hindi pa natin nakikitang napasailalim sa Kanya ang lahat ng bagay.” Kailangan lang nating maglakad sa mga kalye ng Chicago para mapagtantong hindi pa napasailalim sa Kanyang mga paa ang lahat ng bagay; pero nagpatuloy ang sumulat, “Ngunit nakikita natin si Jesus, na ginawang mababa nang kaunti kaysa sa mga anghel dahil sa pagdurusa ng kamatayan, na pinutungan ng kaluwalhatian at karangalan” (Hebreo 2:8, 9). Kaya, alam nating tutuparin ng Diyos ang Kanyang layunin; hindi pa natin nakikitang napasailalim sa Kanya ang lahat, pero nakikita natin Siyang inilagay sa itaas ng lahat, hindi lamang sa moral na daigdig kundi pati na rin sa mas mababang nilalang.

“Lahat ng tupa at baka, oo, at ang mga hayop sa parang; Ang mga ibon sa himpapawid, at ang mga isda sa dagat, at anumang dumaraan sa mga landas ng mga dagat.” Gustung-gusto kong isipin ang panahon kung kailan ang dumaraing na sangnilikha, na nadamay sa pagkahulog kahit wala itong sariling kasalanan, ay palalayain mula sa pagkaalipin sa kabulukan sa araw ng pagpapakita ng kaluwalhatian ng Diyos. Natututunan natin sa mga talata sa Isaias na darating ang pagpapala maging sa mga hayop sa parang at sa mga baka. Naghanda si John Wesley ng dalawa o tatlong sermon para ipakitang mapupunta sa Langit ang mga baka at mga hayop, dahil akala niya ay Langit ang tinutukoy niyon, at babayaran ng Diyos ang lahat ng pinagdusahan nila rito sa pamamagitan ng pagdadala sa kanila sa Langit sa wakas. Pero ang tawag sa kanila ng Kasulatan ay “mga likas na hayop na walang bait, na ginawa upang hulihin at puksain” (2 Pedro 2:12). Ang ipinakikita nito ay kapag naghari na Siya at nailagay na ang lahat sa ilalim ng Kanyang mga paa, ang mas mababang nilalang ay palalayain mula sa pagkaalipin sa kabulukan, at maging ang mga hayop ay dadalhin sa isang buhay na mas kaaya-aya kaysa anumang nalaman pa natin.

Kaya tinapos niya ang grupong ito ng walo sa mga salitang, “O Panginoon, aming Panginoon, kay dakila ng Iyong pangalan sa buong lupa!” Umaapaw sa galak ang kanyang puso sa isiping ang Tao ng Diyos, ang Taong kinalulugdan ng Diyos, ang Anak ng Tao na pinalakas Niya para sa Kanyang Sarili, ay malapit nang dumating upang maging nasa ibabaw ng lahat ng bagay. Kaya makikita mo kung gaano kabuo ang larawang mayroon tayo ng mga daan ng Diyos, mula sa unang pagdating ni Cristo hanggang sa Kanyang ikalawang pagdating.

Ang Tao sa Lupa (Mga Awit 9 hanggang 12)

Dumating na tayo ngayon sa isa pang pangkat ng mga Awit na magkakaugnay na mabuti, at sa pagkakataong ito, sa halip na walo, pito ang bilang ng serye. Sa pinakamatandang tekstong Hebreo, anim lamang sana, sapagkat noong una ay iisa lamang ang Awit 9 at 10. Hindi natin alam kung kailan eksakto sila hinati sa dalawa, pero kilala natin sila ngayon bilang 9 at 10 sa halip na 9 lamang. At kung idaragdag natin sa kanila ang 11, 12, 13, 14 at 15, mabubuo ang serye ng pito.

Sa unang dalawang Awit na ito, ang 9 at 10, makikita natin ang bayan ng Diyos sa matinding kagipitan, at may isang masamang tauhan na umaapi at umuusig sa kanila. Sa huling talata ng ika-10 Awit, tinatawag siyang "ang tao sa lupa." Napakahalaga nito, sapagkat ang ating Panginoong Jesus ay tinatawag na "ang Ikalawang Tao, ang Panginoon mula sa Langit," at sa buong Kasulatan ay makikita natin ang mga pahiwatig sa Lumang Tipan, na lalong lumilinaw habang tumutuloy tayo sa Bagong Tipan, tungkol sa taong lilitaw sa mga huling araw bilang matinding kabaligtaran ng ating Panginoong Jesu-Cristo. Ang taong ito sa lupa ay kinapapalooban ng lahat ng makalupa at makalamang simulain, kung paanong ang ating Panginoong Jesus ay kinapapalooban ng lahat ng makalangit at espirituwal. Naaalala ninyo nang Siya ay narito pa sa lupa, sinabi Niya sa mga Judio, "Ako'y naparito sa pangalan ng Aking Ama, at hindi ninyo Ako tinatanggap: kung may ibang pumarito sa kanyang sariling pangalan, siya'y inyong tatanggapin" (Juan 5:43). Walang duda na ang tinutukoy Niya ay ang isang lumilitaw sa maraming bahagi ng Lumang

Tipan, ang siya ring tinatawag dito na "ang tao sa lupa," ang binabanggit sa Daniel bilang "ang hari" na gumagawa "ayon sa kanyang kalooban" (11:36); ang inilalarawan ni propeta Zacarias bilang "ang walang kabuluhanang pastor" (11:17) na nag-iwan sa kawan, at sa halip na alagaan at ingatan sila ay inusig pa niya sila.

Kapag tumuloy pa kayo sa Bagong Tipan, makukuha ninyo ang pangalan ng taong ito, o mas tamang sabihin, ang kanyang titulo. Sinabi ni Juan, "Narinig ninyo na darating ang antikristo," at saka idinagdag niya, "ngayon pa man ay marami nang antikristo; kaya't nalalaman natin na ito ang huling panahon" (1 Juan 2:18). Pero ipinakita niya na magkakaroon ng isang personal na antikristo sa mga huling araw. Malinaw na malinaw siyang binanggit ni Apostol Pablo sa ikalawang kabanata ng Ikalawang Sulat sa mga Taga-Tesalonica, at tahasan niya itong tinawag na Ang masama (2 Tesalonica 2:8). Sa ating salin, tinatawag siyang "Yaong Masama." Dapat sana ay "Yaong masamang isa," o talagang "Ang walang kautusan," at sa kabanata ring iyon ay tinatawag din siyang "Yaong taong makasalanan" (2 Tesalonica 2:3). Sa aklat ng Apocalipsis, binabanggit siya bilang "ang bulaang propeta" at bilang "ibang hayop," ang hayop na umaahon mula sa lupain, ibig sabihin, ang lupain ng Palestina, na "may dalawang sungay na katulad ng sa isang kordero, at nagsasalita na gaya ng isang dragon." Ang aklat ng Apocalipsis ay aklat ng Kordero, sapagkat dalawampu't siyam na beses ninyong mababasa roon ang tungkol sa Kordero, pero sa ikalabintatlong kabanata ay may isang pekeng kordero, isang mukhang kordero pero nagsasalitang parang dragon; ibig sabihin, pinalalakas siya ni Satanas. Tinawag siya ng isa sa pinakamatatandang ama ng iglesya noong ikalawang siglo ng panahong Cristiano na "ang panganay ni Satanas." Iyan

ang pekeng Cristo. Habang pinag-aaralan natin ang dalawang Awit na ito, sa palagay ko'y makikita natin ang anino ng masamang taong ito na nakalambong sa dalawang talaang ito, at magkakaroon tayo ng kaunting larawan kung ano ang magiging kahulugan nito para sa nalabing bayan ng Diyos sa lupain ng Palestina pagkatapos madala na paitaas ang Iglesia ng Diyos, sa panahon ng kabagabagan ni Jacob, kapag naghahari na ang antikristo. Ang magiging simulain niya ay maghari o manira. Kung hindi kikilalanin ng mga tao ang kanyang kapangyarihan, kung hindi nila siya tatanggapin bilang kanilang pinuno, sisikapin niyang puksain sila. Kaya ang bayan ng Diyos sa araw na iyon ay magdurusa nang matindi sa ilalim ng kanyang kamay. Marami na tayong nakitang pauna o anino ng taong ito. Sa buong kasaysayan, bago pa ang panahong Cristiano at pagkatapos nito, may mga taong halos tumugma sa paglalarawan sa antikristo. Kung kilala ng isang tao ang kasaysayan ng bayang Israel sa pagitan ng dalawang Tipan, may alam siya sa dinanas ng Israel sa ilalim ng paghahari ni Antiochus Epiphanes, ang malupit na Siryanong pinuno na tinawag na antikristo ng Lumang Tipan. Kapag ayaw sambahin ng mga Judio ang kanyang mga huwad na diyos, at ayaw magsunog ng insenso sa kanyang mga altar, pinapatay niya sila nang libu-libo at pinapula niya ang lupain sa kanilang dugo. At sa mga siglo mula nang narito si Cristo sa lupa, gaano karami ang ganitong kakila-kilabot na mga malupit na pinuno! Hindi kataka-taka na ang mga unang Cristiano ay inisip muna na si Nero ang antikristo, pagkatapos ay si Domitian, at nang bumagsak na ang paganong Roma at pumalit ang Roma ng papa, isipin ninyo ang dinanas ng mga Cristiano sa ilalim ng kapapahan. Kumbinsidong-kumbinsido si Luther na ang kapapahan ang antikristo, na sa halip na iisang tao, ang taong

makasalanan ay isang sistema, ang sistema ng kapapahan, na nagsisikap puksain ang mapagpakumbaba at tapat na bayan ng Diyos na umiibig sa Kanyang Salita at ayaw kumilala sa mga pamalit ng papa. At sa mga nakaraang taon, sa ilalim ng kakilakilabot na paniniil sa Russia, hindi tayo nagtataka na ang mga kawawa at nagdurusang Cristiano, daan-daang libo sa kanila ang pinatay bilang martir sa ilalim ng pamahalaang soviet, ay nag-isip na si Lenin, at ngayon si Stalin, ang antikristo. Sa isang kahulugan, ang lahat ng mga taong ito ay mga antikristo, dahil ang salitang iyon ay nangangahulugan lamang ng "laban kay Cristo," kaya saanman may isang malupit na pinuno na napopoot sa Ebanghelyo at napopoot sa bayan ng Diyos at laban kay Cristo, sa kanyang likas ay antikristo siya. Pero ang lahat ng ito ay mga larawan lamang ng dakilang antikristo na darating pa. Dahil dito, sa palagay ko'y madarama natin ang damdamin ng bayan ng Diyos sa darating na araw habang maingat nating tinitingnan ang mga Awit na ito.

Sa Awit 9 at 10, nakikita natin ang tao sa lupa na umaapi, nagwawasak, at walang awang nagsisikap bunutin sa sanlibutan ang lahat ng nasa Diyos. Sa Awit 11 hanggang 15, nakikita natin ang mga pinagdaraan ng puso ng bayan ng Diyos dahil sa lahat ng ito. Siyempre, mayroon din tayong ganitong mga pinagdaraan sa Awit 9 at 10, pero ang mga ito ay tumatalakay lalo na sa malupit na pinuno sa mga araw na iyon. Nagsisimula ang Awit 9 sa papuri, at kung tutuusin, gaano man kalaki ang kailangang pagdusahan ng bayan ng Diyos, ang kahanga-hanga ay lagi silang nakapagpupuri kahit nasa gitna ng apoy. Iyan ang isa sa mga kahanga-hangang katibayan na ang Kristiyanismo ay mula sa Diyos. Ang mga tao ay maaaring dumaan sa pinakamatinding pagdurusa, pagsubok at hirap, pero ang kanilang puso ay naiaangat sa ibabaw ng lahat ng

sakit at hapdi at dalamhati, at nakapagpupuri sila kahit sa gitna ng apoy. Napakagandang larawan nito kina Pablo at Silas, na itinaon sa kaloob-loobang bilangguan, dumudugo ang kanilang mga likod, nakakadena ang kanilang mga paa sa pangawan, at sa halip na magreklamo, sa halip na sisihin ang Diyos, sa halip na magtanong, "Bakit pinahihintulutan ng Diyos na magdusa ako nang ganito, gayong anak Niya ako?" nakita natin silang umaawit ng papuri sa Diyos at sabay na nananalangin nang malakas hanggang marinig sila ng lahat ng bilanggo. At dumating ang malakas na lindol, at saka ang pagkakaligtas ng bantay ng bilangguan. May alam ba kayong iba pang makapagpapaluwalhati sa isang tao sa gitna ng kapighatian nang ganyan?

Pakinggan natin si David, sapagkat si David ang sumulat ng mga Awit na ito, at alam niya kung ano ang magdusa. Habang si Saul ang nasa trono, naranasan niyang maitaboy sa ilang, mausig, kapootan, pabayaan, at gayunma'y umibig pa rin bilang ganti. Sa halip na magreklamo at dumaing, ang kanyang puso ay umaapaw sa pasasalamat: "Pupurihin Kita, O Panginoon, ng aking buong puso." Hindi ng kalahating puso. At isipin ninyo ang bayan ng Diyos sa darating na araw, sa gitna ng pinakamatinding kapighatiang nakilala kailanman, na binibigkas ang mga salitang ito: "Pupurihin Kita, O Panginoon, ng aking buong puso; isasaysay ko ang lahat Mong kagilangilalas na mga gawa. Ako'y magagalak at magsasaya sa Iyo." Maaaring hindi tayo makapagsaya sa mga kalagayan, pero lagi tayong makapagsasaya sa Kanya, sapagkat ang Diyos ay nasa ibabaw ng lahat ng kalagayan. Masama kapag ang mga mananampalataya ay napapailalim sa mga ito. May isang kapatid na nagtanong sa isa pa na alam niyang may sakit, "Kumusta ka, kapatid?"

"Mabuti-buti naman, sa ilalim ng mga kalagayan," sagot niya.

At sabi ng isa, "Nalulungkot akong malaman na nasa ilalim ka ng mga kalagayan; sana'y nasa ibabaw ka ng mga ito. Kaya ka ng Panginoon na iangat sa ibabaw ng mga ito."

"Ay, oo nga," sabi ng isa, "hindi ko naisip iyon."

Hindi natin kailangang mapailalim sa mga kalagayan. Ang taong ito ay nasa ibabaw ng lahat ng iyon at nagsasaya siya sa kabila ng mga ito. "Aawit ako ng papuri sa Iyong pangalan, O Ikaw na Kataas-taasan." At saka sinasabi niya sa atin ang kaunti tungkol sa kanyang pagtitiwala sa Diyos, sapagkat kahit kaharap ang kaaway ay masasabi niya, "Kapag ang aking mga kaaway ay umurong, sila'y mabubuwal at malilipol sa Iyong harapan."

Nakikita ninyo, umaasa ang pananampalataya na tutuparin ng Diyos ang Kanyang Salita, at alam nitong nangako ang Diyos na magbibigay ng paglaya mula sa kaaway, kaya itinuturing nitong tiyak na mangyayari ito. Sinasabi niya, "Kapag ang aking mga kaaway ay umurong, sila'y mabubuwal at malilipol sa Iyong harapan. Sapagkat Iyong ipinagtanggol ang aking karapatan at ang aking usapin; Ikaw ay nakaupo sa trono na humahatol nang matuwid." Anuman ang kalagayan sa sanlibutan sa paligid, maaaring magngalit ang mga bansa, maaaring ang mga digmaan at mga balita ng digmaan ay magpanginig sa pinakamatapang na puso, pero ang pananampalataya ay tumitingin sa kabila ng lahat ng iyon at kinikilala ang Diyos na nakaupo sa trono, at alam nitong sa bandang huli ay aayusin Niya ang lahat para sa Kanyang kaluwalhatian.

"Iyong sinaway ang mga bansa, Iyong nilipol ang masama, Iyong pinawi ang kanilang pangalan magpakailanman." Hindi pa ito talagang nangyayari, pero ang pananampalataya ay nagsasalita tungkol sa mga bagay na wala pa na para bang

naroon na. At saka bumaling siya at hinamon ang kaaway: "O ikaw na kaaway, ang mga pagwasak ay nagwakas na magpakailanman." Patuloy pa rin nilang ginagawa ang ganoon ding madugong propaganda sa Russia, pero sa bandang huli ay babangon ang Diyos para iligtas ang Kanyang bayan, kaya dito ay sumisigaw ang Kanyang banal, "O ikaw na kaaway, ang mga pagwasak ay nagwakas na magpakailanman: at ikaw ay nagwasak ng mga lungsod; ang alaala nila ay napawing kasama nila."

Sa mga talata 7 hanggang 12, tumitingin ang nagdurusang mananampalataya at nakikita niya ang Panginoon na hinahawakan ang Kanyang dakilang kapangyarihan at naghahari sa Zion. "Ngunit ang Panginoon ay mananatili magpakailanman: inihanda Niya ang Kanyang trono para sa paghatol. At hahatulan Niya ang sanlibutan sa katuwiran, maglalapat Siya ng hatol sa mga tao nang may katapatan. Ang Panginoon din ay magiging kanlungan ng naaapi, kanlungan sa mga panahon ng kabagabagan. At ang mga nakakakilala sa Iyong pangalan ay magtitiwala sa Iyo: sapagkat Ikaw, Panginoon, ay hindi nagpabaya sa mga humahanap sa Iyo." Paano naman tayo sa kasalukuyan? Wala pa tayong alam sa naranasan ng marami sa bayan ng Diyos sa mga panahon ng pag-uusig at pagsubok; wala pa tayong alam sa kailangang pagdaanan ng nalabi ng Israel, at gayunma'y kay dalas na nakatungo ang ating ulo na parang tambo dahil medyo humirap nang kaunti ang buhay natin, dahil hindi tayo naiintindihan, at labis tayong nanghihina ng loob. Sa halip, tularan natin ang mga banal na ito ng Diyos na sa gitna ng kakila-kilabot na pag-uusig at pagsubok ay nakapagsabi, "Ang mga nakakakilala sa Iyong pangalan ay magtitiwala sa Iyo: sapagkat Ikaw, Panginoon, ay hindi nagpabaya sa mga

humahanap sa Iyo." Hindi kailanman tumalikod ang Diyos sa Kanyang Salita, at hindi Niya kailanman binigo ang Kanyang bayan. Pero may magsasabi, "Hinayaan Niya silang mamatay; pinahintulutan Niya silang pahirapan at apihin." Oo, totoo iyan, pero hindi iyon pagkatalo; sapagkat sa mismong sandaling umalis ang kaluluwa sa katawan, kasama na ito ng Panginoon, at ang lahat ng dinanas ng sinuman sa lupa ay pinapalitan Niya nang sagana roon sa itaas.

Kaya't ang mang-aawit ay nakasisigaw, "Umawit kayo ng mga papuri sa Panginoon, na tumatahan sa Zion: ipahayag ninyo sa gitna ng mga tao ang Kanyang mga gawa." Kapag binabasa natin ang salita ng hula (at ang mga Awit ay tunay na bahagi ng salita ng hula gaya ng mga aklat na karaniwan nating naiisip dito, tulad ng Isaias, Jeremias, at iba pa—binabanggit ng Bagong Tipan ang "propetang si David"), dapat nating tandaan na tuwing binabanggit nito ang Zion at ang Bundok ng Zion, eksakto ang ibig sabihin nito sa sinasabi nito; ang Bundok ng Zion talaga ang tinutukoy. May ugali tayo sa

Sangkakristiyanuhan na kunin ang maraming salitang ito na may kinalaman sa Israel at sa kanilang pamana sa kahariang ipinangako sa kanila, at ilipat ito sa Kristiyanismo at gawing espirituwal ang lahat, kaya't sinasabi nating ang Iglesya ang Bundok ng Zion. Noong nagtitipon ako ng isang aklat-awitan ilang taon na ang nakaraan, may isang awit na madalas gamitin sa mga pagtitipong pangmisyonero na gustong-gusto kong isama; iyon ang magandang awit na "O Zion Haste Thy Mission High Fulfilling." Alam ninyo, ang Zion ay hindi gumagawa ng anumang gawaing pangmisyonero, pero gusto ko ang himnong iyon, kaya binago ko ang unang linya at ginawang "O Christian haste thy mission high fulfilling." Pero balang araw, ang Zion ay magkakaroon ng misyon ng pagpapala sa buong sanlibutan.

Iyon ay kapag naghahari na ang Panginoong Jesus sa Bundok ng Zion, at maghahari nga Siya roon, sapagkat tutuparin ng Diyos ang salitang iyon ng mang-aawit na si David, na sa pananampalataya ay nakikitang nalipol ang antikristo at nakikita ang Panginoon na tumatahan sa Zion. "Ipahayag ninyo sa gitna ng mga tao ang Kanyang mga gawa."

At saka naaalala niya na hindi kailanman malilimutan ng Diyos ang anumang dinanas ng Kanyang bayan. Kinailangan mo bang magdusa, at nadama mo bang lubos kang pinabayaan at kinalimutan? Hindi nakakalimot ang Diyos. Maaaring sabihin mo, "Pero napakasama ng pakikitungo sa akin ng iba." Alam Niya ang lahat ng iyan. Tingnan ninyo ang talata 12: "Kapag Siya'y nagsisiyasat tungkol sa dugo, naaalala Niya sila: hindi Niya nalilimutan ang daing ng mapagpakumbaba." Tinatandaan Niya ang bawat kalungkutang kailangang pagdaanan ng Kanyang bayan, at sa araw ng paghuhukom ay may mabigat na kagantihan sa mga nagpahirap sa Kanyang bayan.

Pagkatapos, mula talata 13 hanggang katapusan ng talata 17, may isa pang hiwalay na bahagi kung saan isinasalaysay ng mang-aawit ang ilan sa kanyang sariling mga karanasan. "Maawa Ka sa akin, O Panginoon; tingnan Mo ang aking kabagabagan na tinitii ko sa mga napopoot sa akin, Ikaw na nag-aahon sa akin mula sa mga pintuan ng kamatayan: upang maisaysay ko ang lahat Mong papuri sa mga pintuan ng anak na babae ng Zion: ako'y magagalak sa Iyong pagliligtas. Ang mga bansa ay lumubog sa hukay na kanilang ginawa: sa lambat na kanilang ikinubli ay nahuli ang kanilang sariling paa." Hindi ba't totoo iyan ngayon? Lubos silang walang magawa. Hindi nila alam kung paano makaaahon sa hukay na kanilang kinalubugan, pero isang libong ulit na mas masahol ito sa araw

na ating nababasa: "Ang Panginoon ay nakikilala sa hatol na Kanyang iginagawad: ang masama ay nasilo sa gawa ng kanyang sariling mga kamay."

At pansinin ninyo ang dalawang kakaibang salita sa dulo ng talata 16: "Higgaion. Selah." Hindi ninyo kailangang basahin ang mga ito, sapagkat hindi sila bahagi ng Awit. Mga tagubilin lamang sila sa pinuno ng koro. Ang "Higgaion" ay isang uri ng musikang Hebreo na siyang pag-aawitan ng Awit na ito, at ang "Selah" ay parang isa sa maliliit na tanda ng paghinto na mayroon tayo, para mabigyan ang koro ng pagkakataong huminga bago magpatuloy. Napakataimtim ng pagkakalagay nito rito, sapagkat may sasabihin siyang napakabigat sa susunod na talata; pero sinasabi muna niya, magpahinga muna sandali; huminto muna sandali. Sinasabi niya sa atin ang isang bagay na ayaw marinig ng sanlibutan, isang bagay na ayaw paniwalaan ng mga tao, pero narito ito sa banal na Salita ng Diyos: "Ang masama ay ibabalik sa Impiyerno, at ang lahat ng bansang lumilimot sa Diyos." May kakaibang epekto iyan sa anak ng Diyos, sapagkat habang nahahabag ang kanyang puso kapag naiisip niya ang kakila-kilabot na kapahamakang kinalulubugan ng masasama, nakapagpupuri rin siya kapag naiisip niya ang hatol na kanyang kinaligtasan. Kapag naiisip ko kung ano ang kahulugan ng Impiyerno, dapat nitong punuin ang aking puso ng malaking habag habang tinitingnan ko ang napakaraming tao sa paligid ko. Sa kabilang banda, gaano ko dapat purihin ang Isang tumubos sa akin mula sa ganoong kapahamakan!

Maraming taon na ang nakaraan, noong opisyal pa ako ng Salvation Army, may inaawit kami na ang koro ay ganito:

*"Ang puting liwanag ng trono Mo'y ilantad
Sa bawat hakbang ng daang aking tinatahak,
At ang pula, pulang ningas ng lawa ng napahamak
Sa bawat oras ay magsabog ng nakakikilabot na sinag."*

Madalas, kapag nakikipag-usap ako sa Diyos sa panalangin, naaalala ko ang mga salitang iyon, at sinasabi ko sa Diyos, "Gusto ko pong mamuhay araw-araw na nasa harap ng aking paningin ang dakilang puting trono at ang lawa ng apoy na pinagmamadalian ng mga lalaki at babae sa kanilang mga kasalanan, upang hindi ako maging walang pakialam sa pangangailangan ng mga kaluluwa sa paligid ko." Hindi ko maintindihan kung paanong ang isang anak ng Diyos ay magkikimkim ng masamang loob o sama ng damdamin kahit sa mga nagpapahirap sa kanya, kapag naiisip niya ang kapahamakang pinagmamadalian nila. Kapag naiisip ng mang-aawit ang hatol na patutunguhan ng mga bansang walang Diyos, nahahabag ang kanyang puso habang naiisip niya ang biyayang nagligtas sa kanya mula sa lahat ng iyon, at itinataas niya ang kanyang tinig sa papuri. Sa huling tatlong talata ay pinasasalamatan niya ang Diyos sa Kanyang mga awa, at gayunma'y nananawagan sa Kanya na wakasan na ang pagdurusa ng Kanyang bayan.

"Sapagkat ang nangangailangan ay hindi laging malilimutan: ang pag-asa ng dukha ay hindi mapapawi magpakailanman." Ito ang panahon na tila nalilimutan ang mga nangangailangan, pero hindi ito laging ganito. "Bumangon Ka, O Panginoon; huwag Mong hayaang manaig ang tao: hatulan ang mga bansa sa Iyong paningin. Takutin Mo sila, O Panginoon: upang malaman ng mga bansa na sila'y mga tao lamang." Mayroon na

namang isang paghintó, at saka tuloy-tuloy na siya sa ikasampung Awit.

Sa dalawang panimulang talata, nasa harap niya ang walang kautusan, at dumadaing siya sa Diyos bilang kanyang kanlungan: "Bakit Ka nakatayo sa malayo, O Panginoon? Bakit Ka nagtatago sa mga panahon ng kabagabagan?" Ito ang magiging panahon ng kabagabagan ni Jacob. Hindi na sana magtatanong ang mga tao ng, "Daraan ba ang Iglesya sa malaking kapighatian?" kung mauunawaan lamang nila na ang malaking kapighatian ay hindi panahon ng kabagabagan ng Iglesya, kundi panahon ng kabagabagan ni Jacob, at ang mga hatol ng kapighatian ay hindi ibubuhos sa Iglesya kundi sa mga naninirahan sa lupa. Kukunin na ang Iglesya mula sa tanawin bago magsimula ang panahong iyon. Dito, ang nasa isip ay ang bayan, ang nalabi ng Israel, ang binhi ni Jacob, at ito ang huling kabagabagang kailangan nilang pagdaanan bago sila dalhin ng Panginoon sa mga pagpapala ng kaharian. Dito ay nakikita ninyo ang masamang ito na nagsisikap puksain ang bayan ng Diyos sa araw na iyon: "Ang masama [talagang, ang masamang isa, ang walang kautusan, ang siya ring tinutukoy ni Pablo sa 2 Tesalonica 2] sa kanyang kapalaluan ay umuusig sa dukha." At may iba pang kasama niya. "Mahuli sila sa mga pakanang kanilang inisip. Sapagkat ang masama ay nagmamalaki sa nasa ng kanyang puso, at pinagpapala ang sakim, na kinasusuklaman ng Panginoon."

Mula talata 4 hanggang 11 ay may paglalarawan sa masamang ito, sa masamang pagkatao ng walang kautusang ito. Ang antikristo mismo talaga ang humaharap sa atin dito. "Ang masama, dahil sa kapalaluan ng kanyang mukha, ay hindi hahanap sa Diyos: ang Diyos ay wala sa lahat ng kanyang pag-

iisip. Ang kanyang mga lakad ay laging nakapipighati; ang Iyong mga hatol ay napakataas at malayo sa kanyang paningin: tungkol sa lahat niyang kaaway, hinihingahan niya sila nang may paghamak." Inaakala niyang mapapasuko niya ang lahat sa kanyang sarili. Napakakaunti ng alam niya sa ginagawa o binabalak ng Diyos. "Sinabi niya sa kanyang puso, Hindi ako makikilos: sapagkat hindi ako kailanman mapapasama." Kay dalas na ang mga malupit na pinuno ng sanlibutang ito ay nagmataas nang ganyan. Nabasa natin na nang barilin si Mussolini at muntik na siyang mapatay, tinawanan lang niya ito at sinabi, "Wala pang nagagawang bala na makapapatay sa akin." Akala niya'y lubos siyang nakahihigit sa lahat ng pagsisikap ng kanyang mga kaaway na puksain siya. At ganoon din ang sinasabi ng antikristo sa kanyang puso, "Hindi ako makikilos: sapagkat hindi ako kailanman mapapasama."

"Ang kanyang bibig ay puno ng sumpa at pandaraya at panlilinlang: sa ilalim ng kanyang dila ay kasamaan at kawalang-kabuluhan. Nauupo siya sa mga taguan ng mga nayon: sa mga lihim na dako ay pinapatay niya ang walang sala: ang kanyang mga mata ay lihim na nakatutok laban sa dukha." Hindi siya mismo, siyempre, kundi sa pamamagitan ng kanyang mga ahente. Makikita ninyong nangyayari ito sa Russia: ang lihim na pulis ay nagbabantay sa sinumang naglilingkod sa Panginoon para mahuli sila sa bitag. "Siya'y lihim na nag-aabang gaya ng leon sa kanyang yungib: nag-aabang siya upang hulihin ang dukha: hinuhuli niya ang dukha kapag nahila na niya ito sa kanyang lambat. Siya'y yumuyukod at nagpapakababa, upang ang dukha ay mabuwal sa kanyang malalakas. Sinabi niya sa kanyang puso, Nakalimot ang Diyos: ikinukubli Niya ang Kanyang mukha; hindi Niya ito makikita

kailanman." Iniisip niya na walang kinalaman ang Diyos sa mga bagay na ito at magagawa niya ang gusto niya.

Ngayon, sa mga pangwakas na talata ng Awit na ito, si David, bilang kinatawan ng nalabing nagdurusa sa ilalim ng kamay ng antikristo, ay muling nagtataas ng puso sa panalangin sa Diyos para sa paglaya: "Bumangon Ka, O Panginoon; O Diyos, itaas Mo ang Iyong kamay: huwag Mong kalimutan ang mapagpakumbaba. Bakit hinahamak ng masama ang Diyos? Sinabi niya sa kanyang puso, Hindi Mo ito sisingilin. Nakita Mo ito." Ang taong ito sa lupa, ang walang kautusang ito, ay maaaring mag-akalang walang pakialam ang Diyos; maaaring isipin niyang walang Diyos; maaaring ateista siya sa kanyang paniniwala, pero nakita ng Diyos at alam ng Diyos. "Nakita Mo ito; sapagkat Iyong minamasdan ang kasamaan at pag-aalipusta, upang gantihan ito ng Iyong kamay: ipinagkakatiwala ng dukha ang kanyang sarili sa Iyo." Hindi ba't napakagandang talata iyan? Kung ikaw ay nasa kagipitan, hindi mo ba ito kukunin para sa iyong sarili? "Ipinagkakatiwala ng dukha ang kanyang sarili sa Iyo." Mas mabuti iyan kaysa ipagkatiwala ang iyong sarili sa mga awtoridad ng bayan. Siya ang aasikaso. "Ikaw ang tumutulong sa ulila." Kay dalas na nangako ang Diyos na Siya'y magiging Ama sa mga ulila.

"Baliin Mo ang bisig ng masama at ng taong masama: hanapin Mo ang kanyang kasamaan hanggang wala Kang matagpuan." Sa ibang salita, hanapin Mo siya hanggang siya'y malipol at hindi na makagawa ng anumang masama. Hindi ba't mapaghiganti ang ganyang panalangin? Noong madidilim na araw nang sakupin ng Hapon ang Tsina, hindi ba ninyo naramdamang ipanalangin, "Panginoon, lipulin Mo po ang hukbo ng Hapon para hindi na ito makagawa ng anumang

kasamaan sa Tsina"? Isipin ninyo ang libu-libong babae, bata at sanggol na pinatay. Hindi ba't tama para sa mga Cristiano na manalangin, "Panginoon, patigilin Mo na po ang lahat ng iyan"? Tiyak na tama. May ganitong kaisipang pasipista tayo sa panahong ito na dapat lang tayong manood at huwag mabagabag sa anuman. Pero hindi iyan ang espiritu ng Biblia. May karapatan tayong manawagan sa Diyos na patigilin ang kasamaan. Pagkatapos ay sinasabi niya, "Ang Panginoon ay Hari magpakailanman: ang mga bansa [mga bansa] ay nalipol sa Kanyang lupain." Para bang nakikita niya ang lahat ng bansang iyon na nagtitipon sa Palestina, gaya ng mangyayari, at nakikita niyang naisagawa ang hatol ng Diyos at nalipol ang mga bansa sa Kanyang lupain, at ang Kanyang lupain ay ang lupain ni Emmanuel.

"Panginoon, narinig Mo ang nasa ng mapagpakumbaba: ihahanda Mo ang kanilang puso, ikikiling Mo ang Iyong pandinig: upang hatulan ang ulila at ang naaapi, upang ang tao sa lupa ay hindi na makapang-api." At ang tao sa lupa ay ang antikristo.

At ngayon, sa huling limang Awit ng seryeng ito, mayroon tayong maihahambing sa isang maliit na aklat-awitan, isang himnaryo para sa inaaping bayan ng Diyos sa madilim na araw na iyon. Alam ba ninyo kung bakit mahal na mahal ng mga taga-Scotland ang mga Awit? Natutunan nilang mahal ang mga ito noong inuusig sila ng mga nagsisikap puksain ang iglesya sa Scotland; at nang kailangang magtago ng mga Covenanter sa kabundukan para sa kanilang kaligtasan, inawit nila ang mga Awit na ito dahil tugmang-tugma ang mga ito sa kanilang kalagayan, at napakalaki ng kahulugan ng mga ito sa kanila. Naroon sila, itinaboy sa gilid ng bundok para doon

magtipon sa pagsamba at sa panalangin at papuri. Tiyak na napakagandang marinig ang isang pangkat nila na sabay-sabay na umaawit ng isa sa mga Awit na ito.

Ipagpalagay na isa ka sa nalabi ng Israel sa darating na araw, at nakipagtipon ka sa ilan sa Kanyang bayan habang minamanmanan ka ng mga ahente ng antikristo.

Napakagandang tutugma ang mga Awit na ito habang itinataas mo ang iyong puso sa Diyos. "Sa Panginoon ako nagtitiwala: paano ninyo sasabihin sa aking kaluluwa, Lumipad kang gaya ng ibon sa iyong bundok?" Hindi ba't kakaiba na inaawit pa ng mga tao ang lumang awit na iyon, "Lumipad kang gaya ng ibon sa iyong bundok"? Ipinahihiwatig nito na tamang-tama ang lumipad na gaya ng ibon sa iyong bundok, pero hindi iyan ang sinasabi sa atin ni David dito. Sinasabi niya, "Ang aking pagtitiwala ay nasa Panginoon—kahit sabihin ng mga tao, 'Lumipad kang gaya ng ibon sa iyong bundok,' hindi ko iyon gagawin; pupunta ako sa Panginoon mismo sapagkat Siya ang aking kanlungan; Siya ang aking lakas. Kailangan kong pumunta sa Kanya"—"sapagkat, narito, iniakma ng masama ang kanilang busog, inihanda nila ang kanilang palaso sa bagting, upang lihim na panain ang may matuwid na puso. Kung ang mga saligan ay nawasak, ano ang magagawa ng matuwid? Ang Panginoon ay nasa Kanyang banal na templo, ang trono ng Panginoon ay nasa Langit: ang Kanyang mga mata ay nagmamasid, ang Kanyang mga talukap-mata ay sumusubok, sa mga anak ng tao. Sinusubok ng Panginoon ang matuwid: ngunit ang masama at ang umiibig sa karahasan ay kinapopootan ng Kanyang kaluluwa." Nagmamasid ang masasama; alam nilang malapit na ang araw na mahahayag ang Panginoon at, "Sa masama ay magpapaulan Siya ng mga silo, apoy at asupre, at kakila-kilabot na unos: ito ang magiging

bahagi ng kanilang saro. Sapagkat ang matuwid na Panginoon ay umiibig sa katuwiran; minamasdan ng Kanyang mukha ang matuwid."

Ang lahat ng Awit na ito, hanggang Awit 15, ay nagpapahayag ng iisang bagay: ang nagdurusang bayan, ang inaaping bayan na ipinagkakatiwala ang kanilang usapin sa Diyos at umaasa sa Kanya na itatawid Niya sila nang matagumpay sa bandang huli.

Ang Daing ng Bayan ng Diyos (Mga Awit 13 hanggang 15)

Sa Awit 13, makikita natin ang mananampalatayang sinusubok na dumadaing sa Diyos para sa paglaya, at gayunma'y nagtitiwala pa rin sa Kanyang namamahalang kalooban sa kabila ng lahat ng mahirap na kalagayan sa daan. Apat na beses sa unang dalawang talata ay maririnig natin ang daing na, "Hanggang kailan?" "Hanggang kailan Mo ako kalilimutan, O Panginoon? magpakailanman ba? hanggang kailan Mo ikukubli ang Iyong mukha sa akin? Hanggang kailan ako magsasangguni sa aking kaluluwa, na may kalungkutan sa aking puso araw-araw? hanggang kailan matataas ang aking kaaway sa akin?" Ito ang daing ng puso, hindi lamang ng mga Cristiano sa kasalukuyang panahong ito ng biyaya kung kailan kailangan nating magdusa alang-alang sa katuwiran, kundi daing din ito ng makalupang bayan ng Diyos, ang Israel, na mula pa noong nakakikilabot na oras na iyon nang sumigaw sila, "Ang Kanyang dugo ay mapasa amin, at sa aming mga anak" (Mateo 27:25), ay nagdurusa nang matindi dahil hindi nila kinilala ang kanilang Hari nang dumating Siya upang magdala ng paglaya.

Noong naglakbay kami sa Banal na Lupain, ako, ang aking asawa at ang aking anak na babae ay tumayo sa tabi ng Wailing Wall ng Jerusalem, at mga isang oras naming pinanood ang mga Judio, daan-daan sila, habang nakaharap sila sa pader na iyon, ang tanging natira sa dakilang gusaling itinayo noon ni Solomon (ang mga Muslim ang may hawak ng lugar ng templo sa itaas), at narinig namin silang inuulit ang mga daing na ito mula sa mga Awit. Malungkot na umaalingawngaw ang mga salitang ito: "Hanggang kailan? Hanggang kailan mang-aapi ang

kaaway? Hanggang kailan magdurusa ang Iyong bayan? Hanggang kailan bago dumating ang Mesiyas at magdala ng paglaya?" Habang nakatayo kami kasama nila, kami rin ay dumaing, "Hanggang kailan?" at nanalangin kami kasama nila, "Gayon nga, pumarito Ka, Panginoong Jesus," sapagkat alam namin ang hindi pa nila alam, na ang paglaya ay darating kasabay ng pagbabalik ng ating mapalad na Panginoon. Kaya't ang mga matuwid dito ay dumaraing sa Diyos para sa paglayang ito.

"Tingnan Mo at dinggin Mo ako," panalangin nila, "O Panginoon kong Diyos: liwanagan Mo ang aking mga mata, baka ako'y matulog sa pagtulog ng kamatayan." Kapansin-pansin na kapwa sa Luma at Bagong Tipan, ang kamatayan ng bayan ng Diyos ay inilalarawan bilang pagtulog. Hindi ibig sabihin nito na kapag inilalagay natin sa libingan ang katawan ng ating mga mahal sa buhay na nasa kay Cristo, inililibing na natin ang kabuuan nila, na ang espiritu, kaluluwa at katawan ay natutulog hanggang sa pagkabuhay na muli; sapagkat alam natin mula sa Kasulatan na para sa mananampalataya, ang mawala sa katawan ay ang makasama ng Panginoon. Kapag namamatay ang mga Cristiano, tuwiran silang pumupunta upang makasama si Cristo, pero ang katawan ay natutulog, at iyan ang nasa isip ng mang-aawit dito. "Liwanagan Mo ang aking mga mata, baka ako'y matulog sa pagtulog ng kamatayan; baka sabihin ng aking kaaway, Nanaig ako laban sa kanya; at ang mga gumugulo sa akin ay magalak kapag ako'y nauga." Sa kabila ng mahirap na kalagayan, tumitingala ang banal ng Diyos nang may pagtitiwala at nagsasabi, "Ngunit ako'y nagtiwala sa Iyong awa; ang aking puso ay magagalak sa Iyong pagliligtas. Aawit ako sa Panginoon, sapagkat Siya'y naging masagana sa akin." Wala akong alam na iba maliban sa kaligtasan ng Diyos na

makapagpapasaya sa mga tao sa gitna ng kalungkutan at makapagpapapuri sa kanila sa oras ng pagsubok. May mga Stoic ang sanlibutan, mga taong tumitingin sa mga bagay sa paraang pilosopikal at nagsasabing, "Hindi ako magrereklamo at hindi ako magpapakita ng karuwagan," kaya nagngangalit sila ng ngipin at nagpapatuloy. Malaking bagay iyan. Maraming tao ang hindi pa nga umaabot doon. Pero hindi iyan ang Kristiyanismo. Ang Kristiyanismo ay hindi lamang nagpapatiiis sa isang tao nang walang reklamo, kundi pinupuno rin nito ang puso at labi ng mga awit sa gabi ng kalungkutan at pinaluluwalhati siya sa gitna ng kapighatian. At ganyan din ang mangyayari sa bayan ng Diyos sa madidilim na madidilim na araw kapag nahayag na ang antikristo at sila'y nagdurusa sa ilalim ng kanyang malupit at masamang pamamahala.

Sa ikalabing-apat na Awit, mayroon tayong larawan ng buong sanlibutan mula nang itakwil si Cristo. "Sinabi ng mangmang sa kanyang puso, Walang Diyos." Maaaring hindi niya ito sinasabi ng kanyang labi; maaaring hindi niya tatawaging ateista ang sarili niya, pero kumikilos siya na para bang walang Diyos. Mangmang ang sinumang nabubuhay sa sanlibutang tulad nito na para bang walang Diyos. Kapag tiningnan ninyo ang Awit, makikita ninyong ang mga salitang "there is" ay naka-italiko, na ang ibig sabihin ay walang katumbas ang mga ito sa orihinal. Idinagdag lamang ang mga ito para lumiwanag nang kaunti ang pangungusap. Alisin natin ang mga ito: "Sinabi ng mangmang sa kanyang puso, Walang Diyos"—walang Diyos para sa akin, walang Diyos sa aking buhay, walang Diyos sa aking pag-iisip—gagawin ko ang gusto ko; gagawin ko ang ikasisiya ko; magpapakasaya ako; mamumuhay ako ayon sa gusto ko! "Ang mga mangmang ay nagbibiro sa kasalanan" (Kawikaan 14:9). Alam kong tiningnan ng sanlibutan ang Cristiano at sinasabi,

"Sila ang mga mangmang—ang mga taong tumalikod sa mga kasiyahan ng sanlibutang ito; na tumalikod sa masasayang panahong iniaalok ng mundo." Sabi ni Apostol Pablo, sige, tawagin ninyo kami nang ganyan kung gusto ninyo, "Kami'y mga mangmang alang-alang kay Cristo" (1 Corinto 4:10), at kung tutuusin, "Ang kamangmangan ng Diyos ay lalong marunong kaysa sa mga tao" (1 Corinto 1:25). Ang tunay na mangmang ay ang taong walang lugar para sa Diyos sa kanyang buhay.

"Sila'y mga tiwali, sila'y gumawa ng mga kasuklam-suklam na gawa, walang gumagawa ng mabuti." Ito ang mga salitang sinipi sa ikatlong kabanata ng Sulat sa mga Taga-Roma, kung saan dinala ni Pablo ang buong sanlibutan, wika nga, sa hukuman at pinapila sila at sinabi, wika nga, "Tingnan nga natin, ano ang kalagayan ninyo? Maysala o walang sala?" Natagpuan niyang maysala silang lahat sa pagkakasala laban sa Diyos, at ibinigay niya ang hatol, "Walang gumagawa ng mabuti."—"Walang nakauunawa, walang humahanap sa Diyos" (Roma 3:12, 11), at sumipi siya mula sa Awit na ito upang patibayin ang hatol na iyon. "Ang Panginoon ay tumungo mula sa Langit sa mga anak ng tao," at sinasabi Niya, "Walang nakauunawa, walang humahanap sa Diyos." May tao ba saanman, sinuman na, kung susundin ang hilig ng kanyang likas na pag-iisip, ay nakauunawa sa layunin ng kanyang pagkalalang at talagang nagnanais na hanapin ang Diyos? Wala; sabi Niya, wala kahit isa. "Silang lahat ay lumihis, silang lahat ay naging marumi." Napakaruming bagay ng kasalanan! "Walang gumagawa ng mabuti, wala, wala kahit isa."

At saka pinararatangan niya ang mga manggagawa ng kasamaan na kumikilos na parang mga taong lubos na walang

sentido komun: "Wala bang kaalaman ang lahat ng manggagawa ng kasamaan?" Dahil ba lubos silang hangal kaya sila namumuhay nang ganoon? Napakahangal na bagay ng kasalanan, sapagkat alam ng tao, kung hihinto lang siya at mag-iisip, na hindi niya matatakas ang bunga ng kasalanan. "Huwag kayong padaya; ang Diyos ay hindi napabibiro; sapagkat ang anumang ihasik ng tao, iyon din ang kanyang aanihin" (Galacia 6:7). Napakahangal na magpatuloy sa pagkakasala laban sa Diyos. Walang taong nasa matinong pag-iisip ang makagagawa ng mga bagay na ginagawa ng ilang masasamang tao. "Na nilalamon ang Aking bayan gaya ng pagkain nila ng tinapay, at hindi tumatawag sa Panginoon." Aakalain ninyong pipigilan ng sentido komun ang mga tao sa ilan sa mga krimen at kasamaang ginagawa nila, pero kapag nahawakan na ng kasalanan ang isang tao, binabaluktot nito ang kanyang paghatol.

"Doon sila'y lubhang natakot: sapagkat ang Diyos ay nasa salinlahi ng matuwid," at tinatandaan Niya ang lahat ng ginagawa ng masasamang tao. Napapansin Niya ang lahat ng paghihirap at pang-aalipustang ibinubunton nila sa Kanyang bayan. "Kapag Siya'y nagsisiyasat tungkol sa dugo, naaalala Niya sila" (Awit 9:12). Balang araw ay Siya na mismo ang hahawak sa mga bagay-bagay; samantala, hinihiya ng masasamang tao "ang payo ng dukha, sapagkat ang Panginoon ang kanyang kanlungan." At saka sumisigaw ang mang-aawit, habang nananabik siya sa pagdating ng Panginoong Jesus, ang Mesiyas ng Israel, upang ituwid ang lahat: "Oh, nawa'y dumating mula sa Zion ang kaligtasan ng Israel! Kapag ibinalik ng Panginoon ang nabihag ng Kanyang bayan, magagalak si Jacob, at matutuwa ang Israel." Nakikita natin ngayon ang Israel na bumabalik sa lupain ng Palestina, pero bumabalik sila

nang walang pananampalataya. Totoo na ito ay katuparan ng hula na nagpapakitang marami sa kanila ang babalik sa sarili nilang lupain bago dumating si Cristo, kaya bumabalik sila habang itinatakwil ang Tagapagligtas. Pero balang araw ay mahahayag Siya, at kapag nangyari iyon, ang kaligtasan ng Israel ay manggagaling sa Zion. Nang dumating Siya sa unang pagkakataon, ang Tagapagligtas ay nanggaling sa Bethlehem, pero sa darating na araw na iyon, ang Salita ng Diyos, ang mensahe ng Diyos, ay lalabas mula sa Bundok ng Zion kapag nailuklok na ang Hari ng Diyos sa Kanyang banal na bundok. At sa araw na iyon na naghahari si Cristo, sino ang mga taong makalalapit sa Kanyang harapan, sino ang mga taong titingnan Niya nang may kasiyahan? Ang mga palalo, mapagmataas at pabayang makamundong tao ba na ngayon ay tila nasusunod ang gusto nila? Hindi; sinabi ng Panginoong Jesus, "Mapapalad ang maaamo: sapagkat mamanahin nila ang lupa" (Mateo 5:5). Naku, sasabihin ninyo, sila nga ang mga taong hindi dapat umasang magmamana ng malaking bahagi ng lupang ito! Kung hindi ka maninindigan para sa iyong mga karapatan at ipaglalaban ang mga ito, hindi ka gaanong aasenso sa mundong ito. Pero sinabi ni Jesus, "Ako'y maamo at mapagpakumbabang puso" (Mateo 11:29), at maghahari Siya mula sa ilog hanggang sa mga dulo ng lupa, at ang mga nagpapakita ng Kanyang espiritu at naging kabahagi ng likas ng Diyos ang siyang maghahari kasama Niya sa araw na iyon.

At kaya, sa ikalabinlimang Awit, sinasabi ng mang-aawit, "Panginoon, sino ang mananatili sa Iyong tabernakulo? Sino ang tatahan sa Iyong banal na bundok?" At ngayon, pansinin ninyo ang sagot: "Ang lumalakad nang matuwid, at gumagawa ng katuwiran, at nagsasalita ng katotohanan sa kanyang puso." Naku, sasabihin ninyo, akala ko'y naliligtas ang mga tao sa

biyaya. Hindi ko alam na naliligtas pala ang mga tao sa mga gawa. Akala ko'y malinaw na sinasabi sa atin ng Salita ng Diyos na "Hindi dahil sa mga gawa ng katuwiran na aming ginawa, kundi ayon sa Kanyang awa ay iniligtas Niya kami, sa pamamagitan ng paghuhugas ng muling pagsilang, at ng pagbabago ng Espiritu Santo" (Tito 3:5). Tama ang akala ninyo, pero hindi kaligtasan ang pinag-uusapan niya rito; higit pa sa kaligtasan ang sinasabi niya, ang gantimpala sa darating na araw na iyon. Ang binabanggit niya ay ang mga maghahari kasama ni Cristo, at sino sila? Ang mga nagpapatunay sa pamamagitan ng bagong buhay na totoo ang muling pagsilang na kanilang ipinahahayag. Sinasabi nilang sila'y ipinanganak ng Diyos; sinasabi nilang sila'y inaring-ganap sa pananampalataya; sinasabi nilang hindi dahil sa sarili nilang mga gawa kundi dahil sa natapos na gawa ni Cristo kaya sila nagbagong-buhay; sila'y ginawang katuwiran ng Diyos kay Cristo, pero paano ito malalaman ng ibang tao? Dahil lang ba sinasabi natin sa kanila? Maaaring pag-alinlanganan nila ang sinasabi natin; kailangan nilang makita ang isang nagbagong buhay, at ang mga makasusumpung ng kanilang lugar kasama ni Cristo sa darating na araw na iyon ay ang mga nagpapakita ng bagong likas. Hindi kaligtasan ang binabanggit niya rito kundi ang pagpapakita nito. Huwag mong sabihing ginawa kang katuwiran ng Diyos kay Cristo kung hindi ka gumagawa ng katuwiran. Kung ikaw ay inaring-ganap sa pananampalataya, nakatanggap ka ng bago at matuwid na likas, at ang iyong buhay ay dapat maging matuwid na buhay. Siya na "gumagawa ng katuwiran, at nagsasalita ng katotohanan sa kanyang puso." Sinasabi ng Diyos na ninanais Niya ang "katotohanan sa mga panloob na bahagi" (Awit 51:6).

"Sino ang mananatili sa Iyong tabernakulo? Sino ang tatahan sa Iyong banal na bundok?" "Ang hindi naninirang-puri ng kanyang dila." Ano ang paninirang-puri ng dila? Ang magsalita nang maganda sa harap ng tao at magsabi ng masasakit na bagay tungkol sa kanila sa kanilang likuran. May kilala ba kayong gumagawa niyan? Kung may salamin kayo sa bahay, tumingin kayong mabuti roon at tingnan kung may makikita kayong sinuman sa salaming iyon na naninirang-puri ng kanyang dila, at kung mayroon, lumuhod kayo at sabihin sa Panginoon na nahihiya kayo sa inyong sarili at na sa Kanyang biyaya ay sisikapin ninyong magkaroon ng mabuting salita para sa iba sa halip na magsabi ng masakit. Magugulat kayo kung gaano kayo sasaya at kung gaano karaming kaibigan ang inyong magkakaroon. Ayos lang na pag-usapan ang mga tao sa kanilang likuran kung tama ang sasabihin ninyo. Mapabilang tayo sa mga hindi kailanman naninirang-puri ng dila.

"Ni gumagawa ng masama sa kanyang kapwa, ni nagdadala ng kadustaan laban sa kanyang kapwa." Hindi siya gumagawa ng anumang tahasang nakapipinsala sa kanyang kapwa, ni hindi siya pumupulot ng kuwento mula sa iba at ikinakalat ito. Sinisikap niyang tumulong sa halip na humadlang. "Sa kanyang paningin ay hinahamak ang taong masama; ngunit pinararangalan niya ang mga natatakot sa Panginoon." Sa halip na pumanig at sumang-ayon sa mga pakana ng masamang tao, hinahatulan niya ang lahat ng iyon. Sa Kawikaan 25:23 ay mababasa natin, "Ang hanging hilaga ay nagtataboy ng ulan: gayon din ang galit na mukha sa dilang naninirang-puri." May lalapit sa inyo at magsasabi, "Narinig mo ba ang tungkol kay Kapatid na Ganito at Ganyan?"

"Hindi!" sasabihin ninyo.

"Naku, napakasama."

Sasabihin ninyo, "Ayaw kong marinig iyan!" at magmukha kayong kasimbagsik ng makakaya ninyo, at maitataboy ninyo siya. Patigilin ninyo ang tsismis na iyan sa halip na sabihing, "Naku, ikuwento mo sa akin!" at saka tatawag sa telepono at ikakalat ito. Ganyan nasisira ang pakikisama. Pero kung haharapin ninyo ang naninirang-puri nang may galit na mukha, sa halip na masira ang pakikisama ay mapananatili ninyo ito.

At saka pansinin ninyo: "Ang sumusumpa sa kanyang sariling ikapipinsala, at hindi nagbabago." Ibig sabihin, kung napagpasyahan na niya sa harap ng Diyos na gagawin niya ang isang bagay, kahit malaman niya pagkatapos na tila hindi ito makabubuti sa kanya, sinasabi niya, Itutuloy ko pa rin ito. Kung sinabi niya, "Panginoon, magbibigay ako ng ganito at ganyan sa Iyong gawain," at saka humirap ang buhay, at naisip niya, "Mukhang hindi ko maibibigay sa Panginoon ang binalak ko; kailangan ko ang perang iyon para sa sarili kong pangangailangan," kaya ginastos niya ang pera para sa sarili at wala na siyang maibigay. Pero kung sasabihin niya, "Ngunit nangako na ako sa Panginoon at hindi na ako makaatras," at tapat siyang makikitungo sa Diyos, matutuklasan niyang ang mga nagpaparangal sa Diyos ay pinarangalan Niya.

"Ang hindi nagpapautang ng kanyang salapi nang may patubo." Tama at nararapat lamang sa negosyo ang mamuhunan ng pera at kumita ng tubo mula rito. Malinaw iyan sa talinghaga ng mga talento: "Dapat sana'y inilagak mo ang aking salapi sa mga mangangalakal ng salapi, at sa aking pagdating ay tinanggap ko sana ang akin nang may tubo" (Mateo 25:27). Pero kung ang isang kapatid na lalaki o babae ay nangangailangan at mayroon kang perang maitutulong, at lumapit sila sa iyo at sinabi mo,

"Sige, handa akong tumulong. Anong garantiya ang maibibigay mo?"

"Pasensiya na pero wala ako kundi ang salita ng isang Cristianong lalaki o babae."

"Sige, magkano ang tubong ibabayad mo?" Iyan ang paniningil ng patubo.

Iyan ang hinahatulan ng Salita ng Diyos. Ang Kanyang bayan noong una ay hindi pinahihintulatang maningil ng tubo sa perang ipinahiram sa kanilang mga kapatid, at ang "katuwiran ng kautusan [ay] natupad sa atin, na hindi lumalakad ayon sa laman, kundi ayon sa Espiritu" (Roma 8:4). Napakapraktikal ng mga bagay na ito, at marami sa atin ang tatanggap ng mas malaking pagpapala kung isasabuhay natin ang mga ito.

"Ni tumatanggap ng suhol laban sa walang sala," ibig sabihin, hindi siya makikinabang sa pagkatisod ng iba. "Ang gumagawa ng mga bagay na ito ay hindi kailanman makikilos." Sa ibang salita, inilalagay ng Awit na ito sa harap natin ang mga bagay na dapat makita sa anak ng Diyos habang dumaraan siya sa sanlibutang ito na naghihintay sa pagdating ng matuwid na Hari, at kapag dumating ang Hari, tatayo siya sa harap Niya nang may lubos na katiyakan upang tanggapin ang Kanyang pagsang-ayon at maghari kasama Niya sa araw na iyon.

Ang Taong si Cristo Jesus (Awit 16)

Sa huling kabanata ng Ebanghelyo ni Lucas, mababasa natin kung paano inabutan ng ating pinagpalang Panginoon ang dalawang alagad na naglalakad mula Jerusalem papuntang Emmaus. Sumali Siya sa kanilang usapan habang sila'y nag-uusap tungkol sa Kanya, at hindi muna Niya ipinaalam sa kanila kung sino ang kasabay nilang naglalakad. Malungkot sila, at tinanong Niya kung bakit. Ikinuwento nila ang tungkol kay Jesus, ang kanilang mga pag-asa, at kung paano nadurog ang mga pag-asang iyon nang Siya'y ipako sa krus. Pero idinagdag din nila na may ilang babae sa kanilang grupo na nagpunta sa libingan nang umagang iyon, at sinabi ng mga ito na nakakita sila ng pangitain ng mga anghel na nagsabing buhay na si Jesus. Pero halatang-halata na hindi nila ito pinaniniwalaan. At mababasa natin sa talatang 25, “Sinabi Niya sa kanila, O mga mangmang.” Ang salitang iyon doon ay hindi kasing-sakit ng ating salitang “mangmang.” Ang talagang ibig sabihin nito ay “mga payak.” “O mga payak, at makukupad ang puso sa pagsampalataya sa lahat ng sinalita ng mga propeta: Hindi baga kinakailangang magbata si Cristo ng mga bagay na ito, at pumasok sa Kanyang kaluwalhatian? At magmula kay Moises at sa lahat ng mga propeta, ay ipinaliwanag Niya sa kanila sa lahat ng mga Kasulatan ang mga bagay na nauukol sa Kanya.” Tuwing binabasa ko iyan, naiisip ko kung gaano kalaking pribilehiyo ang natanggap ng mga alagad na iyon nang araw na iyon, at kung gaano kaganda sana kung ang pagbabasang iyon ng Biblia ng Panginoong Jesu-Cristo ay ibinigay sa harap ng maraming tao, na may isang stenographer na nakaupo sa gilid, para mabasa natin ngayon ang kahanga-hangang pagbubukas na iyon ng lahat ng Kasulatang tungkol sa Kanya. Bakit kaya hindi

Niya tayo binigyan ng ganoong aklat? Napakagandang aklat sana iyon. Hindi ba ito ang dahilan: gusto Niyang pag-aralan ng bawat isa sa atin ang Salita para sa ating sarili, na umaasa sa Espiritu Santo. Binigyan lang Niya tayo dito ng sapat para malaman natin na Siya ang paksa ng buong Kasulatan, na saanman tayo bumaling sa Salita ng Diyos, si Jesus ang pinag-uusapan. At isang bagay ang tiyak ko—nang araw na iyon habang sila'y naglalakad, kabilang sa maraming bahagi ng Salita na ipinaliwanag Niya sa kanila ang ikalabing-anim na Awit na ito.

Siguro napansin na ninyo ang puwesto ng Awit na ito sa ministeryo ng mga apostol pagkatapos, sa aklat ng Mga Gawa. Sa ikalawang kabanata ng Mga Gawa, kung saan naroon ang dakilang sermon ni Pedro noong araw ng Pentecostes, makikita ninyong sinisipi niya ito at ikinakapit sa ating Panginoong Jesu-Cristo (t. 25). “Sapagka't sinasabi ni David tungkol sa Kanya, Nakita ko ang Panginoon na laging nasa harap ko, sapagka't Siya'y nasa aking kanan, upang ako'y huwag makilos: Kaya't nagalak ang aking puso, at nagsaya ang aking dila; bukod dito'y ang aking laman naman ay mananahan sa pag-asa: Sapagka't hindi Mo iiwan ang aking kaluluwa sa Hades, ni itutulot Mo man na ang Iyong Banal ay makakita ng kabulukan. Ipinakilala Mo sa akin ang mga daan ng buhay; Pupuspusin Mo ako ng kagalakan sa Iyong mukha.” At pakinggan ninyo ang paliwanag ni Pedro dito: “Mga kapatid, makapagsasalita ako sa inyo nang may katapangan tungkol sa patriarkang si David, na siya'y namatay at inilibing.” Bakit niya binabanggit si David? Si David ang sumulat ng Awit na ito, pero ipinakita ni Pedro na hindi tungkol sa sarili niya ang isinusulat ni David. Talatang 30, “Kaya nga, palibhasa'y propeta siya.” Marami ang hindi nakaaalam na propeta si David, pero ang

mga Awit ay pawang hula, at sa paraang talagang kamanghamangha. “Kaya nga, palibhasa’y propeta siya, at nalalaman na ang Diyos ay sumumpa sa kanya ng isang sumpa, na sa bunga ng kanyang balakang, ayon sa laman, ay ibabangon Niya si Cristo upang umupo sa Kanyang luklukan; Nakita niya ito nang una pa, at nagsalita tungkol sa pagkabuhay na muli ni Cristo, na ang Kanyang kaluluwa ay hindi iniwan sa Hades, ni ang Kanyang laman man ay nakakita ng kabulukan. Ang Jesus na ito ay muling binuhay ng Diyos, na kaming lahat ay mga saksi.”

At kung bubuklatin ninyo ang ikalabintatlong kabanata ng aklat ng Mga Gawa, makikita ninyo kung paano binanggit ni Apostol Pablo ang ikalawang Awit sa talatang 32: “At kami ay nangangaral sa inyo ng mabuting balita, na ang pangakong ginawa sa mga magulang, ay tinupad ng Diyos sa amin na kanilang mga anak, nang muli Niyang buhayin si Jesus; gaya rin naman ng nasusulat sa ikalawang awit, Ikaw ay Aking Anak, Ikaw ay ipinanganak Ko ngayon.” Natingnan na natin ang Awit na iyon, at nakita na natin kung paano ito tumutukoy kay Cristo. Pansinin ninyo kung paano ito nakakabit sa kasunod: “At tungkol sa pagkabuhay na muli Niya sa mga patay, na hindi na babalik pa sa kabulukan, ay sinabi Niya nang ganito, Ibibigay Ko sa inyo ang mga tiyak na kaawaan kay David. Kaya’t sinasabi rin Niya sa ibang awit, Hindi Mo itutulot na ang Iyong Banal ay makakita ng kabulukan.” Ang tinutukoy niya ay ang ikalabinganim na Awit. “Sapagka’t si David, pagkatapos na mapaglingkurang sa kanyang sariling panahon ang kalooban ng Diyos, ay natulog, at naipisan sa kanyang mga magulang, at nakakita ng kabulukan. Datapuwa’t Siya na muling binuhay ng Diyos ay hindi nakakita ng kabulukan.” Kaya makatitiyak tayo na binuksan ng ating Panginoong Jesus ang Awit na ito sa Kanyang mga alagad nang araw na iyon. At pagkatapos, sa loob

ng apatnapung araw na kasama Niya sila matapos Siyang mabuhay na muli at bago Siya umakyat sa Langit, habang ipinaliliwanag Niya sa kanila ang mga bagay na nauukol sa kaharian ng Diyos, tiyak na dinaanan Niya ang lahat ng tagpong ito sa Lumang Tipan at ipinaliwanag sa kanila ang mga Kasulatang ito na hindi pa nila narinig kailanman. Ito ang dahilan kung bakit mula sa araw ng Pentecostes, napakabilis ng mga alagad na ito sa pagkakapit ng mga ito. Paulit-ulit silang sumipi mula sa Lumang Tipan, at walang aklat na mas gustong-gusto nilang banggitin kaysa sa aklat ng mga Awit.

Sa unang pitong kabanata ng aklat ng Levitico, may limang magkakaaibang handog, na nagpapakita sa iba't ibang paraan ng kasakdalan ng Persona at ng gawain ng ating Panginoong Jesu-Cristo. At nakakatuwang malaman na may limang Awit na nakakabit sa natatanging paraan sa limang handog na iyon. Halimbawa, ang unang handog ay ang handog na susunugin. Kapag binuklat ninyo ang ikaapatnapung Awit, makikita ninyong iyon ang Awit ng handog na susunugin. Lalaktawan ko muna ang ikalawang handog; ang ikatlo ay ang handog pangkapayapaan, at kung bubuklatin ninyo ang ikawalumpu't limang Awit, iyon ang Awit ng handog pangkapayapaan. Kasunod nito ang handog para sa kasalanan, at ang Awit 22 ang Awit ng handog para sa kasalanan. At saka ang handog para sa pagkakasala. Ang Awit 69 ang Awit ng handog para sa pagkakasala.

Nilaktawan ko ang handog na harina o handog na pagkain. Sa lumang paraan ng pananalita sa Ingles, ang salitang “meat” ay tumutukoy sa buong pagkain. Sasabihin ng ating mga ninuno, “Umupo sila para kumain ng ‘meat.’” Hindi lang karne ang ibig sabihin nito. Walang karne ang handog na harina. Ang handog

na susunugin, ang handog pangkapayapaan, ang handog para sa kasalanan, at ang handog para sa pagkakasala—sa lahat ng ito, may hayop na inihahandog, pero hindi sa handog na harina. Ito ay handog na gawa sa mainam na harina na hinaluan ng langis, at hindi nito inilalarawan ang gawain ng ating Panginoong Jesu-Cristo, kundi ang kasakdalan ng Kanyang maluwalhating Persona, at ito ang pagkain ng mga saserdote ng Diyos. Kasama ng lahat ng ibang handog, magdadala ang bayan ng handog na harina, at ang lahat ng handog na harinang ito ay mga tinapay na gawa sa mainam na harina. Kayong mga maybahay, alam ninyo ang pakiramdam ng mainam na harina, walang kahit isang magaspang na butil, at iyon ay larawan ng sakdal na Pagkatao ng Panginoong Jesus. Kaya ang sinasabi nito ay ang sakdal na Pagkatao ng Panginoong Jesus. Sa palagay ko, kung gagawa ang Panginoon ng handog na harina na larawan ko, kailangan Niyang gamitin ang makalumang Scotch na harinang magaspang ang pagkakagiling, dahil napakarami kong matatalim na gilid, at iyon ay sakto sa akin. Pero pagdating sa Panginoong Jesu-Cristo, walang gaspang, walang matatalim na gilid, walang kakatwang ugali; sakdal ang lahat sa Kanyang kahanga-hangang pagkatao. Ang handog na harina ay gawa sa mainam na harina na hinaluan ng langis, at ang langis ay larawan ng Espiritu Santo ng Diyos, at natatandaan ninyo na si Cristo ay ipinanganak sa Espiritu. Sinabi ng anghel sa Kanyang inang si Maria na liliman siya ng kapangyarihan ng Kataas-taasan at manganganak siya ng isang Anak, at mula sa sandaling dumating si Cristo sa sanlibutan, makikita na ninyo ang paghahalo ng langis at ng mainam na harina. Ang handog na ito, gaya ng sinabi ko, ay pagkain ng mga saserdote. At ano ang ating pagkain bilang mga mananampalataya? Dapat tayong

kumain kay Cristo sa harapan ng Diyos. Sasabihin ninyo, “Hindi ko po iyan maintindihan.” Kumakain tayo kay Cristo sa pagbubulay-bulay kay Cristo. Saan natin makikita si Cristo? Mismo sa Kanyang Salita, kaya kumakain tayo kay Cristo habang binabasa natin ang Kanyang Salita at binubulay-bulay ang mahahalagang bagay na inihayag tungkol sa Kanyang kasakdalan at sa Kanyang walang kapantay na kaluwalhatian. Ang ikalabing-anim na Awit na ito ay maaaring tawaging Awit ng handog na harina. Sapagkat ito ang Awit na nagpapakita sa atin ng kasakdalan ng Pagkatao ng ating Panginoong Jesu-Cristo. Napag-isipan na ba ninyo ito: ang Panginoong Jesus, kahit Siya ay Diyos na nasa ibabaw ng lahat, ay pinili dahil sa biyaya na maging isang taong umaasa rito sa sanlibutang ito? Sasabihin ninyo, Ano po ang ibig ninyong sabihin sa taong *umaasa*? Ang ibig kong sabihin, pinili Niyang bumaba rito, isantabi ang Kanyang sariling kalooban, at umasa lamang sa kalooban ng Diyos. Sa madaling salita, dumating Siya rito para mamuhay ng buhay ng pananampalataya. Tinatawag Siyang “ang may-akda at tagapagsakdal ng...pananampalataya.” May isang maliit na salita sa Sulat sa mga Hebreo, “tagapagsakdal ng *ating* pananampalataya.” Pero hindi iyan ang sinabi ng Apostol. Ang sinabi niya, Siya ang “may-akda at tagapagsakdal ng pananampalataya.” Pinili Niyang maging isang taong may pananampalataya. Lumalabas iyan sa tagpo sa ilang nang lumapit sa Kanya si Satanas, noong may tunay Siyang katawang-tao na kailangang pakainin gaya ng sa atin. Matapos ang apatnapung araw na iyon, tiyak na gutom na gutom Siya, at sinabi ni Satanas, “Kung Ikaw ang Anak ng Diyos, ipag-utos Mo na ang mga batong ito ay maging tinapay” (Mateo 4:3). Kaya ba Niyang gawing tinapay ang mga bato? Oo naman; pero wala Siyang salita mula sa Ama na gawin iyon, at pinili Niyang umasa

sa Ama sa lahat ng bagay. Hindi Siya gagawa ng tinapay mula sa bato bilang pagsunod sa mungkahi ng diyablo. Kaya sinabi Niya, “Hindi sa tinapay lamang mabubuhay ang tao, kundi sa bawat salitang lumalabas sa bibig ng Diyos” (Mateo 4:4). Isa Siyang mababang-loob na Taong may pananampalataya sa tagpong ito, nabubuhay sa Salita ng Diyos na lumalabas sa bibig ng Diyos.

Sa ikalabing-anim na Awit, naririnig natin Siyang nakikipag-usap sa Kanyang Ama. Ano kaya ang ipinapanalangin Niya? Alam natin ang sinabi Niya minsan. Sa ikalabimpitong kabanata ng Juan, naririnig natin Siyang nananalangin para sa mga Kanya. Marami sa mga Awit na ito ay mga panalangin ni Jesus. May nagsabi, “Ang mga kuwerdas ng alpa ni David ay ang mga kuwerdas ng puso ni Jesus.” At habang binabasa ninyo ang mga Awit na ito, pinakikinggan ninyo ang mga buntong-hininga ng puso ni Jesus. Pakinggan ninyo Siya: “Ingatan Mo Ako, O Diyos: sapagkat sa Iyo nanganganlong Ako.” Sa Sulat sa mga Hebreo, ito'y ikinakapit sa Kanya. Siya ang Taong may pananampalataya rito sa lupa. Dumaan Siya sa tagpong ito sa loob ng tatlumpu't tatlong taon na lubos na nagpapasakop sa kalooban ng Ama—hindi kailanman humakbang, hindi kailanman nagkunwaring nagbibigay ng pahayag hangga't hindi Niya naririnig ang tinig ng Ama, at pinili Niya, bilang Tao sa lupa, na matutunan mula sa Kanyang sariling Biblia kung ano ang isip ng Diyos. Nagulat sila nang minsang sabihin ng Panginoon, tungkol sa Kanyang ikalawang pagdating, “Datapuwat tungkol sa araw na yaon o sa oras na yaon ay walang nakaaalam, kahit ang mga anghel sa Langit, kahit ang Anak, kundi ang Ama” (Marcos 13:32). Ano ang ibig Niyang sabihin? Hindi ba't alam Niya ang lahat ng bagay? Oo, bilang Diyos, pero pinili Niyang isantabi ang paggamit ng Kanyang sariling pagkaalam sa lahat; pinili Niyang huwag

gamitin ang Kanyang walang hanggang kaalaman, kundi matuto mula sa Kasulatan at tumanggap ng salita mula sa Ama araw-araw; at dahil walang nakasulat sa Kasulatan kung kailan magaganap ang Kanyang ikalawang pagdating, masasabi Niya: “Tungkol sa araw na yaon...ay walang nakaaalam.”

Tinutulungan tayo nitong makita kung gaano Siya tunay na naging Tao, at kung gaano Siya tunay na namuhay ng buhay na umaasa sa Diyos.

Napakatindi ng ikalawang talata. “O kaluluwa Ko, sinabi mo.” Pansinin ninyo ang magkakaibang salita para sa “Panginoon.” Saanman ito nakasulat sa maliliit na malalaking titik, gaya ng mga unang paglitaw dito, isinasalin nito ang salitang “Jehova.” Kapag maliliit na titik, ito ay ang Panginoon at Amo. Basahin ninyo nang ganito: “O kaluluwa Ko, sinabi mo kay Jehova, Ikaw ang Aking Amo.” Sino ang nagsasalita? Ang Panginoong Jesu-Cristo, at kinakausap Niya ang Kanyang sariling kaluluwa. Sinasabi Niya, “O kaluluwa Ko, sinabi mo sa Panginoon, Ikaw ang Aking Amo.” Sa madaling salita, “Ako ang Iyong lingkod.” Dumating Siya sa lupa para maging Lingkod ni Jehova, ang Lingkod ng Diyos. “Ang Aking kabutihan ay hindi umaabot sa Iyo; Kundi sa mga banal na nasa lupa, at sa mga marangal, na siyang buong kaluguran Ko.” Ano ang ibig Niyang sabihin doon? Habang tinitingnan ng Diyos Ama ang Panginoong Jesus na naglalakad sa sanlibutang ito, ano ang nakita Niya sa Kanya? Lubos na kasakdalan. Sakdal Siya sa kabutihan; matuwid Siya sa lahat ng bagay, sa isip, sa salita at sa gawa. Sinasabi ng Kasulatan, “Hindi Siya nakakilala ng kasalanan,” “Hindi Siya nagkasala,” “sa Kanya ay walang kasalanan”; pero tumitingala Siya sa Ama at nagsasabi, “Ang Aking kabutihan ay hindi umaabot sa Iyo; Kundi sa mga banal na nasa lupa at sa mga marangal, na siyang buong kaluguran Ko.” Ano nga ba ang ibig

Niyang sabihin doon? Hindi ba ito: “Ama Ko, hindi Ko ipinagtatanggol ang Aking kabutihan para sa Aking sarili sa harap Mo, kundi narito Ako sa lupa para gawin ang Iyong kalooban at lumakad sa landas ng katuwiran para sa iba. Ang Aking kabutihan ay umaabot sa mga banal, sa mga marangal sa lupa, na siyang buong kaluguran Ko.” Sino ang mga banal na ito, sino ang mga marangal sa lupa? Kakatwa man pakinggan, sila ang mga taong nakaaalam na sila'y makasalanang at umaamin nito. Nang dumating si Juan Bautista na nangangaral sa ilang ng “Magsisi kayo,” tinawag niya ang mga taong umaamin ng kanilang kasalanan at pagkakasala para magpabautismo ng bautismo ng pagsisisi para sa kapatawaran ng kasalanan. Ano ang ibig sabihin noon? Ito: Darating ang Hari, at hinihintay na ninyo Siya, pero hindi pa kayo handa para sa Kanya. Marami sa inyo ang namumuhay sa kasalanan; marami sa inyo ang makasarili at mapagmataas; marami sa inyo ang mapagkunwari. Ituwid ninyo ang inyong kaugnayan sa Diyos; harapin ninyo ang inyong kasalanan. Kung inaamin ninyong kayo'y makasalanang, bumaba kayo sa Jordan at hayaan ninyong bautismuhan ko kayo. Lumapit ang mga kaawa-awang makasalanang kay Juan at nagsabi, “Juan, tama ka. Matuwid ang Diyos at kami ay di-matuwid; bautismuhan mo kami bilang mga makasalanang umaamin ng kasalanan.” Habang inilulubog sila ni Juan sa tubig ng Jordan, para na ring sinasabi, “Karapat-dapat mamatay ang mga taong ito at inaamin nilang karapat-dapat silang mamatay; ipinahahayag nila ang kanilang kasalanan; nagsisisi sila.”

At ngayon tingnan ninyo, nagbabautismo si Juan, at dumating si Jesus; at nang tawagin ni Juan ang mga nagsisising makasalanang bumaba para magpabautismo, lumakad si Jesus pababa sa Jordan, at sinabi ni Juan, “O Panginoon, huwag

po ito, hindi Kita mababautismuhan: ako ang nangangailangang bautismuhan Mo, at Ikaw ba ang naparito sa akin?” Para bang sinasabi niya, “Mga makasalanan ang binabautismuhan ko; hindi Ka makasalanan. Hindi Kita mababautismuhan. Ako ang makasalanan; Ikaw pa nga ang dapat bumautismo sa akin, pero hindi ako ang dapat bumautismo sa Iyo.” Pero sinabi ni Jesus, “Payagan mo muna ngayon: sapagkat ganito ang nararapat sa atin na tuparin ang buong katuwiran.” Ano ang ibig Niyang sabihin doon? Para bang sinabi Niya: “Totoong-totoo ang sinasabi mo; hindi Ako makasalanan; wala Akong dapat pagsisihan, pero tutuparin Ko ang bawat matuwid na hinihingi ng Diyos, at gusto Kong hayaan mo Akong mabautismuhan kasama nila, sapagkat inaako Ko ang lugar ng makasalanan.” Sa madaling salita, sinasabi Niya sa Ama, “Hindi Ko ihaharap sa Iyo ang Aking kabutihan para maligtas Ako sa kamatayan, kundi ang Aking kabutihan ay iniaalay Ko para sa iba, at mamamatay Ako para sa kanila.” Sila ang mga taong kinalulugdan Niya, ang mga umaamin ng kanilang kasalanan. Akala ng ilan, ang mga banal ay mga taong wala nang kasalanang aaminin. Pero kabaligtaran iyon. Ang mga banal ay ang mga lumalapit sa Diyos na umaamin ng kanilang kasalanan, at sila’y ginagawa Niyang mga banal. Inihaharap Ko ang Aking kabutihan, sabi Niya, hindi para sa Aking sarili, “kundi sa mga banal na nasa lupa, at sa mga marangal, na siyang buong kaluguran Ko.”

At sa sumunod na talata, ikinukumpara Niya ang mga taong tumatalikod sa Diyos sa mga lumalakad sa pagsunod sa Salita ng Diyos. “Ang kanilang mga kapanglawan ay dadami na nagmamadali sa ibang diyos.” Kailangang-kailangan nating tandaan iyan ngayon. Sasabihin ninyo, hindi na tayo sumasamba sa ibang diyos ngayon. Marami na tayong alam.

Hindi ako yumuyukod sa mga diyos na ginto, bato, tanso o bakal. Pero anumang inilalagay ninyo sa lugar ng Diyos Mismo, anumang hinahayaan ninyong mangibabaw o kumontrol sa inyong buhay maliban sa Diyos Mismo, iyon ay ibang diyos. Ang sarili ay ibang diyos; ang pera ay ibang diyos kapag ito'y pumalit sa lugar ng Diyos; ang katanyagan ay isa pang diyus-diyosan; at ang pag-ibig ay isa pa. May alam akong ilang kaso ng huling nabanggit. Napakarami kong natatanggap na kakatang sulat. Sumulat sa akin ang isang lalaki nang ganito: “Mahal kong pastor: Gusto ko po ang inyong payo. May nagugustuhan po akong babaeng diborsiyada na balak kong pakasalan, at gusto ko pong malaman kung ito'y ayon sa Kasulatan.” At sa sagot ko sa kanya, sinabi ko, “Ano pa ang pagkakaiba sa iyo kung ayon man ito sa Kasulatan o hindi, kung balak mo naman siyang pakasalan anuman ang mangyari? Pero sumusulat ka pa rin sa akin para humingi ng payo.” Napagpasyahan na nila na gagawin nila ang isang bagay, at ang mga bagay na ito ay nagiging mga diyos na kanilang sinasamba. Ano ang kinalalabasan? Wala pang sinumang nakatagpo ng kapayapaan ng isip o kagalakan ng puso sa paghahabol sa anumang bagay na salungat sa isip ng Diyos. Ang kanilang mga kapanglawan ay dadami na nagmamadali sa ibang diyos.

At ngayon, sabi ng Panginoong Jesus, “Ang kanilang inuming handog na dugo ay hindi Ko ihahandog, ni babanggitin Ko man ang kanilang mga pangalan sa Aking mga labi.” Hindi Ko kailanman ilalagay ang anuman sa harap ng Aking kaluluwa maliban sa Aking Diyos Ama. “Ang Panginoon,” ibig sabihin, si Jehova, “ang bahagi ng Aking mana at ng Aking saro.” Mahal ninyo ang ikadalawampu't tatlong Awit, hindi ba? Alam ba ninyo na ang tunay na nagsasalita sa ikadalawampu't tatlong Awit ay ang Panginoong Jesu-Cristo? Sinasabi ninyo, “Ang

Panginoon ay aking Pastol.” Pero sinabi ni Jesus, “Si Jehova ang Aking Pastol; hindi Ako mangangailangan.” At si Jesus ang nagsabi, “Oo, bagaman Ako’y lumakad sa libis ng lilim ng kamatayan, wala Akong katatakutang kasamaan; sapagkat Ikaw ay sumasa Akin.” At pumunta Siya sa Krus. Si Jesus ang nagsabi sa Awit na iyon, “Ang Aking saro ay inaapawan.” “Si Jehova ang bahagi ng Aking mana at ng Aking saro.” Ngayon, iugnay ninyo ang ikadalawampu’t tatlong Awit dito. “Ang aking saro ay inaapawan.” Kung masasabi ninyo, “Si Jehova ang bahagi ng aking saro,” hindi magtatagal at masasabi rin ninyo, “Ang aking saro ay inaapawan.” Magsisimula ninyong maunawaan ang kaunti sa kahanga-hangang pag-ibig at biyaya ng Diyos, at hindi magtatagal ang inyong saro ay mapupuno hanggang umapaw.

“Iyong iniingatan ang Aking kapalaran.” Alam ninyo, nang lumabas ang Israel sa Egipto, binigyan sila ng Diyos ng iba’t ibang bahagi ng lupain bilang mana. Ano ang kapalaran ni Jesus? Ang kapalaran ng lubos na pagpapasakop sa kalooban ng Ama. “Iyong iniingatan ang Aking kapalaran. Ang mga pising panukat ay nahulog sa Akin sa magagandang dako; oo, may mabuting mana Ako.” Sino ang nagsabi nito? Ang Taong tinatawag na Taong puspos ng Kalungkutan. Naisip na ba ninyo ito nang ganito? Habang binabasa ninyo ang apat na Ebanghelyo, hindi ninyo makikita ang salaysay ng buhay ng isang malungkot na Tao. Likas Siyang Taong may kagalakan; masaya Siyang Tao pero hindi Siya palabiro. Alam ninyo, may ilan sa atin na kung hindi lugmok sa lungkot ay napupunta naman sa kabilang dulo, at nagiging payaso at palabiro, at talagang masayahin. Pero Siya ay isang Taong may kagalakan, isang Taong masaya, isang Taong may kapayapaan, sapagkat Siya ay isang Taong namumuhay sa pakikisama sa Ama, at ang

lahat ng kalungkutang kinailangan Niyang daanan ay hindi kailanman nakahadlang sa anumang paraan sa pag-ibig ng Kanyang Ama.

“Pupurihin Ko ang Panginoon, na nagbigay sa Akin ng payo.” Sa aklat ng propetang Isaias mababasa natin, “Siya’y gumigising tuwing umaga, Kanyang ginigising ang Aking pakinig upang makinig na gaya ng mga tinuruan” (50:4). Ano ang natututunan ko roon? Natututunan ko na ang aking pinagpalang Panginoon, bilang Tao rito sa lupa, ay nag-aral ng Kanyang Biblia araw-araw, at tuwing umaga ay may natatanggap Siyang bago mula rito. Siya ay isang normal na Bata, isang normal na binata, at isang normal na Taong nasa hustong gulang. May natatanggap Siya mula sa Diyos araw-araw, at ipinapasa Niya ito sa iba. Natutunan ko maraming taon na ang nakararaan na kung gusto kong maging kapaki-pakinabang sa iba, kailangan kong tahimik na lumapit sa Kanya at hayaan Siyang buksan ang aking mga mata, hayaan Siyang sabihin sa akin ang ilan sa Kanyang mga lihim, at pagdating ng panahon may maipapasa ako sa ibang tao. Iyan ang ginawa ng ating Tagapagligtas. Natuto Siya mula sa Ama. Ang mga iyon ay mga salitang ibinibigay sa Kanya ng Ama. Anong sakdal na pagpapasakop! “Pupurihin Ko ang Panginoon, na nagbigay sa Akin ng payo: Oo, tinuturuan Ako ng Aking puso sa gabi.” Sa madaling salita, ang Aking kaloob-looban ang magtuturo sa Akin sa mga oras ng gabi. Maraming gabing hindi nakatulog ang pinagpalang Panginoon doon sa gilid ng bundok, nag-iisa kasama ng Ama. Alam Niya ang naghihintay sa Kanya. Siya lamang ang Taong sa buong Israel na nakauunawa sa kahulugan ng buong sistema ng paghahandog. Matitingnan Niya ang Templo, makikita Niya ang handog sa ibabaw ng dambana, at alam Niyang Siya ang tunay na Korderong ihahandog. Mapagmamasdan Niya ang kordero

ng paskuwa at alam Niyang Siya ang inilalarawan nito. Mababasa Niya ang Salita at alam Niyang ang buong Salita ay tungkol sa Kanya. Isipin lang ninyo kung ano ang naramdaman ni Jesus habang binubulay-bulay Niya ang Isaias 53, “Siya’y nasugatan dahil sa ating mga pagsalangsang,” at alam Niyang ang lahat ng iyon ay tungkol sa Kanya.

Pero ngayon, tingnan ninyo ang kasakdalan ng Kanyang pagsunod. “Inilagay Ko ang Panginoon na laging nasa harap Ko.” Ang pinakamabuting masasabi ko matapos ang kalahating siglo ng paglilingkod ay, “Inilagay ko si Jehova paminsan-minsan sa harap ko.” Sana’y mas madalas ko itong ginawa. Pero ang masabi ang sinabi Niya, “Inilagay Ko si Jehova na laging nasa harap Ko,” wala Akong ibang hangarin kailanman kundi ang bigyang-lugod Siya, wala Akong ibang inisip kailanman kundi ang parangalan Siya—hindi natin iyan masasabi. Pero narito ang Isang ang puso ay sakdal. Ang Isang makapagsasabi, “Inilagay Ko ang Panginoon na laging nasa harap Ko,” ay makapagsasabi nang may lubos na pagtitiwala, “sapagkat Siya’y nasa Aking kanan, hindi Ako makikilos.” Ang Diyos ay nasa Kanyang kanan sa harap ni Herodes, sa harap ni Caifas, at kahit nang ikubli ng Diyos ang Kanyang mukha mula sa Kanya sa Kalbaryo, ang Diyos ay laging nasa Kanyang kanan pa rin.

Pansinin ngayon kung paano Niya natitingnan ang Krus. Alam Niya ang lahat ng hapdi ng Krus, pero pumunta Siya sa Krus na iyon nang may lubos na pagtitiwala, alam Niyang lalabas Siya nang matagumpay. “Kaya’t ang Aking puso ay masaya, at ang Aking kaluwalhatian ay nagagalak.” Ang tinutukoy Niya ay ang Kanyang dila. Tinatawag ni Santiago ang dila na isang nakamamatay na kasamaan. Tinatawag ni David ang kanyang dila na isang kaluwalhatian. Ang dila ay kaluwalhatian kapag

ginagamit ito sa pagpupuri sa Panginoon. “Ang Aking laman naman ay mamamahinga sa pag-asa.” Papasok Ako sa libingang iyon nang may lubos na pagtitiwala, alam Kong bubuhayin Mo Akong muli. “Sapagkat hindi Mo iiwan ang Aking kaluluwa sa Impiyerno.” Ang salitang isinaling “Impiyerno” ay nangangahulugang Hades. Ito ang lugar ng mga espiritung walang katawan sa pagitan ng kamatayan at ng pagkabuhay na muli, ibig sabihin, ang di-nakikitang daigdig. Pero sinasabi Niya, “Hindi Mo iiwan ang Aking kaluluwa sa Hades, ni itutulot Mo man na ang Iyong Banal ay makakita ng kabulukan.” “Ang Aking kaluluwa,” iyon ang panloob na pagkatao. Hindi pahihintulutang mabulok ang Kanyang katawan. Alam Niyang ibabalik Siya ng Kanyang Ama mula sa mga patay. “Ni itutulot Mo man na ang Iyong Banal ay makakita ng kabulukan.” Hindi ito maaaring tumukoy kay David, kahit si David ang sumulat nito. Hindi pa nabubuhay na muli si David; nabulok ang kanyang katawan. Pero ang lalong dakilang Anak ng dakilang si David, ang ating Panginoong Jesus, ay hindi kailanman nakakita ng kabulukan. Kaya, habang tumatanaw sa pagkabuhay na muli, sinabi Niya, “Ituturo Mo sa Akin ang landas ng buhay,” ibig sabihin, ang buhay ng pagkabuhay na muli: “sa Iyong harapan ay may lubos na kagalakan.” Tumatanaw Siya sa maluwalhating pag-akyat kapag muli Niyang kukunin ang Kanyang lugar sa kanan ng Diyos sa Langit. “Sa Iyong kanan ay may mga kaligayahan magpakailanman.” Ang mga kaligayahang iyon ay nabubuhay Siya para ibahagi sa mga nagtitiwala sa Kanya. Anong laking pagkakaiba ng mga kaligayahan ng kasalanan at ng mga kaligayahan magpakailanman! “Sa [kanan ng Diyos] ay may mga kaligayahan magpakailanman.”

Pamamagitan sa Harap ng Diyos (Awit 17)

Napansin na natin na sa unang bahagi ng aklat na ito, napakarami sa mga Awit ay pangunahing tungkol sa mga personal na karanasan ni David. Ang Awit na ito ay maliwanag na isinulat noong panahong tumatakas siya kay Haring Saul at sa hukbo nito, o noong nagtatago siya sa mga hukbo ng sarili niyang anak na si Absalom. Malamang na ang una ang tinutukoy nito. Mauunawaan natin kung paano maaaring isinulat ni David ang mga salitang ito sa isang gabing hindi siya mapakali, hindi makatulog, laging nakaalerto, dahil alam niyang hinahabol siya ng kaaway. Hindi niya alam kung anong sandali sila darating at biglang magkakaroon ng labanan, dahil alam niyang, sa pananaw ng tao, nanganganib ang kanyang buhay bawat sandali. Sa ganoong kalagayan, bumaling siya sa Diyos. Kanino pa ba siya babaling?

Napakaganda kung paano angkop ang mga Awit na ito sa mga katulad na kalagayan sa buhay ng minamahal na bayan ng Diyos. Napakalaki ng naging kahulugan ng mga ito sa mga nagdurusa sa Israel noong panahon ng mga Macabeo, nang sila'y malupit na hinahanap at pinapatay, maliban na lang nang ipatong ng Diyos ang Kanyang kamay kay Judas Macabeo at pinalakas sila para talunin ang hukbo ng mga taga-Siria. At napakalaki ng naging kahulugan ng mga ito sa mga Cristianong nagdurusa sa lahat ng siglo, inuusig man sila ng paganong Roma at ng iba pang kapangyarihang pagano, o sa kaso ng mga Protestante na nagdusa sa kamay ng isang tumalikod na iglesya dahil sa kanilang katapatan sa Salita ng Diyos at sa Ebanghelyo ng Kanyang biyaya, o gaya ng sa mga Covenanter

ng Scotland, nang pinipilit ng mga namamahala na ipataw sa mga Cristiano ang isang sistemang panrelihiyon na hindi nila matanggap ayon sa kanilang budhi, at sila rin ay hinabol na parang mga pugo sa mga bundok at hindi nila alam kung anong araw mamantsahan ng kanilang dugo ang mga halamang heather. Pero hindi natin makikita ang lahat ng nasa mga Awit na ito kung iisipin lang natin na ipinapakita ng mga ito ang mga karanasan ni David o ng ibang mananampalatayang tulad niya na nagdusa sa mga kaaway na tao. Kailangan nating lumalim pa roon; kailangan nating tandaan na si David, sa kabila ng lahat, ay isang larawan. Sa napakalaking bahagi, inilalarawan niya ang ating Panginoong Jesu-Cristo.

Makahulugan ang mismong pangalan niya. Ang salitang “David” ay nangangahulugang “Ang minamahal,” at sinabi ng Diyos Ama tungkol sa ating pinagpalang Panginoong Jesus, “Ito ang sinisinta Kong Anak [ito ang Aking David] na Siya Kong lubos na kinalulugdan” (Mateo 3:17). Isa sa pinakaunang pangyayaring nakatala sa buhay ni David ay nang umalis siya sa bahay ng kanyang ama para paglingkuran ang kanyang mga kapatid na nagdurusa at nababagabag sa digmaan laban sa mga Filisteo. Ipinapaalala niya sa atin ang Panginoon na umalis sa maluwalhating bahay ng Kanyang Ama na puno ang mga bisig ng pagpapala para sa Kanyang nangangailangang bayan sa sanlibutang ito. At makahulugan din ang bayan ni David. Taga-Bethlehem siya, at doon din ipinanganak ang ating pinagpalang Tagapagligtas. Makahulugan din ang pangalan, Bethlehem, “Ang bahay ng tinapay.” Pero hindi talaga ito tumugma sa pangalan nito hanggang sa ipanganak doon si Jesus. Sinabi Niya, “Ako ang tinapay na bumabang galing sa Langit” (Juan 6:41). At napakaganda kung paano inilarawan ni David ang ating pinagpalang Panginoong Jesu-Cristo sa kanyang pagkatakwil.

Ang mismong mga taong pinakanakinabang sa kanya ang bumaling laban sa kanya nang may poot at kapaitan. Ganoon din, kinailangang maranasan ng ating Panginoong Jesu-Cristo ang lahat ng kapaitan, ang poot, ang pagiging di-mapagkakatiwalaan ng puso ng mga taong pinarito Niya para iligtas, at sa wakas ay pumunta Siya sa Krus at doon ay inihandog ang Kanyang sarili para sa ating katubusan. Kaya habang binabasa natin ang mga Awit na ito, kailangan nating makinig nang mabuti para marinig hindi lang ang tinig ni David, kundi ang tinig ni Jesus.

Wala akong alam na salita sa Awit na ito na hindi maaaring binigkas sa Ama ng ating pinagpalang Panginoon sa isa sa mga gabing iyon na nasa gilid Siya ng bundok at nakikipag-usap sa Kanya, dahil makatitiyak tayong malaki ang paggamit Niya sa mga salita ng Banal na Kasulatan. Ang lalo nating nakikita sa ikalabimpitong Awit na ito ay ang taong matuwid na pinalalakas ng Salita sa gitna ng kanyang mga kaaway, at tiyak na ganoon ang ating pinagpalang Panginoong Jesu-Cristo. May isang bagay tungkol sa hiwaga ng pagkakatawang-tao na kailangan nating panghawakan, at ito iyon: kahit ang ating Panginoon ay kapwa Diyos at Tao sa iisang pinagpala at kaibig-ibig na Persona, mula sa sandaling dumating Siya sa sanlibutang ito hanggang sa sandaling sumigaw Siya, “Ama, sa mga kamay Mo ay ipinagtatagubilin Ko ang Aking espiritu” (Lucas 23:46), pinili Niyang huwag kumilos bilang Diyos, kahit Siya ay Diyos, kundi pinili Niyang kumilos bilang Taong may pananampalataya na umaasa sa lahat ng bagay sa kalooban ng Ama at pinapatnubayan ng Espiritu Santo. Mahirap para sa atin na maunawaan kung paanong Siya na Diyos at Tao ay naging lubos na walang sariling kalooban sa tagpong ito, anupat ang kalooban ng Ama lamang ang kaloobang alam Niya. At ang

kalooban ng Ama ay ipinahayag sa Banal na Kasulatan na pinag-aralan Niya mula pagkabata, at ipinakita ng Espiritu Santo na siyang namamahala at kumokontrol sa Taong si Cristo Jesus. Natatandaan ninyo nang pumunta Siya sa ilang pagkatapos ng Kanyang bautismo, sinasabi ng Kasulatan, “Nang magkagayo'y dinala si Jesus ng Espiritu sa ilang upang tuksuhin ng diyablo” (Mateo 4:1). Mas matinding salita ang ginamit ng isa sa mga sumulat ng Ebanghelyo; sinabi niyang itinaboy Siya ng Espiritu sa ilang (Marcos 1:12). Lubos Siyang nasa ilalim ng kapamahalaan ng Espiritu Santo ng Diyos. Napakatindi ng paglapastangan ng tao sa Diyos, napakabigat ng paghihimagsik laban sa Kanyang kalooban sa buong kasaysayan, kaya ang ating Panginoong Jesu-Cristo, bago Siya pumunta sa Krus para lutasin ang usapin ng kasalanan, ay ginawang layunin ng Kanyang buhay na lubos na luwalhatiin ang Ama sa pamamagitan ng pagbibigay sa Kanya rito sa lupa ng isang buhay-tao na lubos na isinuko sa Kanya. Kaugnay ng pagkakatawang-tao, kailangan nating tandaan na ang ating pinagpalang Panginoon ay tunay na Diyos na para bang hindi Siya kailanman naging tao, at tunay na tao na para bang hindi Siya kailanman naging Diyos, pero ang Kanyang pagkatao ay hindi kailanman nahiwalay sa Kanyang pagka-Diyos. Gayunman, sa tagpong ito pinili Niyang kumilos bilang tao at hindi lamang bilang Diyos. Ang Taong si Cristo Jesus, ayon sa hiwaga ng Kanyang Persona, ay Diyos na nasa ibabaw ng lahat, pinagpala magpakailanman, pero kumilos Siya rito sa harap ng Ama bilang taong umaasa. Napakagandang lumalabas iyan sa Awit na ito. Para bang naririnig natin Siyang nakikipag-usap sa Kanyang Ama habang nakapalibot sa Kanya ang mga kaaway, habang tinatanggihan Siya saanmang dako, habang kapalit ng

pag-ibig ng Kanyang puso ay poot lamang ang natatanggap Niya.

“Dinggin Mo ang matuwid, O Panginoon, pakinggan Mo ang Aking daing, pakinggan Mo ang Aking panalangin, na hindi lumalabas sa mga labing magdaraya.” Napakagandang salita nito para sa atin. Napakadaling lumabas ang panalangin sa mga labing magdaraya; napakadaling manalangin nang lampas na lampas sa ating karanasan. Nakarinig na ba kayo ng mga taong nananalangin nang ganito, “O Panginoon, salamat po sa Iyong kahanga-hangang pag-ibig at biyaya, sa paraang lubos Mong binibigyang-kasiyahan ang aming mga puso,” at kinabukasan ng gabi, marahil, nasa sanlibutan na sila para doon humanap ng kasiyahan? Iyan ang panalanging lumalabas sa mga labing magdaraya. O, nakarinig na ba kayo ng mga taong nananalangin nang ganito, “O Panginoon, loobin Mo po na ang pag-ibig ni Cristo ang lubos na kumontrol sa amin, na walang makita sa amin kundi ang Kanyang biyaya at pag-ibig sa iba,” at sa loob ng dalawampung minuto ay nagsasabi na sila ng pinakamasasama at pinakamasasakit na bagay tungkol sa kapwa mananampalataya o tungkol sa iba sa sanlibutan? Iyan ang panalanging lumalabas sa mga labing magdaraya. Minsan nananalangin ang mga tao nang ganito, “O Panginoon, tumitingala kami sa Iyo. Nagtitiwala kami sa Iyo sa lahat ng bagay, sa pang-araw-araw na tinapay para sa aming pangangailangan,” pero sa loob ng isang oras ay baka kinakausap ka na nila tungkol sa kanilang kalagayan at nagsasabing, “Halos mamatay na ako sa pag-aalala; hindi ko alam kung ano ang gagawin ko.” Hindi magkatugma ang dalawang bagay na iyon. Iyan ang pananalangin sa mga labing magdaraya. Pero masasabi ng Panginoong Jesus, “Pakinggan Mo ang Aking panalangin, na hindi lumalabas sa mga labing

magdaraya.” Ang Kanyang kaloob-loobang pagkatao ay lubos na kaayon ng mga salita ng Kanyang bibig.

May magandang larawan niyan kaugnay ng Tabernakulo. Ang bawat bahagi nito ay nagsasaysay ng Kanyang kaluwalhatian. Nakapalibot sa looban ng tabernakulong iyon ang mga tabing na gawa sa pinong linong pinilipit na nakabitin sa mga haligi, na bumubuo ng pader sa buong paligid nito. Iyan ay larawan ng katuwiran ni Cristo sa harap ng sanlibutan. Ang sanlibutan, mula sa labas, ay nakikita ang puting tabing na nakapalibot sa looban, at ang puting lino ay laging larawan ng katuwiran sa Kasulatan. Pero sa loob, kung saan nakatayo ang santuwaryo mismo, may sampung tabing na gawa sa pinong linong pinilipit na pinagdugtong-dugtong para mabuo ang tolda ng tabernakulo, ang tabernakulo mismo. Hindi nakikita ng sanlibutan sa labas ang mga tabing na iyon dahil natatakpan ang mga ito ng balahibo ng kambing, ng mga balat ng lalaking tupa na tinina ng pula, at ng mga balat ng poka o balat ng badger. Naroon ang mga ito para makita ng mga saserdote at ng Diyos. Pero nakuha ba ninyo ang punto? Kung nasa labas kayo, makikita ninyo ang mga tabing na pinong linong pinilipit na nakapalibot sa looban, at habang tumitingin ang Diyos mula sa itaas, nakikita Niya ang mga tabing na pinong linong pinilipit sa loob ng santuwaryo. Sa madaling salita, ang katuwiran ng Panginoong Jesu-Cristo ay pareho lang sa paningin ng Diyos at sa paningin ng tao. Ibang-iba sa atin. Madalas ay mukha tayong napakatuwid, napakabuti at napakabanal sa harap ng ating mga kapatid, pero kapag tumitingin sa atin ang Diyos, ibang-iba. Walang ganoon kay Jesus. Sa lahat ng bagay, ang Kanyang panloob na buhay at ang Kanyang panlabas na buhay ay lubos na magkatugma. Pareho lang Siya sa harap ng mga tao at sa harap ng Diyos. Pareho lang Siya sa harapan ng Diyos at sa

harapan ng mga tao, kaya masasabi Niya, “Pakinggan Mo ang Aking panalangin, na hindi lumalabas sa mga labing magdaraya.” Walang anumang pagkukunwari kay Jesus. Sana'y lalo pa tayong maging katulad Niya!

“Hayaan Mong ang hatol sa Akin ay lumabas mula sa Iyong harapan.” Iyan ay ibang paraan ng pagsasabing, “Ipinauubaya Ko na lang sa Iyo ang Aking usapin; anuman ang piliin Mo ay mabuti.” “Hayaan Mong ang hatol sa Akin ay lumabas mula sa Iyong harapan; makita nawa ng Iyong mga mata ang mga bagay na matuwid.” “Alam Kong titimbangin Mo nang tama ang lahat, Ama, kaya ipinaubaya Ko ito sa Iyo.” At saka masasabi Niya, “Sinubok Mo ang Aking puso; dinalaw Mo Ako sa gabi; sinubok Mo Ako, at wala Kang masusumpungan; Ipinasya Kong ang Aking bibig ay hindi sasalangsang.” Siya ang banal at walang kasalanang Tagapagligtas! Kailangan Siyang maging ganoon, kung hindi ay hindi Siya kailanman makamamatay para sa akin. Kung may anumang masamang lakad sa Kanya, Siya Mismo ay mangangailangan ng Tagapagligtas; pero dahil Siya ay laging Banal na Anak ng Diyos, kaya Niyang pasanin ang aking kasalanan at mamatay sa aking lugar at bilang kapalit ko.

Pansinin ngayon ang lugar ng Salita ng Diyos sa Kanyang buhay: “Tungkol sa mga gawa ng mga tao, sa pamamagitan ng salita ng Iyong mga labi ay iningatan Ko ang Aking sarili mula sa mga landas ng manlilipol.” Pinanatili Mong matatag “ang Aking mga hakbang sa Iyong mga landas, upang ang Aking mga paa ay hindi madulas.” Ang Panginoong Jesu-Cristo, na siyang Walang Hanggang Salita, at Siyang paksa ng buong Banal na Kasulatan, ay pinili bilang Tao sa lupa na mabuhay sa pamamagitan ng Salita. Kumain Siya sa Salita; pinalakas Siya ng Salita. Nang sabihin ni Satanas, “Kung Ikaw *ang* Anak ng Diyos,

ipag-utos Mo na ang mga batong ito ay maging tinapay” (Mateo 4:3), sinagot Niya siya ng Salita at sinabi, “Nasusulat, Hindi sa tinapay lamang mabubuhay ang tao, kundi sa bawat salitang lumalabas sa bibig ng Diyos” (Mateo 4:4). At ganoon Niya hinarap ang diyablo sa sunud-sunod na tukso gamit ang Salita, sapagkat ang Salita ay nakatago sa Kanyang puso, at walang posibilidad na magkasala Siya laban sa Ama. Sana'y mas kontrolado pa tayo ng Salita. Madalas, iniisip natin ito bilang isang bagay na pampagana lang sa ating isip, at mas abala tayo sa pagkakaroon ng intelektuwal na pag-unawa sa Kasulatan kaysa sa pag-iingat ng Salita sa ating puso. Kaya napakabilis nating tumakbo para makinig sa lahat ng uri ng kapana-panabik na mensahe, at kaya napakaliit ng oras na ginugugol natin sa Salita nang sarilinan, at kaya wala tayong gaanong pakialam kung makarinig man tayo ng Salita kapag ito ay pagbubukas lamang ng katotohanan para sa ating praktikal na pagpapakabanal. Pagdating sa pansariling buhay, may ilan na bihirang magbukas ng Biblia mula sa isang linggo hanggang sa susunod. Masasabi ng pinagpalang Panginoon, “Siya'y gumigising tuwing umaga, Kanyang ginigising ang Aking pakinig upang makinig na gaya ng mga tinuruan” (Isaias 50:4). Isipin ninyo Siya, ang banal at walang dungis na Anak ng Diyos, kumakain sa Salita, at kayo at ako ay nag-aakalang kaya nating mabuhay nang wala nito! Bigyan nawa tayo ng Diyos ng mas malalim na pag-ibig sa Salita ng Diyos at tulungan tayong kainin ito, upang masabi rin natin, “Tungkol sa mga gawa ng mga tao, sa pamamagitan ng salita ng Iyong mga labi ay iningatan ko ang aking sarili mula sa mga landas ng manlilipol.”

At pansinin ninyo ang Kanyang lubos na pagtitiwala sa Ama, sa mga talatang 6 at 7, “Ako'y tumawag sa Iyo, sapagkat Ikaw ay sasagot sa Akin, O Diyos: ikiling Mo ang Iyong pakinig sa Akin,

at dinggin Mo ang Aking pananalita. Ipakita Mo ang Iyong kagila-gilalas na kagandahang-loob, O Ikaw na nagliligtas sa pamamagitan ng Iyong kanang kamay sa mga nanganganlong sa Iyo mula sa mga bumabangon laban sa kanila.” Hindi ba napakagandang pakinggan, wika nga, ang mga lihim na bagay sa pagitan ng Ama at ng Anak, ang mga bagay na gustong-gustong sabihin ng Panginoong Jesus sa Kanyang Ama kapag nag-iisa Siyang kasama Niya? Sapagkat iyan ang mayroon tayo sa isang Awit na tulad nito.

Napakaganda ng sumunod na talata, “Ingatan Mo ako na gaya ng itim ng mata, ikubli Mo ako sa lilim ng Iyong mga pakpak.” Madalas gamitin ang dalawang larawang ito sa Lumang Tipan. “Ang itim ng mata.” Kung hahanapin ninyo ang salitang iyon sa isang kritikal na konkordansiya o sa isang diksiyonaryong Hebreo, baka magulat kayo sa tunay na salita, dahil ang literal na Hebreo ay “maliit na tao”—“Ingatan Mo ako na gaya ng maliit na tao sa mata.” Kung tatayo kayo malapit sa akin at titingin kayo sa aking mata, ano ang makikita ninyo roon? Isang maliit na tao, at ang maliit na taong iyon ay kayo mismo; makikita ninyo ang inyong sarili na nakabaligtad na nakaaninag; kayo ang maliit na tao sa aking mata. Ngayon, sinasabi ng Panginoong Jesus sa Ama; sinasabi ni David kay Jehova, “Ingatan Mo ako na gaya ng maliit na tao sa Iyong mata.” Laging nakatingin sa inyo ang Diyos, at kayo ay nakaaninag sa Kanyang mata. Napakalalim ng Kanyang malasakit sa inyo! At ang isa pang larawan ay ang isang malaking agila na nag-iingat sa kanyang mga inakay. “Ikubli Mo Ako sa lilim ng Iyong mga pakpak.” “Siyang tumatahan sa lihim na dako ng Kataas-taasan ay mananatili sa lilim ng Makapangyarihan sa lahat” (Awit 91:1). “Mula sa masasama na

nagpapahirap sa akin, mula sa aking mga kaaway na nakamamatay, na kumukubkob sa akin.”

Sa mga talatang 10 hanggang 15, makikita ninyong muli ang paghahambing sa mga tao ng sanlibutan at sa taong may pananampalataya. Inilalarawan niya ang mga tao ng sanlibutan, mga taong nabubuhay para sa sarili: “Sila’y nakulong sa kanilang sariling taba: sa kanilang bibig ay nagsasalita sila nang may kapalaluan.” Sila ay mga taong mapagmataas, sila ay mga kaaway ng katuwiran. “Kinubkob na nila kami ngayon sa aming mga hakbang: itinitig nila ang kanilang mga mata upang ibuwal kami sa lupa.” Kagaya sila ng kanilang panginoon, sapagkat “Ang diyablo, na gaya ng leong umuungal, ay gumagala, na humahanap ng masisila” (1 Pedro 5:8). “Gaya ng leon na sabik sa kanyang biktima, at gaya ng batang leon na nag-aabang sa mga lihim na dako. Bumangon Ka, O Panginoon, salubungin [hadlangan] Mo siya.” Ang talagang ibig sabihin nito ay halos “hadlangan” lang; ibig sabihin ay maunahan ang kaaway bago pa siya makagawa ng anuman. “Ibagsak Mo siya.” Pero pansinin ninyo kung paano niya binabanggit ang masasamang taong ito: “Iligtas Mo ang aking kaluluwa mula sa masama, na Iyong tabak. Mula sa mga tao na Iyong kamay.” Isang dahilan kung bakit tinitii ng Diyos ang masasamang tao sa sanlibutan sa halip na ipadala sila sa Impiyerno ay dahil ginagamit Niya sila bilang Kanyang panghampas sa mga matuwid kapag kailangan nila ng palo. Kaya tinatawag sila ng propeta na “Iyong tabak.” Natatandaan ninyo na sinabi ng Diyos na ibinangon Niya si Nebuchadnezzar para dumating laban sa bayan upang parusahan sila. Ginagamit Niya ang mga masasama para subukin, para dalisayin, at para pigilan ang Kanyang sariling bayan.

Ang mga “tao ng sanlibutan” na ito ay “may kanilang bahagi sa buhay na ito.” Katulad ito ng mga nababasa natin sa Apocalipsis. Madalas sa aklat na iyon ay mababasa natin ang “mga nananahan sa lupa.” Hindi ang ibig sabihin noon ay mga taong naninirahan sa sanlibutang ito, kundi mga taong tumanggi sa makalangit na pagtawag at ang kanilang bahagi ay narito sa ibaba. Nasa paligid natin sila; wala silang interes sa Langit; wala silang interes sa Diyos o sa Kanyang Cristo. Ang tanging daigdig na pinahahalagahan nila ay ang daigdig na ito. Sila ay “may kanilang bahagi sa buhay na ito.” Kaya sila ay nasisiyahan na sa kanilang mga anak. Ang salitang “busog” ay talagang nangangahulugang “nasisiyahan.” Ibig sabihin, kapag ang isang tao ay nakaipon ng malaking kayamanan, sinasabi niya, “Ipapamana ko ito sa kanila,” at nabubuhay na lang siya sa kanyang mga anak. Pero sa mga matuwid, ibang-iba! Handa silang ialay ang kanilang buhay para sa pagpapala ng iba kung kinakailangan. Tungkol naman sa mga taong ito ng sanlibutan, iniwan nila ang kanilang kayamanan sa kanilang mga anak at hindi nila alam kung ano ang mangyayari dito.

Pero tingnan ninyo ang pagkakaiba. Sinasabi ni David, sa talatang 15, “Tungkol sa akin, makikita ko ang Iyong mukha sa katuwiran: masisiyahan ako, paggising ko, sa Iyong larawan.” May tatlong talata sa aklat ng mga Awit na gustong-gusto kong pagsamahin. Ito ang Awit 18:30, “Tungkol sa Diyos, ang Kanyang daan ay sakdal”; Awit 103:15, “Tungkol sa tao, ang kanyang mga araw ay gaya ng damo”; Awit 17:15, “Tungkol sa akin, makikita ko ang Iyong mukha sa katuwiran: masisiyahan ako, paggising ko, sa Iyong larawan.” Pansinin ninyo ang tatlong pahayag na ito, “Tungkol sa Diyos—tungkol sa tao—tungkol sa akin.” “Tungkol sa Diyos, ang Kanyang daan ay sakdal.” Anuman ang dumating, alam kong hindi Siya nagkakamali. Maaaring

dumating ang sakit, maaaring dumating ang problema sa pera, maaaring dumating ang problema sa pamilya, maaaring dumating ang problema sa iglesya—at walang problema sa lupa na kasingsama ng problema sa gitna ng bayan ng Diyos—pero anuman ang mangyari, “Tungkol sa Diyos, ang Kanyang daan ay sakdal.” Tungkol sa tao: sinasabi ni David, natutunan ko nang huwag umasa nang malaki sa kanya, “ang kanyang mga araw ay gaya ng damo.” Pero “Tungkol sa akin,...masisiyahan ako, paggising ko, sa Iyong larawan.”

Ang Kapangyarihan ng Kanyang Pagkabuhay na Muli (Awit 18)

Isa na naman ito sa mga Awit ni David na walang alinlangang naglalahad sa atin, sa napakagandang paraan, ng ilang personal na karanasang dinaanan niya noong madidilim at mahihirap na taon na tinutugis siya ni Haring Saul na parang pugo sa kabundukan. May mga pagkakataong nawalan na siya ng pag-asang mabubuhay pa, at nanghina ang loob niya nang husto na para bang wala nang tutulong sa kanya; pero sa huli, sa gitna ng pinakamatinding kagipitan, tumingala siya at naunawaan niyang ang Diyos ay kakampi niya. Bagaman ang Awit na ito, gaya ng marami pang iba, ay naglalahad ng mga karanasan ni David, kapag binasa natin ito sa liwanag ng pahayag ng Bagong Tipan, makikita nating ang Espiritu ni Cristo ang nagsasalita sa pamamagitan ni David. Siyempre, si David mismo ay taong makasalanang, kaya kapag nagsasalita siya, may mga bagay siyang sinasabi habang ipinagtatapat niya sa Diyos ang kanyang mga kasalanan na hindi masasabi ng ating Panginoong Jesu-Cristo, sapagkat wala siyang kasalanang ipagtatapat. Pero sa kabilang banda, kapag binabanggit niya ang pagtakwil sa kanya, kung paano siya hinamak at itinabi, tinugis halos hanggang kamatayan ng sarili niyang mga kapatid na mahal niya, at saka ikinukuwento niya ang kahanga-hangang pagliligtas ni Jehova, hindi mahirap makitang si David ay isang larawan, at ang kanyang buhay at mga karanasan ay nagpapakita ng ilang bahagi ng buhay at mga karanasan ng ating Panginoong Jesu-Cristo.

Sa mga unang talatang ito, gaya ng madalas mangyari sa mga Awit, ibinibigay na niya sa atin ang wakas sa mismong simula.

Sumusulat siya dahil umaapaw ang puso niya sa pasasalamat sa Diyos dahil sa Kanyang kabutihan. “Iniibig Kita, O Panginoon, aking kalakasan,” bulalas niya. At pansinin ang iba’t ibang larawang ginamit niya sa talata 2 para ipahayag ang kanyang pagtitiwala sa Diyos. “Ang Panginoon ay aking malaking bato, at aking kuta, at aking tagapagligtas; aking Diyos, aking kalakasan, na sa Kanya ako magtitiwala; aking kalasag, at ang sungay ng aking kaligtasan, at aking matayog na moog.” Ang pananalitang iyan, “Ang sungay ng aking kaligtasan,” ay maaaring hindi kasinlinaw sa atin gaya ng sa mga taong nabuhay noong panahong sumulat si David. Ang sungay ay tumutukoy sa mga sungay ng mga baka sa Lebanon, at madalas itong gamitin sa Lumang Tipan bilang sagisag ng lakas o kapangyarihan. Isipin ninyo ang isa sa malalakas na toro ng Basan na itinutulak ang sarili sa gitna ng lahat ng humaharang gamit ang malalaki niyang sungay. Sabi ni David, “Ang Panginoon...ay ang sungay ng aking kaligtasan”—ang lakas ng aking kaligtasan—“at aking matayog na moog.” Palagay ko makukuha ninyo ang larawan kung iisipin ninyo ang isang napakalaking bundok na bato na tumataas mula sa kapatagan, at sa tuktok nito ay may kuta, at sa isang sulok nito ay may matayog na tore, at ang kaaway ay nasa kapatagan sa ibaba. Sabi ni David, “Ang Panginoon ay aking malaking bato, at aking kuta, at aking tagapagligtas.” At ibinibigay rin Niya ang lahat ng kailangan natin sa daan.

Maraming taon na ang nakararaan, habang naglilingkod kami sa mga Indian na Laguna, inanyayahan kaming mangaral sa isang maliit na nayon na tinatawag na Pawate. Sumakay kami sa malalaking kariton na hila ng mga kabayo (dahil noon ay wala pang mga sasakyan) nang mga labing-apat na milya sa baku-bakong daan hanggang marating namin ang nayong iyon.

Nagkaroon kami ng pulong sa hapon, at nagtipon ang mga Indian mula sa buong paligid. Umalis kami pabalik nang mga 4:30 o 5:00 ng hapon dahil may pulong kami sa Casablanca nang gabing iyon. Hindi pa kami nakakalayo nang makita naming may paparating na isang napakalakas na bagyo. Hindi nagtagal ay nakita naming bumubuhos na ang ulan sa malayo at mabilis na papalapit sa amin. Sabi ko, “Siguradong mababasa tayo nang husto.” Sagot ng aming kutsero, “Sana hindi. Palagay ko aabot tayo sa bato bago tayo abutan ng bagyo. May malaking bato sa unahan, at kung makarating tayo roon, may masisilungan tayo.” Nagmadali kami, at di nagtagal ay nakita namin ang isang napakalaking bato na tumataas mula sa kapatagan, mga apatnapu o limampung talampakan ang taas, at sumasakop marahil ng isang ektarya o higit pa ng lupa. Nang malapit na kami, nakita namin ang isang malaking kuweba na pumapasok sa loob ng bato. Sa halip na huminto para kalasin ang mga kabayo, idiniretso ng kutsero ang kariton sa loob ng kuweba, at makalipas ang isa o dalawang minuto ay humampas sa bato ang bagyo sa buong bangis nito. Nagngangalit ang bagyo sa labas, at isa sa mga Indian ay nagsimulang umawit sa wikang Laguna, “Rock of Ages, cleft for me, let me hide myself in Thee” (“Bato ng mga Panahon, binuksan para sa akin, hayaan Mong magtago ako sa Iyo”), at noon namin naunawaan ang kahulugan ng mga salita ng makata na marahil ay hindi pa namin naunawaan nang ganoon kailanman. Palagay ko ganoong uri ng larawan ang nasa isip ni David. “Ang Panginoon ay aking malaking bato.”

Pagkatapos, kung iisipin ninyo ang isang malaking kuta sa itaas at isang matayog na tore sa ibabaw nito, buo na ang larawan. Ang punto, siyempre, ay kahit ano pa ang kalagayan ko, kahit anong panganib pa ang nagbabanta, ang Panginoon ang Siyang

lubos na sapat. Kung magtitiwala ka sa Kanya, hindi ka na matatakot kailanman. Napakagandang bagay na masabi, “Magtitiwala ako, at hindi matatakot” (Isaias 12:2). Kapag takot na takot tayo dahil sa mga pangyayari, kapag lugmok na lugmok tayo dahil sa mga kalagayan, ipinapakita lang nito na hindi talaga tayo nagtitiwala sa Diyos. Noong narito sa lupa ang ating pinagpalang Panginoon, walang anumang gumambala sa Kanyang espiritu hanggang sa kakila-kilabot na oras na hinarap Niya ang usapin ng kasalanan para sa atin, at hindi sana Siya ang Banal ng Diyos kung hindi Siya lubhang nabagabag doon. Pero ang lahat ng kahihiyang ibinunton sa Kanya ng mga tao, ang lahat ng paghihirap na kinailangan Niyang pasanin, ang pag-iwan sa Kanya ng sarili Niyang mga kasama at ang mga kasinungalingang ikinalat tungkol sa Kanya, wala sa mga ito ang bumagabag sa Kanya, sapagkat nagpapahinga Siya sa kalooban ng Ama. At kung gusto nating maging mga nagtatagumpay sa mga oras ng tukso at pagsubok, kailangan nating magpahinga sa Diyos, at hanapin ang ating kanlungan sa bato, sa kuta, sa matayog na moog.

Kaya sinasabi ng mang-aawit, “Tatawag ako sa Panginoon, na karapat-dapat purihin: sa gayo’y maliligtas ako sa aking mga kaaway.” At saka niya ikinukuwento sa atin ang isang napakapait na karanasang dinaanan niya. Kay David, ganito iyon: muntik na siyang mamatay. Minsan ay sinabi niya, “Iisang hakbang na lang ang pagitan ko at ng kamatayan” (1 Samuel 20:3), dahil pakiramdam niya, sa paningin ng tao, wala nang pag-asa at kailangan na niyang harapin ang sindak ng kamatayan. Bata pa siya nang dumaan sa mga paghihirap na iyon. Tatlumpung taon pa lamang siya nang koronahan siyang hari sa Hebron. Kaya inilalarawan niya ang kakila-kilabot na kalagayan ng kanyang isip habang hinaharap niya ang

kamatayan, at wala siyang makitang labasan hanggang sa tumawag siya sa Diyos, at saka niya inilalarawan sa matingkad na pananalita kung paanong, wika nga, pinakilos ng Diyos ang buong langit para iligtas ang Kanyang nahihirapang anak. Muntik nang mamatay si David, at iniligtas siya ng Diyos; ang ating pinagpalang Panginoong Jesu-Cristo ay talagang bumaba sa kamatayan, at iyon ay kamatayan sa ilalim ng hatol ng Diyos, ang hatol na nararapat sa kasalanan, at iyon ang nagpangyaring maging di-masabing kakila-kilabot iyon para sa Kanya. Pero bumaba Siya sa kamatayan nang may lubos na pagtitiwala na ang Diyos, ang Kanyang Ama, ang mag-aahon sa Kanya mula roon. Palagay ko makikita natin sa Awit na ito ang ilang bahagi ng kapangyarihan ng Kanyang Pagkabuhay na Muli, na mababasa natin sa Sulat sa mga taga-Efeso, kabanata 1, talata 19, kung saan idinadalangin ng apostol na makilala ng mga banal “kung ano ang di-masukat na kadakilaan ng Kanyang [ng Diyos] kapangyarihan sa atin na mga nananampalataya, ayon sa paggawa ng Kanyang makapangyarihang lakas, Na Kanyang ginawa kay Cristo, nang Siya’y ibangon Niya mula sa mga patay, at Siya’y paupuin sa Kanyang sariling kanan sa mga dakong makalangit.” Isang makapangyarihang gawa iyon nang iahon ng Diyos si Cristo mula sa mga patay at saka Siya pinaupo sa Kanyang sariling kanan, “Sa itaas ng lahat ng pamunuan, at kapamahalaan, at kapangyarihan, at paghahari.” Iba’t ibang pangalan ang mga ito para sa mga hukbo ng mga anghel, ang ilan ay mabuti, ang ilan ay masama. “At sa lahat ng pangalang ipinangangalan, hindi lamang sa sanlibutang ito, kundi pati sa darating.”

Saka tingnan ninyo ang Filipos 2. Pagkatapos nating mabasa ang tungkol sa pagpapakababa ni Cristo, ang lalim na binabaan Niya, mababasa natin sa talata 9, “Kaya naman Siya’y lubhang

pinadakila ng Diyos, at binigyan Siya ng pangalang higit sa lahat ng pangalan: Upang sa pangalan ni Jesus ay lumuhod ang bawat tuhod, ng mga nasa langit, at ng mga nasa lupa, at ng mga nasa ilalim ng lupa; At upang ipahayag ng bawat dila na si Jesu-Cristo ay Panginoon, sa ikaluluwalhati ng Diyos Ama.” Ang lahat ng nilalang ay kailangang kumilala sa kapangyarihan at kamahalan ng Diyos na bumuhay kay Cristo mula sa mga patay at nagpaupo sa Kanya sa Kanyang sariling kanan.

Saka buksan ninyo ang Sulat sa mga taga-Colosas, kabanata 2, talata 13 at 14, kung saan mababasa natin ang tungkol sa Kanyang kamatayan sa Krus, “At kayo, na mga patay sa inyong mga kasalanan at sa di-pagkatuli ng inyong laman, ay binuhay Niyang kasama Niya, na ipinatawad sa inyo ang lahat ng pagsalangsang; Na pinawi ang sulat-kamay ng mga utos na laban sa atin, na salungat sa atin, at inalis ito sa daan, na ipinako ito sa Kanyang krus.” At sa talata 15 ay mababasa natin, “At nang masamsaman Niya ang mga pamunuan at mga kapangyarihan, ay hayagang inilantad Niya sila, na nagtatagumpay laban sa kanila roon.” Ito ang masasamang pamunuan at masasamang kapangyarihan, mga hukbo ng masasamang anghel, mga anghel na nahulog—”Nang masamsaman Niya [nang gawin Niyang samsam] ang mga pamunuan at mga kapangyarihan, ay hayagang inilantad Niya sila, na nagtatagumpay laban sa kanila roon.” Tingnan ninyo kung gaano katingkad itong inilalarawan ni David. Tandaan, ang pangalang “David” ay nangangahulugang “Minamahal,” at dito siya ay larawan ni Cristo, ang minamahal ng Diyos, na bumababa sa mga dalamhati ng kamatayan. Talata 4, “Kinubkob ako ng mga dalamhati ng kamatayan, at tinakot ako ng mga baha ng masasamang tao. Kinubkob ako sa palibot ng mga dalamhati ng impiyerno [ng Sheol, ng di-nakikitang

daigdig]; inunahan ako ng mga silo ng kamatayan. Sa aking kagipitan ay tumawag ako sa Panginoon, at dumaing sa aking Diyos.” Isipin ninyo ang pinagpalang Panginoon na nakabitin sa Krus at nakikita sa harap Niya ang kakila-kilabot na hukay na kahahantungan ng mga taong tumatanggi sa Kanyang biyaya, at sa Kanyang walang-hanggang kagandahang-loob sa mga makasalanan, Siya mismo ang bumaba sa hukay na iyon.

*“Ang kalangita’y nababalot ng dilim ng gabi
Habang si Jesus ay sa mga demonyo’y nakikibaka.”*

At doon sa Krus ay hinarap Niya ang kamatayan sa buong kakila-kilabot nito bilang pagpapahayag ng hatol ng Diyos laban sa kasalanan, pero ipinagkatiwala Niya ang Kanyang kaluluwa sa Ama. “Ama, sa Iyong mga kamay ay ipinagtatagubilin Ko ang Aking espiritu” (Lucas 23:46).

“Dininig Niya ang Aking tinig mula sa Kanyang templo, at ang Aking daing ay dumating sa harap Niya, hanggang sa Kanyang mga tainga.” Tiyak na wala ka nang makikita sa Kasulatan na mas kahanga-hangang paglalarawan ng Diyos na kumikilos sa Kanyang walang-hanggang kapangyarihan para ibalik si Cristo mula sa kamatayan kaysa sa mga talatang ito. “Nang magkagayo’y nayanig at nanging ang lupa; ang mga patibayan din naman ng mga burol ay gumalaw at nayanig, sapagkat Siya’y nagalit.” Mababasa natin sa Bagong Tipan na nagkaroon ng malakas na lindol, “At nangabuksan ang mga libingan” (Mateo 27:52). “Umilanglang ang usok mula sa Kanyang ilong, at apoy na mula sa Kanyang bibig ay lumamon: mga бага ay nagliyak dahil doon.” Pakinggan ninyo ito, “Iniyuko rin Niya ang mga langit, at bumaba: at kadiliman ang nasa ilalim ng Kanyang mga paa.” Ito ang Diyos na bumababa nang may kapangyarihan

para buhayin ang Kanyang Anak mula sa mga patay. “Sumakay Siya sa isang kerubin, at lumipad: oo, lumipad Siya sa mga pakpak ng hangin. Ginawa Niyang Kanyang lihim na dako ang kadiliman; ang Kanyang tolda sa palibot Niya ay madidilim na tubig at makakapal na ulap sa himpapawid. Sa kaningningan na nasa harap Niya ay dumaan ang Kanyang makakapal na ulap, mga graniso at mga baga ng apoy. Kumulog din ang Panginoon sa mga langit, at ang Kataas-taasan ay naglakas ng Kanyang tinig; mga graniso at mga baga ng apoy. Oo, nagpahilagpos Siya ng Kanyang mga palaso, at pinangalat sila; at nagpakislap Siya ng mga kidlat, at nilito sila.” Pinangalat ang sino? Kung naroon ka nang araw na iyon na ang pinagpalang Cristo ng Diyos ay nakahimlay sa libingan, makikita mo ang mga sundalong nagbabantay, at sa malayo ay makikita mo ang natatakot na mga pangkat ng Kanyang mga alagad na nag-iisip kung ano ang susunod na mangyayari; pero kung nabuksan ang iyong mga mata, baka nakita mo ang mga hukbo ng masasamang espiritu, mga pamunuan at mga kapangyarihan, si Satanas, ang prinsipeng ng kapangyarihan ng himpapawid, ang lahat ng hukbong iyon ng masasamang espiritu na umaaligid sa libingang iyon at nagsasabing, “Hindi na Siya dapat makalabas kailanman. Nasa kamay na natin Siya ngayon.” Iyon ang oras ng tagumpay ni Satanas, pero tingnan ninyo ang nangyari.

“Oo, nagpahilagpos Siya ng Kanyang mga palaso, at pinangalat sila; at nagpakislap Siya ng mga kidlat, at nilito sila. Nang magkagayo’y nakita ang mga daluyan ng tubig, at nalitaw ang mga patibayan ng sanlibutan sa Iyong pagsaway, O Panginoon, sa hihip ng hininga ng Iyong ilong. Nagsugo Siya mula sa itaas, kinuha Niya ako, iniahon Niya ako mula sa maraming tubig. Iniligtas Niya ako sa aking malakas na kaaway, at sa mga napopoot sa akin: sapagkat sila’y totoong malakas para sa akin.

Inunahan nila ako sa araw ng aking kasakunaan: ngunit ang Panginoon ang aking naging alalay.” Hindi ba ninyo nakikita na inilalarawan ni David ang kanyang mga karanasan bago siya namatay, samantalang ito ay larawan ng ating pinagpalang Panginoon pagkatapos Niyang mamatay, nang Siya’y ibangon mula sa mga patay ng walang-hanggang kapangyarihan? “Iniahon Niya ako mula sa maraming tubig”—maraming tubig ng kamatayan. Ibinangon Siya ng walang-hanggang kapangyarihan, at ngayon, bilang ang Nabuhay na Muli, nagsisimula Siyang magsalita. Talata 19, “Inilabas din Niya Ako sa isang maluwang na dako: iniligtas Niya Ako, sapagkat Siya’y nalulugod sa Akin.” Ano pa ba ang magagawa ng Diyos nang tapusin na ng Kanyang pinagpalang Anak ang usapin ng kasalanan, nang matugunan Niya ang bawat hinihingi ng katuwiran ng Diyos laban sa mga taong may sala, ano pa ang magagawa ng Diyos kundi ipahayag ang Kanyang kaluguran sa Kanyang Anak sa pamamagitan ng pagbuhay sa Kanya mula sa mga patay?

“Ginantihan ako ng Panginoon ayon sa aking katuwiran; ayon sa kalinisan ng aking mga kamay ay ginantimpalaan Niya ako. Sapagkat iningatan ko ang mga daan ng Panginoon, at hindi ako masamang humiwalay sa aking Diyos. Sapagkat ang lahat ng Kanyang mga kahatulan ay nasa harap ko, at hindi ko inalis sa akin ang Kanyang mga palatuntunan. Naging matuwid din ako sa harap Niya, at iningatan ko ang aking sarili sa aking kasamaan.” Hindi lubos na masasabi ni David ang lahat ng ito. Si David, kahit noong mga araw na tumatakas siya kay Saul, ay madalas magkulang. Kay taksil ng ikinilos niya sa korte ng mga Filisteo, at kung paano siya nagalit nang husto dahil sa masamang pagtrato sa kanya ni Nabal, at napigilan lamang siya sa pagbubuhos ng matinding paghihiganti dahil sa

pamamagitan ni Abigail. Pero ang Isa na inilalarawan niya ay ang Walang-Kasalanan na makapagsasabing, “Ginantihan Ako ng Panginoon ayon sa Aking katuwiran.” Siyempre, pagdating sa hindi paggawa ng anumang masama kay Haring Saul, masasabi ni David, “Ginantihan ako ng Panginoon ayon sa aking katuwiran; ayon sa kalinisan ng aking mga kamay ay ginantimpalaan Niya ako. Sapagkat iningatan ko ang mga daan ng Panginoon, at hindi ako masamang humiwalay sa aking Diyos.” Pero ang Panginoong Jesu-Cristo ang humaharap sa atin dito bilang ang lubos na Matuwid, ang Isa na pinadakila ng Diyos sa Kanyang sariling kanan matapos Niyang tapusin ang usapin ng kasalanan.

At ngayon ay inilalahad niya ang mga prinsipyo ng pamamahala ng Diyos, sa mga talata 24 hanggang 30. “Kaya’t ginantihan Ako ng Panginoon ayon sa Aking katuwiran, ayon sa kalinisan ng Aking mga kamay sa Kanyang paningin. Sa maawain ay magpapakita Ka ng awa; sa taong matuwid ay magpapakita Ka ng katuwiran; Sa malinis ay magpapakita Ka ng kalinisan; at sa suwail ay magpapakita Ka ng pagkasuwail.” Narito ang mga prinsipyong mabuting isapuso natin. Pakiramdam mo ba kung minsan na parang hindi ka tinatrato ng Diyos ayon sa nararapat sa iyo? Maaaring hindi mo ito sinasabi nang tahasan, pero hindi ba ganoon ang pakiramdam mo kung minsan? May mga taong nagsabi sa akin, “Hindi ko maintindihan kung bakit pinahintulutan ng Diyos na dumating sa akin ito o iyon. Wala naman akong alam na nagawa kong mali.” O may magsasabi, “Hindi ko maintindihan kung bakit ganito ang trato sa akin ng mga tao.” Ito ang sinasabi ng Salita, “Sa maawain ay magpapakita Ka ng awa.” Sabi ni Jesus, “Mapapalad ang mga maawain: sapagkat sila’y kaaawaan” (Mateo 5:7). Alam ba ninyo kung bakit parang napakahigpit ng Diyos sa ilan sa atin? Dahil

napakahigpit natin sa ibang tao. Napakabigat nating humatol; napakamapintasin natin sa iba. Kadalasan, ang mga taong pinakamaramdamin sa puna ay sila ring pinakamabilis pumuna sa iba. Pinapansin ng Diyos kung paano natin tinatrato ang ibang tao, at sa ilang sukat ay ganoon din Niya tayo tinatrato. “Sa taong matuwid ay magpapakita Ka ng katuwiran.” Sa madaling salita, ang Diyos ang aako sa kapakanan ng taong matuwid. “Sa malinis ay magpapakita Ka ng kalinisan; at sa suwail”—ibig sabihin, sa matigas ang ulo—ang Diyos ay parang magpapakita rin ng katigasan. Ibig sabihin, magpaparusa Siya sa matigas ang ulo.

“Sapagkat ililigtas Mo ang bayang nagdadalamhati; ngunit ibababa Mo ang mga matang palalo.” Kung gusto ko ang lingap ng Diyos, kailangang tiyakin kong nasa mababang lugar ako sa harap Niya. Habang ipinagmamatuwid ko ang aking sarili, hahatulan lamang ako ng Diyos; pero kapag hinatulan ko ang aking sarili, naroon ang Diyos para ariin akong matuwid.

“Sapagkat sisindihan Mo ang aking ilawan: liliwanagan ng Panginoon kong Diyos ang aking kadiliman.” Gaano man kadilim ang paligid, ang pananampalataya ay makatitingala sa Kanya at makaaasa sa Kanya na ibibigay Niya ang liwanag na kailangan. “Sapagkat sa pamamagitan Mo ay sinagasa ko ang isang pulutong; at sa pamamagitan ng aking Diyos ay lumukso ako sa isang pader.” Iniisip niya ang sarili na nag-iisang tao na may malaking pulutong ng kaaway sa harap niya, pero itinutuon niya ang puso sa Diyos at, sa lubos na pagtitiwala sa Kanya, sinasagasa niya ang mga iyon. O kaya, nakikita niya ang isang malaking pader sa palibot niya, at kinukulong siya ng mga kaaway, at sinasabi niya, “Sa pamamagitan ng aking Diyos ay lumukso ako sa isang pader.” Ang pananampalataya ay

umaasa lang sa Diyos bilang Tagapagligtas. Natatandaan ninyo ang sinabi ng Diyos sa Israel, “Kung lalakad kayong kasama Ko at susundin ang Aking salita, ang isa sa inyo ay magpapatakbo ng isang libo at ang dalawa sa inyo ay magpapatakas ng sampung libo.” Kaya hindi tayo kailanman dapat matakot sa kaaway habang talagang lumalakad tayo sa pakikisama sa Diyos.

Saka narito ang magandang salitang iyon, “Tungkol sa Diyos, ang Kanyang daan ay sakdal: ang salita ng Panginoon ay subok: Siya’y kalasag sa lahat ng nagtitiwala sa Kanya.” Hindi ba mabuti kung matibay na nakatanim ito sa ating mga kaluluwa—hindi kailanman nagkakamali ang Diyos? Kung minsan ay naisip mo na nagkamali Siya nang kaunti sa mga bagay na may kinalaman sa iyo; sa kaibuturan ng puso mo ay naramdaman mo iyon, pero ang pananampalataya ay makatatayo kasama ni David at makapagsasabing, “Tungkol sa Diyos, ang Kanyang daan ay sakdal.” Walang anumang pagkakamali. Maaaring hindi ko maintindihan ang dahilan ng napakaraming karanasang pinahihintulutan ng Diyos na daanan ko, pero mauunawaan ko rin pagdating ng araw.

*“Pagtayo ko kasama ni Cristo sa kaitaasan,
Habang nililingon ang kasaysayan ng buhay,
Saka, mahal na Panginoon, lubos kong malalaman,
Hindi pa ngayon, kung gaano kalaki ang utang ko.”*

At mauunawaan ko na ang lahat ng pakikitungo ng Diyos sa akin ay sa sakdal na pag-ibig at katuwiran.

At ngayon, sa mga talatang kasunod nito, mayroon na naman tayong pagpapahayag ng pananampalataya, ng Mesiyas sa mga araw ng Kanyang pagpapakababa. “Sapagkat sino ang Diyos

maliban sa Panginoon? o sino ang malaking bato maliban sa ating Diyos? Ang Diyos ang nagbibigkis sa akin ng kalakasan, at nagpapasakdal ng aking daan.” Ano ang sinabi niya bago nito? “Tungkol sa Diyos, ang Kanyang daan ay sakdal,” pero kung lalakad ako sa pakikisama sa Diyos, “Ang Diyos ang nagpapasakdal ng *aking* daan.” “Ginagawa Niyang gaya ng mga paa ng usang babae ang aking mga paa [ibig sabihin, mga paa ng usa], at inilalagay ako sa aking matataas na dako.” Ang mga usang ito ay matatagpuan sa kabundukan. Napakatatag ng kanilang mga paa at lumulukso sila mula sa isang bangin patungo sa isa pa. Sabi ni David, “Ginagawa Niyang gaya ng mga paa ng usang babae ang aking mga paa, at inilalagay ako sa aking matataas na dako.” Napakagandang bagay na magkaroon ng pananampalatayang nagpapangyari sa ating malampasan ang mga kahirapan at umangat sa ibabaw ng mga pagkakamali sa lupa.

At kapag kailangan nating harapin ang kaaway, “Tinuturuan Niya ang aking mga kamay sa pakikidigma, anupa’t ang isang busog na bakal ay nababali ng aking mga bisig. Ibinigay Mo rin sa akin ang kalasag ng Iyong kaligtasan: at inalalayan ako ng Iyong kanang kamay.” At ngayon, hindi ba ito ang espiritu ni Cristo na nagsasalita sa pamamagitan ni David, “At ang Iyong kahinahunan ang nagpadakila sa akin”? Sino pa kundi si Jesus ang makapagsasabi niyan sa buong kapuspusan nito? At sinasabi Niya sa atin, “Pasanin ninyo ang Aking pamatok, at mag-aral kayo sa Akin; sapagkat Ako’y maamo at mapagpakumbabang puso: at makasusumpung kayo ng kapahingahan para sa inyong mga kaluluwa” (Mateo 11:29). Kay laki ng nawawala sa atin kapag nagiging masyado tayong mapagmataas, mabagsik at matigas sa pakikitungo sa mga tao. Ang Panginoong Jesus ay nagtagumpay sa pamamagitan ng

kahinahunan. “Ang Iyong kahinahunan ang nagpadakila sa akin.” Minsan, sa Canada, may napulot akong lumang aklat, isang kasaysayan ng mundo na isinulat noong ikalabing-anim na siglo at inilimbag sa lumang titik Ingles. Binubuklat-buklat ko ito, at nang dumating ako sa simula ng panahong Cristiano ay nakita ko ang mga salitang ito, “Nang mga araw na iyon ay isinilang sa Bethlehem ng Judea ang mabuting Maginoong iyon, si Jesu-Cristo.” Sabi ko sa sarili ko, “Naku, hindi ko pa narinig na tinawag Siya nang ganyan.” Nagulat ako sandali, pero sa sumunod na sandali ay naisip ko, ano pa bang mas magandang tawag ang makapaglalarawan sa Kanya kaysa “Ang mabuting Maginoong iyon”? Isang Maginoo? Ano ang ibig ninyong sabihin sa salitang iyan? Ang akala ng ilang tao sa isang maginoo ay taong hindi nagtatrabaho para mabuhay. Pero ang tunay na maginoo ay taong mahinahon, taong marunong magmalasakit sa ibang tao. Kung gusto mong kilalaning maginoo, kailangang matuto kang magmalasakit sa ibang tao. Noong bata pa ako, sinasabi sa akin ng aking ina na ang kagandahang-asal ay ang paggawa o pagsasabi ng pinakamabait na bagay sa pinakamabait na paraan. Iyan ang ginawa ni Jesus. “Ang Iyong kahinahunan ang nagpadakila sa akin.”

“Pinaluwang Mo ang aking mga hakbang sa ilalim ko, anupa’t hindi nadulas ang aking mga paa. Hinabol ko ang aking mga kaaway, at inabutan ko sila: ni hindi ako bumalik hanggang sa sila’y malipol.” Dito ay nagsasalita si David tungkol sa pagtatagumpay, at sa halip na siya ang tumatakas sa kanyang mga kaaway, sila na ang tumatakas sa kanya. Ang mga espirituwal na kaaway ay tumatakas na ngayon mula sa Panginoong Jesus. “Sinugatan ko sila anupa’t hindi na sila makabangon: sila’y nabuwal sa ilalim ng aking mga paa.

Sapagkat binigkisan Mo ako ng kalakasan para sa pakikidigma: pinasuko Mo sa ilalim ko ang mga bumangon laban sa akin.”

At saka tingnan ninyo ang talata 43, kung saan may propetikong larawan tayo ng ating pinagpalang Panginoon bilang Ulo ng bagong paglalang at Ulo ng buong sanlibutan kapag naghahari na Siya sa kapangyarihan. “Iniligtas Mo Ako sa mga pakikipagtalo ng bayan; at ginawa Mo Akong ulo ng mga pagano [ng mga bansa].” Huwag ninyong isiping ang salitang “pagano” (heathen) ay laging nangangahulugang mga sumasamba sa diyos-diyosan. Ang salitang ito noong una ay “heath-men,” mga taong nakatira sa mga ilang na lugar, kabaligtaran ng mga taga-lungsod. Sa madaling salita, “Ginawa Mo Akong ulo ng mga bansang Gentil,” at balang araw ay mahahayag Siya bilang ganoon. “Isang bayan na hindi Ko nakilala ang maglilingkod sa Akin.” “Siya’y naparito sa Kanyang sarili, at hindi Siya tinanggap ng Kanyang sarili” (Juan 1:11). “Pagkarinig nila tungkol sa Akin, ay susunod sila sa Akin: ang mga dayuhan ay magpapasakop sa Akin. Ang mga dayuhan ay manlulupaypay, at lalabas na nanginginig mula sa kanilang mga kublihan. Ang Panginoon ay buhay; at purihin ang Aking malaking bato; at padakilain ang Diyos ng Aking kaligtasan.”

Sa mga huling talata ay binabalikan niya ang sinimulan niya. Tinutugtog niyang muli, wika nga, ang pangunahing nota ng lubos na pagtitiwala kay Jehova. “Ang Diyos ang nagsasagawa ng paghihiganti para sa Akin, at nagpapasuko ng mga bayan sa ilalim Ko. Iniligtas Niya Ako sa Aking mga kaaway: oo, itinaas Mo Ako sa ibabaw ng mga bumangon laban sa Akin: iniligtas Mo Ako sa taong marahas. Kaya’t magpapasalamat Ako sa Iyo, O Panginoon, sa gitna ng mga bansa, at aawit ng mga papuri sa Iyong pangalan. Dakilang pagliligtas ang ibinibigay Niya sa

Kanyang hari; at nagpapakita ng awa sa Kanyang pinahiran, kay David, at sa kanyang binhi magpakailanman.” Alam natin kung sino ang Kanyang Hari. Si David ay malabong anino lamang ng tunay na Hari. “At nagpapakita ng awa sa Kanyang pinahiran [sa Kanyang Mesiyas, ang minamahal], kay David, at sa kanyang binhi magpakailanman.” Ipinangako kay David na ang kanyang binhi ay maghahari magpakailanman. Ang tanging paraan para mangyari iyon ay sa pamamagitan ng pagtatagumpay ng Anak ni David laban sa kamatayan, at hindi na mamamatay kailanman, at iyan ay natupad sa ating Panginoong Jesu-Cristo.

Ang Patotoo ng Paglalang at ang Salita ng Diyos (Awit 19)

Sa ikalabing-siyam na Awit na ito, dalawang bagay ang ipinagdiriwang ng Espiritu ng Diyos; dalawang patotoo ang itinuturo Niya sa atin. Una, sa mga talata 1 hanggang 6 ay naroon ang patotoo tungkol sa kamahalan at kapangyarihan ng Diyos sa paglalang. Pagkatapos, mula sa mga talata 7 hanggang 11 ay naroon ang patotoo ng Salita ng Diyos na naglalahad ng layunin at mga panukala ng Diyos, at nagpapakilala ng isip ng Diyos tungkol sa tao. Sa mga talata 12 hanggang 14 ay naroon ang pagsasanay ng kaluluwa na dapat ibunga ng maingat na pagbubulay-bulay sa dalawang patotoong ito.

Walang anumang salungatan sa pagitan ng patotoo ng kalikasan at ng patotoo ng Salita ng Diyos. Madalas sinubukan ng mga tao na pagbanggain ang kalikasan at ang Biblia; iginigiit nilang hindi siyentipiko ang Biblia at hindi biblikal ang agham. Pero ang katotohanang siyentipiko at ang katotohanang biblikal ay hindi kailanman nagsasalungatan. Ang mga teoryang siyentipiko, ang mga hinuhang siyentipiko na hindi pa napapatunayan kailanman, ay madalas na salungat sa pahayag na ibinigay ng Diyos sa Kanyang Salita, at ang tunay na agham ay madalas na salungat sa ilang pakahulugang ibinigay ng tao sa ilang bahagi ng Biblia. Pero ang tunay na agham ay hindi kailanman salungat sa tamang pagkaunawa o wastong pakahulugan sa Biblia, sapagkat ang agham ay maayos na paglalahad lamang ng mga katotohanan ng likas na sansinukob, samantalang ang Biblia ay maayos na paglalahad ng isip ng Diyos kaugnay ng pagtubos.

Sa ikaapat at ikalimang kabanata ng aklat ng Apocalipsis ay may napakagandang pagtutulad o paghahambing. Sa kabanata 4, talata 3, sumisilip ka sa langit at doon ay nakikita mo ang Isang nakaupo sa trono na hindi malinaw na makita ang Kanyang mukha. Nananahan Siya sa liwanag na napakaningning anupa't si Juan mismo ay hindi makilala ang Kanyang anyo. Sabi niya, "Ang nakaupo [sa trono] ay katulad ng batong haspe at sardio kung tingnan." Kawili-wili iyan, sapagkat ang haspe at ang sardio ay dalawa sa mga batong nasa pektoral ng punong saserdote noong unang panahon. Sila ang una at huling batong binanggit. May labindalawang bato sa pektoral na nakaayos sa apat na hanay na tigtatatlo, at sa labindalawang batong iyon ay nakaukit ang mga pangalan ng mga lipi ng Israel, at bawat isa sa mga pangalang iyon ay may tiyak na kahulugan. Ang kapansin-pansin ay sa batong haspe nakaukit ang pangalang "Ruben," at ang Ruben ay nangangahulugang, "Narito, isang anak na lalaki." Sa sardio naman nakaukit ang pangalang "Benjamin," at ang Benjamin ay nangangahulugang "Anak ng aking kanang kamay." Para bang sinasabi ni Juan: Hindi ko Siya makita nang malinaw, napakaningning ng kaluwalhatian. Hindi ko makilala ang Kanyang anyo, pero nakita kong Siya ay katulad ng batong haspe at sardio. At saka nakikita ang dalawampu't apat na matatanda na nagpapatirapa sa harap ng nakaupo sa trono, at sinamba nila, sabi sa atin, ang Siyang lumikha ng langit at lupa at dagat at ng lahat ng naroroon. Sinamba nila ang Anak ng Diyos bilang ang Manlilikha ng pisikal na sansinukob.

Pagdating mo sa kabanata 5, lalong lumilinaw ang mga bagay, at si Juan, na nasanay na sa napakaningning na kaluwalhati nang iyon, ay nagsasabi ngayon, "Nakita ko, at narito, sa gitna ng trono...ang isang Kordero na parang pinatay" (talata 6), o gaya

ng magandang salin ni Weymouth, “Nakita ko ang isang Kordero na mukhang minsan nang inihandog bilang hain.” Naroon pa rin sa Kordero ang mga tanda ng kamatayan, at sinabi ni Juan na “nagpatirapa ang dalawampu’t apat na matatanda sa harap ng Kordero,” at sinamba nila ang Kordero at sumigaw, “Karapat-dapat Ka...sapagkat Ikaw ay pinatay, at tinubos Mo kami para sa Diyos sa pamamagitan ng Iyong dugo mula sa bawat lahi, at wika, at bayan, at bansa; At ginawa Mo kaming kaharian ng mga saserdote para sa aming Diyos” (mga talata 9, 10, 12). Sa kabanata 4 ay sinasamba ang Kordero bilang Manlilikha, at sa kabanata 5 ay sinasamba Siya bilang Manunubos. Tama ang sinabi ng makata,

*“Dakilang bagay ang tumawag ng mundo mula sa wala,
Mas dakila pa ang tumubos.”*

Kapag pinag-aaralan natin ang aklat ng paglalang, kapag tumitingala tayo sa langit at tumatanaw sa buong lupa, sa lahat ng dako ay nakikita natin ang mga katibayan ng kapangyarihan, lakas at karunungan ng Diyos. Hindi ko maintindihan kung paanong ang matatalinong tao ay nag-aalinlangan sa katotohanan o pagkapersona ng Diyos kapag tinatanaw nila ang kahanga-hangang paglalang na ito. Kung walang isip sa likod ng sansinukob na ito, matagal na sanang nagbanggaan ang mga araw at ang mga sistema ng mga bituin at nagkadurug-durog na ang sansinukob; pero ang Isa na lumikha ng sansinukob ay “umaalalay sa lahat ng bagay sa pamamagitan ng salita ng Kanyang kapangyarihan” (Hebreo 1:3). Kay linaw na idinidiin ng mang-aawit ang pag-iral ng Diyos at ang kahangalan ng pag-aalinlangan dito, nang sabihin niya, “Ang nagtanim ng tainga, hindi ba Siya makaririnig? Ang lumikha ng

mata, hindi ba Siya makakakita?” (Awit 94:9). Maiisip mo ba ang sinumang may kakayahang bumuo ng katawan ng tao, magpairal ng katawan ng tao at bigyan ito ng buhay, bumuo ng tainga at gawing kaya ng tainga na tumanggap ng mga tunog mula sa labas, pero ang nilalang na iyon mismo ay walang alam tungkol sa pakikinig? Maiisip mo ba ang sinumang may sapat na karunungan para lumikha ng mata, ang kahanga-hangang bintana ng kaluluwa, pero hindi siya mismo makakita? Ang mismong katotohanan na mayroon tayong ganitong kahanga-hangang mga kakayahan ang patunay na tiyak na may personal na Diyos sa likod ng sansinukob na ito.

“Ipinahahayag ng mga langit ang kaluwalhatian ng Diyos; at ipinakikita ng kalawakan ang gawa ng Kanyang mga kamay.” Ano ang ibig sabihin ng “mga langit”? Hindi lamang ang himpapawid kundi ang lahat ng di-mabilang na mga bilog ng liwanag, mga bituin, mga araw, mga buwan, mga sistemang solar, sunud-sunod na umaabot hanggang sa walang hanggan. Walang hangganan ang kalawakan. Isa iyan sa mga bagay na talagang imposibleng isipin; gaano ka man magsikap, hindi mo maiisip ang kalawakang may hangganan. Agad sasabihin ng isip mo, Ano kaya ang nasa kabila? Ang walang-hanggang kalawakang iyon ay punung-puno ng mga sansinukob, at marami sa mga iyon ay milyun-milyong beses na mas malaki kaysa sa atin. At ang lahat ng ito, ang mabituing kalangitan, ay nagpapahayag ng kaluwalhatian ng Diyos—

*“Laging umaawit habang nagniningning,
Ang kamay na lumikha sa amin ay banal.”*

Sinasabi sa unang kabanata ng Genesis, “Nang pasimula ay nilikha ng Diyos ang mga langit at ang lupa.” Nakapagtataka

ang kahangalang sinasabi ng mga tao. Kamakailan lang ay nabasa ko na naman ang lumang kahangalang pahayag na hindi raw maaasahan ang unang kabanata ng Genesis dahil sinasabi nitong tumubo ang mga halaman sa lupa noong ikatlong araw samantalang hindi pa raw nilikha ang araw hanggang sa ikaapat na araw, at hindi raw mabubuhay ang halaman kung walang sikat ng araw; kaya kahibangan daw isiping may tumubong mga puno bago pa nilikha ang araw. Inaamin kong kahibangan iyon, pero ang kahibangan ay nasa isip ng nag-aalinlangan, hindi sa Salita ng Diyos. Sinasabi sa atin ng Salita ng Diyos na nilikha ang araw bago pa nagsimula ang mga araw. “Nang pasimula ay nilikha ng Diyos ang mga langit”—kasama na roon ang araw—“at ang lupa”—sakop ng dalawang salitang ito ang lahat ng bilog na umiikot sa kalawakan. Pero pagdating mo sa ikaapat na araw, mababasa natin na ginawa ng Panginoong Diyos ang araw “upang magbigay-liwanag sa lupa.” Hindi nito sinasabing noon Niya nilikha ang araw, kundi hanggang sa panahong iyon ay hindi pa nakatutok sa lupa ang mga sinag ng araw gaya ngayon. Walang salungatan: ang salungatan ay nasa isip lamang ng di-sumasampalataya. Ang Diyos, nang pasimula, ay “lumikha ng langit at ng lupa,” at “ipinahahayag ng mga langit ang kaluwalhatian ng Diyos.” Napansin mo ba kung paanong ang iba’t ibang bilog sa kalangitan ay ginagamit na larawan ng ating Panginoong Jesu-Cristo at ng Kanyang gawaing pagtubos? Halimbawa, tinatawag Siyang “Araw ng katuwiran.” Tinatawag Siyang “maningning na tala sa umaga,” at sa kabilang banda, ang mga sumusunod sa Kanya at gumagawa ng Kanyang utos ay magniningning “gaya ng mga bituin magpakailanman.” Ang buwan ay ginagamit na larawan ng bayan ng Diyos, at ang kahanga-hanga sa buwan ay wala itong sariling liwanag; ang lahat ng liwanag nito ay

sinasalaming kaluwalhatian. Tayong bayan ng Diyos ay walang anuman sa ating sarili; kadiliman tayo sa ating sarili, pero kapag nakilala natin ang Araw ng katuwiran, sinasalamin natin ang Kanyang liwanag. Ginagamit ng Diyos ang mga bilog na ito sa kalangitan bilang mga larawan ng Kanyang gawaing pagtubos.

“Ipinahahayag ng mga langit ang kaluwalhatian ng Diyos; at ipinakikita ng kalawakan ang gawa ng Kanyang mga kamay.” Ano ang ibig niyang sabihin sa kalawakan? May kinalaman ito sa isa pang pagtutol na madalas kong makita, kahit sa mga aklat, at namamangha ako kung gaano kahangal ang ilang taong matalino naman sa ibang bagay. Ang ilan sa malalaking awtoridad ay patuloy na nagsasabi ng parehong kahangalang ito: na naniniwala raw ang mga Hebreo, at itinuro raw ng kanilang Biblia, na sa itaas lamang ng lupa ay may matigas na kalawakan, at ang araw, buwan at mga bituin ay nakakabit sa matigas na kalawakang iyon. Sinasabi nilang ngayon ay alam na natin, siyempre, na hindi ito totoo, kaya dapat na nating itapon ang aklat ng Genesis. Anong kahangalan, anong lantad na pagpapakita ng kamangmangan! Kapag binuksan mo ang unang kabanata ng Genesis, mababasa natin na ginawa ng Panginoong Diyos ang mga ibon upang “lumipad sa itaas ng lupa sa bukas na kalawakan ng langit” (talata 20). Sa loob ng isang uri ng kristal na simboryo? Hindi; ang kalawakan ay ang himpapawid na nakapaligid sa lupa. Kung mababago ang proporsiyon ng oxygen at nitrogen, sasabog ang buong sansinukob. Isinabit ng Diyos ang himpapawid na ito sa palibot ng lupa at sa tamang mga proporsiyon, ganito karaming oxygen at ganito karaming nitrogen, kaya nakahihinga tayo at nabubuhay, at kung magkakaroon ng malaking pagbabago, mamamatay tayong lahat. Kaya nga, “Ipinakikita ng kalawakan

ang gawa ng Kanyang mga kamay.” Sinasabi ng kalawakan, may Diyos, may isip sa likod ng sansinukob. Pumapasok ang kimiko sa kanyang laboratoryo at kumukuha ng ganito karaming oxygen at ganito karaming nitrogen, pinaghahalo ang mga ito at nakagagawa ng ilang uri ng gas. May nabasa ako tungkol sa isang propesor ng kimika sa San Jose, California, na ilang taon na ang nakararaan ay nagpapagawa ng ilang gawain sa laboratoryo, at naghahalo ang mga estudyante ng ilang kompuwesto, pero medyo nagkamali sila sa proporsiyon, at pumutok iyon, at nawasak ang buong tagiliran ng mataas na paaralan. Ganyan sana ang mangyayari sa lahat ng oras kung wala tayong Diyos na may lubos na karunungan na namamahala sa sansinukob.

“Araw-araw ay nagsasalita, at gabi-gabi ay nagpapakita ng kaalaman.” Sa araw, habang nakikita nating dumaraan ang araw sa kalangitan, sino ang hindi makakakita na tiyak na may isip sa likod ng sansinukob na ito na gumagabay sa araw na iyon at kumokontrol sa mga galaw nito? At pagsapit ng gabi at tumingala ka sa mabituang langit, paano ka hindi maniniwala na may Diyos na lumikha ng lahat ng ito? At ito ang patotoo ng Diyos sa mga pagano, na walang ibang saksi maliban sa budhi, sa mga taong walang Biblia.

“Walang pananalita ni wika; Hindi naririnig ang kanilang tinig.” Pansinin kung paano ito dapat basahin. Sinasabi rito sa A.V., “Walang pananalita ni wika, na hindi naririnig ang kanilang tinig,” pero ang salitang “na” (where) ay naka-italiko. Ang talagang sinasabi niya ay ganito: kung gusto mong marinig ang tinig ng Diyos, kung gusto mo ng mga katibayan na totoo ang Diyos, tumingala ka sa langit sa araw at tingnan mo ang mga ulap, ang araw, at ang namumuong mga bagyo, pakinggan mo

ang tinig ng kulog, at pagsapit ng gabi ay tingnan mo ang mga bituin, ang iba't ibang konstelasyong iyon, at isipin mo kung gaano kahanga-hangang gumagalaw ang lahat nang may eksaktong katumpakan na parang sa matematika. Maririnig mo ang tinig ng Diyos, pero wala namang pananalita, hindi naririnig ang kanilang tinig. Pero kung ikaw ay mapag-isip, hindi mo maiiwasang maunawaan na tiyak na may banal na isip sa likod ng sansinukob. At ang patotoong ito ay umaabot sa lahat ng tao saanman.

“Ang kanilang guhit ay lumabas sa buong lupa, at ang kanilang mga salita hanggang sa dulo ng sanlibutan. Sa kanila ay naglagay Siya ng tolda para sa araw, Na gaya ng isang kasintahang lalaki na lumalabas sa kanyang silid, at nagagalak gaya ng isang malakas na tao na tatakbo sa takbuan.” At hindi ba ito, sa kabila ng lahat, isang larawan ng ating Panginoong Jesu-Cristo? Siya ang Araw ng Katuwiran na pagdating ng araw ay mahahayag bilang Kasintahang Lalaki ng Kanyang sariling bayan, kapag lumabas Siya nang may kapangyarihan at kaluwalhatian para pagpalain ang buong sansinukob, kapag sumikat ang Araw ng Katuwiran na iyon “na may kagalingan sa Kanyang mga pakpak” (Malakias 4:2). “Ang kanyang paglabas ay mula sa dulo ng langit, at ang kanyang pag-ikot ay hanggang sa mga dulo nito: at walang anumang nakakubli sa init niyon.” Ito nga ang patotoo ng kalikasan, at bawat tao ay may pananagutang pakinggan ang patotoong iyon. Walang tapat na taong makatitingala sa langit nang hindi nauunawaang tiyak na may Diyos, at nang hindi nauunawaang ang Diyos na iyon ay Diyos ng kaayusan, Diyos ng katuwiran. At ano ang katuwiran? Iyon ay kaayusan lamang, at ang sansinukob na ito ay pinatatakbo nang may kaayusan, kaya ang patotoo ng kalangitan ay sapat na para kumbinsihin ang tao na kailangan

niyang magsisi, na kailangan niyang ituwid ang kanyang kaugnayan sa Diyos ng sansinukob. Pero higit pa roon ang idinagdag ng Diyos; ibinigay Niya sa atin ang Kanyang Salita, at mula sa mga talata 7 hanggang 11 ay naroon ang patotoo ng kautusan.

“Ang kautusan ng Panginoon ay sakdal, na nagpapanumbalik ng kaluluwa.” Mapapansin ninyo na ang patotoo ng kautusan ay ibinibigay sa isang serye ng tatlong magkapares, tatlong talata, at sa bawat isa sa mga ito, dalawang bagay ang binabanggit para pagbulay-bulayan natin. Talata 7, “Ang kautusan ng Panginoon ay sakdal, na nagpapanumbalik ng kaluluwa: ang patotoo ng Panginoon ay tiyak, na nagpapapantas sa musmos.” Sa salitang “kautusan,” siyempre, hindi lamang ang Sampung Utos ang tinutukoy. Iniisip natin ang mga iyon bilang kautusan ng Diyos, pero ang ibig sabihin ng kautusan dito ay ang buong pahayag ng isip at kalooban ng Diyos sa Kanyang Salita. Sa ganoong diwa, ang buong Salita ay kautusan ng Diyos, at ang kautusang ito ay sakdal. Kaayon iyan ng pahayag ng Bagong Tipan. “Ang lahat ng kasulatan ay kinasihan ng Diyos, at mapakikinabangan sa pagtuturo, sa pagsaway, sa pagtutuwid, sa pagsasanay sa katuwiran: upang ang tao ng Diyos ay maging sakdal, lubos na nasasangkapan sa lahat ng mabuting gawa” (2 Timoteo 3:16, 17). Nagbigay ang Diyos ng sakdal na pahayag sa Kanyang Salita, at ano ang bunga kung ito ay pakikikingan? “Nagpapanumbalik ng kaluluwa,” ibinabaling ang kaluluwa sa Diyos. Ang Salita ng Diyos, kung tatanggapin sa puso, kung paniniwalaan, ay nagbabaling ng kaluluwa sa Diyos. Saka pansinin ang ikalawang kalahati ng magkapares na ito, “Ang patotoo ng Panginoon ay tiyak, na nagpapapantas sa musmos.” Ang salitang “patotoo” ay sumasaklaw rin sa buong Aklat. Gusto mo ba ang karunungan talagang may halaga? Pag-

aralan mo ang iyong Biblia. Bakit kaya ang mga taong makasanlibutan na marunong sa ibang bagay ay napakamangmang sa mga espirituwal na bagay? Dahil binabalewala nila ang patotoo ng Salita. “Ang patotoo ng Panginoon ay tiyak, na nagpapapantas sa musmos.” Kung pag-aaralan mo ang iyong Biblia nang umaasa sa Espiritu Santo, makikita mong bibigyan ka nito ng liwanag, ng kaalaman, ng karunungan hindi kailanman maibibigay sa iyo ng lahat ng isinulat ng tao.

Naikuwento ko na sa ibang lugar kung paanong, maraming taon na ang nakararaan, noong bata pa akong opisyal ng Salvation Army, umuwi ako para sa maikling bakasyon sa timog California, kung saan may taniman ng olibo ang aking pamilya. Nakilala ko roon ang isang mangangaral na Irish, isang kawawang lalaking naghihingalo sa tuberkulosis, at malala na siya para matulungan pa ng pagbabago ng klima. Hiniling niyang payagan siyang tumira sa isang maliit na tolda na malayo sa bahay, sa gitna ng mga puno ng olibo. Doon ay may kama siya, mesa at isang upuan, at kapag kaya niyang maupo, naroon siya at nagbubulay-bulay sa Salita ng Diyos at sumusulat ng ilang liham. Pag-uwi ko, sinabi ng aking ina, “Gusto kong puntahan mo roon at dalawin si James Fraser.” Pumunta ako, at binati niya ako nang napakabait at sinabi, “O, binata, sinisikap mong makahikayat ng mga kaluluwa,” at nagbigay siya sa akin ng salitang pampalakas-loob, at saka sinabi, “Maupo ka at hayaan mong ikuwento ko sa iyo ang ilang bagay na sinasabi sa akin ng aking Ama.

Naku, ang mga bagay na sinimulan niyang ibahagi sa akin mula sa Salita ng Diyos habang nakaupo ako roon nang marahil

dalawang oras! At saka sinabi ko, “Huwag na po kayong magsalita pa, mapapagod kayo nang husto.”

Sabi niya, “Kunin mo ang mga bagay na ito at ibahagi mo sa iba.

Sabi ko, “Pero paano ko po matututuhan ang mga bagay na ito para sa sarili ko”? Masasabi po ba ninyo sa akin ang ilang aklat na mababasa ko na magpapaliwanag ng lahat ng ito?”

“Mahal kong binata,” sabi niya, “natutuhan ko ang mga bagay na ito nang nakaluhod sa sahig na putik ng isang maliit na kubong pawid sa hilaga ng Ireland, habang nakabukas ang aking Biblia sa upuan sa harap ko. Ang Isa na sumulat ng Biblia ay dumarating araw-araw at ipinaliliwanag ang mga ito sa akin, at mas marami kang matututuhan sa loob ng ilang linggo nang nakaluhod, kasama ang Diyos, sa harap ng Kanyang Salita, kaysa sa lahat ng paaralan sa buong buhay mo.”

Namangha ako, at buong buhay ko mula noon ay nagpapasalamat ako sa Diyos para sa maliit na Irish na iyon, si James Fraser. Sa paglipas ng mga taon ay iningatan ko ang aral na itinuro niya sa akin. Kung gusto mo ang karunungan mula sa itaas, kung gusto mo ng kaalamang tunay, pag-aralan mo ang iyong Biblia para sa iyong sarili, nang umaasa sa Espiritu Santo ng Diyos. Huwag kang umasa lamang sa maibibigay ng iba. Natatakot ako na maraming Cristiano ang halos hindi nagbubukas ng kanilang Biblia maliban kapag dumadalo sila sa pulong. Kung matututo lang tayong maglaan ng panahon sa Aklat, makikita nating nakabukas doon ang karunungan ng Diyos.

Pansinin ang ikalawang magkapares sa talata 8, “Ang mga palatuntunan ng Panginoon ay matuwid, na nagpapagalak sa puso: ang utos ng Panginoon ay dalisay, na magpapaliwanag sa

mga mata.” Ang salitang “mga palatuntunan,” siyempre, ay tumutukoy sa mga landas na inilalatag ng Diyos para sa iyo, ang turo kung paano ka dapat lumakad. Kung minsan ay natatakot ang mga tao sa mga palatuntunan ng Diyos, pero kapag lumakad ka sa mga ito, sa halip na pagkabigo ang matagpuan mo, mapupuno ng kagalakan ang puso mo. “Ang mga palatuntunan ng Panginoon ay matuwid, na nagpapagalak sa puso: ang utos ng Panginoon ay dalisay, na nagpapaliwanag sa mga mata.” Kay laking pagkakaiba ng paggawa ng Diyos sa mga guni-guni ng tao. “Ang simple at walang-sagabal na plano ng Diyos,” napakasimple, napakalinaw, nagpapaliwanag sa mga mata! May nakilala akong mga taong hindi nakapag-aral kahit kaunti, pero dahil sa pag-aaral nila ng Aklat na ito, dahil natuto sila sa paaralan ng Diyos at ng Kanyang Salita, mas marunong pa sila kaysa sa maraming may mahabang listahan ng titulo sa dulo ng kanilang pangalan.

Saka isipin ninyo ang huling magkapares sa talata 9, “Ang takot sa Panginoon ay malinis, na nananatili magpakailanman.” Hindi ito takot sa diwa ng pagkatakot sa Diyos, kundi takot sa diwa ng paggalang at pagkamangha sa Kanyang walang-hanggang kabanalan. Habang binabasa mo ang Salita at dinadala ka nang may kamalayan sa Kanyang presensiya, bumabalot sa kaluluwa mo ang pagkamanghang iyon at sinasabi mo, Ayokong pighatiin ang ganyang Diyos; gusto kong lumakad sa pagsunod sa Kanya, at ang bunga nito ay ang paglilinis ng buhay mo. Ang mga bagay na nakukuha mo sa sanlibutang nakapaligid sa iyo ay nalilinis mula sa buhay mo. Ang kabilang kalahati ng magkapares na ito, “Ang mga kahatulan ng Panginoon [at hindi ito kahatulan sa diwa ng paghatol na nagpaparusa, kundi ito ang mga pasya ng Panginoon] ay totoo at lubos na matuwid.” Huwag kang maniwala kailanman sa iba pa. Sisikapin ni Satanas

na isipin mong ang mga pasya ng Panginoon ay madalas na mabigat at malupit at salungat sa sarili mong pinakamabuting kapakanan, pero “Ang mga kahatulan [mga pasya] ng Panginoon ay totoo at lubos na matuwid. Higit silang kanais-nais kaysa ginto, oo, kaysa maraming dalisay na ginto: matamis din kaysa pulot at sa pulot-pukyutan.” Magsisimula kang magpakasaya sa Salitang ito at sasabihin mo sa sarili mo, Wala pa akong natagpuang anumang kasinghalaga nito sa aking kaluluwa. Sabi ni Jeremias, “Nasumpungan ang Iyong mga salita, at kinain ko ang mga iyon; at ang Iyong salita ay naging kagalakan at kasayahan ng aking puso” (Jeremias 15:16). Natatandaan ninyo ang sinabi ni Job, “Pinahalagahan ko ang mga salita ng Kanyang bibig nang higit kaysa sa aking kinakailangang pagkain” (Job 23:12). At dito ay idinadagdag ni David ang kanyang patotoo at sinasabi, Ang Iyong katotohanan ay “higit na kanais-nais kaysa ginto, oo, kaysa maraming dalisay na ginto: matamis din kaysa pulot at sa pulot-pukyutan.”

“Bukod dito, sa pamamagitan ng mga iyon ay binabalaan ang Iyong lingkod.” Pag-aralan mo ang Salita ng Diyos hindi lamang para sa sarili mong kagalakan at pagpapatibay, kundi para rin maingatan ka sa mga bagay na salungat sa isip ng Diyos. Isinulat ni John Bunyan sa unahan ng kanyang Biblia, “Ilalayo ka ng Aklat na ito sa kasalanan, o ilalayo ka ng kasalanan sa Aklat na ito.” Kung nagbubulay-bulay ka sa Salita ng Diyos araw-araw, ilalayo ka nito sa kasalanan. Kung pabaya ka at malamig ang puso at wala sa pakikisama sa Diyos, ilalayo ka ng kasalanan sa Aklat. “Bukod dito, sa pamamagitan ng mga iyon ay binabalaan ang Iyong lingkod: at sa pagtupad sa mga iyon ay may malaking gantimpala.” Ang pagtupad sa Kanyang Salita hanggang sa wakas.

Mula sa mga talata 12 hanggang 14 ay naroon ang pagsasanay ng kaluluwa na ibinubunga ng pagbubulay-bulay sa Salita ng Diyos. Nagtatanong ang mang-aawit, “Sino ang makauunawa ng kanyang mga kamalian?” Wala akong paraan para subukin ang aking sarili kung hindi dahil sa Salita. “Linisin Mo ako sa mga lihim na kasalanan.” May mga bagay sa buhay ko, masasabi nating lahat, na walang ibang nakaaalam. Ang Diyos lamang ang nakaaalam. Ngayon, Panginoon, ilapat Mo ang Iyong Salita at linisin Mo ako sa mga nakatagong bagay na ito, sa mga lihim na kasalanan. At idinagdag niya, “Pigilan Mo rin ang Iyong lingkod sa mga kasalanang pangahas.” Ano ang mga kasalanang pangahas? Ipinagkakaiba niya rito ang mga kasalanang pangahas sa mga kasalanan dahil sa di-pagkaalam. Sa ilalim ng kautusan ay walang hain para sa mga kasalanang pangahas —“Ang taong gagawa nang may kapangahasan,...ay mamamatay” (Deuteronomio 17:12). Ang mga hain ay para sa mga kasalanan dahil sa di-pagkaalam. “Pigilan Mo ang Iyong lingkod sa mga kasalanang pangahas.” Ibig sabihin, mga sinasadyang kasalanan, tahasang paglabag sa inihayag na kalooban ng Diyos. “Huwag Mong hayaang maghari sila sa akin: kung magkagayo’y magiging matuwid ako, at magiging walang sala ako sa malaking pagsalangsang”—ang paglabag sa inihayag na kalooban ng Diyos. Ngayon ay dumarating ang pangwakas na panalangin, at kay angkop nito sa labi ng bawat lingkod ni Cristo, oo, ng bawat mananampalataya, pero lalo na ng bawat isa na nagsisikap sa anumang paraan na maglingkod sa Diyos sa harap ng madla. “Maging kalugud-lugod nawa sa Iyong paningin ang mga salita ng aking bibig, at ang pagbubulay-bulay ng aking puso, O Panginoon, aking kalakasan, at aking manunubos.” At kung magiging kalugud-lugod sa Panginoon ang mga salita ng aking bibig at ang pagbubulay-bulay ng aking

puso, kailangang ang mga iyon ay kaayon ng Salita. Sa paglilingkod ng isang tao sa Salita siya nagiging kalugud-lugod sa Diyos.

Mga Awit ng Kaharian (Mga Awit 20 at 21)

Hanggang ngayon, sa pagsisikap nating ipaliwanag ang bahaging ito ng Salita ng Diyos, hindi ko pa naitatawag ang inyong pansin sa kagandahan ng ilan sa mga pamagat ng mga awit na ito. Halimbawa, ang Mga Awit 19, 20 at 21 ay parepareho ang pamagat: “Sa Punong Mang-aawit, Awit ni David.” Ang Awit 22 ay inihahandog din “Sa Punong Mang-aawit.” Pero may kasunod pa itong salitang Hebreo na sinasabing ang ibig sabihin ay “usa ng umaga,” na tumutukoy sa mga sungay sa ulo ng usa bilang larawan ng mga sinag ng sumisikat na araw.

Ang pariralang ito, “Ang Punong Mang-aawit,” ay dapat talagang tumagos sa ating puso. Sino ba ang Punong Mang-aawit? Mababasa natin, “Sa gitna ng kapulungan ay pupurihin Kita” (Awit 22:22), at ang nagsasalita ay ang Panginoong Jesu-Cristo mismo. Dapat itong magbigay ng tamang diwa sa ating mga awit ng papuri kapag naunawaan nating Siya ang nangunguna sa papuri ng Kanyang bayan, at kung gayon, ang ating mga awit ng papuri ay dapat, kahit papaano man lang, maging karapat-dapat sa Kanya. Natatakot ako na kung minsan ay umaawit tayo ng tinatawag nating mga awit ng Ebanghelyo na hinding-hindi Niya pangungunahan. Pero kapag lumalapit tayo sa Kanya nang may paggalang at pasasalamat, natutuwa ang Panginoong Jesus na pangunahan ang ating mga papuri. Kaya kapag nakikita natin ang mga Awit na ito na inihahandog “Sa Punong Mang-aawit,” lagi nating isipin si Cristo at sabihin, “Ito ay isang bagay na ipinasulat ng Espiritu ng Diyos kay David, at inihandog niya ito sa Panginoong Jesu-Cristo mismo.”

Kawili-wiling malaman na madalas sa aklat ng mga Awit, ang huling talata ng isang awit ay susi sa susunod. Nakikita natin iyan dito mismo. Ang huling talata ng Awit 19 ay nagtatapos sa mga salitang, “O Panginoon, aking kalakasan, at aking manunubos,” at ang ika-20 Awit ay nagdiriwang ng kalakasan at pagtubos ng ating Diyos. Gayundin, ang huling talata ng ika-20 Awit ay nagsasabi, “Iligtas Mo, Panginoon: dinggin nawa kami ng Hari kapag kami ay tumatawag.” At ang ika-21 Awit ay ang Awit ng Hari sa Kanyang kaluwalhatian. Ganito ito nagsisimula: “Ang hari ay magagalak sa Iyong kalakasan, O Panginoon.” Kapag nagbabasa kayo ng mga Awit, abangan ninyo ang malalapit na ugnayang ito. Minsan makakakita kayo ng sunud-sunod na lima, anim, pito o siyam na Awit na magkakaugnay nang ganyan, ang huling talata ng isa ay nagpapakilala sa una ng kasunod sa pamamagitan ng ilang salita, ilang pananalitang pare-pareho sa bawat isa, na para bang pinagbubuklod ang mga Awit na ito na parang isang gintong kadena. Sa Awit 19 nakita natin ang patotoo ng paglalang at ang patotoo ng Salita ng Diyos, na lahat ay nagsasabi tungkol sa isang Manunubos na inilaan ng Diyos. Pagkatapos, sa Awit 20 naman ay ang pagtubos, ang kaligtasang nakamit ng Manunubos na iyon para sa atin.

Tingnan ninyo ang unang tatlong talata ng Awit 20. Ang kaluluwa ay nagpapahinga, wika nga, sa gawang natapos ng Panginoong Jesu-Cristo. “Dinggin ka nawa ng Panginoon sa araw ng kabagabagan; ingatan ka nawa ng pangalan ng Diyos ni Jacob; Padalhan ka nawa ng tulong mula sa santuwaryo, at palakasin ka mula sa Sion; Alalahanin nawa ang lahat mong mga handog, at tanggapin ang iyong handog na susunugin.” Siyempre, ang lahat ng handog at lahat ng handog na susunugin ay nagsasalita tungkol kay Cristo, kaya ang lahat

dito ay nakasalig sa handog. Ang lahat ng darating na pagpapala para sa Israel at para sa mga bansa, gayundin para sa bawat kaluluwa, ay nakasalig sa iisang handog ng Panginoong Jesu-Cristo sa Kalbaryo. Ang lahat ng handog na inihandog noong mga nakaraang panahon ay mga larawan lamang ng gawang natapos Niya roon, at sa batayang ito dumarating sa atin ang lahat ng pagpapala. Dahil sa Kanyang handog kaya dinidinig ng Diyos ang mga tumatawag. Ang Diyos ni Jacob ang kikilos para sa atin.

Gustung-gusto ko ang katagang iyan, “Ang Diyos ni Jacob.” Alam ba ninyo na minsan lamang sa Biblia natin mababasa ang “Ang Diyos ni Isaac” at dalawang beses lamang ang “Ang Diyos ni Abraham”? Minsan natin mababasa ang “Ang Panginoong Diyos ni Elias,” pero mga dalawampu’t dalawang beses sa aklat ng mga Awit natin mababasa ang “Ang Diyos ni Jacob.” Bakit tinatawag Niya ang Kanyang sarili na “Ang Diyos ni Jacob”? Sa palagay ko, may ilang makabuluhang kaisipan dito. Marahil ang una ay Siya ang Diyos na kailangan ng kawawang makasalanan, sapagkat si Jacob ay isang kawawang baluktot na kahoy mula nang una siyang dumating sa mundong ito hanggang sa paglipas ng mga taon. Ang pangalan ay literal na nangangahulugang “ang mapanlamang” o “ang mandaraya,” “ang tagahawak ng sakong.” Isang taong magpapatid sa iba sa pamamagitan ng paghawak sa sakong nito. Ganyan ang laman sa bawat isa sa atin; anong husay nating humawak ng sakong! Pero ang Diyos ay “Ang Diyos ni Jacob.” Si Isaac ay isang mabait, walang gaanong kulay na uri ng tao. Wala siyang ginawang kapana-panabik. Hindi siya kapana-panabik sa kabutihan, hindi rin kapana-panabik sa kasamaan. Baka isipin ninyo na mas gugustuhin pa ng Diyos na tawagin ang Kanyang sarili na “Ang Diyos ni Isaac,” pero minsan lamang Siya tinawag

nang ganoon sa Salita. “Ang Diyos ni Jacob” ang madalas dahil gusto Niyang malaman ninyo at ko na Siya ang Diyos na may malasakit sa mga kawawang makasalanan. At sa palagay ko rin, ang kaisipan ng “Ang Diyos ni Jacob” ay nagpapahiwatig ng Diyos ng bawat isa. Pinipili ng Diyos ang mga tao nang isa-isa. “Ako ang Diyos ng taong iyan,” at pinili Niya kayo at ako, at makatitingala tayo sa Kanyang mukha at makapagsasabi, “Ikaw ang aking Diyos.” At mayroon pang kaisipang ito: Siya ang Diyos ng pagtitiis, at anong laking pagtitiis ang ipinakita Niya kay Jacob! Hinarap Niya siya; dinisiplina Niya siya; kinuha Niya ang baluktot na taong iyon at pinarusahan, tinuruan, at sinanay sa pamamagitan ng disiplina hanggang sa wakas, nang matanda na siya, ay naging isang tahimik, matiisin at maka-Diyos na sumasamba. Mababasa natin na si Jacob, nang siya ay mamamatay na, ay “sumamba, nakasandal sa dulo ng kanyang tungkod” (Hebreo 11:21). Matagal bago niya narating ang kalagayang iyon pero narating din niya sa wakas. Anong laking pagtitiis ang ipinakita ng Diyos sa ilan sa atin!

Ang huling bahagi ay ang mga talata 4 hanggang 6, kung saan makikita natin ang pagpapalang dumarating sa bayan ng Diyos bilang sagot sa panalangin. Ang mga talata 1, 2 at 3 ay parang isang panalangin, at mapapansin ninyong nagtatapos ang mga ito sa salitang “Selah.” Sa ating salin ay hindi tapos ang pangungusap, pero ang totoo ay dapat may tuldok doon, sapagkat iyan mismo ang ipinahihiwatig ng salitang “Selah.” Ang salitang “Selah” ay literal na nangangahulugang “itaas.” Gaya halimbawa ng pagtugtog ng piyano, darating ang tumutugtog sa isang pahinga at itataas niya sandali ang kanyang mga kamay. Kapag tinutugtog noon ang musika, itataas lamang ng manunugtog ang kanyang kamay para ipakitang may pahinga sa musika. Noong bata pa ako, sinabi ng

isang mahal na matandang banal, “Tuwing makikita ko ang salitang ‘Selah,’ lagi ko itong binabasa na, ‘Huminto at pag-isipan!’” Para bang sinasabi ng Panginoon, “May sinabi Akong mahalaga sa iyo; huminto ka muna ngayon at pag-isipan mo ito.” Ito ay bantas mula sa Diyos. Huminto at pag-isipan ito bago magpatuloy sa susunod na himig.

Ang ikaapat na talata, sa halip na bahagi ng kahilingan, ay dapat na isang pangungusap na nagpapahayag. Mas mabuting salin ang ganito: “Ibibigay Niya sa iyo ang ayon sa iyong sariling puso, at tutuparin ang lahat mong panukala.” Ang panalangin ay nasa tatlong naunang talata, “Gawin nawa ng Panginoon ang ganito at ganoon para sa iyo,” at ngayon dumarating ang sagot, “Ibibigay Niya sa iyo ang ayon sa iyong sariling puso, at tutuparin ang lahat mong panukala.” May magsasabi, “Hindi ba lagi namang ginagawa iyan ng Diyos? Hindi ba Niya ibinibigay sa lahat ang ayon sa kanilang puso at tinutupad ang lahat nilang panukala?” Hindi Siya kailanman nangakong gagawin iyan nang basta-basta para sa kahit sino. Pero sinasabi nga Niya, “Magpakaligaya ka rin naman sa Panginoon; at ibibigay Niya sa iyo ang mga nais ng iyong puso” (Awit 37:4). At muli, “Kung kayo ay mananatili sa Akin, at ang Aking mga salita ay mananatili sa inyo, hingin ninyo ang anumang inyong ibigin, at ito ay gagawin sa inyo” (Juan 15:7). Dito, nakikita ninyo, ang kaluluwa ay abala kay Cristo, abala sa Kanyang gawa, at ngayon ang daing ay umaakyat sa Diyos kasama ng usok ng mga handog na susunugin at dumarating ang sagot, “Ibibigay Niya sa iyo ang ayon sa iyong sariling puso, at tutuparin ang lahat mong panukala.” Kapag tayo ay talagang abala sa Kanya, kapag ang Kanyang kalooban ang ating kalooban, kapag tayo ay nagpapakaligaya sa Kanya, kapag ang Kanyang Salita ay nananatili sa atin at alam nating tayo ay may pakikipag-isa sa

Kanya, maaari nating hingin ang anumang ibigin natin at ito ay gagawin. “Aba,” sabi minsan sa akin ng isang tao, “kung totoo iyan, bakit hindi kayo humingi sa Panginoon ng isang milyong dolyar para mabayaran ang lahat at hindi na kailangang mangolekta pa ng abuloy?” Hindi ko magagawa iyan kung ako ay nagpapakaligaya sa Kanya. Hindi Niya sinasabi sa aking humingi ng isang milyong dolyar. Kung sasabihin Niya, gagawin ko iyon. Nang si George Mueller ay nagpakaligaya sa Kanya at humingi ng isang milyong libra, ibinigay iyon sa kanya ng Diyos sa loob ng limampung taon ng kanyang buhay, habang pinapatakbo niya ang bahay-ampunang iyon. Kung may pananagutan akong ganoon, makalalapit din ako sa Panginoon tungkol dito. Kung kayo at ako ay talagang namumuhay na may pakikipag-isa sa Kanya, ang Espiritu Santo na nananahan sa atin ang magpapakilos sa ating puso at magpapakita sa atin kung ano ang dapat nating hingin, at habang nananalangin tayong sa Espiritu Santo, makatitiyak tayong sagot.

Ngayon, ang pananampalataya ay nagsasalita sa mga talata 5 at 6: “Kami ay magagalak sa Iyong pagliligtas, at sa pangalan ng aming Diyos ay itataas namin ang aming mga watawat: tuparin nawa ng Panginoon ang lahat mong kahilingan.” Sa talata 6 ay may katagang ginamit na sa buong propetikong Kasulatan ay tumutukoy sa ating Panginoong Jesus mismo, ang katagang ginamit ng mga Judio para sa darating na Tagapagliligtas: “Ngayon ay nalalaman ko na inililigtas ng Panginoon ang Kanyang pinahiran.” Ang “pinahiran” ay kapareho ng “Mesiyas.” Ang Mesiyas ang Siyang hinihintay ng mga Judio sa buong paglipas ng mga siglo. Pero ipinahayag noon pa na ang Pinahiran ng Diyos ay magdurusa, itatakwil, mamamatay, at pagkatapos ay lalabas mula sa libingan nang matagumpay. Kaya tumatanaw ang mang-aawit sa araw ng tagumpay at sinasabi,

“Ngayon ay nalalaman ko na inililigtas ng Panginoon ang Kanyang pinahiran; diringgin Niya Siya mula sa Kanyang banal na langit sa pamamagitan ng nagliligtas na lakas ng Kanyang kanang kamay.” At ang kapangyarihan ding iyon na bumuhay sa Mesiyas mula sa mga patay ang siyang kapangyarihang kumikilos para sa atin. Kaya masasabi natin, “Ang iba ay nagtitiwala sa mga karwahe, at ang iba ay sa mga kabayo: ngunit aalalahanin namin ang pangalan ng Panginoon naming Diyos.” Sa Diyos lamang tayo nagtitiwala. Gaano kadali sa atin, sa oras ng kagipitan at pagsubok, na bumaling para humingi ng tulong sa mga bagay na makalupa o pantao lamang na madalas namang bumibigo sa atin. Kapag naranasan na ninyo ang pagpapala ng pagdepende sa Diyos, makikita ninyo na isang tunay na kaginhawahan ang magtiwala sa Kanya. Ang inyong pagtitiwala ay hindi na sa mga bagay na likas kundi sa mga bagay na espirituwal.

“Sila ay napababa”—ang mga nagtitiwala lamang sa mga bagay na panandalian—“at nabuwal: ngunit kami”—kaming nagtitiwala sa Diyos— “ay nagbangon, at nakatayong matuwid.” Nagtatapos ang Awit na si Cristo ang nasa paningin. “Iligtas Mo, Panginoon: dinggin nawa kami ng Hari kapag kami ay tumatawag.” At siyempre, ang Hari ay walang iba kundi ang ating pinagpalang Panginoong Jesus. At iyan ang direktang nagdadala sa atin sa Awit 21, sapagkat ang pinakaunang talata, gaya ng nakita na natin, ay nagdiriwang ng kaluwalhatian ng Hari.

“Ang hari ay magagalak sa Iyong kalakasan, O Panginoon; at sa Iyong pagliligtas ay gaano kalaki ang kanyang kagalakan.” Sa ibang mga Awit ay nakita natin ang pinagpalang Panginoon na lumalakad sa lupang ito nang may mapagpakumbabang

pagpapasakop sa Ama. Ngayon ay nakikita natin Siya, ang Isang muling nabuhay, handa nang kunin ang Kanyang dakilang kapangyarihan at maghari, gaya ng gagawin Niya sa panahong itinakda ng Diyos, nagagalak sa pagliligtas na dumating nang Siya ay buhayin ng Diyos mula sa mga patay. At sinasabi ng mang-aawit, “Ibinigay Mo sa Kanya ang nais ng Kanyang puso, at hindi Mo ipinagkait ang hiling ng Kanyang mga labi.” Ano ba ang nais ng puso ng Panginoong Jesus? Ano ang nagdala sa Kanya sa krus na iyon, ang nagdala sa Kanya sa Getsemani, ang umalalay sa Kanya sa mga oras na iyon ng kadiliman? Sinasabi sa atin ni Apostol Pablo. Sabi niya, “Na dahil sa kagalakang inilagay sa harapan Niya ay tiniis ang krus, na hinamak ang kahihyan” (Hebreo 12:2). Ano ang kagalakang iyon? Iyon ang kagalakang makasama Niya kayo at ako sa kaluwalhatian. Napakagandang isipin—ang nais ng Kanyang puso ay makasama tayo sa Langit! Iyan ang ibig sabihin ni Isaias nang ilarawan niya ang matinding paghihirap sa Krus at pagkatapos ay sinabi, “Makikita Niya ang bunga ng pagdaramdam ng Kanyang kaluluwa, at masisiyahan” (Isaias 53:11). Ang salitang “pagdaramdam” dito ay tumutukoy lamang sa isang uri ng paghihirap, at iyon ay ang sakit ng panganganak. Kaya sinasabi ni Isaias na ang Kanyang matinding paghihirap sa Krus ang naging daan para bigyan tayo ng buhay, para dalhin sa atin ang kaligtasan. “Makikita Niya ang bunga ng pagdaramdam ng Kanyang kaluluwa, at masisiyahan.” “Ibinigay Mo sa Kanya ang nais ng Kanyang puso.” Siya ngayon ay nasa kanan ng Diyos sa kaluwalhatian, at magkakaroon ng milyun-milyon sa buong walang hanggan na may utang ng lahat-lahat sa Kanyang mahalagang dugo. Iyan ang magiging katuparan ng nais ng Kanyang puso. Ang nasa isip ng mang-aawit ay higit na ang kaharian sa lupa, pero maaari nating isipin ang dalawa.

“Sapagkat sinasalubong Mo Siya ng mga pagpapala ng kabutihan: Iyong pinuputungan ang Kanyang ulo ng koronang dalisay na ginto.” Umaawit tayo ng “Crown Him,” pero ang totoo, hindi tayo ang magpuputong ng korona sa Kanya. Siyempre ang ibig sabihin ay makikibahagi tayo sa Kanyang pagpuputong, pero ang Diyos Ama ang magpuputong sa Kanya. Pinutungan na Siya minsan ng mga tao. Inilagay nila sa Kanya ang bunga ng lupang isinumpa. Sinabi ng Diyos sa lupa nang magkasala si Adan, “Mga tinik at dawag ang isisibol nito” (Genesis 3:18), at inilagay nila ang koronang tinik sa ulo ng aking Tagapagligtas. Pero inalis na ng Diyos ang koronang tinik, at mababasa natin, “Iyong pinuputungan ang Kanyang ulo ng koronang dalisay na ginto. Humingi Siya sa Iyo ng buhay, at ibinigay Mo sa Kanya, maging kahabaan ng mga araw magpakailanman.” Patungo Siya sa kamatayan pero umasa Siya na bubuhayin Siya ng Diyos Ama at bibigyan ng “kahabaan ng mga araw magpakailanman,” kaya may pagpapala ng pagkabuhay na muli para sa lahat ng nagtitiwala sa Kanya.

“Dakila ang Kanyang kaluwalhatian sa Iyong pagliligtas: karangalan at kamahalan ang Iyong iniatang sa Kanya. Sapagkat ginawa Mo Siyang lubhang pinagpala magpakailanman: pinasaya Mo Siya nang labis sa Iyong mukha. Sapagkat ang hari ay nagtitiwala sa Panginoon, at sa pamamagitan ng awa ng Kataas-taasan ay hindi Siya makikilos.” Tingnan ninyo kung paanong muling nagliliwanag ang pagkatao ng ating Panginoon. Dumating Siya sa tanawing ito bilang Tao; pumunta Siya sa Krus bilang Tao; bilang Tao ay ipinagkatiwala Niya ang Kanyang kaluluwa sa Ama, “Ama, sa Iyong mga kamay ay ipinagtatagubilin Ko ang Aking espiritu” (Lucas 23:46); bilang tao ay bumaba Siya sa kamatayan, pero ngayon ay binuhay na Siya ng Diyos Ama mula sa mga patay, at

lumabas Siya sa kaluwalhatian ng pagkabuhay na muli, sa isang buhay na hindi na kailanman masisira, na hindi na kailanman magwawakas, buhay magpakailanman. At ngayon, hanggang sa masayang araw na iyon na isusuko Niya ang kaharian sa Ama, Siya pa rin ang Isang nagpapasakop, naglilingkod pa rin Siya sa Ama habang hinahangad Niyang ilapit ang mga tao sa Kanyang sarili at inihahanda ang daan para sa Kanyang darating na maluwalhating kaharian. Kapag sa wakas ay naipasakop na ang lahat sa Diyos, isusuko Niya ang kaharian sa Ama.

Sa mga talata 8 hanggang sa katapusan ng Awit na ito ay makikita natin ang Mesiyas na naghahari at ang epekto ng paghaharing iyon sa tao rito sa lupa. Kapag bumaba Siya nang may kapangyarihan at kaluwalhatian para kunin ang kaharian, bubunutin Niya, sinasabi sa atin, ang lahat ng bagay na nakatitissod, kaya mababasa natin, “Masusumpungan ng Iyong kamay ang lahat Mong kaaway: masusumpungan ng Iyong kanang kamay ang mga napopoot sa Iyo.” Anong lungkot isipin na sa kabila ng walang hanggang pag-ibig at biyayang ipinakita ng Diyos sa sanlibutan sa pamamagitan ng Panginoong Jesu-Cristo, may di-mabilang pa ring mga tao na napopoot sa Kanya, na walang pagnanais na makipagkasundo sa Kanya. At kapag Siya ay bumalik nang may kapangyarihan at kaluwalhatian, lilipulin Niya ang masasama mula sa lupa, upang maitatag ang isang kaharian ng katuwiran sa tanawin ding ito. “Gagawin Mo silang gaya ng nag-aapoy na hurno sa panahon ng Iyong galit: lalamunin sila ng Panginoon sa Kanyang poot, at lalamunin sila ng apoy.” Ngayon, bumaling tayo sa isang talata sa Bagong Tipan na tumatalakay sa ganito ring bagay. Ang Ikalawang Sulat sa mga taga-Tesalonica, kapitulo 1, mga talata 6-10: “Yamang matuwid sa Diyos na gantihan ng kapighatian ang mga nagpapahirap sa inyo; At kayong mga pinahihirapan

ay bigyan ng kapahingahan.” Kapag ginantihan ng Diyos ng kapighatian ang Kanyang mga kaaway, bibigyan Niya ng kapahingahan ang mga Kanya. “Kayong mga pinahihirapan ay bigyan ng kapahingahang kasama namin, sa pagpapakita ng Panginoong Jesus mula sa Langit kasama ang Kanyang makapangyarihang mga anghel, Sa nagniningas na apoy, na maghihiganti sa mga hindi nakakikilala sa Diyos, at sa mga hindi sumusunod sa Ebanghelyo ng ating Panginoong Jesu-Cristo: Na parurusahan ng walang hanggang pagkapahamak, palayo sa harapan ng Panginoon, at sa kaluwalhatian ng Kanyang kapangyarihan, Kapag Siya ay dumating upang luwalhatiin sa Kanyang mga banal, at upang hangaan ng lahat ng mga sumampalataya (sapagkat pinaniwalaan ninyo ang aming patotoo) sa araw na iyon.” Ito ang araw na ipakikilala ang kaharian, at nagsisimula ito sa paghihiganti ng Panginoon sa Kanyang mga kaaway.

Sa ikatlong kapitulo ng hula ni Malakias ay mababasa natin ang tungkol sa isang pangkat sa mga huling araw na para sa kanila ay mahalaga ang mga bagay ng Diyos; at kapag dumaraan ang Israel sa panahon ng kabagabagan ni Jacob, ang maliit na pangkat na ito ay magsasama-sama para saliksikin ang Kanyang Salita at maghintay sa Kanya, at sinasabi Niya tungkol sa kanila, sa talata 17, “At sila ay magiging Akin, sabi ng Panginoon ng mga hukbo, sa araw na tipunin Ko ang Aking mga hiyas; at kaaawaan Ko sila, gaya ng pagkaawa ng isang tao sa kanyang sariling anak na naglilingkod sa kanya.” Kaaawaan sila mula saan? Mula sa paghatol na darating sa mga tao. “Kung magkagayon ay babalik kayo, at makikilala ninyo ang pagkakaiba ng matuwid at ng masama, ng naglilingkod sa Diyos at ng hindi naglilingkod sa Kanya” (talata 18). Ngayon sa kapitulo 4 ay mababasa natin, “Sapagkat narito, dumarating

ang araw, na mag-aalab na gaya ng hurno; at ang lahat ng palalo, oo, at ang lahat ng gumagawa ng kasamaan, ay magiging dayami: at susunugin sila ng araw na dumarating, sabi ng Panginoon ng mga hukbo, anupa't hindi sila iiwanan ng ugat ni sanga man." Anong lubos na pagkalipol ng lahat ng masasama sa araw na iyon, ang araw ng kapangyarihan ni Jehova. Pero ngayon tingnan ninyo ang mga pagpapala para sa mga matuwid. Ang mga taong mabubuhay pa noon sa lupang ito ang tinutukoy Niya. "Ngunit sa inyo na natatakot sa Aking pangalan [at ang mga tao ng Israel ang Kanyang kinakausap] ay sisikat ang Araw ng katuwiran na may kagalingan sa Kanyang mga pakpak; at kayo ay lalabas, at lalaking gaya ng mga guya sa kulungan. At yayapakan ninyo ang masasama; sapagkat sila ay magiging abo sa ilalim ng mga talampakan ng inyong mga paa sa araw na gagawin Ko ito, sabi ng Panginoon ng mga hukbo." Madalas ay may lumalapit sa akin na ilan sa mga materyalistang ito at itinuturo ang ganitong talata at sinasabi, "Sinasabi ninyo sa amin na itinuturo ng Biblia ang walang hanggan at may-malay na kaparusahan ng mga tumatanggi sa Panginoong Jesu-Cristo."

At sinasabi ko, "Oo, kahit gaano man ito kakila-kilabot, nakikita ko ito sa aking Aklat, at hindi ako mangangahas na magturo sa mga tao ng iba pa."

"Pero tingnan ninyo," sabi nila, "sa talatang ito ay sinasabing sa araw ng paghatol ay lilipulin sila ng Panginoon, ugat at sanga, at sila ay magiging abo. Kung gayon, wala nang matitira."

Pero hindi ang huling araw ng paghatol, ang dakilang puting trono, ang tinutukoy niya rito; ang tinutukoy niya ay isang paghatol na mangyayari sa lupang ito kapag bumalik ang Haring Mesiyas para maghari, at ang masasama sa lupa ay

lilipulin sa ningning ng Kanyang presensya, susunugin ang ugat at sanga, ibig sabihin, ama at anak, at ang mga matuwid ay ililigtas para pumasok sa kaharian ng isang libong taon, at ang tanging matitira ay abo. Ang katawan lamang ang may kinalaman diyan. Hindi ninyo masusunog hanggang maging abo ang isang kaluluwa o espiritu. Ipagpalagay ninyong naroon kayo kinabukasan matapos lipulin ang Sodoma at Gomorra, nang bumaba ang apoy at sunugin ang mga lunsod na iyon. Ipagpalagay nating bumaba roon si Abraham; nalakad sana niya ang mga lansangan ng Sodoma at Gomorra, at ang masasama, ang mga katawan ng masasama, ay naging abo sa ilalim ng kanyang mga paa. Wala itong kinalaman sa kanilang mga kaluluwa. Ito ay isang paghatol dito sa lupa. Tingnan ninyo ang mga taong namatay noong napakatagal na panahon. Naglaho na ba sila nang tuluyan? Ano ang sinasabi ni Jesus? Sinasabi Niya, tungkol sa mga lunsod na pinaggawaan Niya ng karamihan sa Kanyang makapangyarihang mga gawa, “Sinasabi Ko sa inyo, Higit na mapagtitiisan ang Tiro at Sidon sa araw ng paghuhukom, kaysa sa inyo.” “Sapagkat kung ang makapangyarihang mga gawang ginawa sa inyo ay ginawa sa Tiro at Sidon, malaon na sana silang nagsisi na nakadamit-sako at may abo” (Mateo 11:22, 21). Sila ay naging abo sa ilalim ng mga paa ng mga matuwid, pero sila ay babangon sa araw ng paghuhukom. Ang kanilang mga espiritu, ang kanilang mga kaluluwa ay hindi naging abo, at maging ang kanilang mga katawan ay bubuhaying muli mula sa mga patay, at tatayo sila sa araw ng paghuhukom. Kaya ang paghatol na ito ay ang mangyayari sa lupa kapag ang Panginoong Jesus ay mahayag “Sa nagniningas na apoy, na maghihiganti sa mga hindi nakakikilala sa Diyos.”

“Gagawin Mo silang gaya ng nag-aapoy na hurno sa panahon ng Iyong galit: lalamunin sila ng Panginoon sa Kanyang poot, at lalamunin sila ng apoy. Ang kanilang bunga ay Iyong lilipulin mula sa lupa, at ang kanilang binhi mula sa gitna ng mga anak ng tao.” Pinapawi ang lahi ng masasama upang ang katuwiran ay maghari sa loob ng isang libong kahanga-hangang taon. “Sapagkat nagbalak sila ng masama laban sa Iyo: nag-isip sila ng isang tusong pakana, na hindi nila kayang isagawa. Kaya’t patatalikurin Mo sila, kapag inihanda Mo ang Iyong mga palaso sa Iyong mga bagting laban sa kanilang mukha.” Inilalarawan dito ang Panginoon na dumarating mula sa Langit kasama ang isang makapangyarihang hukbo, at gaya ng isang mamamana na inilalagay ang Kanyang palaso sa busog, at ang Kanyang mga kaaway ay tumatakas sa harap Niya kapag Siya ay bumaba para harapin sila sa paghatol.

Nagtatapos ang Awit sa isang pagpupuri: “Mataas Ka nawa, Panginoon, sa Iyong sariling kalakasan; sa gayo’y aawit kami at pupurihin ang Iyong kapangyarihan.” O, anong araw iyon kapag hindi na pahihintulutang mangibabaw ang kasamaan!

Ang mga Awit ng Pastol (Mga Awit 22, 23 at 24)

Madalas nang naituro na ang ating pinagpalang Panginoon ay tinutukoy sa Bagong Tipan bilang Pastol sa tatlong magkakaibang anyo. Sa Juan 10 ay sinasabi Niya, “Ako ang mabuting Pastol.” Sa Hebreo 13 ay tinawag Siyang “ang dakilang Pastol” bilang “ibinangong muli mula sa mga patay,” at sa 1 Pedro 5, habang tumatanaw sa Kanyang ikalawang pagdating kung kailan ang mga katulong na pastol ay magbibigay-sulit sa Kanya, Siya ay tinutukoy bilang “ang Punong Pastol.” May isang nagmungkahi noong unang panahon na sa Awit 22 ay makikita natin ang Mabuting Pastol na nag-aalay ng Kanyang buhay para sa mga tupa; sa Awit 23, ang Punong Pastol sa buhay ng pagkabuhay na muli na gumagabay sa Kanyang bayan sa ilang ng sanlibutang ito; at sa Awit 24, ang Dakilang Pastol na babalik nang may kapangyarihan at kaluwalhatian para dalhin ang walang hanggang pagpapala. Sa unang bahagi ng aklat ng Levitico ay may limang magkakaibang handog. Apat sa mga ito ay may kasamang pag-aalay ng buhay; ang isa ay wala. Ang handog na walang pag-aalay ng buhay ay tinatawag na handog na harina o handog na pagkain, ang salitang “meat” sa Ingles ay ginamit doon para sa pagkain, ang handog na pagkain. Nakita na natin na sa Awit 16 ay ipinakilala ang pinagpalang Panginoong Jesus bilang handog na harina, at ito ay nagsasalita tungkol sa kasakdalan ng Kanyang buhay. Bawat gawa ng Kanyang banal na buhay ay umakyat sa Diyos bilang isang bagay na lubos Niyang ikinalulugod. Ang iba pang mga handog ay ang handog na susunugin, ang handog pangkapayapaan, ang handog para sa kasalanan, at ang handog para sa pagkakasala.

Ang Awit 40 ay ang Awit ng handog na susunugin, ang Awit 85 ay sa handog pangkapayapaan, ang Awit 69 ay sa handog para sa pagkakasala, at ang Awit 22 ay ang Awit ng handog para sa kasalanan.

Sa handog para sa kasalanan ay makikita natin ang Panginoong Jesu-Cristo na ginawang kasalanan para sa atin “upang tayo ay maging katuwiran ng Diyos sa Kanya.” Hindi gaanong sinasabi sa atin ng Bagong Tipan kung ano ang nangyari sa puso at isip ng ating pinagpalang Panginoon habang dinaranas Niya ang kakila-kilabot na paghatol ng Diyos laban sa kasalanan, pero may isang bagay na gumagabay at tumutulong sa atin na umunawa: nang malapit nang matapos ang tatlong oras ng kadiliman, sumigaw ang Panginoong Jesus sa matinding paghihirap ng Kanyang kaluluwa, “Diyos Ko, Diyos Ko, bakit Mo Ako pinabayaan?” (Mateo 27:46). Iyan ay agad na nagbabalik ng ating isip sa ika-22 Awit na ito. Sinasabi nito sa atin na ito ay isang Awit tungkol sa Mesiyas; at kapag binulay-bulay natin ito, makikita natin na ibinibigay nito sa atin ang mga kaisipan ng puso ng ating pinagpalang Panginoon sa mga oras na iyon ng kadiliman nang Siya ay pumalit sa ating lugar, nang Siya ay ginawang kasalanan para sa atin.

Nagsisimula ang Awit na ito sa tinawag ng isang tao na “ang daing ng naulilang Emmanuel”: “Diyos Ko, Diyos Ko, bakit Mo Ako pinabayaan?” At sa tekstong Hebreo ay nagtatapos ito sa Kanyang sigaw ng tagumpay, “Naganap na!” Hindi ninyo ito makikita sa ating Authorized Version; ang makikita ninyo ay ang mga salitang, “Sila ay darating, at ipahahayag nila ang Kanyang katuwiran sa isang bayang ipanganganak, na ginawa Niya ito.” Mapapansin ninyo na ang salitang “ito” ay naka-italiko, na ang ibig sabihin ay walang katumbas na salita para

rito sa orihinal na teksto. Idinagdag ito ng editor. Sa Hebreo ay magkaparehong-magkapareho ang panghalip na neuter at panlalaki, at ito ay nasa middle voice, kaya ang totoo ay maaari itong isalin nang ganito: “Sila ay darating, at ipahahayag nila ang Kanyang katuwiran sa isang bayang ipanganganak, na naganap na.” Kaya nagsisimula ito sa daing na nagsasalita tungkol sa Kanya bilang dakilang handog para sa kasalanan, at nagtatapos ito sa sigaw na nagsasabing tapos na ang Kanyang gawa.

Nahahati ang Awit sa dalawang bahagi: ang unang dalawampu’t isang talata ay magkakasama, at mula sa mga talata 22 hanggang 31 ay ang ikalawang bahagi. Sa unang dalawampu’t isang talata, ang banal na Nagdurusa ay nag-iisa—

*“Mag-isa Niyang pinasan ang krus,
Mag-isa Niyang tiniis ang hapdi nito.”*

Walang sinumang kasama Niya. May mga kaaway na lumalait sa Kanya, pero Siya ay nag-iisa habang pinapasan Niya ang ating mga kasalanan sa harap ng Diyos. Pero sa huling bahagi, mula sa talata 22, may mga kapatid na Siyang kasama, kaya sa talata 22 ay pumapasok tayo sa Kanyang buhay ng pagkabuhay na muli, at ang gawa ng Krus ay lubusan nang nakalipas.

Isipin ninyo Siyang nakabayubay roon. At hayaan ninyong muli kong ipaalala sa inyo na bago Niya dinanas ang mga bagay na ito, tatlong oras na Siyang nakapako sa Krus. Ipinako ang Panginoong Jesus sa Krus mga alas-9 ng umaga. Ibinaba Siya nang kaunting lampas alas-3 ng hapon. Mula alas-9 hanggang tanghali ay nagdurusa Siya sa kamay ng tao; sumisikat ang araw sa tanawing iyon, at ibinubuhos ng tao sa Kanya ang bawat malademonyong paghihirap na maiisip ng isang

masamang puso na pinakikilos ni Satanás. Pero sa tatlong oras na iyon ay wala kayong makikitang isang salita mula sa pinagpalang Panginoon na nagpapakita kahit kaunting pagkaawa sa sarili, na magpapahiwatig man lang na iniisip Niya ang Kanyang sarili. Sa tatlong oras na iyon ay nananalangin Siya; nagsasalita Siya pero laging iba ang nasa isip Niya; tumitingin Siya sa paanan ng Krus at nakikita Niya ang Kanyang pinagpalang ina na si Maria, at si Juan na nakatayo sa malapit, at sinabi Niya kay Juan, “Narito ang iyong ina,” at kay Maria, “Narito ang iyong anak.” At inilayo ni Juan si Maria sa tanawin ng paghihingalo ng Tagapagligtas. Pagkatapos ay tumingin Siya sa karamihang nakapaligid sa Kanya, puno ng paglapastangan ang kanilang mga bibig at puno ng poot ang kanilang mga isip, at tumingala Siya sa langit at sumigaw, “Ama, patawarin Mo sila; sapagkat hindi nila nalalaman ang kanilang ginagawa” (Lucas 23:34). Binuksan Niya para sa kanila ang pinto ng isang lunsod-kanlungan upang makapasok sila bilang mga nakapatay ng tao nang hindi nalalaman ang kanilang ginagawa, upang magkaroon ng kapatawaran. Pagkatapos ay bumaling Siya sa magnanakaw na nakabayubay sa Kanyang tabi, na nakakilala sa Taong iyon na may koronang tinik bilang tunay na Mesiyas ng Israel, at umamin sa sarili niyang kasalanan at sumigaw, “Panginoon, alalahanin Mo ako kapag dumating Ka sa Iyong kaharian” (Lucas 23:42). At sinabi ng Tagapagligtas, wika nga, “Hindi mo na kailangang maghintay hanggang dumating Ako sa Aking kaharian—ngayon din ay makakasama kita sa paraiso.” At gayon nga, sapagkat ang araw na iyon ay natapos nang alas-6 ng gabi, paglubog ng araw, pero bago mag-alas-6 ay namatay na ang Tagapagligtas at namatay na rin ang magnanakaw, at magkasama na ang dalawa sa paraiso.

Sa katanghaliang-tapat ay naglaho ang araw sa langit: lumaganap ang kadiliman sa buong tanawin, kadilimang napakakapal na hindi na makita ng isa ang iba—at iyon ay isang larawan, isang sagisag ng mas malalim na kadilimang bumalat sa kaluluwa ng Anak ng Diyos. Ngayon ay sinimulan na Siyang harapin ng Diyos tungkol sa ating mga kasalanan. Tandaan ninyo, hindi ang pisikal na pagdurusa ni Jesus ang nag-alis ng kasalanan; kundi ang tiniis Niya sa kaibuturan ng Kanyang pagkatao. Sinasabi ni Isaias, “Kapag ginawa Mong handog para sa kasalanan ang Kanyang *kaluluwa*” (Isaias 53:10). Ang dinanas Niya sa kamay ng tao ay hindi makapagbabayad-sala para sa kasalanan, pero ang dinanas Niya sa kamay ng Diyos sa tatlong oras na iyon ng kadiliman ang lumutas sa usapin ng kasalanan. Ang lahat ng nararapat sa ating mga kasalanan ay bumagsak sa banal na Anak ng Diyos, at Siya ay lubos na tahimik, gaya ng korderong pipi sa harap ng mga manggugupit sa kanya, hanggang sa malapit nang matapos ang tatlong oras ay para bang sumabog ang Kanyang dakilang puso sa tindi ng lahat ng iyon; at saka dumating ang daing na siyang simula ng Awit na ito, “Diyos Ko, Diyos Ko, bakit Mo Ako pinabayaan?” Alam ba ninyo ang sagot sa tanong na iyan? Aba, ako ang sagot diyan, at kayo rin. Bakit Siya pinabayaan? Upang ako ay hindi pabayaan. Upang kayo ay hindi pabayaan. Iyon ay dahil pinapasan Niya ang ating mga kasalanan, pumapalit Siya sa ating lugar, dahil Siya ay ginawang kasalanan para sa atin.

Pakinggan ninyo ngayon ang Kanyang daing, at unawain ninyo, ito ang mga kaisipan ng Kanyang puso. Tumitingala Siya sa Diyos sa mga oras na iyon ng kadiliman, at sinasabi Niya, “Bakit napakalayo Mo sa pagtulong sa Akin, at sa mga salita ng Aking pag-ungol? O Diyos Ko, sumisigaw Ako sa araw, ngunit hindi Ka sumasagot; at sa gabi, at hindi Ako tumatahimik.” Pero

walang reklamo; tinatanggap Niya ang lahat mula sa Diyos at sinasabi, “Ngunit Ikaw ay banal, O Ikaw na tumatahan sa mga papuri ng Israel.” At dahil sa kabanalan ng Diyos kaya hindi Siya makapamagitan para iligtas ang Kanyang sariling Anak. Nang pumalit Siya sa lugar ng makasalanan, kinailangang bumagsak sa Kanya ang paghatol.

Pakinggan ninyo Siyang muli habang kinakausap Niya ang Diyos. Binalikan Niya ang buong kasaysayan ng bayang pinili at sinabi, “Ang aming mga ninuno ay nagtiwala sa Iyo: sila ay nagtiwala, at Iyong iniligtas sila. Sila ay dumaing sa Iyo, at naligtas: sila ay nagtiwala sa Iyo, at hindi napahiya. Ngunit Ako ay uod, at hindi tao; kadustaan ng mga tao, at hinamak ng bayan.” Dito, Siya, ang Banal, ay ibang-iba sa bawat mabuting tao sa lahat ng nakaraang panahon. Hindi kailanman nabalitaang pinabayaan ng Diyos ang isang taong matuwid. Naroon Siya sa Krus na iyon, ang lubos na Matuwid, namamatay, pinabayaan ng Diyos. O, sabi Niya, bumaba Ako nang higit na mababa kaysa sa narating ng sinumang tao kailanman, “Ako ay uod, at hindi tao.” Ang salitang ginamit Niya para sa uod ay “tola,” at ang tola ng Silangan ay isang maliit na uod na medyo kahawig ng cochineal ng Mexico na kumakain ng isang uri ng cactus. Pinapalo ng mga tao ang mga halamang ito hanggang malaglag ang mga cochineal sa isang palanggana, at pagkatapos ay dinudurog nila ang maliliit na insektong iyon, at ang dugo nila ang matingkad na pulang tinang ginagamit sa makukulay na kasuotan ng mga taga-Mexico. Sa Palestina at Syria ay ginagamit nila ang tola sa ganoon ding paraan, at iyon ang gumagawa ng magandang pulang tina ng Silangan na hindi kumukupas. Napakamahal nito at isinusuot lamang ng mga dakila, mayayaman at maharlika. Paulit-ulit itong binabanggit sa Kasulatan. Sinasabing dinamitan ni Solomon ng pula ang

mga dalaga ng Israel. Si Daniel ay dadamitan ng pula ni Belshazzar. At ang salitang iyan na “pula” ay literal na “ang karilagan ng isang uod.” “Sila ay dadamitan ng karilagan ng isang uod.” Ngayon, sinasabi ng Panginoong Jesu-Cristo, “Ako ay uod; Ako ang tola,” at kinailangan Siyang durugin sa kamatayan upang tayo ay madamitan ng kaluwalhatian. Ang maluwalhating kasuotan ng ating kaligtasan ay ang kasuotang nakamit bilang bunga ng Kanyang kamatayan at pagdurusa. Anong laking kasamaan ang tanggihan ang kasuotan ng kaligtasan, ang isiping hamakin ito at talikuran ito, gayong kinailangang dumaan ni Cristo sa napakaraming paghihirap para ihanda ito para sa atin.

Isipin ninyo ang kapangahasan ng taong pumasok sa piging ng kasalan nang walang kasuotang pangkasal gayong naglaan ang hari ng isa para sa kanya. Hinamak niya ang kagandahang-loob ng hari. Nang sabihin ng hari, “Kaibigan, paano ka nakapasok dito nang walang kasuotang pangkasal?” (Mateo 22:12), hindi siya nakaimik. Kung hindi pa kayo ligtas, ano ang sasabihin ninyo kapag tumayo kayo sa harap ng Diyos sa araw ng paghuhukom at sabihin Niya, “Kaibigan, ano ang ginagawa mo rito nang wala ang kasuotan ng kaligtasan na binili para sa iyo ng kamatayan ng Aking Anak? Bakit wala sa iyo ang kasuotang iyon ng kaligtasan? Bakit hindi ka nakadamit ng balabal na iyon ng katuwiran?” Ano ang masasabi ninyo, gayong iniaalok ito sa inyo nang walang bayad, gayong maaari sanang napasainyo iyon? Sa palagay ko, ang pinakakakila-kilabot na kaisipang darating sa isang napahamak na kaluluwa sa hukay ng kapighatian ay ito: “Namatay si Jesus; pero ako ay nasa Impiyerno. Namatay Siya para bilhin ang kaligtasan para sa akin, at sa aking kahangalan ay hinamak ko ito at ngayon ay napahamak ako magpakailanman.” May maiisip pa ba kayong

mas masahol pa riyan? Isipin ninyo ang biyaya ng ating Panginoong Jesus, na “bagaman Siya ay mayaman, ay nagpakadukha dahil sa inyo, upang kayo sa pamamagitan ng Kanyang pagkadukha ay maging mayaman” (2 Corinto 8:9). Siya ay naging tola, dinurog sa kamatayan upang tayo ay madamitan ng kaluwalhatian.

At habang nakabayubay Siya sa Krus, naririnig Niya ang bulung-bulungan ng karamihan sa dilim, at sinasabi Niya, “Ang lahat ng nakakakita sa Akin ay tinatawanan Ako nang may paglibak: inilalabi nila ang kanilang labi, iniling nila ang kanilang ulo, na nagsasabi, Siya ay nagtiwala sa Panginoon na ililigtas Siya: iligtas Niya Siya, yamang Siya ay kinalulugdan Niya. Ngunit Ikaw ang naglabas sa Akin mula sa sinapupunan: pinaasa Mo Ako noong Ako ay nasa dibdib pa ng Aking ina. Sa Iyo Ako inihagis mula pa sa sinapupunan; Ikaw ang Aking Diyos mula pa sa tiyan ng Aking ina.” Nakikita ba ninyo kung ano ang nilalaman ng kahanga-hangang talatang ito? Kahit noong dumating sa mundo ang munting Sanggol na iyon, lubos na Niyang alam ang Kanyang kaugnayan sa Ama. Pero Siya ay kapwa Diyos at Tao sa iisang Persona. At ngayon ay sumisigaw Siya, “Huwag Kang lumayo sa Akin; sapagkat malapit ang kabagabagan, sapagkat walang sinumang tumutulong.” Pagkatapos ay nakikita Niya ang mga pinuno ng Israel na nagtitipon laban sa Kanya at sinasabi, “Maraming toro ang pumaligid sa Akin: malalakas na toro ng Basan ang kumubkob sa Akin. Ibinuka nila ang kanilang mga bibig sa Akin, gaya ng leong nanlalapa at umuungal.” Tingnan ninyo ang mga toro ng Basan. Mga malinis na hayop sila na maaaring ihandog, at ginagamit sila rito para ilarawan ang mga dakila at makapangyarihang pinuno ng Israel na dapat sana ay mga kaibigan Niya, pero naroon sila, nakahanay laban sa Kanya.

At ngayon pansinin ninyo ang paglalarawan sa Kanya habang nakabayubay sa Krus: “Ako ay ibinuhos na parang tubig, at ang lahat Kong buto ay nalinsad.” Habang nakabayubay Siya roon sa Krus, para bang mapupunit ang bawat kasukasan. “Ang Aking puso ay parang pagkit; natutunaw ito sa loob Ko. Ang Aking lakas ay natuyo na parang bibinga.” Isipin ninyo ang Kanyang uhaw habang nakabayubay Siya roon sa buong umaga ng mainit na araw na iyon ng tagsibol. Sumisigaw Siya, “Ang Aking dila ay dumidikit sa Aking ngalangala; at dinala Mo Ako sa alabok ng kamatayan.” At pagkatapos ay tumitingin Siya sa mga Hentil sa paligid na nakikiisa sa mga Judio, at sinasabi Niya, “Sapagkat pinaligiran Ako ng mga aso.” Ang mga aso ay ang maruruming Hentil. “Ang kapulungan ng masasama ay kumulong sa Akin: binutasan nila ang Aking mga kamay at ang Aking mga paa.” Anong sakdal na paglalarawan! At isinulat ito isang libong taon bago namatay si Jesus, at natupad ang lahat habang nakabayubay Siya sa Krus na iyon para sa inyo at para sa akin.

Siya na napakadalisay, Siya na lubos na banal, Siya na ang isip ay hindi kailanman nagkaroon ng masama o maruming kaisipan, ay nakabayubay roon sa harap ng nagkakatipong karamihan na halos hubad, inilagay sa kahihyan sa harap nilang lahat, at sinasabi Niya, “Mabibilang Ko ang lahat Kong buto: sila ay tumitingin at nakatitig sa Akin.” Sa paanan ng Krus, ang mga sundalo, na manhid, matitigas at walang pakialam, ay naghati-hati ng Kanyang mga damit.

“Pinaghahatian nila ang Aking mga damit, at pinagsapalaran ang Aking kasuotan.” Nagsusugal sila para sa Kanyang mga damit habang nakabayubay na hubad sa Krus ang Anak ng Diyos, inilagay sa kahihyan para sa mga makasalanan.

Pero tumitingin Siya sa Ama, habang si Satanas ngayon ay sumasalakay sa Kanya: “Ngunit huwag Kang lumayo sa Akin, O Panginoon: O Aking kalakasan, magmadali Ka sa pagtulong sa Akin. Iligtas Mo ang Aking kaluluwa mula sa tabak; ang Aking sinta” (ang Aking nag-iisa)—ang sarili Niyang kaluluwa ang tinutukoy Niya rito—“mula sa kapangyarihan ng aso”—ang aso ng hukay ay si Satanas. “Iligtas Mo Ako sa bibig ng leon.” Iyon ang leon ng Impiyerno, si Satanas na naghihintay at nagsasabing, “Ngayon, sa isang saglit, makukuha ko na ang Kanyang kaluluwa; mahahawakan ko na Siya kung saan ko Siya gusto, at hindi na Siya kailanman makalalabas sa kamatayan.” “Iligtas Mo Ako sa bibig ng leon.” Pagkatapos, sa sumunod na saglit, tapos na ang lahat ng pagdurusa; wala na ang kadiliman. Sa Bagong Tipan ay naririnig natin Siyang nagsasabi, “Ama, sa Iyong mga kamay ay ipinagtatagubilin Ko ang Aking espiritu” (Lucas 23:46).

“Dininig Mo Ako mula sa mga sungay ng mga unicornio.” Walang hayop na tinatawag na unicornio. Inilagay ng ating mga tagasalin ang salitang iyan dahil hindi nila naunawaan ang eksaktong kahulugan, pero alam na ngayon ng bawat iskolar ng Hebreo na ito ay ang aurochs, isang mailap na baka na may malalaking sangang sungay, halos kasintulis ng karayom sa mga dulo. Dati ay hinuhuli ng mga berdugo ang mga kawawa at kaawa-awang nahatulan, itinatali sila sa paa at balik at matutulis na sungay na iyon, at saka pinakakawalan ang mailap na baka sa disyerto para tumakbo hanggang mamatay ang tao. Iyan ang larawang ginamit dito. Ang pagpapako sa krus ay parang paglalagay sa isang tao sa mga sungay ng mailap na baka. “Dininig Mo Ako mula sa mga sungay ng mga unicornio.”

Tapos na ngayon ang pagdurusa, naglalaho ang kadiliman. Ipinagtatagubilin Niya ang Kanyang espiritu sa Ama, at saka tayo lumilipat sa kasunod na talata, at Siya na nag-iisa ay hindi na nag-iisa. Siya na mag-isang nagpasan ng Krus ay may mga kasama na ngayon. Sino ang Kanyang mga kasama? Ang mga may utang ng lahat-lahat magpakailanman sa gawang ginawa Niya sa Krus na iyon. Ito na si Jesus sa pagkabuhay na muli. “Ipahahayag Ko ang Iyong pangalan sa Aking mga kapatid: sa gitna ng kapulungan ay pupurihin Kita.” Sa Sulat sa mga Hebreo ay isinalin itong, “Sa gitna ng iglesia ay aawitan Kita ng papuri.” Narito ang pinagpalang Panginoon na ibinangon mula sa kamatayan, at ngayon ay pumupwesto Siya sa gitna ng kapulungan ng mga tinubos at pinangungunahan ang kanilang mga puso sa pagpupuri. Narito ang Punong Mang-aawit.

*“Sumama sa awit na Kanyang pinangungunahan,
Sa Diyos ngayon ay itaas ang inyong tinig,
Bawat landas na ating dinaanan
Ay tagumpay ng Kanyang biyayang walang kapantay.”*

Siya ang mangunguna sa pag-awit magpakailanman. Pangungunahan Niya ang ating mga puso sa pagpupuri sa Diyos sa buong walang hanggan.

Pagkatapos, ang Espiritu ni Cristo, na nagsasalita sa pamamagitan ng mang-aawit, ay bumabaling sa Israel: “Kayong natatakot sa Panginoon, purihin ninyo Siya; kayong lahat na binhi ni Jacob, luwalhatiin ninyo Siya; at matakot kayo sa Kanya, kayong lahat na binhi ng Israel. Sapagkat hindi Niya hinamak ni kinasuklanan man ang kapighatian ng nagdurusa.” Isahan ang anyo roon. Bagaman bilang Hukom ay kinailangang

ibaling ng Diyos ang Kanyang mukha, gayunma'y bilang Ama ay hindi kailanman pinabayaan ng Diyos si Jesus. Hindi Siya kailanman naging higit na mahal sa puso ng Ama kaysa sa panahong hindi makapamagitan ang Hukom.

Ipagpalagay ninyo ang ganitong kaso: isang binatang lubhang minamahal ng kanyang ama ang nakagawa ng isang mabigat na krimen at dinala sa hukuman, at pagpasok niya sa silid-hukuman, ang nakaupo sa upuan ng hukom ay ang sarili niyang ama. Iniharap ang ebidensya, napatunayang nagkasala ang binata, at kinailangang igawad ng hukom na iyon ang hatol sa kanya.

Sinasabi ng anak, "Ama, Ama, hindi ninyo naman siguro gagawin iyan sa akin!"

"Binata, sa silid na ito ay hinaharap kita, hindi bilang iyong ama kundi bilang iyong hukom."

At gayunman, ang puso ng kanyang ama ay maaaring nadudurog dahil sa kalagayang kinasadlakan ng kanyang anak. Ganyan din, bilang Hukom ay kinailangang harapin ng Diyos ang Kanyang Anak tungkol sa ating mga kasalanan, sa mismong sandaling iyon na bilang Ama ay nananabik ang Diyos kay Jesus, at anong saya Niyang tinanggap Siya nang lumabas Siya nang matagumpay mula sa libingan! Kaya sinasabi Niya, "Ang Aking papuri ay tungkol sa Iyo sa dakilang kapulungan: tutuparin Ko ang Aking mga panata sa harap ng mga natatakot sa Kanya. Ang maaamo ay kakain at mabubusog." Dahil sa dakilang piging na inihanda ng pag-ibig, ang mga sapat na mapagpakumbaba para lumapit bilang umaaming mga makasalanan ay mabubusog. "Pupurihin ang Panginoon ng mga humahanap sa Kanya: ang inyong puso ay mabubuhay magpakailanman." At tingnan ninyo ang lawak ng mga

pakinabang ng Kanyang gawa: “Ang lahat ng dulo ng sanlibutan ay makakaalala at babaling sa Panginoon: at ang lahat ng angkan ng mga bansa ay sasamba sa harap Mo.” Hindi pa ito natutupad, pero matutupad ito kapag dumating ang Panginoon nang may kapangyarihan at dakilang kaluwalhatian. “Sapagkat ang kaharian ay sa Panginoon: at Siya ang namamahala sa mga bansa. Ang lahat ng matataba sa lupa ay kakain at sasamba: ang lahat ng bumababa sa alabok ay yuyukod sa harap Niya: maging sa Kanya na hindi nag-ingat na buhay ang sarili Niyang kaluluwa.” Iyan ang kapansin-pansing salin ni Dr. Young. Ang buong sanlibutan ay yuyukod sa harap ng pinagpalang Taong iyon na hindi nag-ingat na buhay ang sarili Niyang kaluluwa kundi pumasok sa kamatayan para sa atin.

Pero samantala, habang hinihintay ang ganap na araw ng Hari, “Isang binhi ang maglilingkod sa Kanya; ibibilang ito sa Panginoon bilang isang salinlahi. Sila ay darating, at ipahahayag nila ang Kanyang katuwiran sa isang bayang ipanganganak, na naganap na.”

“Naganap na, oo nga,
Naganap ang bawat tuldok.
Makasalanan, ito lang ang kailangan mo,
Sabihin mo, hindi ba totoo?”

Ito na ngayon ang Mabuting Pastol. Nagtiwala na ba kayo sa Mabuting Pastol? Aba, nasaan na Siya ngayon? Wala na Siya sa Krus. Binuhay Siya ng Diyos mula sa mga patay at dinala sa pinakamataas na kaluwalhatian, at naroon Siya bilang Dakilang Pastol na gumagabay sa Kanyang bayan sa sanlibutang ito, naglalaan para sa kanilang pangangailangan.

Awit 23

Hindi ko na kailangang magpaliwanag nang mahaba tungkol sa Awit 23. May nagsabi, “Naniniwala ako na ang Awit 23 ang pinakaminamahal sa lahat ng Awit, at ito rin ang pinakakaunting pinaniniwalaan.” Pinaniniwalaan ba ninyo ito? Mahal ninyo ito, hindi ba? At gusto ninyong sabihin, “Ang Panginoon ay aking Pastol; hindi ako magkukulang.” Pero sa susunod na mawalan kayo ng trabaho, sasabihin ba ninyo, “Naku, hindi ko alam kung ano na ang gagawin ko”? Ano na nga iyong tungkol sa Pastol? “Ang Panginoon ay aking Pastol; hindi ako magkukulang.” At kapag dumating ang sakit at pagdadalamhati, sinasabi ba ninyo, “Naku, katapusan ko na”? Hindi na ba Siya ang inyong Pastol? Inuulit-ulit ba ninyo ang mga salitang ito pero hindi naman ninyo pinaniniwalaan? “Ang Panginoon ay aking Pastol; hindi ako magkukulang.” Gusto ko ang pagkakasabi ng isang batang babae nang tumayo siya para bumigkas sa Sunday school. Sabi niya, “Ang Panginoon ay aking Pastol; dapat akong mag-alala,” at tumakbo pabalik sa kanyang upuan. Ang ibig niyang sabihin ay, hindi ako dapat mag-alala. O oo, Siya na namatay para sa akin ay nabubuhay para sa akin at nangakong kikilos para sa akin.

“Ang Panginoon ay aking Pastol; hindi ako magkukulang.” Hindi ako magkukulang ng pahinga, sapagkat “Pinahihiga Niya ako sa luntiang pastulan.” Aakalain ninyong may sapat na bait ang mga tao para humiga kapag pagod na. Ang problema ng maraming tao ay tuloy lang sila sa pagtakbo hanggang sa bumigay ang kanilang mga nerbiyos. Sinasabi ni Jesus, “Magsiparito kayo nang bukod sa isang ilang na dako, at magpahinga nang kaunti” (Marcos 6:31). Hindi ako magkukulang ng pampaginhawa, sapagkat “Inaakay Niya ako sa tabi ng tahimik na tubig.” Hindi ako magkukulang ng pagpapanumbalik: “Pinanunumbalik Niya

ang aking kaluluwa.” Hindi ako magkukulang ng patnubay, sapagkat “Inaakay Niya ako sa mga landas ng katuwiran alang-alang sa Kanyang pangalan.” Hindi ako magkukulang ng makakasama sa oras ng pagsubok, sa panahong ang madilim na madilim na anino ng kamatayan ay bumabagsak sa aking landas, sapagkat “Oo, bagaman ako ay lumakad sa libis ng lilim ng kamatayan, wala akong katatakutang kasamaan: sapagkat Ikaw ay kasama ko.” Hindi ako magkukulang ng kaaliwan, sapagkat “Ang Iyong pamalo at ang Iyong tungkod, ang mga ito ay umaaliw sa akin.” Hindi ako magkukulang ng panustos: “Ipinaghahanda Mo ako ng dulang sa harapan ng aking mga kaaway.” Hindi ako magkukulang ng pagpapahid, sapagkat “Pinahiran Mo ng langis ang aking ulo.” Hindi ako magkukulang ng kasiyahan: “Ang aking saro ay umaapaw.” Hindi ako magkukulang ng kabutihan o awa, sapagkat “Tunay na ang kabutihan at awa ay susunod sa akin sa lahat ng araw ng aking buhay.” At hindi ako magkukulang ng tahanan sa wakas, sapagkat “Ako ay tatahan sa bahay ng Panginoon magpakailanman.” Pinaniniwalaan ba ninyo ito? Kung gayon, huwag na kayong maglakad-lakad nang nakayuko ang ulo. Kung totoo ang lahat ng ito, bakit kailangang nakayuko ang ating puso na parang tambo? Ang Dakilang Pastol ang nangakong itatawid tayo hanggang dulo.

Awit 24

Ngayon, dinadala tayo ng Awit 24 sa araw ng kaharian, ang kaharian na ipinahiwatig sa talata 28 ng Awit 22. Ang araw ng kaharian ay ang araw ng pagbabalik ng Panginoon, at sa Kanyang pagbabalik ay darating Siya bilang Punong Pastol, kaya ngayon ay may paglalarawan tayo ng sanlibutang ito kapag dumating si Jesus para maghari. “Ang lupa ay sa

Panginoon, at ang buong laman nito; ang sanlibutan, at ang mga naninirahan dito. Sapagkat itinatag Niya ito sa ibabaw ng mga dagat, at itinayo ito sa ibabaw ng mga baha.” Sino ang may karapatan dito? “Sino ang aakyat sa bundok ng Panginoon? o sino ang tatayo sa Kanyang banal na dako?” Iisa lamang.

Anumang karapatang mayroon tayo ay nakukuha natin dahil sa ating pagkakaugnay sa Kanya, sapagkat iisa lamang ang lubos na tinutukoy ng mga salitang ito. “Siyang may malinis na mga kamay.” Ang mga kamay ni Jesus ay hindi kailanman nadungisan ng kasalanan. “At may dalisay na puso.” Ang puso ni Jesus ay hindi kailanman naging marumi. “Na hindi nagtaas ng Kanyang kaluluwa sa walang kabuluhan.” Ang kaluluwa ni Jesus ay hindi kailanman naging palalo. “Ni sumumpa nang may daya.” Walang pandarayang nasumpungan sa Kanyang bibig.

“Tatanggap Siya ng pagpapala mula sa Panginoon, at ng katuwiran mula sa Diyos ng Kanyang kaligtasan.” At tinatanggap Niya ito para sa atin, at tayo ay ginawang “tanggap sa Minamahal.” “Ito ang salinlahi ng mga humahanap sa Kanya, na humahanap sa Iyong mukha, O Jacob.” Sapagkat sa araw ng kaharian ng Israel, si Jacob ay maibabalik sa Panginoon at magiging daan ng pagpapala sa buong sanlibutan. At ngayon ay narito ang sagutang awit na madalas na nating narinig.

Dumarating ang Hari; tingnan ninyo, pumapasok Siya para angkinin ang Kanyang maharlikang palasyo, at habang nangunguna ang Kanyang mga tagapagpauna at lumalapit sa maharlikang palasyo, sumisigaw sila nang malakas, “Itaas ninyo ang inyong mga ulo, O kayong mga pintuang-bayan; at mangataas kayo, kayong walang hanggang mga pinto [ang totoo, mga pinto ng walang hanggan]; at ang Hari ng kaluwalhatian ay papasok.” At mula sa loob ay may sumisigaw, “Sino ang Haring ito ng kaluwalhatian?” At sumisigaw ang mga

tagapaglingkod ng Hari, “Ang Panginoong malakas at makapangyarihan, ang Panginoong makapangyarihan sa digmaan,” sapagkat ang Anak ng Tao ay si Jehova na nagkatawang-tao. “Itaas ninyo ang inyong mga ulo, O kayong mga pintuang-bayan; oo, itaas ninyo ang mga ito, kayong walang hanggang mga pinto [mga pinto ng walang hanggan]; at ang Hari ng kaluwalhatian ay papasok.” At muli mula sa loob ay dumarating ang tanong, “Sino ang Haring ito ng kaluwalhatian?” At ang sagot, “Ang Panginoon ng mga hukbo, Siya ang Hari ng kaluwalhatian.” At kinukuha ni Jesus ang kaharian; ang Ipinako sa Krus ay nakaupo sa trono ni David at naghahari nang may kapangyarihan at kaluwalhatian. Anong kahanga-hangang trilohiya ang mayroon tayo rito sa tatlong Awit na ito. Ang Awit ng Krus, 22; ang Awit ng baston, ang baston ng Pastol, 23; ang Awit ng korona, 24. At isinasalaysay nila ang buong kahanga-hangang kuwento ng Kanyang pagpapakababa at ng Kanyang kaluwalhatian.

Ang Batayan ng Pagtitiwala (Mga Awit 25, 26 at 27)

Napapansin natin sa pag-aaral ng aklat na ito kung gaano kadalas na ang ilang mga Awit ay malapit na magkakaugnay. Mula sa Awit 25 hanggang sa Awit 39 ay may isang maliit na pangkat ng labinlimang Awit na lahat ay tumatalakay sa iisang pangkalahatang paksa, iyon ay, ang mga espirituwal na pagsasanay at pinagdaraan ng bayan ng Diyos, lalo na ng darating na nalabi ng Israel sa mga araw ng malaking kapighatian, ngunit pati na rin ang mga pinagdaraan ng bayan ng Diyos sa pangkalahatan dito sa sanlibutan habang hinihintay ang muling pagdating ng ating Panginoong Jesu-Cristo.

Siyempre, kailangan nating tandaan sa pag-aaral ng mga Awit na hindi pa talaga tayo nakatayo sa lugar ng Cristiano. Ang mga alagad ng ating pinagpalang Panginoon ay hindi pa tiyak na nakilala bilang mga Cristiano hanggang sa dumating sa atin ang kasalukuyang maluwalhating panahon ng biyaya ng Diyos. Noong una, sila ay mga anak ng Diyos ngunit naghihintay pa ng ganap na kaalaman ng pagtubos. Mayroon silang tunay na pananampalataya, kaya sila ay ipinanganak na muli; ngunit hindi nila alam ang alam natin, ang isang tapos nang pagtubos at ang tabing na napunit upang ang mga mananampalataya ay makapasok mismo sa presensya ng Diyos. Balang araw, pagkatapos na makuha ang iglesya ng Diyos mula sa tanawing ito, magkakaroon ng tinatawag ng Kasulatan na "ang kapighatian," kung kailan muling babaling ang ating Panginoon sa Israel upang kumuha ng isang nalabi mula sa kanila, upang buksan ang kanilang mga mata at ihanda sila sa pagdating ng

Hari, kapag sinimulan na Niya ang Kanyang maluwalhating paghahari. Sa panahong iyon, sila ay halos nasa parehong kalagayan ng kaluluwa gaya ng mga mananampalataya noong una bago ang krus, sapagkat bagaman matututunan nila mula sa pag-aaral ng Kasulatan na si Jesus, ang Jesus na itinakwil ng kanilang mga ninuno, ay tunay na Mesiyas, hindi pa hanggang sa aktwal Siyang magpakita na papasok sila sa ganap na kaalaman ng pagtubos. Kaya hindi natin nakikita na ang kanilang pagsamba ay umaabot sa buong taas ng pagsambang Cristiano. Laging may kaunting pag-aalinlangan sa kanila tungkol sa mga bagay-bagay. Wala sa kanila ang malinaw at tiyak na kaalaman ng pagkaaring-ganap mula sa lahat ng bagay na ibinigay sa iglesya ng Diyos ngayon. Halos nangangapa pa sila, ngunit ang kanilang puso ay nananabik sa Diyos.

Kapag tinitingnan natin ang labinlimang Awit na ito, makikita natin na lahat sila ay may kinalaman sa mga pinagdaraan ng bayan ng Diyos; ngunit nahahati sila sa tatlong pangkat. Ang unang lima, Mga Awit 25 hanggang 29, ay higit na tumatalakay sa batayan o saligan ng pagtitiwala ng mga kaluluwa habang tumitingala sila sa Diyos, sapagkat batid nila ang Kanyang dinagbabagong pag-ibig at ang katapatan ng kanilang sariling puso. Ibig sabihin, alam nilang sinisikap nilang gawin ang kalooban ng Diyos. Sa ikalawang bahagi naman, Mga Awit 30 hanggang 34, tila umusad tayo ng isang hakbang, at makikita nating ang mga Awit na ito ay abala sa pag-angkin ng puso sa kaligtasan ng Diyos. Tila nakaangat na sila nang malaki sa kanilang sarili at sa tanong tungkol sa sarili nilang katapatan, at napagtanto nila na ang kaligtasan ay nakasalalay nang buo sa walang kapantay na biyaya ng Diyos. At sa ikatlong bahagi, Mga Awit 35 hanggang 39, higit silang abala sa tanong ng personal na kabanalan. Dinadala sila nang may kamalayan sa presensya

ng Diyos, at habang napagtatanto nila ang Kanyang walang hanggang kabanalan, may matinding pananabik sa kanila na lalo't lalong maging katulad Niya. Kaya makikita natin na ang mga mananampalatayang gumamit ng aklat ng mga Awit noong unang panahon bago napunit ang tabing, at ang mga mananampalatayang gagamit ng aklat na ito sa darating na araw ng malaking kapighatian, ay walang liwanag na kapareho ng mayroon tayo ngayon. Gayunman, iisa ang moral na kaayusan. Noong una tayong lumapit kay Cristo, kung lumapit tayo sa Kanya nang tapat at taos-pusong sinikap na lumakad kasama Niya, sa sandaling mamalayan ng kaluluwa ang pagkabigo, ang kasalanan, may ulap na tumatakip sa pakiramdam ng katiyakan. Habang nagpapatuloy tayo at natututong tumalikod nang lubusan sa sarili at maging abala kay Cristo at sa Kanyang tapos nang gawain, at habang lumalago tayo sa buhay Cristiano, hindi na tayo gaanong abala sa tanong ng pag-aalis ng ating kasalanan at ng ating huling kaligtasan; sa halip, habang ang pagkadama sa Kanyang walang hanggang kabanalan ay nagiging lalong totoo sa atin, nakikita nating ang ating puso ay sumisigaw para sa kabanalan ng puso at kalinisan ng buhay.

Tingnan natin ngayon ang Awit 25. Dito makikita natin ang pagkadama sa katuwiran at biyaya ng Diyos na umaakay sa puso palapit sa Kanya. Nahahati ito sa medyo kapansin-pansing paraan. Una, sa mga talata 1 hanggang 7 ay may panalangin; sa mga talata 8 hanggang 10 ay ang pagkilala ng kaluluwa sa kabutihan ng Diyos, at muli sa talata 11 ay may panalangin. Pagkatapos, sa mga talata 12 hanggang 15 ay ang patotoo ng kaluluwa, at ang mga talata 16 hanggang 22 ay nagtatapos sa Awit sa isa pang panalangin. Tingnan ang unang panalangin: "Sa Iyo, O Panginoon, itinataas ko ang aking

kaluluwa. Oh Diyos ko, sa Iyo ako nagtitiwala: huwag Mo akong hayaang mapahiya, huwag Mong hayaang magtagumpay sa akin ang aking mga kaaway. Oo, walang maghihintay sa Iyo na mapapahiya: mapapahiya ang mga gumagawa ng kataksilan nang walang dahilan." May nagsabi nang napakahusay na maaaring isinulat ni David ang Awit na ito noong tumatakas siya kay Absalom, nang lubos niyang batid ang katapatan ng kanyang sariling puso, bagaman hindi niya malimutan ang mga kasalanan ng maraming taon na ang nakalipas, at nagawa niyang magtiwala sa Kanya sa kabila ng kanyang mahirap na kalagayan. Natatandaan ninyo kung gaano kaganda itong lumitaw sa kaso niya nang batuhin ni Shimei, ang Benjamita, si David at sumigaw, "Ikaw na lalaking mabagsik, at ikaw na lalaking walang kabuluhan" (2 Samuel 16:7), at si Abishai, isa sa mga kaibigan ni David, ay nagsabi, "Bakit susumpain ng patay na asong ito ang aking panginoong hari? Hayaan mo akong lumapit, ipinakikiusap ko, at pupugutin ko ang kanyang ulo" (2 Samuel 16:9). Ngunit sinabi ni David, "Hayaan ninyo siyang sumumpa, sapagkat sinabi ng Panginoon sa kanya, Sumpain mo si David. Sino nga ang magsasabi, Bakit mo ginawa ito? At sinabi ni David kay Abishai, at sa lahat ng kanyang lingkod, Narito, ang aking anak na lumabas sa aking sariling katawan ay humahanap ng aking buhay: gaano pa kaya ang Benjamitang ito? Pabayaang ninyo siya, at hayaan siyang sumumpa; sapagkat iniutos ito sa kanya ng Panginoon" (2 Samuel 16:10, 11). Kayang gawing pagpapala ng Panginoon ang sumpa. Napagtanto ni David sa kaibuturan ng kanyang puso na ang paghihirap ay sa isang antas bunga ng kasalanang iyon noong matagal na panahon na ang nakalipas sa kaso ni Bathsheba. Dinadalaw pa rin ng Diyos ang kasalanang iyon sa kanya sa Kanyang pamamahala, ngunit natanggap ito ni David bilang mula sa

Diyos, sapagkat batid niyang hinatulan na niya ang kanyang kasalanan at sinisikap niyang lumakad nang tapat kasama ng Panginoon, kaya nakatingala siya sa Diyos at, sa ganoong kahulugan, naisamo niya ang sarili niyang katapatan. Kung iisipin natin si David na nasa ganoong kalagayan nang isulat niya ang mga salitang ito, maaaring makatulong ito sa atin upang lalo nating maunawaan ang mga ito. Hindi natin masasabi nang tiyak na isinulat ang mga ito noong panahong iyon, ngunit kahanga-hanga ang pagkakatugma nila sa pangyayaring iyon.

"Ipakita Mo sa akin ang Iyong mga daan, O Panginoon; ituro Mo sa akin ang Iyong mga landas. Patnubayan Mo ako sa Iyong katotohanan, at turuan Mo ako: sapagkat Ikaw ang Diyos ng aking kaligtasan; sa Iyo ako naghihintay buong araw." Kay angkop na ang ganitong panalangin ay nasa ating mga labi at nasa ating mga puso! Tayong mga tinubos para sa Diyos, hindi ba tayo makakasama ni David at manalangin ng parehong mga salita? Hindi ba ito ang gusto natin higit sa lahat? Ngunit tandaan ninyo ito: hindi kailanman sasagutin ng Diyos ang panalanging ito malibang maglaan tayo ng maraming oras sa magalang na pag-aaral ng Kanyang Salita. Hindi Niya ituturo sa atin ang Kanyang mga landas, hindi Niya ipaaalam ang Kanyang katotohanan sa pamamagitan ng isang kahanga-hangang pahayag sa atin. Ibinigay na Niya sa atin ang lahat ng kailangan natin para sa patnubay at direksyon dito sa Aklat, at iniuutos Niya sa atin, "Saliksikin ninyo ang mga Kasulatan." Nanalangin ang ating Panginoong Jesus, "Pakabanalin Mo sila sa pamamagitan ng Iyong katotohanan; ang Iyong salita ay katotohanan." Hindi ba isang nakalulungkot na katotohanan na hinahayaan nating nakasara ang ating mga Biblia sa mesa o sa istante araw-araw at halos hindi natin ito binubuksan malibang

dumalo tayo sa isang pagtitipon? Napakaliit ng tunay nating paghihintay sa Diyos sa harap ng Kanyang Salita, ngunit sumisigaw tayo, "Ipakita Mo sa akin ang Iyong mga daan, O Panginoon; ituro Mo sa akin ang Iyong mga landas." Hindi Niya kailanman ituturo sa atin ang Kanyang mga daan, hindi Niya kailanman ipakikita sa atin ang Kanyang mga landas kung pababayaan natin ang ating mga Biblia. Habang pinag-aaralan natin ang Salita, ipinaaalam Niya ang Kanyang katotohanan.

Pagkatapos ay binalikan ng mang-aawit ang nakaraan, at tatlong beses niyang ginamit ang salitang "alalahanin."

"Alalahanin Mo, O Panginoon, ang Iyong malumanay na mga awa at ang Iyong mga kagandahang-loob; sapagkat ang mga iyon ay mula pa noong una." Para bang sinasabi niya, "Panginoon, ako'y nasa matinding kagipitan, ngunit alalahanin Mo kung paano Mo ako kinalinga sa aking malaking pangangailangan. Hindi Mo ako iniligtas dahil sa anumang kabutihang nakita Mo sa akin; kinalinga Mo ako sa biyaya. Alalahanin Mo ang lahat ng Iyong pakikitungo noong nakaraan; ngayon ay pakitunguhan Mo pa rin ako nang may awa."

Pagkatapos ay naisip niya ang mga pagkabigo, ang mga kasalanang nagawa noong matagal na, na ipinahayag na niya at hinatulan, ngunit madalas na sumasagi sa kanyang isip sa mga sumunod na taon, at sinabi niya, "Huwag Mong *alalahanin* ang mga kasalanan ng aking kabataan, ni ang aking mga pagsalangsang: ayon sa Iyong awa ay *alalahanin* Mo ako alang-alang sa Iyong kabutihan, O Panginoon."

Mga dalawampung taon na ang nakalipas, ipinatawag ako upang dalawin ang isang matandang banal na mga siyamnapung taong gulang, na kilala namin bilang isang napakabanal na tao. Pumasok ako sa silid kung saan siya

nakahiga sa kanyang kama at nagsimulang magsalita sa kanya tungkol sa kabutihan ng Panginoon sa lahat ng mga taon, ngunit pinigilan niya ako at sinabi, "Iniisip ko kung matutulungan mo ako; parang napakadilim ng lahat."

"Madilim?" sabi ko, "halos pitumpung taon mo nang kilala ang Panginoon, at naging malaking tulong at pagpapala ka sa iba."

"Oo, pero sa aking pagkakasakit, mula nang mahiga ako rito nang ganito kahina, paulit-ulit na ibinabalik ng aking alaala ang mga kasalanan ng aking kabataan, at hindi ko maalís ang mga iyon sa aking isip. Patuloy silang dumadagsa sa akin, at hindi ko mapigilang isipin sila; ginagawa nila akong napakalungkot at kaawa-awa."

Binuksan ko ang talatang ito, "Huwag Mong alalahanin ang mga kasalanan ng aking kabataan, ni ang aking mga pagsalangsang: ayon sa Iyong awa ay alalahanin Mo ako alang-alang sa Iyong kabutihan, O Panginoon," at ipinakita ko sa kanya na ang lahat ng kasalananang iyon ay matagal nang naalis. Sinabi ko, "Lumapit ka sa Diyos pitumpung taon na ang nakalipas; ipinahayag mo ang mga kasalanan ng iyong kabataan, hindi ba?"

"Natatakot ako," sabi niya, "na may ilan akong nakalimutan."

Sinabi ko, "Hindi ito tanong kung kaya mong maalala ang bawat isang kasalanan. Inamin mo na ang iyong buhay ay naging buhay ng kasalanan, at hindi mo ba natatandaan kung ano ang nangyari noon?" Napakahina na ng kanyang isip, kaya sinabi ko, "Hindi mo ba natatandaan na nang ipahayag mo ang iyong mga kasalanan, sinabi ng Diyos, 'Ang kanilang mga kasalanan at mga katampalasan ay hindi Ko na aalalahanin pa'? Kung nakalimutan na ng Diyos ang mga iyon, bakit mo pa iisipin?"

Tumingin siya sa akin, ngumiti, at sinabi, "Isa akong matandang hangal na inaalala ang nakalimutan na ng Diyos." Kaya nagpahinga siya sa salita ng Panginoon at nagkaroon ng kapayapaan.

Sa mga talata 8 at 9, ibinigay ni David ang kanyang patotoo: "Mabuti at matuwid ang Panginoon: kaya't tuturuan Niya ang mga makasalanang sa daan. Ang maaamo ay papatnubayan Niya sa paghatol: at ang maaamo ay tuturuan Niya ng Kanyang daan. Lahat ng landas ng Panginoon ay kagandahang-loob at katotohanan sa mga nag-iingat ng Kanyang tipan at ng Kanyang mga patotoo." At nagpapahinga lamang siya sa tipan ng Diyos. Ibinigay ng Diyos ang Kanyang Salita, at maaasahan natin ito. Makakaasa tayo rito. Ngunit pansinin kung paano niya binibigyang-diin ang tamang kalagayan ng kaluluwa kung nais ng isang tao na matamasa ang pabor ng Diyos: "Ang maaamo ay papatnubayan Niya sa paghatol." Alam ba ninyo kung bakit marami sa atin ang naliligaw ng daan? Ito ay dahil hindi tayo sapat na maamo para mapatnubayan. Ang "paghatol" dito ay nangangahulugang pagkakilala o pag-unawa. Alam ba ninyo kung bakit marami sa atin ang nagkakamali? Ito ay dahil masyado tayong umaasa sa sarili. Ang kaamuan ay hindi likas sa puso ng tao. Ito ay isang biyayang ibinibigay sa mga **lumalakad** sa pakikisama sa Diyos. "Pasanin ninyo ang Aking pamatok, at mag-aral kayo sa Akin; sapagkat Ako'y maamo at mababa ang puso" (Mateo 11:29). Sa isa sa mga Maliliit na Propeta ay mababasa natin, "Hanapin ninyo ang katuwiran [pagkakilala], hanapin ninyo ang kaamuan" (Sofonias 2:3). Kung nais mong malaman ang isip ng Diyos, kung nais mong maunawaan ang Kanyang kalooban, kailangang matapos ang pag-asa sa sarili. Kinapopootan ng Diyos ang kapalaluan; kinapopootan Niya ang pag-asa sa sarili. Kailangang may

pagkadurog at kababaang-loob upang marinig natin ang Kanyang tinig.

Isang kahanga-hangang panalangin ang inialay ni David sa sumunod na talata: "Alang-alang sa Iyong pangalan, O Panginoon, patawarin Mo ang aking kasamaan; sapagkat ito ay malaki." Maaaring inaasahan mong sasabihin niya ito sa kabaligtaran at sasabihing, "O Panginoon, patawarin Mo ang aking kasamaan; sapagkat hindi naman ito gaanong malaki. Talagang nabitag lang ako rito." Maraming tao ang ganyan; nagdadahilan sila para sa kanilang kasamaan at umaasang sa ganoong paraan ay makatatakas sila sa parusang nararapat sa kasalanan. Ngunit kapag ang isang tao ay tapat na tumayo sa harap ng Diyos at nagsabing, "Wala akong maidadahilan; malaki ang aking kasamaan," makakatagpo siya ng isang dakilang Tagapagligtas. May mga taong lumalapit sa akin at nakikiusap na ipanalangin ko sila tungkol sa ilang pagkabigo, at pagkatapos ay nagsisimula silang magpaliwanag na hindi naman talaga nila sinasadya iyon at mabuti naman ang kanilang layunin. Hindi iyon tapat na pagharap sa mga bagay sa harap ng Diyos. May nagkuwento tungkol sa isang babaeng lumapit kay Charles Wesley at nagsabi, "Gusto kong ipanalangin mo ako. Ako talaga ay isang malaking makasalanan."

Pinigilan niya ang babae at sinabi, "Manalangin tayo," at nagsimula siyang manalangin, "O Panginoon, ipinapanalangin namin ang kaawa-awang kapatid na ito. Siya ay isang malaking makasalanan."

Nagalit nang husto ang babae, hinawakan siya sa braso, at sinabi, "Tumigil ka! Sino ang nagkukuwento sa iyo tungkol sa akin?"

"Inuulit ko lang ang mismong sinabi mo sa akin."

Gustong-gusto ng mga tao na idahilan ang kanilang sarili, ngunit ang dakilang Tagapagligtas ay nagagalak na ipakilala ang Kanyang sarili sa malalaking makasalanang. "O Panginoon, patawarin Mo ang aking kasamaan; sapagkat ito ay napakalaki." Huwag mong subukang idahilan ito; huwag mong subukang maliitin ito. Hayaan mong lumitaw ito sa pinakamasama nitong anyo, at naroon Siya agad upang pakitunguhan ka sa biyaya.

Sa mga talata 12 hanggang 15 ay makikita ninyo ang pagpapahayag ng kaluluwa ng pagtitiwala at pananalig: "Sinong tao ang natatakot sa Panginoon [ang taong may banal na takot sa harap ng Diyos, na lumalapit sa Kanya nang may paggalang]? Siya ay tuturuan Niya sa daang Kanyang pipiliin. Ang kanyang kaluluwa ay mananahan sa kaginhawahan; at mamanahin ng kanyang binhi ang lupa."

At ngayon, ang talata 14 ay naglalaman ng isang napakagandang katotohanan: "Ang lihim ng Panginoon ay nasa mga natatakot sa Kanya; at ipakikilala Niya sa kanila ang Kanyang tipan." Ang lihim ng Panginoon ay ang tipan ng biyaya, at sinasabi Niya na ang tipan ng biyayang iyon ay nasa mga natatakot sa Kanya. Ipinaalam Niya ang Kanyang lihim sa mga may banal na takot sa Kanyang presensya. "Ang aking mga mata ay laging nakatingin sa Panginoon; sapagkat hahanguin Niya ang aking mga paa sa lambat."

Tinapos niya ang Awit sa isa pang panalangin, simula sa talata 16: "Bumaling Ka sa akin, at maawa Ka sa akin; sapagkat ako'y nag-iisa at nagdadalamhati. Ang mga kabagabagan ng aking puso ay lumaki: Oh ilabas Mo ako sa aking mga kagipitan. Tingnan Mo ang aking kapighatian at ang aking hirap; at patawarin Mo ang lahat ng aking kasalanan." Isipin ninyo siyang

tumatakas kay Absalom, ang lahat ng sakit at dalamhating dumudurog sa kanyang puso, dahil ang sarili niyang anak ay napatunayang napakawalang-karapat-dapat. May mas sasakit pa ba sa pakiramdam ng isang ama kaysa riyan? Ibinuhos niya ang lahat sa Diyos at hindi niya sinubukang ipagtanggol ang sarili, kaya nakiusap siya sa Diyos, "Patawarin Mo ang lahat ng aking kasalanan." At pagkatapos ay inilagay niya ang Diyos sa pagitan niya at ng kaaway: "Pansinin Mo ang aking mga kaaway; sapagkat sila'y marami; at kinapopootan nila ako ng malupit na poot. Oh ingatan Mo ang aking kaluluwa, at ilitgas Mo ako: huwag Mo akong hayaang mapahiya; sapagkat sa Iyo ako nagtitiwala." Ito ang pagpapahayag ng lubos na pagtitiwala sa Diyos. "Ingatan nawa ako ng katapatan at katuwiran; sapagkat sa Iyo ako naghihintay." Wala na akong ibang malalapitan, kaya sa Iyo ako naghihintay.

"Tubusin Mo ang Israel, O Diyos, mula sa lahat ng kanyang mga kabagabagan." Makikita ninyo kung gaano kaganda na babagay ang mga salitang ito sa mga labi ng nalabi sa mga araw ng malaking kapighatian habang naghihintay sila sa Diyos para sa pagliligtas mula sa kapangyarihan ng antikristo.

Ipinagpapatuloy ng ika-26 na Awit ang parehong paksa ngunit binibigyang-diin ang pagkahiwalay para sa Panginoon mula sa kasamaan sa bawat panig, kaya tumatawag ang kaluluwa sa Diyos: "Hatulan Mo ako, O Panginoon; sapagkat ako'y lumakad sa aking katapatan: nagtiwala rin ako sa Panginoon; kaya't hindi ako madudulas." May kamalayan ng katapatan. Hindi ka makapananalangin nang may katiyakan malibang mayroon ka nito. Kung lalapit ka sa Diyos tungkol sa isang bagay at wala kang malinis na budhi, hindi ka makapananalangin. "Kung ako'y nagtatangi ng kasamaan sa aking puso, hindi ako papakinggan

ng Panginoon" (Awit 66:18). Naranasan ko na ang magpatuloy sa buhay na iniisip na maayos ang lahat, ngunit hindi gaanong nadarama ang presensya ng Diyos, at biglang ipinatawag ako sa isang mahal na tao na labis kong pinahahalagahan at may sakit. Dumating ang pakiusap, "Puwede mo bang puntahan at ipanalangin ang taong ito?" At habang lumuluhod ako upang manalangin, sasagi ang isip, wala ako sa kalagayang manalangin. Hindi ako namuhay nang sapat na malapit sa Panginoon. Naging masyado akong pabaya sa mga bagay-bagay, hinahayaan ang mga bagay sa halip na harapin ang mga ito sa harap ng Diyos, kaya hindi ako makapanalangin. Kailangang harapin muna ang pagkabigo sa harap ng Diyos, at kapag alam ko na lamang na naayos na ang mga bagay ay saka ako makapanalangin nang may anumang katiyakan. Hindi ipinagmamalaki ni David ang anumang kabutihan, kundi sinasabi niya sa Isang nakaaalam ng lahat ng lihim ng puso, "Nagtiwala rin ako sa Panginoon; kaya't hindi ako madudulas," at pagkatapos ay sumigaw siya, kung sakaling may makita ang Panginoon na hindi niya nakikita, "Siyasatin Mo ako, O Panginoon, at subukin Mo ako; suriin Mo ang aking kalooban at ang aking puso." Sa ibang salita, "Nais kong saliksikin Mo ako nang buong-buo, at kung may anumang humahadlang sa pakikisama, anumang pumipigil sa akin na makatayo sa lugar ng panalangin, ihayag Mo ito sapagkat nais kong maging tama sa Iyo."

"Sapagkat ang Iyong kagandahang-loob ay nasa harap ng aking mga mata: at ako'y lumakad sa Iyong katotohanan. Hindi ako umupong kasama ng mga taong walang kabuluhan." Nagkaroon ng sinasadyang paghiwalay sa mga masasama. "Ni hindi ako sasama sa mga mapagkunwari. Kinapootan ko ang kapulungan ng mga manggagawa ng masama; at hindi ako uupong kasama

ng masasama. Huhugasan ko ang aking mga kamay sa kawalang-sala: sa gayo'y lilibutin ko ang Iyong dambana, O Panginoon." Anong mga handog ng papuri at pasasalamat ang madadala natin sa Diyos kung bawat isa sa atin, habang lumalapit sa Kanyang dambana, ay makapagsasabing, "Panginoon, hinugasan ko ang aking mga kamay sa kawalang-sala—hinatulan ko ang lahat; nalinis ako sa paghuhugas ng tubig sa pamamagitan ng Salita, kaya wala akong alam na anuman sa aking puso o buhay na humahadlang sa pakikipag-isa sa Iyo." Kay laki ng magagawa natin sa panalangin at paglilingkod, at kay laki ng maaasahan nating pakikialam ng Diyos! "Sa gayo'y lilibutin ko ang Iyong dambana, O Panginoon: upang maipahayag ko sa tinig ng pasasalamat, at maisalaysay ang lahat ng Iyong kahanga-hangang mga gawa."

At kung paanong ipinahayag niya ang kanyang pagkasuklam sa gumagawa ng masama, ipinahayag din niya ang kanyang malalim na pagmamahal sa bahay ng Diyos: "Panginoon, minahal ko ang tahanan ng Iyong bahay, at ang dakong tinatahanan ng Iyong karangalan. Huwag Mong isama ang aking kaluluwa sa mga makasalanan, ni ang aking buhay sa mga taong mabagsik." Hindi siya makalapit sa bahay ng Diyos, at napaliligiran siya ng mga kaaway. "Na sa kanilang mga kamay ay may kasamaan, at ang kanilang kanang kamay ay puno ng suhol. Ngunit tungkol sa akin, lalakad ako sa aking katapatan: tubusin Mo ako, at maawa Ka sa akin. Ang aking paa ay nakatayo sa patag na dako: sa mga kapulungan ay pupurihin ko ang Panginoon." At tumitingin siya sa hinaharap nang may pananampalataya, naniniwalang talagang magbibigay ang Diyos ng pagliligtas.

Sa Awit 27 ay makikita natin ang pagnanais ng banal. Ano ba ang ninanais ng anak ng Diyos higit sa lahat? Hindi ba ang pakikisama sa Isang tumubos sa kanya? Kaya narito si David na bumubulalas, "Ang Panginoon ay aking liwanag at aking kaligtasan; kanino ako matatakot?" Magngalit man ang kaaway hangga't gusto niya; sa Diyos ako magtitiwala. "Ang Panginoon ay lakas ng aking buhay; kanino ako mangingilabot? Nang lumapit sa akin ang masasama, ang aking mga kaaway at aking mga kalaban, upang lamunin ang aking laman, sila'y natisod at nabuwal. Bagaman ang isang hukbo ay humantong laban sa akin, hindi matatakot ang aking puso: bagaman ang digmaan ay bumangon laban sa akin, dito ako magtitiwala." Sa ano? Na higit sa lahat ay ninais ko ang pakikisama sa Iyo! "Isang bagay ang hiniling ko sa Panginoon, iyon ang aking hahanapin." Ano ang isang bagay na iyon? Ang pakikisama sa Diyos. "Na ako'y makatahan sa bahay ng Panginoon sa lahat ng araw ng aking buhay, upang mamasdan ang kagandahan ng Panginoon, at magsiyasat sa Kanyang templo." Ano ang ibig niyang sabihin sa "kagandahan ng Panginoon"? Ito ang Kanyang moral na kagandahan. Hindi pa natin nakikita ang mukha ng Panginoon. Hindi pa natin namamasdan ang Kanyang anyo, ngunit nakita na natin ang Kanyang kagandahan sapagkat, habang pinag-aaralan natin ang Salita, napagtanto natin ang Kanyang moral at espirituwal na kasakdalan.

Maraming taon na ang nakalipas, isang araw sa isang tranvia, may ilang dalagang estudyante sa high school na nagtatawanan at nagkukuwentuhan. Isang babaeng may makapal na belo sa mukha ang sumakay, at habang sumasakay siya ay inihipan ng hangin ang belo at makikitang ang kanyang mukha ay may napakatinding peklat; halatang malubha itong nasunog. Mukha itong nakakatakot, at isa sa mga dalaga ang bumulalas, "Ay,

tingnan ninyo ang nakakatakot na iyan!" Ang isa pang dalaga, nang makita kung sino ang pinag-uusapan nila, ay biglang humarap sa kasama nang nag-aapoy sa galit at nagsabi, "Paano mo nagagawang magsalita nang ganyan tungkol sa maganda kong ina?"

"Naku, patawarin mo ako, hindi ko inisip ang sinasabi ko. Hindi ko sinasadyang magsabi ng anumang masakit tungkol sa iyong ina; hindi ko alam na iyon pala ang iyong ina."

"Oo, siya nga," sagot ng isa, "at ang kanyang mukha ang pinakamagandang bahagi niya para sa akin. Iniwan ako ni Nanay sa aking maliit na kuna noong maliit pa akong bata at pumunta siya sa tindahan upang bumili ng isang bagay. Pagbalik niya, nasusunog ang bahay, at nakipaglaban ang aking ina sa apoy at liyab at binalot niya ako nang buong-buo upang hindi ako maabot ng apoy; ngunit paglabas niya ay bumagsak siya, matinding nasunog, ngunit ako ay ligtas. At tuwing tinitingnan ko siya, naiisip ko kung gaano kaganda ang aking ina."

Sinasabi nilang ang kagandahan ay hanggang balat lamang. Ang moral na kagandahan ay umaabot hanggang sa kaibuturan ng kaluluwa, at kapag sinasabi ni David na nais niyang tumahan sa bahay ng Panginoon upang mamasdan ang kagandahan ng Panginoon, ang ibig niyang sabihin ay, nais kong maging lubos na abala sa kabanalan at pag-ibig at biyaya at habag ng Panginoon.

"Sa panahon ng kabagabagan ay itatago Niya ako sa Kanyang kubol: sa lihim ng Kanyang tabernakulo ay itatago Niya ako; itatayo Niya ako sa ibabaw ng isang bato." Pansinin ang iba't ibang larawang ginamit niya. Nasa paligid ang kaaway, ngunit si David ay nakatago sa kubol ng Diyos, sa pinakaloob na bahagi

ng tabernakulo. Ang lihim na dako ay ang kabanal-banalan. At pagkatapos, "Itatayo Niya ako sa ibabaw ng isang bato"; at alam natin na ang batong iyon ay si Cristo. "At ngayo'y itataas ang aking ulo sa itaas ng aking mga kaaway sa palibot ko: kaya't maghahandog ako sa Kanyang tabernakulo ng mga hain ng kagalakan; aawit ako, oo, aawit ako ng mga papuri sa Panginoon. Dinggin Mo, O Panginoon, kapag ako'y sumisigaw ng aking tinig: maawa Ka rin sa akin, at sagutin Mo ako." At ngayon pansinin ang pinagdaraanang puso: "Nang Iyong sabihin, Hanapin ninyo ang Aking mukha; sinabi ng aking puso sa Iyo, Ang Iyong mukha, Panginoon, ay aking hahanapin." Ano ang sinabi mo nang sabihin Niya, "Hanapin ninyo ang Aking mukha"? Sumagot ka ba ng, "Sa ibang pagkakataon na lang, Panginoon; marami pa akong gagawin ngayon; may negosyo ako, may gawaing-bahay ako at hindi ko maaasikaso ang Salita ngayon; sa ibang pagkakataon na lang"? Ngunit sinasabi ni David, "Nang Iyong sabihin, Hanapin ninyo ang Aking mukha; sinabi ng aking puso sa Iyo, Ang Iyong mukha, Panginoon, ay aking hahanapin." Para bang sinasabi niya, Panginoon, labis akong nagpapasalamat na nais Mong lumapit ako sa Iyong presensya. Natutuwa akong lumapit; "Ang Iyong mukha, Panginoon, ay aking hahanapin."

"Huwag Mong ikubli nang malayo sa akin ang Iyong mukha; huwag Mong itaboy sa galit ang Iyong lingkod: Ikaw ay naging aking saklolo; huwag Mo akong iwan, ni pabayaang man, O Diyos ng aking kaligtasan. Kapag pinabayaang ako ng aking ama at ng aking ina, kung magkagayo'y kakalingain ako ng Panginoon." Kapag pinabayaang ako ng pinakamamahal kong mga tao sa lupa, kung magkagayo'y aalagaan ako ng Panginoon. Kaya nagpatuloy siya sa pananalangin: "Ituro Mo sa akin ang Iyong daan, O Panginoon, at patnubayan Mo ako sa

isang patag na landas, dahil sa aking mga kaaway. Huwag Mo akong ibigay sa kalooban ng aking mga kaaway: sapagkat bumangon laban sa akin ang mga bulaang saksi, at ang mga naglalabas ng kalupitan." Hindi ba ninyo nakikita kung paanong maaaring ilapat ang Awit na ito sa Panginoong Jesus Mismo noong narito Siya sa lupa? Maaari Niyang bigkasin ang mga salitang ito, masasabi Niya sa Ama, "Nang Iyong sabihin, Hanapin ninyo ang Aking mukha; sinabi ng Aking puso sa Iyo, Ang Iyong mukha, Panginoon, ay Aking hahanapin." At nang nasa harap Siya ni Caiaphas, masasabi Niya, "Bumangon laban sa Akin ang mga bulaang saksi, at ang mga naglalabas ng kalupitan." At iniwan Niya "sa atin ang isang halimbawa, upang kayo [tayo] ay sumunod sa Kanyang mga yapak."

Nagtatapos ang Awit sa mga salitang ito: "Nanlupaypay sana ako, kung hindi ako naniwalang makikita ko ang kabutihan ng Panginoon sa lupain ng mga buháy. Maghintay ka sa Panginoon: magpakatapatang ka, at palalakasin Niya ang iyong puso: maghintay ka, sinasabi ko, sa Panginoon." Hindi palaging agad na ginagawa ng Diyos para sa atin ang hinihiling natin. Hindi lamang tayo dapat maghintay sa Panginoon kundi maghintay rin para sa Panginoon. Hintayin ang Kanyang sariling panahon. Ngunit ngayon pansinin ang ikalabintatlong talatang iyon: "Nanlupaypay sana ako, kung hindi ako naniwalang makikita ko ang kabutihan ng Panginoon sa lupain ng mga buháy." Ang mga salitang "Nanlupaypay sana ako" ay naka-italiko. Walang anuman sa orihinal na katumbas nila. Ngunit, sasabihin mo, hindi magiging buo ang pangungusap kung wala sila; hindi mo masasabing, "Kung hindi ako naniwalang makikita ko ang kabutihan ng Panginoon sa lupain ng mga buháy." Tama, hindi ito magiging isang pangungusap na nagpapahayag, ngunit maaari itong maging isang pangungusap

na padamdam na ganito: "Oh, kung hindi ako naniwalang makikita ko ang kabutihan ng Panginoon sa lupain ng mga buháy!" Anong trahedya sana kung hindi ako naniwala, anong napakalaking pagkakamali sana ang nagawa ko kung hindi ako naniwala sa mahihirap na araw na ito! Marami nang Cristianong negosyante ang nagsabi sa akin, "Naku, kapatid, kung hindi dahil sa aking pagtitiwala sa Panginoon, nang bumagsak ang aking negosyo at nang matangay ang ipon ng maraming taon, naging katulad sana ako ng ibang mga taong umakyat sa isa sa matataas na gusaling ito at tumalon." Iyan ang sinasabi ni David: Oh, anong trahedya sana kung hindi ko nakilala ang Panginoon! Ngunit payapa ang aking kaluluwa at nakapaghintay ako sa Kanya.

Mga Panalangin at mga Papuri (Mga Awit 28 hanggang 31)

Sa ika-28 na Awit ay makikita natin ang bayang nalabi ng Diyos na nagdiriwang ng pagliligtas na naranasan na nila. Nasa kagipitan sila, nasa pagsubok, at namagitan ang Diyos, at ngayon ay pinupuri nila Siya dahil dito at dumadaing sa Kanya na sana ay walang bumangon na magkukubli ng Kanyang mukha, na magpapamanhid sa kanila sa Kanyang tinig, na sana ay hindi pumasok ang kasalanan upang sirain ang kanilang pakikisama at pakikipag-isa sa Kanya.

Pansinin ang pambungad na talata: "Sa Iyo ako dadaing, O Panginoon na aking bato; huwag Kang tumahimik sa akin: baka, kung tumahimik Ka sa akin, ako'y maging katulad ng mga bumababa sa hukay." Ano ang ibig sabihin ng mang-aawit kapag sinabi niyang, "Huwag Kang tumahimik sa akin"? Para bang sinasabi niya, "O Diyos, huwag Mong hayaang mapunta ako sa kalagayan ng kaluluwa kung saan hindi ko na marinig ang Iyong tinig." Laging nagsasalita ang Diyos, ngunit kung minsan ay nabibingi tayo sa Kanyang tinig, kaya tila tahimik Siya sa atin. Isang mabigat na bagay kapag ang isang anak ng Diyos ay nakapagpapatuloy sa sanlibutang ito araw-araw nang hindi man lamang naririnig ang Kanyang tinig. Narinig mo na ba ito ngayong araw? Nagsalita na ba Siya sa iyo ngayong araw?

May isang malaking kilusang lumalaganap sa ilang bahagi ng Great Britain, South America, India, Australia, New Zealand, at ng United States at Canada, na kung minsan ay tinatawag na Oxford Group Movement. Medyo kakatwa na tinawag ito sa ganoong pangalan sapagkat nagsimula ito sa America. Isang

pastor ang naglunsad nito ilang taon na ang nakalipas sa silangang baybayin. Binibigyang-diin ng kilusang ito lalo na ang kahalagahan ng patnubay ng Diyos. Sa kasamaang-palad, wala itong anumang diin sa kahalagahan ng ikalawang kapanganakan. Tila wala itong sinasabi tungkol sa pagtubos sa pamamagitan ng dugo ng Panginoong Jesu-Cristo, ngunit marami itong sinasabi tungkol sa pagbabago ng buhay, sa pagtatapat, at sa pakikinig sa tinig ng Diyos. Napakaganda pakinggan ng mga katagang ito, at sinasang-ayunan ang mga ito ng puso ng maraming minamahal na anak ng Diyos. Sinasabi sa atin na kung nais nating malaman kung may buhay na Diyos o wala, dapat tayong maupo nang tahimik sa umaga at subukang gawing ganap na blangko ang ating isip, at pagkatapos ay makinig at hayaang magsalita ang Diyos. Anuman ang sabihin Niya sa iyo, habang naririnig mo ang tinig sa loob, gawin mo iyon.

Lubhang mapanganib para sa sinuman na kumilos ayon sa ganyang prinsipyo. Sasabihin mo, kung gayon, ano ang ibig mong sabihin kapag nagsasalita ka tungkol sa pagdinig sa tinig ng Diyos? Nagsasalita ang Diyos sa atin sa pamamagitan ng Kanyang Salita. Kung nais mong marinig ang tinig ng Diyos, maupo ka sa harap ng iyong Biblia at sabihin, "Pinagpalang Panginoon, habang binabasa ko ang Iyong Salita, hayaan Mong marinig ko na nagsasalita Ka sa akin." At kung may alam kang anuman sa iyong buhay na humahadlang sa pakikisama sa Diyos, habang ipinapaalala sa iyo ng Espiritu ng Diyos ang anumang kasalanang hindi pa naipahahayag, ang anumang kasamaang hindi pa nahahatulan, ipahayag mo ito, harapin mo ito sa presensya ng Diyos, at alalahanin mong nasusulat, "Kung ako'y nagtatangi ng kasamaan sa aking puso, hindi ako papakinggan ng Panginoon" (Awit 66:18). Ngayon, kapag naalis

na ang lahat sa abot ng iyong nalalaman, bumaling ka sa Kanyang Salita at basahin ito nang umaasa sa Kanyang Espiritu Santo, at kung hindi Siya magsalita, may mali pa rin sa iyo.

Sinasabi ni David, "Huwag Kang tumahimik sa akin: baka, kung tumahimik Ka sa akin, ako'y maging katulad ng mga bumababa sa hukay." Hindi siya kailanman bababa sa hukay, sapagkat iniligtas na siya mula roon; ngunit para bang sinasabi niya, Ang kinatatakutan ko ay kung hindi ako buhay na nakaugnay sa Iyo, kung hindi ko naririnig ang Iyong tinig araw-araw, alam kong magiging katulad lang ako ng sanlibutan sa paligid. Ang Cristianong wala sa pakikisama sa Diyos ay hindi tumitigil sa pagiging Cristiano, ngunit hindi siya lumalakad gaya ng nararapat na paglakad ng isang Cristiano, kaya nagiging "katulad ng mga bumababa sa hukay."

"Dinggin Mo ang tinig ng aking mga pagsamo, kapag ako'y dumadaing sa Iyo, kapag itinataas ko ang aking mga kamay sa dako ng Iyong banal na sanggunian." At dito ay may pahiwatig tayo ng pagkakaiba ng pagsamba sa Lumang Tipan at pagsamba sa Bagong Tipan. Walang alam ang banal sa Lumang Tipan sa dapat nating malaman at maunawaan ngayon sa pamamagitan ng biyaya. Sa buong panahon ng Lumang Tipan, nakatago ang Diyos sa likod ng isang makapal na tabing. Tumatahan Siya sa makapal na kadiliman, at ang punong saserdote lamang ang makahahawi niyon at makapapasok minsan sa isang taon, dala ang dugo ng pagtubos-sala. Ngunit ngayon ay ibang-iba na. Sinabi ng banal sa Lumang Tipan, "Itinataas ko ang aking mga kamay sa dako ng Iyong banal na sanggunian." Ngunit paano naman ang banal sa Bagong Tipan? Tingnan ang Hebreo 10:19-22 at makikita kung gaano kaiba ang ating kalagayan: "Kaya nga, mga kapatid, yamang may

kalakasan tayo ng loob na pumasok sa dakong banal sa pamamagitan ng dugo ni Jesus, sa daang bago at buháy na binuksan Niya para sa atin, sa pamamagitan ng tabing, sa makatuwid ay ang Kanyang laman; at yamang may isang dakilang saserdote tayo sa bahay ng Diyos; lumapit tayo na may tapat na puso sa lubos na katiyakan ng pananampalataya, na ang ating mga puso ay nawisikan na mula sa masamang budhi, at ang ating katawan ay nahugasan ng malinis na tubig," o ng "tubig ng paglilinis," na walang alinlangang tumutukoy sa ikalabinsiyam na kabanata ng aklat ng Bilang. Tingnan ang pagkakaiba. Ang banal sa Lumang Tipan ay tunay na anak ng Diyos, tunay na pinatawad, ngunit wala siyang alam sa tuwirang paglapit sa dakong kabanal-banalan sapagkat hindi pa napupunit ang tabing. Hindi pa naibubuhos ang mahalagang dugo ni Cristo, kaya ang mga Awit na ito ay hindi umaabot sa buong taas ng pagsamba sa Bagong Tipan. Iyan ang isang dahilan kung bakit kailangan nating mag-ingat kapag sinusubukan nating gamitin ang mga ito bilang daluyan ng papuri, patotoo, at pagsamba ng Cristiano. Ang tono ng pagsamba ay hindi umaabot sa taas ng Bagong Tipan hangga't hindi tayo pumapasok sa dakong kabanal-banalan sa bisa ng mahalagang dugo ni Jesus. Sinasabi ng banal sa Lumang Tipan, "Itinataas ko ang aking mga kamay sa dako ng Iyong banal na sanggunian." Ipagpalagay nating subukan kong awitin iyan ngayon. Hindi ko gagawin ang ganoon. Ang sanggunian ay ang kabanal-banalan. Ako ay kabilang sa kabanal-banalan. Pumapasok ako, sa buong walang hanggang halaga ng mahalagang dugong pantubos ni Cristo. Sa kabilang banda, napakarami sa mga Awit ay magagandang pagpapahayag ng papuri at pagsamba, ngunit lahat sila ay umaabot lamang sa isang tiyak na taas. Makikita ninyo ang buong taas ng

pagsambang Cristiano sa Apocalipsis kung saan mababasa natin, "Sa Kanya na umiibig sa atin, at naghugas sa atin mula sa ating mga kasalanan sa pamamagitan ng Kanyang sariling dugo, at ginawa tayong mga hari at mga saserdote sa Diyos at sa Kanyang Ama; sa Kanya ang kaluwalhatian at ang paghahari magpakailanman" (Apocalipsis 1:5, 6). Sana ay marunong akong sumulat ng musika. Gusto kong sumulat ng isang himno sa mga salitang iyan, sapagkat iyan ang aawitin natin sa Langit.

Kinikilala ng mang-aawit na nasa gitna siya ng mga kaaway, at dapat itong makita ng bawat mananampalataya, kaya nanalangin si David na hindi sana niya matutunan ang kanilang mga lakad: "Huwag Mo akong hilahing kasama ng masasama, at ng mga manggagawa ng kasamaan, na nagsasalita ng kapayapaan sa kanilang kapwa, ngunit kasamaan ang nasa kanilang puso." Hindi pa kayo nakakita ng taong ganyan, hindi ba? Hindi pa kayo nakakita ng ganyang tao sa inyong salamin, hindi ba? Maaari tayong maging napakalambot, napakatamis at napakabait, ngunit sa lahat ng oras ay may kasamaan sa puso. Sinasabi ni David, "Ayaw kong maging ganyan." At pagkatapos ay humingi siya ng hatol laban sa kanila. Hindi tayo hihingi ng hatol sapagkat namumuhay tayo sa panahon ng biyaya; ngunit ito ay nasa panahon ng kautusan.

Sa huling bahagi ng Awit, ang puso ni David ay bumubuhos sa pasasalamat at papuri dahil sa pagliligtas. "Purihin ang Panginoon, sapagkat dininig Niya ang tinig ng aking mga pagsamo. Ang Panginoon ay aking lakas at aking kalasag; ang aking puso ay nagtiwala sa Kanya, at ako'y natulungan." Masasabi mo ba iyan? "Ang Panginoon ay aking lakas at aking kalasag"? Ang aking lakas upang magawa ko ang mga bagay na karaniwan ay hindi ko magagawa; ang aking kalasag upang

ipagtanggol ako sa aking mga kaaway. Ang aking pakikipagbaka ngayon ay hindi laban sa laman at dugo kundi laban sa masasamang espiritu sa mga dakong makalangit, at kailangan ko ang ganitong kalasag. "Kaya't ang aking puso ay lubhang nagagalak; at sa aking awit ay pupurihin ko Siya. Ang Panginoon ay kanilang lakas, at Siya ang lakas na nagliligtas sa Kanyang pinahiran." Iyon ay, ang Kanyang Mesiyas. "Iligtas Mo ang Iyong bayan, at pagpalain Mo ang Iyong mana: pakainin Mo rin sila, at itaas Mo sila magpakailanman."

Sa ika-29 na Awit ay ipinagdiriwang ang kamahalan ng Diyos. Tinitingnan dito ang Diyos bilang Soberanong Tagapamahala ng sansinukob. Hawak Niya hindi lamang ang puso ng mga tao kundi pati ang kalikasan. Lahat ng bagay ay nasa ilalim Niya. Hindi ko alam kung may mas magandang tula pa sa Biblia kaysa sa ika-29 na Awit na ito. Hindi tayo laging tama sa paghatol sa panitikan, ngunit para sa akin ang Awit na ito ay isa sa pinakamagagandang tulang nakita ko kailanman. Napansin na kaya ninyo kung ano talaga ito? Nagsisimula ito sa pag-uukol ng papuri sa Diyos at pagkatapos ay nagpapatuloy sa paglalarawan ng isang malakas na bagyong dumarating mula sa Dagat Mediteraneo at pataas patungo sa mga bundok ng Lebanon. Si David, nakatayo sa balkonahe ng kanyang palasyo, nakatanaw at pinanonood ang bagyong iyon habang nagngangalit ito, ay napagtanto na "si Jehova ay nakatayo sa ibabaw ng mga baha." "Ibigay ninyo sa Panginoon, O kayong makapangyarihan, ibigay ninyo sa Panginoon ang kaluwalhatian at kalakasan. Ibigay ninyo sa Panginoon ang kaluwalhatian ng nararapat sa Kanyang pangalan; sambahin ninyo ang Panginoon sa kagandahan ng kabanalan." Ngayon ay may makikita kayong bagay na maaaring lubos na pasukin ng mga banal sa Bagong Tipan, sapagkat hindi na tayo

makalalampas pa rito: "Sambahin ninyo ang Panginoon sa kagandahan ng kabanalan."

Habang binubulay-bulay niya ang kaluwalhatian ng Diyos, bigla niyang narinig ang dagundong ng kulog at nakita ang kislap ng kidlat, at bumulalas siya, "Ang tinig ng Panginoon ay nasa ibabaw ng mga tubig." Nakatanaw siya sa Mediteraneo. "Ang tinig ng Panginoon ay nasa ibabaw ng mga tubig: kumukulog ang Diyos ng kaluwalhatian." At ngayon ay nagsisimulang bumuhos ang ulan. "Ang Panginoon ay nasa ibabaw ng maraming tubig." At patuloy pa ring nagngangalit ang kulog. "Ang tinig ng Panginoon ay makapangyarihan; ang tinig ng Panginoon ay puno ng kamahalan." At ngayon ay umuusad ang bagyo sa kapatagan at paakyat sa mga bundok ng Lebanon, at bumabagsak nang malakas ang malalaking punongkahoy habang tinatamaan sila ng kidlat. "Ang tinig ng Panginoon ay bumabali ng mga sedro; oo, binabali ng Panginoon ang mga sedro ng Lebanon. Pinalulukso rin Niya ang mga iyon na parang guya; ang Lebanon at ang Sirion na parang batang unicorn"—sa totoo, isang mailap na toro. Habang tila pinupunit ng hangin ang malalaking punongkahoy na iyon at umuugoy sila pabalik-balik, nakikita sila ni David na parang isang kawan ng mga hayop na itinataboy ng hangin. At pagkatapos, habang pinapansin niya ang kumikislap na kidlat, sumigaw siya, "Ang tinig ng Panginoon ay naghahati ng mga liyab ng apoy." Ngayon ay lumipat na ang bagyo patimog at patungo sa ilang ng Judea, at nanonood pa rin siya habang sumisigaw, "Ang tinig ng Panginoon ay yumayanig sa ilang; niyayanig ng Panginoon ang ilang ng Kadesh. Ang tinig ng Panginoon ay nagpapanganak sa mga usa, at hinuhubaran ang mga gubat: at sa Kanyang templo ay nagsasalita ang bawat isa ng Kanyang kaluwalhatian." Iniisip niya ang buong sansinukob bilang isang dakilang templo ng

Diyos. "At sa Kanyang templo"—sa Kanyang santuwaryo—"ay nagsasalita ang bawat isa ng Kanyang kaluwalhatian." Maaari itong isalin na, "Sa Kanyang santuwaryo ay ipinahahayag ng lahat ng bagay ang Kanyang kaluwalhatian." Totoo iyan sa tabernakulo, at totoo iyan sa templo, ang mas maliliit na santuwaryong ito, sapagkat ang lahat ng naroon ay iniayos ng Diyos, at ang bawat tabla at bawat bato at bawat kurtina at bawat kasangkapan ay nagsasalita ng Kanyang kaluwalhatian. Habang pinag-aaralan ninyo ang tabernakulo o ang templo, makikita ninyo na ipinahahayag nito si Cristo sa kabuuan, sapagkat ang kaluwalhatian ng Diyos ay buong nabubuod kay Cristo.

"Ang Panginoon ay nakaupo sa ibabaw ng baha: oo, ang Panginoon ay nakaupong Hari magpakailanman." Ngayon ay humuhupa na ang bagyo at tahimik na muli ang buong kalikasan, at sinasabi ni David, "Bibigyan ng Panginoon ng lakas ang Kanyang bayan; pagpapalain ng Panginoon ang Kanyang bayan ng kapayapaan." Kay laking kaibahan! Nagsisimula ang Awit sa dumadagundong na kulog, sa umuugong na hangin, at sa kislap ng kidlat, ngunit ngayon ay tahimik na ang lahat. Ito ay isang kahanga-hangang larawan ng kaluluwang dumaan sa mga pinagdaraan nito, sa bigat nito, sa kabagabagan nito, ngunit natutunan na ang Diyos ay nasa itaas ng lahat, na Siya ay makapangyarihang magligtas. Kaya nagpapahinga ang puso sa Kanya at may kapayapaan.

Ang sumunod na limang Awit ng natatanging bahaging ito, 30 hanggang 34, ay mga Awit ng kaligtasan. Lahat sila ay naglalahad sa atin, sa kani-kanilang paraan, ng kaligtasang nararanasan, ang personal na kaalamang dumarating sa mga nagtitiwala sa Panginoon para sa Kanyang biyayang nagliligtas.

Sa Awit 30, pinupuri ni David ang Diyos dahil sa kaligtasang ito. Pansinin ang nakasulat sa itaas: "Isang Awit at Kanta sa pagtatalaga ng bahay ni David." Makahulugan ito, kung tama, at malamang na tama nga, sapagkat ang mga pamagat na iyon ay talagang bahagi ng tekstong Hebreo. Ipinahihiwatig nito na nang magtayo si David ng bahay para sa kanyang sarili na matitirhan, nagkaroon siya ng pagtatalaga ng bahay, at sa pagkakataong iyon ay isinulat niya ang Awit na ito, at inawit ito. Habang binabalikan niya ang mga nakaraang taon, naalala niya kung gaano kahanga-hanga ang pag-aasikaso ng Diyos sa kanya; naisip niya kung ano siya noon, isang di-kilalang batang pastol, at pagkatapos ang malalaking tagumpay na ibinigay sa kanya ng Diyos sa gitna ng pag-uusig, ang kahanga-hangang paraan ng pagbabantay ng Panginoon sa kanya at pag-iingat sa kanyang buhay, at pagkatapos ay ginawa siyang Hari sa Israel at binigyan siya ng tahananang ito ng kapahingahan. Sa lahat ng ito ay nakikita ni David ang patunay sa patunay ng kahanga-hangang biyaya at habag ng Diyos, kaya itinataas niya ang kanyang tinig sa pagsamba.

"Dadakilain kita, O Panginoon; sapagkat itinaas Mo ako, at hindi Mo pinagalak ang aking mga kaaway dahil sa akin." Gusto nating awitin iyan ngayon—"He lifted me." Si David ay minsang nasa malagkit na putik, ngunit itinaas siya ng Diyos sa biyaya. "O Panginoon kong Diyos, dumaing ako sa Iyo, at pinagaling Mo ako. O Panginoon, iniahon Mo ang aking kaluluwa mula sa libingan: iningatan Mo akong buháy, upang hindi ako bumaba sa hukay." Punung-puno ang kanyang puso kaya tinawag niya ang kanyang mga kapatid na makisama sa kanya sa pasasalamat: "Umawit kayo sa Panginoon, O kayong Kanyang mga banal, at magpasalamat kayo sa pag-alaala sa Kanyang kabanalan."

Pagkatapos ay naisip niya ang mga araw na iyon nang siya ay lubhang nababagabag, nang tugisin siya na parang pugo sa bundok, nang hinahanap ng kanyang mga kaaway ang kanyang buhay araw at gabi, nang itaboy siya mula sa tirahan ng mga tao at kinailangan niyang tumira sa mga lungga at yungib, nang maraming gabi siyang humikbi at umiyak habang iniisip ang pagkapoot ni Haring Saul at napagtatanto na ang mga minamahal niya ay tumalikod laban sa kanya. Ngayon ay lumipas na ang lahat ng iyon, at gumawa ang Diyos ng napakagagandang bagay, at sinasabi niya, "Ang Kanyang galit ay sandali lamang; sa Kanyang pabor ay may buhay: ang pag-iyak ay maaaring tumagal nang magdamag, ngunit ang kagalakan ay dumarating sa umaga." Hindi ba nito ipinaaalala sa inyo ang talatang iyon sa ikaapat na kabanata ng Ikalawang Sulat sa mga taga-Corinto kung saan mababasa natin, "Sapagkat ang lahat ng bagay ay para sa inyo, upang ang masaganang biyaya, sa pamamagitan ng pasasalamat ng marami, ay sumagana sa ikaluluwalhati ng Diyos. Kaya't hindi kami nanlulupaypay; kundi bagaman ang aming panlabas na pagkatao ay nabubulok, ang panloob na pagkatao naman ay binabago araw-araw. Sapagkat ang aming magaang kapighatian, na sandali lamang, ay gumagawa para sa amin ng lalong higit at walang hanggang bigat ng kaluwalhatian" (mga talata 15-17). Ano ang sinabi ni David? "Ang Kanyang galit ay sandali lamang; sa Kanyang pabor ay may buhay: ang pag-iyak ay maaaring tumagal nang magdamag, ngunit ang kagalakan ay dumarating sa umaga." Baka sinasabi mo, "Parang napakahabang sandali naman ito para sa akin. Dumanas ako ng paghihirap at kalungkutan at kabiguan at kagipitan, at ipinanalangin ko na ito ngunit tila wala akong natatanggap na sagot, at nagpatuloy ito nang nagpatuloy. Sandali raw? Buong buhay ko nang dinaranas ito."

Oo nga, ngunit kung kilala mo ang Panginoong Jesu-Cristo, kapag natapos na ang buhay na ito, ano na? Kung magkagayo'y walang hanggan na kasama Niya! Para lamang itong isang sandali. Ikinuwento sa akin ng aking ina na noong naghihingalo ang mahal kong ama, labis siyang naghihirap, at isang kaibigan niya ang yumuko sa kanya at nagsabi, "John, labis kang naghihirap, hindi ba?"

"Oh," sabi niya, "naghihirap ako nang higit pa sa inakala kong kayang tiisin ng sinuman nang hindi namamatay, ngunit isang sulyap lamang sa Kanyang pinagpalang mukha ay sapat nang kabayaran sa lahat ng ito."

Kaya anuman ang tinatawag tayong tiisin dito, anuman ang tinatawag tayong pagdusahan dito, ito ay sandali lamang kung ihahambing. "Ang pag-iyak ay maaaring tumagal nang magdamag, ngunit ang kagalakan ay dumarating sa umaga." Sapagkat ang umaga ay kapag bumalik na si Jesus. Sinasabi Niya, "Ako ang maningning na tala sa umaga," at ang Kanyang pagdating ang hudyat ng umaga, at wala nang paghihirap, wala nang sakit, wala nang kalungkutan. Pagbalik natin sa ating Awit, makikita natin na ipinaaalala ni David sa sarili niyang kaluluwa ang kanyang pagtitiwala noong mga unang araw. Sinasabi niya, "Sa aking kasaganaan ay sinabi ko, Hindi ako kailanman makikilos." Nasabi mo na ba iyan bago nagsimula ang depresyon? Nag-iipon ka ng magandang halaga; may mga stocks at bonds ka at isang negosyong kumikita, at sinabi mo, "Naku, maayos na ang lahat sa akin; wala nang panganib na hindi ako mapaghandaan nang mabuti sa aking pagtanda." Pagkatapos ay biglang natangay ang lahat. Ngunit hindi natangay ang Diyos. Nananatili ang Diyos na gayon pa rin, at si Jesu-Cristo ay "siya ring kahapon at ngayon at

magpakailanman" (Hebreo 13:8). Si David, gaya ni Job, ay nagsabi sa kanyang kasaganaan, "Hindi ako kailanman makikilos," at pagkatapos ay dumating ang kabagabagan nang hindi inaasahan at mula sa pinakanakagugulat na pinagmulan. Ang pinakahuling tao sa mundo na inaasahan niyang pagmumulan ng kabagabagan ay si Haring Saul, ngunit naging kaaway niya ito, na itinulak ng nakatatakot na damdaming iyon, ang inggit, isa sa pinakakasuklam-suklam na damdamin ng likas na pagkatao. Ngunit umasikaso ang Panginoon, at masasabi na ngayon ni David, "Panginoon, sa pamamagitan ng Iyong pabor ay pinatatag Mo ang aking bundok: ikinubli Mo ang Iyong mukha, at ako'y nabagabag." May mga pagkakataong sinikap niyang manalangin ngunit hindi niya makita at hindi niya madama ang presensya ng Diyos. Naramdaman mo na rin iyan, hindi ba? Kung minsan ay talagang inilalayo ng Diyos pansamantala ang Kanyang mukha. Sinasabi ni Rutherford,

"Ngunit kailangan ng bulaklak ang malamig na dilim ng gabi,

Ang liwanag ng buwan at ang hamog.

Kaya si Cristo, sa isang umiibig sa Kanya,

Ang presensya Niya'y madalas inilalayo."

Alam ng Panginoon na kung minsan ay mabuti para sa atin na magkaroon ng ganitong mga panahon ng kadiliman, ganitong mga panahon ng kahirapan. Kapag tila malayo Siya sa atin, nais Niya tayong turuang magtiwala sa dilim gayundin sa liwanag. "Dumaing ako sa Iyo, O Panginoon; at sa Panginoon ako sumamo."

Ngayon ay makikita natin ang kanyang panalangin, sapagkat pakiramdam niya ay lilipulin siya ng kanyang kaaway. "Anong

pakinabang ang nasa aking dugo, kapag ako'y bumaba sa hukay? Pupurihin Ka ba ng alabok? Ipahahayag ba nito ang Iyong katotohanan?" Iyon ay, ang aking bangkay, "ipahahayag ba nito ang Iyong katotohanan? Dinggin Mo, O Panginoon, at maawa Ka sa akin: Panginoon, Ikaw ay maging aking katulong." Ganito siya nanalangin, ngunit ngayon pakinggan kung paano siya pumupuri: "Ginawa Mong sayaw para sa akin ang aking pagtangis: hinubad Mo ang aking damit-sako, at binigkisan Mo ako ng kagalakan; upang ang aking kaluwalhatian ay umawit ng papuri sa Iyo, at hindi tumahimik. O Panginoon kong Diyos, magpapasalamat ako sa Iyo magpakailanman." Napansin ba ninyo kung ano ang tawag ni David sa kanyang dila? Ang kanyang "kaluwalhatian." Napansin na ba ninyo kung ano ang tawag dito ni Santiago? Tingnan ang Santiago 3:8. May kapansin-pansing pagkakaiba rito. "Ang dila ay hindi mapaaamo ng sinumang tao; ito ay isang masamang hindi mapigil." May dila ka bang ganyan? Iyan ang dilang walang pigil, ngunit kapag ang Diyos Mismo ang may hawak nito, matatawag ito ni David na kanyang "kaluwalhatian." "Upang ang aking kaluwalhatian ay umawit ng papuri sa Iyo." Para bang sinasabi niya, Labis akong natutuwa na may dila ako na magagamit ko upang luwalhatiin Ka. Kung ginagamit natin ang dila para sa layuning iyan sa lahat ng oras, kay laking pagkakaiba sana nito.

Titingnan natin nang maikli ang ikatatlumpu't isang Awit. Doon ay may larawan tayong nauugnay sa karanasan ng ating Panginoong Jesu-Cristo gayundin sa bawat banal. Ito ay isang Awit kung saan ipinakikita ng mananampalataya ang kanyang pagtitiwala at pananalig sa Diyos, nagagalak sa Kanyang awa, pinupuri Siya dahil sa Kanyang kabutihan, ngunit binabalikan

ang mga araw ng kadiliman at nagpapasalamat sa Diyos dahil sa pagliligtas.

"Sa Iyo, O Panginoon, ako nagtitiwala; huwag Mo akong hayaang mapahiya kailanman: iligtas Mo ako sa Iyong katuwiran." Ang salitang isinaling "iligtas" ay eksaktong kapareho ng salita para sa "magligtas" sa kahulugang kaligtasan, kaya ang talatang ito ay maaaring isalin na, "Iligtas Mo ako sa Iyong katuwiran." Iyan lamang ang paraan ng Diyos upang iligtas ang sinuman. Lagi kong tinatawag ito na talata ni Martin Luther. Noong isa pa siyang monghe sa monasteryo ng mga Augustinian, labis siyang nababagabag tungkol sa kanyang kaluluwa, at sinubukan niya sa lahat ng uri ng penitensya na gumawa ng anumang uri ng pagbabayad-sala para sa sarili niyang mga kasalanan, ngunit lalo't lalo lamang siyang naging kaawa-awa at nababagabag. Pagkatapos, isang araw ay binabasa niya ang Latin na aklat ng mga Awit at natagpuan niya ang talatang ito, "Sa Iyo, O Panginoon, ako nagtitiwala; huwag Mo akong hayaang mapahiya kailanman: iligtas Mo ako sa Iyong katuwiran," at huminto si Luther, tinitigan ito, at sinabi, "Kay kakaibang talata. Nauunawaan ko kung paanong maaari akong hatulan ng Diyos sa kapahamakan sa Kanyang katuwiran; kung paanong maaari Niya akong itapon mula sa Kanyang presensya sa Kanyang katuwiran, sapagkat iyan ang nararapat sa aking kasalanan; ngunit kung ililigtas Niya ako, tiyak na kailangang iligtas Niya ako sa Kanyang awa, hindi sa Kanyang katuwiran." Ngunit naroon ang salita, "Iligtas Mo ako sa Iyong katuwiran," at sinimulang pag-isipan ito nang paulit-ulit ni Luther. Naakay siyang buksan ang Sulat sa mga taga-Roma at mabasa, "Hindi ko ikinahihiya ang Ebanghelyo ni Cristo: sapagkat ito ang kapangyarihan ng Diyos sa ikaliligtas ng bawat sumasampalataya, una sa Judio, at gayundin sa

Griego. Sapagkat dito ay inihahayag ang katuwiran ng Diyos mula sa pananampalataya tungo sa pananampalataya: gaya ng nasusulat, Ang matuwid ay mabubuhay sa pananampalataya" (Roma 1:16, 17). Hindi lamang ang awa ng Diyos, hindi lamang ang biyaya ng Diyos, kundi ang *katuwiran* ng Diyos. Ipinakikita ng Ebanghelyo kung paanong ang Diyos ay maaaring maging matuwid at gayunman ay ariing-ganap ang mga makasalanang walang-diyos; at dito, si David, daan-daang taon bago ang krus, ay tumanaw sa pananampalataya sa pagdating ng Tagapagligtas at nagsabi, "Sa Iyo, O Panginoon, ako nagtitiwala; huwag Mo akong hayaang mapahiya kailanman: iligtas Mo ako sa Iyong katuwiran. Ikiling Mo sa akin ang Iyong pakinig; iligtas Mo ako agad: Ikaw ay maging aking matibay na bato, isang bahay na tanggulan upang iligtas ako." At pagkatapos ay inakay siya ng pananampalataya na magsabi, "Ikaw ang aking bato at aking kuta; kaya alang-alang sa Iyong pangalan ay akayin Mo ako, at patnubayan Mo ako," at tumawag siya sa Diyos na hanguin siya mula sa lambat. Sa talata 5 ay makikita natin ang mga salitang ginamit ng Panginoong Jesu-Cristo nang Siya ay nakabayubay sa krus: "Sa Iyong kamay ay ipinagkakatiwala Ko ang Aking espiritu." Ginamit ng Panginoon ang mismong mga salitang ito, na nagpapakita sa atin na inilapat Niya ang kahit bahagi man lamang ng Awit sa Kanyang sarili, sa sarili Niyang karanasan habang nakabayubay Siya roon sa krus na iyon, pasan ang hatol na nararapat sa kasalanan.

Pagkatapos ay tingnan ang talata 11, at muli ay maririnig natin ang Tagapagligtas na nagsasalita: "Ako'y naging kadustaan sa lahat ng Aking mga kaaway, lalo na sa Aking mga kapitbahay, at kinatatakutan ng Aking mga kakilala: ang mga nakakita sa Akin sa labas ay tumakas mula sa Akin. Ako'y nalimutan gaya ng

isang patay na wala na sa alaala: Ako'y gaya ng isang basag na sisidlan." Iyan si Jesus sa sanlibutan, gaya lamang ng isang patay na wala na sa alaala. Kung nabuhay man Siya, aba, patay na Siya, sumunod na sa daan ng lahat ng laman. Isang araw ay may pumasok sa aking tindahan ng aklat sa Oakland na isang ginoong hindi ko nakilala noong una. Humingi siya ng isang Biblia, at nang sabihin niya sa akin ang partikular na uri ng Biblia na gusto niya, medyo naghinala ako na siya ay tinatawag nating Christian Scientist. Karaniwan nilang ginagamit ang Biblia na walang ganitong nakatiklop na gilid. Sinabi ko, "Gusto mo siguro ang pagkakabigkis na katugma ng 'Science and Health' ni Mrs. Eddy."

"Oo," sabi niya; "ako ang unang tagabasa ng isang Christian Science Church dito sa lungsod."

Sinabi ko, "Mahal mo ba ang Aklat na iyan?"

"Oh, oo; binabasa namin ito sa lahat ng aming pagtitipon. Nagbabasa ako ng isang bahagi mula sa Aklat na ito, at ang isa pang tagabasa ay nagbabasa ng isang bahagi mula sa 'Science and Health' ni Mrs. Eddy. Lubos na nagkakatugma ang dalawa."

Sinabi ko, "Ano para sa iyo ang mahalagang dugo ni Jesus?"

Hindi pa ako nakakita ng taong nagalit nang ganoon dahil sa isang simpleng tanong. Sumiklab siya; nangatal ang kanyang mukha nang isa o dalawang sandali, at pagkatapos ay bumagsak ang kanyang kamao sa aking mesa, at sinabi niya, "Ang dugo ni Jesus! Wala itong higit na halaga sa akin kaysa sa dugo ng sinumang ibang patay na Judio."

Iyan mismo ang sinasabi ng Salita ng Diyos: "Nalimutan gaya ng isang patay na wala na sa alaala." Oh, ang kalapastanganan niyon! Sinabi ko, "Buweno, iyan ang sinasabi mo tungkol sa

dugo. Alam mo ba kung ano ang sinasabi ng Diyos tungkol dito? Ang *mahalagang* dugo ni Cristo."

Ano ang sinasabi mo? Mahalaga ba ito sa iyo, o si Cristo ba para sa iyo ay "nalimutan gaya ng isang patay na wala na sa alaala"?

Pansinin ang isa o dalawang talata sa huling bahagi ng Awit na ito. Madalas na ninyong ginamit ang mga salita ng talata 15, "Ang aking mga panahon ay nasa Iyong kamay." Talaga bang ibig mong sabihin iyan? Hindi ba't napakahalagang malaman na "ang aking mga panahon ay nasa Iyong kamay"?

*"Ang aking mga panahon ay nasa Iyong kamay;
Ama, doon ko sila nais ilagay;
Ang kamay ng isang ama'y hindi kailanman
Magpapaluha sa anak nang walang dahilan."*

Kaya maaaring ipagkatiwala ng isang tao ang lahat sa Kanya, batid na ilalabas Niya ang lahat sa ikaluluwalhati Niya.

Pagkatapos ay ang talata 19: "Oh, kay dakila ng Iyong kabutihan, na inilaan Mo para sa mga natatakot sa Iyo; na Iyong ginawa para sa mga nagtitiwala sa Iyo sa harap ng mga anak ng tao!" Maaaring hindi mo ito nakikita ngayon, ngunit lilitaw rin ang lahat ng ito sa bandang huli. "Itatago Mo sila sa lihim ng Iyong presensya mula sa kapalaluan ng tao: iingat Mo silang lihim sa isang kubol mula sa pagtatalo ng mga dila."

Ang Taong Mapalad (Awit 32)

Sa ikaapat na kabanata ng Sulat sa mga taga-Roma, habang itinatatag ni Apostol Pablo ang dakilang aral ng pag-aaring-ganap sa pamamagitan lamang ng pananampalataya, bumanggit siya ng dalawang talata mula sa Lumang Tipan bilang patunay na sa lahat ng panahon, ang bawat taong naligtas ay naligtas sa biyaya sa pamamagitan ng pananampalataya, at walang anumang kinalaman ang sariling kabutihan ng tao. Sa ikatlong kabanata, talata 21, mababasa natin, “Datapuwa’t ngayon ang katuwiran ng Diyos na hiwalay sa kautusan ay nahayag, na pinatotohanan”—o sinasaksihan —“ng kautusan at ng mga propeta.” Ang mga salitang “ang kautusan at ang mga propeta” ay hindi gaanong tumutukoy sa mga tao kundi sa dalawang bahagi ng Lumang Tipan. Ang mga aklat ni Moises ay tinawag ng mga Hebreo na “ang Kautusan.” Ang lahat ng iba pang aklat, mula Josue hanggang sa dulo, ay tinawag nilang “ang mga Propeta.” Kung minsan, hinahati pa nila ang ikalawang grupong ito sa tatlo: “ang mga Unang Propeta” (ibig sabihin, ang mga naunang aklat ng kasaysayan na pawang isinulat ng mga propeta), saka “ang mga Kasulatan” (mga aklat gaya ng Job, mga Awit, Awit ni Solomon, at iba pa), at “ang mga Huling Propeta,” mula Isaias hanggang Malakias. Ang sinasabi sa atin ni Apostol Pablo sa ikatlong kabanata ng Roma ay ito: dahil napatunayan nang walang matuwid ang lahat ng tao, ipinakikilala ngayon ng Diyos ang Kanyang katuwiran na Siya mismo ang naglaan para sa mga makasalanang may sala. Hindi ito nakasalalay sa pagsunod sa kautusan ni Moises, ngunit pinatotohanan ito ng Kautusan, ang unang limang aklat, at ng mga Propeta, ang lahat ng natitirang aklat ng Lumang Tipan. Sa madaling salita, ang

buong Lumang Tipan ay sumasaksi na ilalapit ng Diyos ang Kanyang katuwiran sa mga taong wala ni katiting na sariling katuwiran.

Kung may kasama tayo ritong isang tapat na Judio, isang taong kabisado ang kanyang Biblia at ang kasaysayan ng kanyang bayan, at itanong natin sa kanya, “Sino ang pinakamahalagang tao sa lahat ng aklat ng Kautusan?” sasagot siya agad nang walang pag-aatubili, “Si Abraham, sapagkat si Abraham ang ama ng bayang Hebreo, at siya ang taong pinakipagtipanan ng Diyos ng tipan ng biyaya.” Mabuti, sabi ni Apostol Pablo sa ikaapat na kabanata ng Roma, kunin natin ang pinakamahalagang tao sa mga aklat ng Kautusan at tingnan natin kung paano siya inaring-ganap. Binanggit niya si Abraham at sinabing ipinahahayag ng Kasulatan na “sumampalataya si Abraham sa Diyos, at ito’y ibinilang sa kanya na katuwiran” (talata isa). Iyan ang pag-aaring-ganap sa pananampalataya; iyan ang katuwirang hiwalay sa mga gawa.

At kung itanong naman natin sa Judiong iyon, “Sino ang pinakamahalagang tao na binanggit sa lahat ng iba pang aklat ng Lumang Tipan, ang mga Propeta?” sasagot siya agad nang walang pag-aatubili, “Ang aming dakilang Haring David, sapagkat pinagtibay ng Diyos ang Kanyang tipan kay David nang sabihin Niya, ‘Ibibigay Ko sa inyo ang tunay na mga kaawaan kay David,’ at sa lahi ni David magmumula ang Mesiyas.” Kung gayon, sabi ng apostol sa ikaapat na kabanata ng Roma, tawagin natin ang pinakamahalagang tao sa mga aklat ng mga Propeta at tingnan kung paano siya inaring-ganap, tingnan kung ano ang masasabi niya tungkol sa paraan ng pagkakamit ng makasalanan ng buhay at kapayapaan. Kaya sinipi niya ang ikatlumpu’t dalawang Awit. “Gaya rin naman ng

pagsasaysay ni David tungkol sa kapalaran ng tao na pinagbibilangan ng Diyos ng katuwiran nang hiwalay sa mga gawa, na sinasabi, Mapapalad ang mga pinatawad sa kanilang mga katampalasan, at ang mga tinakpan ang kanilang mga kasalanan” (Roma 4:6, 7). Itinuturo niya tayo sa ikatlumpu’t dalawang Awit bilang pangunahing bahagi ng Kasulatan na naglalahad kung paano inaaring-ganap ng Diyos ang mga makasalanang hindi makadiyos. Kaya kapag binalikan natin ito at pinag-isipan, makikita nating napakaganda ng pagkakatugma nito sa paglalahad ng Bagong Tipan ng Ebanghelyo ng biyaya ng Diyos.

Nang naghihingalo na si Augustine ng Hippo, nagpapinta siya ng Awit na ito sa malalaking titik sa isang malaking karatula, at inilagay niya ito sa paanan ng kanyang higaan. Habang nakahiga siya roon, nasa harapan niya ang magagandang salitang iyon, at pumasok siya sa walang hanggan habang binubulay-bulay ang mensahe ng ikatlumpu’t dalawang Awit. Isa rin ito sa mga paboritong Awit ni Luther, sapagkat marahil ay mas malinaw nitong inilalahad ang Ebanghelyo kaysa sa alinmang bahagi ng Lumang Tipan, maliban sa ikalimampu’t tatlong kabanata ng aklat ni propeta Isaias.

Sa unang dalawang talata ng Awit, makikita na natin ang kaganapan. Iyan ang kakaiba sa pagkakaayos ng marami sa mga Awit na ito. Madalas, nasa pinakasimula na ang rurok, at sa mga sumunod na talata ay ipinakikita ng mang-aawit, sa patnubay ng Espiritu Santo, kung paano ito narating. Kaya dito, sa unang dalawang talata, makikita ang apat na bahagi ng pagiging mapalad ng mananampalataya, at sa natitirang bahagi ng Awit ay malalaman natin kung paano dinala si David sa pagtatamasa ng pagpapalang ito. Alam nating si David ito dahil

sa kinasihang pamagat, “Awit ni David,” at kasunod nito ang isang salitang Hebreo na hindi isinalin, “Maschil.” Ang salitang ito ay literal na nangangahulugang “nagbibigay ng turo.” Kaugnay ito ng pahayag sa ikalabindalawang kabanata ng Daniel, “Ang mga pantas sa bayan ay magtuturo sa marami.” Ang pananalitang “ang mga pantas” ay sa Hebreo talaga ay *the Maskilim*, ibig sabihin, “ang mga tagapagturo”; kaya ang Awit na ito ay isang Awit na Maschil, isang Awit na nagbibigay ng turo. Tuwing makikita mo ang salitang iyan habang binabasa ang aklat ng mga Awit, makabubuting sabihin mo sa sarili mo, “Kailangang basahin ko nang buong ingat ang bahaging ito, sapagkat tinatawag ng Diyos ang pansin ko rito sa paglalagay Niya ng salitang iyan sa itaas. May natatanging turo rito na ayaw Niyang makaligtaan ko”; at habang pinag-aaralan natin ito, makikita natin kung ano talaga ang turong iyon.

Pansinin muna ang apat na bahagi ng pagiging mapalad.

“Mapalad siya na ang pagsalangsang ay pinatawad.” Iyan ang una. “Na ang kasalanan ay tinakpan.” Iyan ang ikalawa.

“Mapalad ang tao na hindi pinagbibilangan ng Panginoon ng kasamaan.” Iyan ang ikatlo. “At sa kanyang espiritu ay walang pandaraya.” Iyan ang ikaapat. Tinawag ito ng mga Hebreo na “Awit na Asher.” Ang pangalan ng isa sa mga lipi ng Israel ay Asher. Ang ibig sabihin nito ay “maligaya” o “mapalad,” at may ilang Awit na nagsisimula sa salitang ito sa Hebreo.

Nagsisimula ang unang Awit sa salitang iyan, “Mapalad ang tao na hindi lumalakad sa payo ng masama.” Ang pagpapala sa unang Awit ay ang pagpapala sa Taong hindi kailanman naligaw. Hindi natin maaangkin ang pagpapalang iyan. Ang mapalad na Tao sa Awit 1 ay ang ating Panginoong Jesu-Cristo, wala nang iba. Ngayon, makikita natin na ang Awit 32 ay isa pang Awit na Asher, ngunit dito ay ang pagpapala sa taong

naligaw ngunit naibalik sa Diyos; at maaari nating maranasan ang pagpapalang iyan. “Mapalad siya na ang pagsalangsang ay pinatawad.” Sino ang taong iyan? Siya ang taong lumapit sa Diyos, umamin ng kanyang sala, at nagtiwala sa mensaheng ibinigay ng Diyos. Noong panahon ng Lumang Tipan, hindi pa ganoon kalawak at kabuo ang mensaheng iyon kung ihahambing sa mensaheng ibinigay Niya ngayon. Ngayon, ibinibigay Niya sa atin ang buo at malinaw na Ebanghelyo ng Kanyang pinagpalang Anak na namatay dahil sa ating mga kasalanan; at kapag nagtiwala tayo sa Kanya, alam nating dahil sa ginawa ni Jesus sa Kalbaryo ay pinatawad ang lahat ng ating mga kasamaan. Napakalinaw nito sa sinabi ni Apostol Pedro, “Sa Kanya’y sumasaksi ang lahat ng mga propeta, na sa pamamagitan ng Kanyang pangalan ay tatanggap ng kapatawaran ng mga kasalanan ang bawat sumasampalataya sa Kanya” (Mga Gawa 10:43). Ang kapatawaran, siyempre, ay pagpapatawad, kaya tumatanggap tayo ng kapatawaran ng mga kasalanan sa pamamagitan ng pagsampalataya sa Panginoong Jesu-Cristo. Ang bawat kawawang makasalanan na naniniwala sa pinatotohanan ng Diyos tungkol sa Kanyang Anak ay pinatatawad.

Ngunit pansinin ang ikalawa: “Mapalad siya...na ang kasalanan ay tinakpan.” Ang salitang isinaling “tinakpan” ay isang anyo lamang ng salitang ginagamit sa buong Lumang Tipan para sa “pagtubos” o “pambayad-sala.” Ang talagang sinasabi niya rito ay ito, “Mapalad siya na ang kasalanan ay nabayaran na.” Ang tunay na kahulugan ng “pambayad-sala” ay “pantakip.” Nakatagpo ang Diyos ng pantakip sa kasalanan nang ibigay Niya ang Panginoong Jesu-Cristo upang mamatay sa ating lugar at kapalit natin, kaya ngayon ay sinasabi Niya, “Mapalad

siya na ang kasalanan ay tinakpan.” Binubura ng mahalagang dugo ang buong talaan, at natatakpan ang kanyang kasalanan.

Saka tingnan ang ikatlo, “Mapalad ang tao na hindi pinagbibilang ng Panginoon ng kasamaan.” Ano ang ibig sabihin ng pagbibilang ng kasamaan? Ito ay ang paglilista ng kasamaan laban sa isang tao. Kung binura ng Panginoong Jesus ang lahat ng kasalanan ko noong gabing iniligtas Niya ako at pagkatapos ay agad Siyang naglista ulit ng iba pang laban sa akin, hindi gaanong gaganda ang kalagayan ko sa hinaharap kaysa noong nakaraan. Ngunit sinasabi ng mang-aawit, “Mapalad ang tao na hindi pinagbibilang ng Panginoon ng kasamaan.” Hindi inililista ng Diyos ang kasalanan ng Kanyang bayan bilang isang bagay na haharapin nila sa araw ng paghuhukom. Sa sandaling magtiwala ako kay Jesus, tinatakpan ng mahalagang dugo ang buong talaan mula duyan hanggang libingan. Ibig bang sabihin niyan na puwede na akong magkasala at wala nang anumang epekto? Hindi! Sa sandaling natapos magpakailanman ang pananagutan ko bilang makasalanan sa harap ng Diyos na Hukom, nagsimula naman ang pananagutan ko bilang anak sa harap ng aking Ama. Hindi na ako kailanman haharap muli sa Diyos bilang Hukom, ngunit may pananagutan ako sa aking Ama, at bilang anak ay dapat akong maging masunuring anak. Kung ako’y maging pasaway na anak, kailangan akong paluin ng aking Ama. “Sapagkat ang iniibig ng Panginoon ay Kanyang pinarurusahan, at hinahampas ang bawat anak na Kanyang tinatanggap” (Hebreo 12:6). Ngunit hindi Niya kailanman ibinibilang ang kasamaan sa Kanyang bayan. Sa halip na ibilang ang kasamaan, ibinibilang Niya ang katuwiran. Ang bawat mananampalataya ay ginawang katuwiran ng Diyos kay Cristo.

Saka tingnan ang ikaapat. “Mapalad ang tao...na sa kanyang espiritu ay walang pandaraya.” Ang taong walang pandaraya sa kanyang espiritu ay hindi isang taong walang kasalanan. Walang taong walang kasalanan sa lupa. May isa noon, at Siya ang ating pinagpalang Panginoong Jesu-Cristo, ngunit mula nang mahulog si Adan sa kasalanan ay wala nang iba pa. “Sapagkat ang lahat ay nagkasala, at hindi nakaabot sa kaluwalhatian ng Diyos” (Roma 3:23). Walang taong matuwid na gumagawa ng mabuti at hindi nagkakasala. “Sa maraming bagay tayong lahat ay natitisod.” Totoo ito sa mga mananampalataya at sa mga hindi mananampalataya. Kahit ang mga mananampalataya ay natitisod sa maraming bagay, ngunit ang taong walang pandaraya sa kanyang espiritu ay ang taong hindi nagtatangkang magtakip at magtago. Inamin niyang siya nga ay kung ano ang sinasabi ng Diyos tungkol sa kanya. Habang tinatakpan ng tao ang kanyang kasalanan, may pandaraya roon. Noong patuloy na itinatago ni David ang kanyang kasalanan, may pandaraya; ngunit nang lumapit si David nang tapat, inamin ito at sinabing, “Ako’y nagkasala laban sa Panginoon,” wala nang pandaraya.

Maraming taon na ang nakararaan, sa Great Britain, may isang binatang nagtatrabaho sa isang opisina ng mga tagatuos. Nakaupo siya sa isa sa mga matataas at makalumang bangkito at doon ginagawa ang kanyang mga libro ng talaan. Napakanerbiyoso ng binatang ito. Tuwing bubukas ang pinto, gusto niyang makita kung sino ang papasok. Kapag aalis na siya sa tanghali o sa gabi, pupunta siya sa pinto, bubuksan ito at titingin sa kaliwa’t kanan ng kalye, at kung may makita siyang sundalo o pulis, aatras siya hanggang makalampas ang mga ito. Isang araw, habang nagtatrabaho siya, lumapit sa kanya ang isa pang klerk, dumukwang sa kanyang mesa at nagsabi, “Hoy,

Jock, kulang ang kinikita ko para sa pamumuhay ko; pahiramin mo naman ako ng dalawang shilling para makaraos ako ngayong linggo.”

“Hindi ko magagawa,” sabi ni Jock, “napakaliit ng sahod ko.”

“Aba, may sasabihin ako sa iyo,” at may ibinulong siya sa tainga nito.

Namutla ang kawawang si Jock, dumukot sa kanyang bulsa at nagsabi, “Alang-alang sa Diyos, huwag mong sasabihin kahit kanino!”

Habang palayo ang lalaki, sinabi niya sa sarili, “Aba, mukhang nakatagpo ako ng minahan ng pilak,” at tuwing ikalawang linggo o higit pa ay babalik siya at sasabihing, “Bigyan mo ako ng kalahating korona,” o ganoon, at ibinibigay naman ito ng kawawang si Jock, hanggang sa halos wala na siyang natira para sa sarili.

Isang araw, habang nakaupo si Jock sa isang maliit na kainan kung saan siya umiinom ng tsaa, napansin niya ang pahayagang hawak ng isang lalaki at nakita niya ang pamagat, “Libreng patawad para sa lahat ng tumakas sa Hukbo ng Kanyang Kamahalan.” “Naku,” sabi niya, “kailangan kong makuha ang diyaryong iyan!” Iyon ang Jubileo ni Reyna Victoria, at upang ipagdiwang ang araw na iyon ay ipinasya nilang bigyan ng libreng patawad ang lahat ng tumakas sa serbisyo, ngunit nakasaad din doon ang mga kondisyon ng patawad. Ang tumakas ay kailangang sumulat sa punong-tanggapan, sabihin kung saang barko o rehimyento siya kabilang, sabihin kung bakit siya tumakas, at ibigay ang kasalukuyan niyang tirahan, at kung kasiya-siya, tatanggap siya ng patawad. Ito ang lihim ni Jock. Umuwi siya at sumulat sa

punong-tanggapan. Sinabi niyang tuwang-tuwa siya nang makita niyang nagbibigay ng patawad ang Kanyang Kamahalan sa mga tumakas, na hindi naman talaga niya sinadyang tumakas, ngunit nang utusan silang pumunta sa Egypt ay sabik siyang makita ang kanyang ina, at pagbalik niya ay nakaalis na ang barko, at iba pa. Naghintay siya. Saka isang araw, may iniabot sa kanyang malaking sobre na may mga titik na O. H. M. S. Sabik na sabik niya itong binuksan. Isang maikli at tuyong sulat lamang ang laman. “G. Ganito at Ganoon, Mahal na Ginoo, Natanggap namin ang inyong sulat. Maliwanag na hindi ninyo binasa nang mabuti ang proklamasyon. Ang patawad ay para sa mga tumakas, ngunit ayon sa inyong sulat ay hindi ninyo kailanman sinadyang tumakas. Lubos na gumagalang, Heneral W.” “Napakahangal ko,” sabi ni Jock. “Hindi ko nakuha ang patawad dahil sinikap kong palabasing napakabuti ng kaso ko.” Kaya umuwi siya, naupo at sumulat ng isa pang liham: “Ako’y kabilang sa ganito at ganoong rehimyento. Tumakas ako, at matatagpuan ako sa ganito at ganoong lugar. Kung may patawad para sa akin, lubos kong ipagpapasalamat na matanggap ito.” Makalipas ang ilang araw, dumating ang isa pang malaking sobre. Binuksan niya ito at tinitingnan pa lamang ang papel na laman nito nang lumapit nang palihim ang nagpapahirap sa kanya at nagsabi, “Hoy, Jock, isang linggo na akong walang natatanggap sa iyo.”

“Natanggap mo na ang huling pilak na makukuha mo sa akin,” sabi ni Jock.

“Aba, biglang ang taas na ng tingin mo sa sarili mo, ha. Kung hindi na sulit sa iyo na patahimikin ako, maipagsasabi ko ang lihim mo.”

“Sige, sabihin mo sa kahit sinong gusto mo; isigaw mo kahit saan. Sabihin mong tumakas ako sa serbisyo. Ikuwento mo ang lahat.”

“Nababaliw ka na ba?”

“Hindi, hindi ako nababaliw, pero bago mo sila puntahan at sabihan, basahin mo muna ito,” at itinaas niya ang sulat: isa itong libreng patawad.

“Naku, mukhang natuyo na ang minahan ko ng pilak,” sabi ng isa.

Si Jock ngayon ay isang taong walang pandaraya sa kanyang espiritu. Sa buong nakapapagod na mga buwang iyon, nagtatago siya, nagtatakip, nagtatakip, nagtatakip, ngunit ngayon ay wala na siyang itinatago. Napakabuti kapag wala nang nakatago sa pagitan mo at ng Diyos. “Mapalad ang tao... na sa kanyang espiritu ay walang pandaraya.”

Sa sumunod na tatlong talata, isinalaysay ni David kung paano niya ito nalaman. Una, ikinuwento niya ang panahong hindi pa niya ito alam. “Nang ako’y tumahimik, ang aking mga buto ay naluma dahil sa aking pagdaing buong araw.” Kung may bagay man sa mundo na magpaparamdam sa iyo na para kang matanda na, iyon ay ang kasalanang hindi ipinagtapat—ang pagsisikap na magmukhang mabait sa labas habang sa loob ay napakalakas ng daing. “Sapagkat araw at gabi ay mabigat sa akin ang Iyong kamay: ang aking lakas ay natuyo na gaya ng tagtuyot sa tag-araw.” Gaya ng mga burol na napapaso, na napakaberde at napakaganda sa taglamig ngunit tuyong-tuyo sa tag-araw. Naglaho ang lahat ng kanyang kagalakan; wasak ang kanyang kalooban, at hindi na niya ito matiis, kaya sinabi niya, “Ipinahayag ko ang aking kasalanan sa Iyo, at ang aking

kasamaan ay hindi ko itinago.” Itinago niya ito noon, ngunit wala itong idinulot sa kanya kundi kalungkutan.

“Aking sinabi, Ipagtatapat ko ang aking mga pagsalangsang sa Panginoon.” At ang kasunod agad ay libreng patawad, “At Iyong ipinatawad ang kasamaan ng aking kasalanan.” Naranasan mo na ba iyan? “Kung ipinahahayag natin ang ating mga kasalanan, Siya ay tapat at matuwid na tayo’y patawarin sa ating mga kasalanan, at tayo’y linisin sa lahat ng kalikuan” (1 Juan 1:9). Ngayon, nag-iba na ang lahat. Ngayon, nasa tamang kalagayan na siya para manalangin. Maraming tao ang nag-aakalang kailangang manalangin muna para maligtas. Sabi ni David, hindi ako makapanalangin noong mga araw na iyon, ngunit ngayon ay kaya ko na. “Dahil dito’y manalangin sa Iyo ang bawat banal sa panahong Ikaw ay masusumpungan: tunay na sa baha ng malalaking tubig ay hindi sila aabot sa kanya.” Dahil alam niya kung ano ang mapatawad, dahil alam niya kung ano ang mamuhay nang walang pandaraya, nakapananalangin siya nang may masaya at maligayang katiyakan, at alam niyang iingatan siya ng Panginoon sa bawat panahon ng pagsubok.

Tingnan kung gaano kaganda ang pagpapahayag niya sa talata 7, “Ikaw ang aking kublihang dako; iingatan Mo ako sa kabagabagan; papalibutan Mo ako ng mga awit ng kaligtasan.” Sa mga talata 3 at 4, nagtatago si David *mula* sa Diyos, ngunit sa talata 7 ay nagtatago siya sa Diyos. Alin ang ginagawa mo? Napakalaki ng pagkakaiba. Naaalala pa ng ilan sa atin noong nagtatago tayo mula sa Diyos at napakamiserable at napakalungkot natin; at pagkatapos, sa halip na magtago mula sa Kanya, bumaling tayo at tuwirang lumapit sa Kanya upang masumpungan sa Kanya ang ating kublihan.

*“Batong walang hanggan, nabiyak sa akin,
Sa Iyo ako’y itago’t kupkupin;
Ang tubig at dugong umagos sa Iyo,
Mula sa tagiliran Mong sugatan nito,
Maging dobleng lunas sa kasalanan,
Linisin sa sala’t kapangyarihan.”*

Sa sumunod na tatlong talata, maririnig mong nagsasalita ang Panginoon kay David. Si David ang nagsasalita hanggang dito, ngunit ngayon ay ang Diyos naman, at una ay nangangako Siya ng patnubay. Sinasabi Niya, “Pinatawad na kita, ngayon ay Ako ang bahala sa iyo at papatnubayan kita sa buhay na ito—‘Aking tuturuan ka at ituturo sa iyo ang daang iyong lalakaran: papatnubayan kita ng Aking mata.’” O kaya, “habang ang Aking mata ay nakatingin sa iyo.” Sa ibang bahagi ay mababasa natin, “Gaya ng mga mata ng isang dalaga [na nakatingin] sa kamay ng kanyang among babae; gayon ang aming mga mata ay naghihintay sa Panginoon naming Diyos” (Awit 123:2). Sa madaling salita, kung namumuhay ka sa ganoon kalapit na pakikisama sa Diyos na palagi mong nakikita ang Kanyang mukha, ipakikita Niya sa iyo kung paano ka lalakad, at hindi ka pababayaang magkamali-mali. Ang dahilan kung bakit nahihirapan ang mga tao na malaman ang kalooban ng Panginoon ay dahil kakaunti ang alam nila tungkol sa pamumuhay na may pakikisama sa Kanya. “Kung ang iyong mata nga ay malinaw, ang iyong buong katawan ay mapupuno ng liwanag” (Mateo 6:22).

“Huwag kayong maging gaya ng kabayo, o ng mula, na walang unawa: na ang bibig ay dapat pigilan ng busal at renda, upang huwag silang lumapit sa iyo.” Paano mo ginagabayan ang

kabayo o ang mula? Sa pamamagitan ng iyong mata? Naku, hindi; “Na ang bibig ay dapat pigilan ng busal at renda, o hindi sila lalapit sa iyo” (R. V.). Maraming Cristiano ang kailangang gabayan ng busal at renda, sapagkat ayaw nilang ituon ang kanilang mga mata kay Jesus. Ang pagkakaiba ng kabayo at ng mula ay ganito: kinakagat ng kabayo ang busal at sinasabing, “Gagawin ko,” at hirap na hirap kang pigilan siya. Ang mula naman ay itinutukod ang kanyang mga paa at sinasabing, “Ayoko.” Makikita mo ang dalawang klaseng taong ito sa iglesia ng mga Cristiano. Marami sa kanila ay parang kabayo, handang tumakbo anumang oras dala ang anumang ipinagkatiwala mo sa kanila. Ayaw nilang gabayan o turuan, at aalis sila agad kahit kalahati pa lang ang kanilang paghahanda. Ngunit may iba naman—at sila ang pinakamahirap pakitunguhan—na sobrang tatag ng kanilang pagkakatatayo na hindi mo na sila mapakilos. Hindi naman matuwid na hagupitin sila. Sinasabi ng Diyos, Huwag kayong maging ganyan.

At kasunod nito ang isang maikling babala, “Maraming kapighatian ang darating sa masama.” Kung ayaw lumapit ng tao sa Diyos at hatulan ang kanyang mga kasalanan, kung ayaw niyang lumapit at ipagtapat ang kanyang mali, kung ayaw niyang ituwid ang kanyang buhay sa harap ng Diyos, kailangan niyang harapin ang dalamhati at sakit. Sila mismo ang nagdadala nito sa sarili nilang ulo. “Ngunit ang nagtitiwala sa Panginoon, kaawaan ang lalakip sa kanya sa palibot.” “Binabalot siya ng awa sa lahat ng panig,” ganyan din ito maisasalin.

Kaya tinapos niya ito sa isang awit ng papuri, “Kayo’y mangatuwa sa Panginoon, at mangagalak, kayong mga matuwid: at magsihiyaw kayo sa kagalakan, kayong lahat na matuwid sa puso.”

Isang Panawagan sa Pagsamba (Awit 33)

Sa ikatlumpu't dalawang Awit, ipinagdiwang ni David ang pagiging mapalad ng taong pinatawad ang pagsalangsang at ang kasalanan ay natakpan sa pamamagitan ng pambayad-sala. Ngayon, sa ikatlumpu't tatlong Awit, makikita natin ang bagay na dapat laging kasunod ng pagkakilala sa pagtubos—ang pusong lumalapit sa Diyos sa pagsamba at pagpupuri. Naaalala ninyo ang sinabi ng Panginoong Jesu-Cristo sa babae sa tabi ng balon, “Ang Diyos ay Espiritu: at ang mga sumasamba sa Kanya ay dapat sumamba sa espiritu at katotohanan.” “Sapagkat hinahanap ng Ama ang mga ganyang sumasamba sa Kanya” (Juan 4:24, 23). Napag-isipan mo na ba iyan nang malalim? Ang Ama ay naghahanap ng mga sumasamba. Alam natin kung sino ang hinahanap ng Anak. Mababasa natin, “Ang Anak ng tao ay naparito upang hanapin at iligtas ang nawala” (Lucas 19:10). Hinahanap ng Panginoong Jesus ang mga nawawalang makasalanan, hinahanap Niya sila upang iligtas sila; ngunit sa gitna ng mga ligtas na, ang Ama ay naghahanap ng mga sumasamba. Nakagugulat kung gaano kakaunti ang mga mananampalatayang may gaanong alam tungkol sa pagsamba, at kung gaano kakaunti ang naglalaan ng panahon para sumamba. Napakagulo ng pagkaunawa ng maraming tao kung ano ang pagsamba. Pumupunta ka sa pulong-panalanginan, ginugugol ang oras sa panalangin at patotoo, at pag-uwi ay sinasabi mong, “Sumamba kami sa Diyos ngayong gabi.” Ngunit ang panalangin ay hindi pagsamba; ang pagpapatotoo ay hindi pagsamba. Pumupunta ka upang makinig sa pangangaral at pagpapaliwanag ng Salita, at pag-uwi ay sinasabi mong, “Galing ako sa pagsamba sa Diyos.” Ngunit ang pagpapaliwanag ng Kasulatan ay hindi pagsamba; ang pakikinig sa pangangaral ay

hindi pagsamba. Totoong-totoo na ang lahat ng gawaing ito ay dapat magbunga ng pagsamba, sapagkat kapag nananalangin tayo at nadarama nating napakalapit ng Diyos, dapat itong umakay sa ating puso na Siya ay purihin at sambahin. Iyan ang pagsamba: ito ang pagsamba at pagpupuri ng kaluluwa sa Diyos mismo. Hindi ito pagtuon sa Kanyang mga kaloob, hindi paglapit sa Kanya upang may matanggap, kundi pagtuon sa Nagbibigay; ang pusong umaapaw sa pasasalamat hindi lamang dahil sa ginawa Niya para sa atin kundi dahil din sa kung sino Siya. Ayaw kong simulan ang araw nang hindi naglalaan ng kaunting panahon upang maupo nang tahimik sa harap ng Salita ng Diyos, at sinisikap kong itaas ang aking puso sa Diyos, hindi upang humingi sa Kanya ng mga bagay, kundi upang sabihin sa Kanya kahit kaunti kung gaano ko pinahahalagahan ang Kanyang kahanga-hangang pag-ibig at biyaya, ang kabutihang ibinuhos Niya sa akin na isang makasalanan, at saka sambahin Siya dahil sa kung sino Siya. Napapansin kong parang mas maliwanag ang araw kapag nakapaglaan ako ng kaunting panahon nang ganoon.

Sa Awit 32, makikita natin ang taong iniligtas mula sa kanyang mga kasalanan. Sa Awit 33, makikita natin ang pusong lumalapit sa Tagapagligtas sa pagsamba. Alam nating si David ang sumulat ng Awit 32. Hindi natin alam kung sino ang sumulat ng Awit 33. Tinatawag ng mga Judio ang mga awit na walang pangalan sa pamagat bilang mga Awit na Ulila. Sasabihin mo, “Pero hindi ba’t lahat ng ito ay kay David? Tinatawag silang mga Awit ni David.” Mga Awit ni David sila sa diwang si David nga ang walang-dudang unang nagtipon ng koleksiyon, ngunit hindi niya isinulat ang lahat ng Awit. Ginamit ng mga Judio ang aklat na ito ng mga Awit bilang pagpapahayag ng kanilang pagsamba, papuri, pasasalamat at

panalangin sa mga sinagoga at sa templo, ngunit hindi lahat ng ito ay isinulat ni David. Isinama niya ang napakaraming Awit na isinulat ng mga manunulat na hindi binanggit ang mga pangalan. Kahanga-hanga ang pagkakaayos ng mga Awit. Nakaayos sila ayon sa banal na kaayusan. Sa maraming pagkakataon, makikita natin na ang mga huling talata ng isang Awit ang nagpapakilala sa paksa ng kasunod. Ganyan ang Awit na ito. Ang huling talata ng Awit 32 ay ito, “Kayo’y mangatuwa sa Panginoon, at mangagalak, kayong mga matuwid: at magsihiyaw kayo sa kagalakan, kayong lahat na matuwid sa puso.” Ngayon, pansinin kung paano nagsisimula ang ikatlumpu’t tatlong Awit, “Magalak kayo sa Panginoon, Oh kayong mga matuwid: sapagkat ang papuri ay nababagay sa matuwid.”

Ang unang tatlong talata ng ikatlumpu’t tatlong Awit ay isang panawagan na purihin ang Panginoon, na sambahin Siya. “Purihin ang Panginoon ng alpa: umawit kayo sa Kanya ng salterio at ng panugtog na may sampung kuwerdas. Awitan ninyo Siya ng bagong awit.” Iyan ang awit ng pagtubos. “Tumugtog kayo nang mahusay na may malakas na tunog.” Sa templo noong unang panahon, malaki ang pagsandig nila sa mga instrumentong pangmusika. Maaari natin itong gamitin sa ating mga pagtitipon ngayon, ngunit ang instrumentong pinahalalagahan ng Diyos nang higit sa lahat ay ang hindi nakikita ng mata ni naririnig ng tainga. Sabi ng apostol, “Nagsisiawit at nagsisipagpuri sa inyong puso sa Panginoon” (Efeso 5:19). At kapag ang puso mo ay nakatono sa Diyos, kapag mula sa puso ay sumasamba ka at nagpupuri, iyan ang pinakamatamis na musikang umaabot sa pandinig ng Diyos. Kung minsan, may mga taong napakaganda ng pag-awit, sanay ang kanilang tinig at hindi sila nagkakamali ni isang nota; tama

ang lahat, ngunit wala ni katiting doon para sa Diyos.

Napakadaling gamitin ang ganyang talento at kakayahan para lamang makatawag-pansin sa ating sarili, kung paanong madali ring mangaral upang luwalhatiin ang sarili at hindi ang Diyos; ngunit kapag ang kakayahan ng mangangaral o ng mang-aawit ay inilaan sa Diyos, mahalaga ito sa Kanya. Ngunit kahit sa taong hindi marunong umawit o tumugtog ng instrumento, kung ang kanyang puso ay nakatono at lumalapit sa Kanya sa pagsamba, napakahalaga nito kay Jesus. Gustong-gusto Niyang makita ang mga puso ng Kanyang bayan na nakatuon sa Kanya.

Saka sa mga talata 4 hanggang 9, binubulay-bulay ng kaluluwa ang Salita ng Diyos at ang gawa ng Diyos. Ito ang dalawang saksi para sa Diyos. Ang paglalang at ang Biblia ay kapwa nagmula sa iisang pinagmulan. May mga taong nagsasalita tungkol sa di-pagkakasundo ng Biblia at ng agham. Walang di-pagkakasundo ang Biblia at ang agham, ibig kong sabihin, ang tunay na agham. Ang agham ay maayos na pagsasaayos ng mga napatunayang katotohanan na nagpapaliwanag sa sansinukob; ngunit kapag puro haka-haka lamang na hindi kailanman napatunayan, hindi iyon tunay na agham. Ang ilan sa mga iyon ay madalas na salungat sa Biblia, ngunit hindi kailanman ang tunay na agham; sapagkat ang tunay na agham ay paliwanag lamang sa pisikal na sansinukob, at ang Diyos na kumasi sa Biblia ang gumawa ng sansinukob. Sa bahaging ito ng Awit, makikita mo ang gawa at ang Salita ng Diyos na sumasaksi sa Kanyang kasakdalan.

“Sapagkat ang salita ng Panginoon ay matuwid; at ang lahat Niyang gawa ay ginawa sa katotohanan. Iniibig Niya ang katuwiran at kahatulan: ang lupa ay puno ng kagandahang-loob ng Panginoon.” Kailangan mo ng mga matang nakabukas

upang makita iyan. Kung hindi bukas ang iyong mga mata upang makita ang kabutihan ng Panginoon, napakarami mong makikitang magpapalungkot sa iyo. May mga pagsubok saan man tayo tumingin; may pagdurusa; may sakuna; ngunit kapag nakatingin ka lampas sa lahat ng iyon at naunawaan mong may Diyos ng pag-ibig sa likod ng sansinukob na ito, nag-iiba ang lahat. “Sa salita ng Panginoon ay nagawa ang mga langit.” Ibig sabihin, siyempre, ang araw, ang buwan at ang mga bituin. “At ang lahat ng hukbo nila ay sa hininga ng Kanyang bibig. Tinitipon Niya ang tubig ng dagat na parang isang buntan: inilalagay Niya ang mga kalaliman sa mga kamalig. Matakot sa Panginoon ang buong lupa: magsitayo ang lahat ng naninirahan sa sanlibutan nang may takot at paggalang sa Kanya.” “Magsitayo nang may takot at paggalang”—iyan ay panawagan sa pagpipitagan. Sa palagay ko, kung may isang kasalanan na higit sa lahat na nagagawa ng bayan ng Diyos sa bansang ito, iyon ay ang kasalanan ng kawalan ng paggalang. Hindi mo ito gaanong makikita sa ibang lupain. Tumawid ka ng dagat at pumunta sa Great Britain, halimbawa. Kapag nagtitipon ang mga tao para sa mga pagtitipon ng Panginoon, hindi mo sila makikitang nagmamadaling pumasok sa simbahan at nagtatagal sa bulwagan sa kuwentuhan at tawanan; sa halip, tahimik silang pumupunta sa kanilang upuan at yumuyuko sa panalangin habang hinihintay ang pagsisimula ng pagtitipon. Para sa akin, ang nakagugulat na kawalan ng paggalang ng mga tagapakinig na Amerikano ay isa sa pinakamahirap mapagtagumpayan. Kung minsan, inaabot ng kalahating oras o higit pa bago maitono ang espiritu ng isang tao para sa pulong dahil sa ingay, tawanan at batian bago magsimula ang pagtitipon. “Manginig kayo, at huwag

magkasala” (Awit 4:4). “Magsitayo ang lahat ng naninirahan sa sanlibutan nang may takot at paggalang sa Kanya.”

Sa mga talata 10 hanggang 12, ipinagdiriwang Siya bilang ang iisang tunay at buhay na Diyos, kabaligtaran ng mga diyus-diyosan ng mga pagano. “Iniuuwi ng Panginoon sa wala ang payo ng mga bansa: pinawawalang-saysay Niya ang mga balak ng mga bayan. Ang payo ng Panginoon ay nananatili magpakailanman, ang mga isipan ng Kanyang puso sa lahat ng sali’t salinlahi.” At ngayon, nagsasalita ang sumulat ng Awit na ito bilang isang maka-Diyos na Israelita, nagpapasalamat dahil inihayag ng Diyos ang Kanyang sarili sa kanyang bayan. “Mapalad ang bansa na ang Diyos ay ang Panginoon; at ang bayan na Kanyang pinili na Kanyang sariling mana.” Ito ang banal na bansang binanggit ni Apostol Pedro, na binubuo ng mga lalaki at babaeng ipinanganak na muli saanmang dako ng buong mundo. Sila ang bumubuo sa isang bansang ibinukod ng Panginoon para sa Kanyang sarili.

Sa mga talata 13 hanggang 17, makikita mo ang Diyos na tinitimbang ang puso ng mga tao, tumitingin mula sa itaas sa sangkatauhan at sinusubok ang kanilang mga isipan. “Tumitingin ang Panginoon mula sa langit; minamasdan Niya ang lahat ng anak ng tao. Mula sa dako ng Kanyang tahanan ay minamasdan Niya ang lahat ng naninirahan sa lupa. Inaanyuan Niya ang kanilang mga puso nang magkakatulad; pinag-iisipan Niya ang lahat nilang gawa. Walang haring naliligtas dahil sa dami ng hukbo: ang makapangyarihang lalaki ay hindi naliligtas ng malaking lakas. Walang kabuluhan ang kabayo para sa kaligtasan: ni hindi siya makapagliligtas ninuman dahil sa kanyang malaking lakas.” Tumitingin ang Diyos sa sangkatauhan, at ano ang nakikita Niya? Isang mundo ng

mahihina, mga kawawa, mahihina at makasalanang taong walang kakayahang iligtas ang kanilang sarili. Ngunit salamat sa Diyos, may paraan Siya ng pagliligtas sa kanila! Kaya sa huling bahagi ng Awit, mga talata 18 hanggang 22, makikita ang pag-aalaga ng Diyos sa sarili Niyang bayan. Mula sa sanlibutang ito ay pumili Siya ng mga nagtitiwala sa Kanya, at Siya ang bahala sa kanila. “Narito, ang mata ng Panginoon ay nasa mga natatakot sa Kanya, sa mga umaasa sa Kanyang awa; Upang iligtas ang kanilang kaluluwa sa kamatayan, at panatilihin silang buhay sa taggutom. Ang aming kaluluwa ay naghihintay sa Panginoon: Siya ang aming saklolo at kalasag. Sapagkat ang aming puso ay magagalak sa Kanya, sapagkat kami ay nagtiwala sa Kanyang banal na pangalan. Sumaamin nawa ang Iyong awa, Oh Panginoon, ayon sa aming pag-asa sa Iyo.” Napakalaking bagay para sa kaluluwa na matutuhan ang kahulugan ng ika-20 talatang iyan, “Ang aming kaluluwa ay naghihintay sa Panginoon.” Iba ang paghihintay sa *harap* ng Panginoon; iba naman ang paghihintay sa *pagdating* Niya. Sabi ni David, “Kaluluwa ko, maghintay ka lamang sa harap ng Diyos; sapagkat sa Kanya nagmumula ang aking inaasahan” (Awit 62:5). Ngunit dito ay sinasabi niya, “Ang aming kaluluwa ay naghihintay sa *pagkilos* ng Panginoon.” Ang paghihintay sa harap ng Diyos ay ang paglapit sa Kanyang presensiya upang sambahin Siya, purihin Siya, at sabihin sa Kanya ang iyong mga pangangailangan; ang pagdadala ng iyong mga pagsubok, kahirapan at kalituhan, at pagsasabi ng lahat ng ito sa Kanya—iyan ang paghihintay sa harap Niya. Ngunit hindi Siya laging sumasagot kaagad. Hindi Siya laging nagbibigay ng agarang pagliligtas. Marahil ay lumalapit ka sa Kanya dahil sa sakit, at hindi Siya laging nagbibigay ng agarang paggaling. Lumalapit ka sa Kanya dahil sa problema sa pera, at hindi Niya laging

ibinibigay agad ang kailangan mo upang matugunan ang iyong mga pananagutan. Lumalapit ka sa Kanya dahil nag-aalala ka sa iyong pamilya, marahil sa isang hindi pa ligtas—isang anak na lalaki o babae, asawang babae o asawang lalaki—at dinadala mo siya sa Diyos at kinakausap mo ang Diyos tungkol sa kanya; naghihintay ka sa harap ng Panginoon. Iyan ang tamang gawin, ngunit hindi Siya laging kikilos kaagad, kaya kailangan nating maghintay sa *pagkilos* Niya at hindi lamang maghintay sa *harap* Niya. Tandaan, kung hindi Siya sumagot kaagad, hindi ibig sabihin na wala Siyang pakialam. Ang pagkaantala ng Diyos ay hindi pagtanggi. Kailangan nating matutuhan iyan at maghintay sa Panginoon, sapagkat sa Kanyang sariling panahon at sa Kanyang sariling paraan ay kikilos Siya at sasagutin ang panalangin. Hindi natin Siya mauutusan kung paano o kailan Siya kikilos.

Ang Nagliliwanag na Buhay (Awit 34)

Ang huling Awit sa ikalawang serye ng lima ay ang ika-34, at muli nating makikita na kaugnay ito ng naunang Awit. Ang naunang Awit ay tumatawag sa mga tao na sumamba, na purihin Siya, at ang huling dalawang talata ay nagsasabing, “Sapagkat ang aming puso ay magagalak sa Kanya, sapagkat kami ay nagtiwala sa Kanyang banal na pangalan. Sumaamin nawa ang Iyong awa, Oh Panginoon, ayon sa aming pag-asa sa Iyo.” At agad na nagsalita ang kaluluwa sa kasunod na Awit, “Pupurihin ko ang Panginoon sa lahat ng panahon: ang papuri sa Kanya ay laging nasa aking bibig.” Pansinin na ang ika-34 na Awit na ito, na nagpapakilala kay Jehova bilang Tagapagligtas, ay isinulat ni David. Hindi natin alam kung sino ang sumulat ng Awit 33, ngunit malinaw na sinabi sa atin kung sino ang sumulat ng Awit 34: “Awit ni David, nang magkunwari siyang iba ang kanyang asal sa harap ni Abimelech; na nagtaboy sa kanya, at siya’y umalis.” Naaalala mo ba ang pangyayaring iyon sa buhay ni David? Natakot siyang papatayin siya ni Haring Saul, kaya tumakas siya sa korte ng mga Filisteo at naglingkod sa hari ng mga Filisteo. Isipin mo, si David na tumalo kay Goliath, ang higanteng Filisteo, ay nasiraan ng loob nang ganoon na nawala ang kanyang pagtitiwala, at sa halip na magtiwala sa Diyos ay tumakas siya sa mga kaaway ng kanyang bayan at ninais pang sumama sa haring Filisteo sa digmaan, at sasama sana siya sa kanila laban sa sarili niyang bayan. Napakalalim ng pagkahulog ni David! Hindi masasabi kung gaano kalalim mahuhulog ang isang banal ng Diyos kapag inalis niya ang kanyang mata sa Panginoon, kapag ang kawalan ng pananampalataya ang nagtagumpay sa halip na ang pananampalataya. Siyempre, pansamantala lamang iyon. Ang

mga Filisteo mismo ang nagsabi kay Achish, hari ng Gath, “Ano ang ginagawa mo sa taong ito? Siya ang lalaking pumatay kay Goliath.” Ngunit sabi ni Achish, “Naku, tumalikod na sa kanya si Saul, at siya na ang magiging bantay ko ngayon; makikipaglaban siya para sa atin.” Ngunit sabi nila, “Ayaw namin ng taong ito rito. Kung makikipagdigma tayo, tatalikod siya laban sa atin.” Alam nilang ang puso niya ay talagang nasa sarili niyang bayan, kaya sinabi nila, hindi, hindi siya puwedeng sumama. Natakot si David, at mababasa natin, “Nagkunwari siyang ulol sa kanilang mga kamay, at kinalmot ang mga pinto ng pintuang-bayan” (1 Samuel 21:13). Anong larawan! Si David, ang lalaking ayon sa puso ng Diyos, ang hinirang ng Diyos, nagkukunwaring baliw dahil natatakot na siya ngayon sa mga Filisteo. Hinding-hindi gagalawin ng mga taga-Silangang iyon ang isang baliw, kaya nagkunwari siyang nasisiraan ng bait. Nakapandidiring larawan! Ngunit hindi ito mas nakapandidiri kaysa sa pagsama mo o ko sa sanlibutan at pag-asal na parang sanlibutan—tayong tinawag palabas dito upang luwalhatiin ang Panginoong Jesus. Dumating ang Diyos sa biyaya at iniligtas si David mula sa lahat ng iyon, at nang makabalik siya sa gitna ng sarili niyang bayan ay isinulat niya ang Awit na ito. Naligtas si David dahil ayaw sa kanya ni Achish. Mas mabuti na ang pakiramdam niya ngayon; nakabalik na siya sa tamang lugar; nailigtas na siya mula sa pakikisama sa mga Filisteo.

Ang mga talata 1 hanggang 4 ay isang pag-aalay ng papuri. “Pupurihin ko ang Panginoon sa lahat ng panahon: ang papuri sa Kanya ay laging nasa aking bibig. Ang aking kaluluwa ay magmamapuri sa Panginoon: maririnig ito ng mapagpakumbaba, at magagalak. Oh dakilain ninyo ang Panginoon na kasama ko, at sabay nating itanghal ang Kanyang pangalan. Hinanap ko ang Panginoon, at sinagot Niya ako, at

iniligtas ako sa lahat kong takot.” Kung ginawa lamang sana niya iyan sa simula pa, hindi sana siya nabigo nang ganoon kalala sa palasyo ng hari ng mga Filisteo; ngunit kinailangan niyang dumaan sa mapait na karanasang iyon upang madala siya sa dulo ng kanyang sarili at maitulak siya sa Diyos. Gaano kadalas itong nangyayari sa mga anak ng Diyos.

Sa mga talata 5 hanggang 10, makikita mo ang kahanga-hangang kuwento ng sarili niyang karanasan sa kapangyarihan ng Diyos na nagliligtas. May kamangha-manghang aral ang ikalimang talatang iyan, “Sila’y tumingin sa Kanya, at naliwanagan: at ang kanilang mga mukha ay hindi napahiya.” “Sila’y tumingin sa Kanya.” Kanino? Sa Panginoon. At ano ang nangyari? “Sila’y naliwanagan: at ang kanilang mga mukha ay hindi napahiya.” Literal itong nangangahulugang, “sila’y nagningning.” “Sila’y tumingin sa Kanya, at nagningning: at ang kanilang mga mukha ay hindi napahiya.” Alalahanin ang sinasabi sa atin ng apostol sa huling talata ng ikatlong kabanata ng 2 Corinto, “Datapuwa’t tayong lahat, na walang talukbong ang mukha, na nakikita na parang sa salamin ang kaluwalhatian ng Panginoon, ay nababago sa gayon ding larawan mula sa kaluwalhatian hanggang sa kaluwalhatian, gaya ng sa Espiritu ng Panginoon.” Gusto mo bang maging isang Cristianong nagningning? Gusto mo bang maging mananampalatayang katulad ni Cristo? Kung gayon, huwag mong ituon ang sarili sa sarili; huwag kang laging nakatingin sa loob mo, sinusuri kung kumusta ka na. Kung ang ituon mo lamang ay ang masama mong sarili, panghihinaan ka ng loob; kung ang ituon mo ay ang inaakala mong kabutihan mo, magmamataas ka; ngunit kung titingin ka palayo, sa Kanya, “Na nakatitig kay Jesus na may-akda at tagapagpasakdal ng ating pananampalataya” (Hebreo 12:2), ano ang mangyayari? “Sila’y tumingin sa Kanya,

at nagniningning.” Hindi lamang sila tumanggap ng liwanag para sa kanilang sarili, nagbigay din sila ng liwanag. Pumasok si Moises sa presensiya ng Diyos, at nang bumaba siya mula sa bundok ay nagniningning siya; hindi ito matagalan ng mga tao. Ano ang nagpaningning sa kanya? Nakatitig siya sa mukha ng Diyos. Kung gusto mong maging mananampalatayang nagniningning, ituon mo ang iyong mga mata kay Cristo. “Tayong lahat, [na nagbabanaag na parang sa salamin] ng kaluwalhatian ng Panginoon, ay nababago sa gayon ding larawan mula sa kaluwalhatian hanggang sa kaluwalhatian” (2 Corinto 3:18). Hindi gaanong nagniningning ang ilan sa atin. Napakasimangot natin; napakatamlay natin. May magandang salita ang mga Scot para riyan; ito ay “dour,” ibig sabihin ay malungkot at nakasimangot, at ipinakikita lamang nito na hindi tayo nakatingin kay Jesus. Habang tinititigan natin ang Kanyang mukha, nagiging katulad Niya tayo, at ang kariktan ni Cristo ay nagniningning sa ating buhay. “Sila’y tumingin sa Kanya, at nagniningning: at ang kanilang mga mukha ay hindi napahiya.” Sabi ni David, “Alam ko, sapagkat naaalala ko noong hindi ako nagniningning, ngunit—ang dukhang ito ay dumaing, at dininig siya ng Panginoon, at iniligtas siya sa lahat niyang kabagabagan!” Masasabi mo ba iyan?

At ngayon, natutuhan ni David na hindi na niya kailangang pumunta sa mga Filisteo para sa proteksiyon. May tagapag-ingat ang Diyos para sa kanya. “Ang anghel ng Panginoon ay humahantong sa palibot ng mga natatakot sa Kanya, at ipinagsasanggalang sila.” At tuwang-tuwa siya sa kanyang natagpuan kaya gusto niyang maranasan din ito ng lahat at napabulalas siya, “Oh tikman ninyo at tingnan na ang Panginoon ay mabuti: mapalad ang tao na nanganganlong sa Kanya. Oh matakot kayo sa Panginoon, kayong Kanyang mga

banal.” Kapag sinabi niyang matakot sa Panginoon, hindi niya ibig sabihing katakutan Siya, kundi ang magalang at maka-Diyos na takot na dapat makita sa atin. “Sapagkat walang kakulangan sa mga natatakot sa Kanya.” Kung lagi kang nakayuko at malungkot, ipinakikita nitong hindi ka namumuhay sa Kanyang presensiya, sapagkat “Walang kakulangan sa mga natatakot sa Kanya. Ang mga batang leon ay nagkukulang, at nagugutom: ngunit ang mga humahanap sa Panginoon ay hindi kukulangi ng anumang mabuting bagay.” Maraming bagay na akala natin ay gusto natin ngunit hindi naman mabuti para sa atin; ngunit kung hinahanap natin Siya, at kung may ipinagkait ang Panginoon na bagay na gustong-gusto natin, makatitiyak tayong hindi iyon mabuti para sa atin.

Napakalaking bagay na matutong umasa sa Kanya. Ang talatang madalas nating banggitin ay hindi nangangakong gagawin Niya ang lahat ng hilingin natin, “Huwag kayong mangabalisa sa anumang bagay; kundi sa lahat ng bagay, sa pamamagitan ng panalangin at daing na may pagpapasalamat, ay ipaalam ninyo ang inyong mga kahilingan sa Diyos” (Filipos 4:6). At ano ang kasunod? Matatanggap mo ba ang lahat ng hiningi mo? Hindi, “At ang kapayapaan ng Diyos, na di-masayod ng pagiisip, ay magiingat ng inyong mga puso at ng inyong mga pagiisip kay Cristo Jesus” (Filipos 4:7). Kung nasabi mo na sa Kanya, maiiwan mo na ito sa Kanya at magkakaroon ka ng lubos na kapayapaan, at masasabi mong, “Alam kong gagawin Niya ang tama.” “Ang mga humahanap sa Panginoon ay hindi kukulangi ng anumang mabuting bagay.” Kung ipinagkakait Niya ang hinihiling mo, iyon ay dahil alam Niyang hindi iyon makabubuti sa iyo, kaya hindi Niya ito ibinibigay sa iyo.

Ang huling grupo ng mga talata, mula 11 hanggang 16, ay nagbibigay sa atin ng landas ng buhay para sa mananampalataya. Sinipi ang mga salitang ito sa Bagong Tipan sa 1 Pedro 3:10 at sa mga kasunod, “Halikayo, mga anak, makinig kayo sa Akin: ituturo Ko sa inyo ang takot sa Panginoon. Sino ang taong nagnanais ng buhay, at umiibig sa maraming araw, upang makakita ng mabuti? Ingatan mo ang iyong dila sa masama, at ang iyong mga labi sa pagsasalita ng daya.” Ano ang ginagawa ni David sa korte ni Achish? Nagsasalita siya ng daya, at wala siyang napala roon kundi pighati. Ngayon ay sinasabi niya, kung gusto mo ng kaligayahan at kapayapaan, “Ingatan mo ang iyong dila sa masama, at ang iyong mga labi sa pagsasalita ng daya. Lumayo ka sa masama, at gumawa ng mabuti; hanapin mo ang kapayapaan, at habulin mo ito. Ang mga mata ng Panginoon ay nasa mga matuwid, at ang Kanyang mga tainga ay bukas sa kanilang daing. Ang mukha ng Panginoon ay laban sa mga gumagawa ng masama.” Nang sipiin ni Pedro ang bahaging ito, doon na siya huminto, ngunit nagpatuloy ang Awit, “Ang mukha ng Panginoon ay laban sa mga gumagawa ng masama, upang alisin ang alaala nila sa lupa.” Bakit hindi iyon sinipi ni Pedro? Sapagkat hindi ngayon ang panahon na inaalis ng Diyos ang masasama; ngayon ang panahon ng biyaya. Bagaman ang mukha ng Panginoon ay laban sa mga gumagawa ng masama, pinakikitunguhan pa rin Niya sila nang may awa, binibigyan sila ng pagkakataong maligtas. Hindi pa dumarating ang araw ng paghuhukom.

Ang mga talata 17 at 18 ay nagbibigay sa atin ng karanasan ng kaluluwang nagtitiwala, “Dumaing ang mga matuwid, at dininig ng Panginoon, at iniligtas sila sa lahat nilang kabagabagan. Ang Panginoon ay malapit sa mga may bagbag na puso; at inililigtas

ang mga may pagsisising espiritu.” Napakaraming malungkot na puso sa mundo, at gustong-gusto ng Panginoon na pagalingin ang mga pusong iyon! “Pinagagaling Niya ang mga bagbag na puso.” Si Dr. Joseph Parker, na minsang naging pastor sa London, ay nagsalita sa isang grupo ng mga batang estudyante ng teolohiya tungkol sa pangangaral at nagsabi, “Mga ginoo, laging mangaral sa mga bagbag na puso at hindang-hindi kayo mawawalan ng tagapakinig.” Napakarami nila. Puno ang mundo ng mga taong may bagbag na puso at gumuhong pag-asa, ngunit napakagandang katotohanan na “ang Panginoon ay malapit sa mga may bagbag na puso.”

Ang huling ilang talata, 19 hanggang 21, ay nagpapakita sa mananampalataya sa ilalim ng pamamahala ng Diyos, at ang kahanga-hanga ay pumapasok mismo rito ang Panginoong Jesus. Siya ang may bagbag na puso noong Siya ay nasa krus. Sa Lumang Tipan ay mababasa natin, “Sa lahat nilang kapighatian ay nagdalamhati Siya, at iniligtas sila ng anghel ng Kanyang presensiya” (Isaias 63:9). “Marami ang kapighatian ng matuwid: ngunit iniligtas siya ng Panginoon sa lahat ng iyon. Iniingatan Niya ang lahat niyang buto: wala ni isa man sa mga iyon ang nabali.” Naaalala mo ba noong dumating sila upang baliin ang mga binti ng mga lalaking nasa krus? Binali nila ang mga binti ng isang magnanakaw at pagkatapos ay ng isa pa upang madaliin ang kanilang kamatayan, ngunit nang dumating sila kay Jesus ay nakita nilang patay na Siya, kaya “hindi nila binali ang Kanyang mga binti...upang matupad ang kasulatan” (Juan 19:33, 36). Wala silang alam tungkol sa kasulatan, ngunit naroon iyon sa Salita, “Iniingatan Niya ang lahat Niyang buto: wala ni isa man sa mga iyon ang nabali. Ang kasamaan ang papatay sa masama: at ang mga napopoot sa matuwid ay masisira. Tinutubos ng Panginoon ang kaluluwa ng

Kanyang mga lingkod: at walang sinuman sa mga nagtitiwala sa Kanya ang masisira.”

Oh, nawa'y pukawin ng mga karanasang ito sa Lumang Tipan ang ating mga puso upang umakay sa atin na lumapit pa nang higit sa ating pinagpalang Panginoon, at sa gayon ay lumayo pa nang higit sa masamang sanlibutan, upang tayo man ay magningning habang nakatuon tayo sa Kanya.

Pakikisama sa Banal (Mga Awit 35, 36 at 37)

Sa grupong ito ng mga Awit, lalong binibigyang-diin ang kabanalan ng Diyos, sa Kanyang biyaya at sa Kanyang paghatol. Iyan ay isang bagay na sa palagay ko ay dapat nating maunawaan nang malinaw. Lahat ng ginagawa ng Diyos, o lahat ng pinahihintulutan Niya, ay ayon sa Kanyang sariling banal na likas. Hindi pahihintulutan ng Diyos ang anumang bagay na salungat sa kabanalan ng Kanyang likas, maging sa pagbibigay ng biyaya sa mga makasalanan, o sa pagsubok sa Kanyang bayan, o sa paghatol na bumabagsak sa mga masasama. Ngayong araw lang, may nagsabi sa akin, “Hindi ako naniniwala sa Diyos ng Lumang Tipan. Mahal ko ang Diyos at Ama ng ating Panginoong Jesu-Cristo, pero ang Diyos ng Lumang Tipan ay Diyos ng paghatol, ng paghihiganti at ng pagkapoot, at hindi ako makapaniwala sa ganoong Diyos.”

Ang ating Panginoong Jesu-Cristo ang larawan ng dinakikitang Diyos. Siya ang eksaktong pagpapahayag ng Kanyang pagkatao, at hindi ko maintindihan kung paanong ang sinumang taong nag-iisip ay hindi mapapansin, habang binabasa ang apat na salaysay ng buhay ng Panginoong Jesus, na ang mga bagay ring sinasabi tungkol kay Jehova sa Lumang Tipan ay makikita kay Jesus sa Bagong Tipan. Nagbibigkas ang Panginoong Jesus ng mabibigat na salita ng paghatol. Siya ang nagsabi, “Sa aba ninyo, mga eskriba at mga Fariseo, mga mapagpaimbabaw.” Siya ang nagsabi tungkol sa mga lunsod na pinaggawan ng pinakadakila sa Kanyang mga makapangyarihang gawa, “Sa aba mo, Corazin! sa aba mo, Betsaida! sapagkat kung ang mga makapangyarihang gawang

ginawa sa inyo ay ginawa sa Tiro at Sidon, matagal na sana silang nagsisi na nakasuot ng magaspang na damit at may abo” (Mateo 11:21). Tumatawag Siya ng paghatol sa mga lunsod na iyon dahil tinanggihan nila ang liwanag. At Siya rin ang nagsalita tungkol sa “uod [na] hindi namamatay,” “ang apoy [na] hindi namamatay,” at ang mga masasama na pupunta “sa apoy na walang hanggan, na inihanda para sa diyablo at sa kanyang mga anghel.” Ang mga pananalitang ito na ginamit ng ating Panginoong Jesu-Cristo ay mas mabigat pa kaysa sa karaniwang mga pananalita tungkol sa paghatol na ginamit ng Diyos ng Lumang Tipan. At tungkol naman sa paghihiganti, kapag iniisip natin ang Diyos bilang Diyos ng paghihiganti, dapat nating tandaan na hindi natin ibig sabihin na Siya ay Diyos na mapaghiganti, kundi ang ibig nating sabihin ay “Anumang ihasik ng tao, iyon din ang kanyang aanihin” (Galacia 6:7), at ganito rin ang iginigiit ng ating Panginoong Jesu-Cristo. Kung ang mga tao ay namumuhay sa kasalanan, sa kasamaan at sa kabulukan, aanihin nila ang bunga nito. Maghihiganti ang Diyos sa mga masasama dahil sa kanilang mga gawang masama. At kung sasabihin mong ang Diyos ng Lumang Tipan ay Diyos ng pagkapoot, ang ating Panginoong Jesu-Cristo ay may kinapopootan din. Kinapootan ng Diyos ng Lumang Tipan ang kasalanan; kinapootan Niya ang lahat ng hindi banal, at ang ating Panginoong Jesu-Cristo ay napopoot sa kasalanan nang may sakdal na pagkapoot, at mahal Niya ang kabanalan at mahal Niya ang kalinisan. Kaya walang saysay ang pagsisikap na paghiwalayin ang Diyos ng Lumang Tipan at ang Diyos ng Bago. Sinabi ng Diyos ng Lumang Tipan, “Inibig kita ng walang hanggang pag-ibig” (Jeremias 31:3), at sinabi ng Diyos ng Bagong Tipan, “Datapuwa’t ipinakikita ng Diyos ang Kanyang pag-ibig sa atin, na noong tayo’y makasalanan pa, si Cristo ay

namatay para sa atin” (Roma 5:8). Kaya sa pagbaling natin sa tatlong Awit na ito, makikita natin na ang paraan ng Diyos sa biyaya at sa paghatol ay lubos na tugma sa Kanyang walang hanggang kabanalan.

Sa ikatatumpu’t limang Awit, makikita natin ang kaluluwang nasa kagipitan na humihingi ng tulong sa kapangyarihan ng Diyos, at kinikilala ang Diyos bilang pinagmumulan ng lahat ng pagpapala. May nagsabi, at sa palagay ko ay tama siya, na maaari nating basahin ang Awit na ito bilang mga pagbubulay-bulay ng puso ni Jesus habang nakatayo Siya sa harap ng hukuman ni Pilato. Basahin mo ito sa iyong libreng oras na iyan ang nasa isip mo. Sabihin mo sa sarili mo, “Isipin ko ito na para bang ang mga salitang ito ay binigkas ng Panginoong Jesus habang nakatayo Siya sa harap ni Pilato.” At sa palagay ko ay makikita mo kung gaano ito kaangkop sa ganoong kalagayan. Siyempre, may ilang pananalita rito na hindi magagamit ng Panginoong Jesus Mismo, pero ang Awit sa kabuuan ay maaaring maging daan sa pagpapahayag ng mga iniisip ng Kanyang puso. At maaari rin nating isipin ito bilang isang panalangin na maaaring iharap sa Diyos ng sinumang banal na sinusubok, inuusig at hindi nauunawaan.

Sa unang anim na talata, makikita mo ang pakiusap ng kaluluwa: “Ipaglaban Mo ang aking usapin, O Panginoon, laban sa mga nakikipagtalo sa akin: labanan Mo ang mga lumalaban sa akin. Hawakan Mo ang kalasag at ang panangga, at tumindig Ka upang tulungan ako. Bunutin Mo rin ang sibat, at harangan Mo ang daan ng mga umuusig sa akin: sabihin Mo sa aking kaluluwa, Ako ang iyong kaligtasan.” Hindi mo ba nakikita kung gaano kaangkop na ganito magsalita ang Panginoong Jesus sa Ama sa oras na iyon ng pagsubok? Hindi mo ba nakikita kung

gaano ito kaangkop sa labi ng sinumang banal na nababagabag, inuusig at nagdadalamhati, o kung paano ito naging angkop sa labi ni David noong hinahabol siya na parang pugo sa bundok habang hinahanap ni Saul ang kanyang buhay? Hindi ibig sabihing may masamang damdamin sa puso, walang masamang loob, kapag ang isang nasa ganoong kalagayan ay tumatawag sa Diyos na lituhin ang kanyang mga kaaway. Hindi mo rin ba ito sasabihin ngayon kung ikaw ay nasa kalagayan ng ilan sa nagdurusang bayan ng Diyos sa China, kung kailangan mong tumakas mula sa iyong tahanan kasama ang iyong asawa at mga anak habang sinasalakay ka ng kaaway? Hindi mo ba nakikita na, kahit wala kang galit sa mga taong iyon bilang tao, pero alang-alang sa mga mahal mo, maaari mong ipanalangin, “Mapahiya nawa at malagay sa kahihyan ang mga humahanap sa aking kaluluwa: mapaurong nawa sila at malito ang mga nagbabalak ng aking kapahamakan. Maging gaya nawa sila ng ipa sa harap ng hangin: at habulin nawa sila ng anghel ng Panginoon.” Hindi ba’t napakaganda niyan? “Habulin nawa sila ng anghel ng Panginoon.” Hindi ko ilalagay sa sarili kong kamay ang paghihiganti, kundi sa pamamagitan ng Iyong mga anghel, O Diyos, pumagitna Ka sa akin at sa aking mga kaaway at ipagtanggol Mo ako! Mula talata 7 hanggang talata 10, makikita mo ang nababagabag na humihingi ng tulong batay sa kamalayang siya ay namumuhay nang matuwid. Kapag malinis ang iyong budhi sa harap ng Diyos, kapag hindi ka nito pinararatangan, kapag hindi mo nadarama na ang paghihirap na dinaranas mo ay pagtutuwid dahil sa sarili mong maling gawa, kapag malinaw sa isip mo na sinisikap mong gawin ang kalooban ng Diyos, nagbibigay ito sa iyo ng lubos na pagtitiwala kapag nananalangin ka. Kaya ganito ang pakiusap ng kaluluwa: “Sapagkat walang dahilan na itinago nila para sa

akin ang kanilang lambat sa isang hukay, na walang dahilan na hinukay nila para sa aking kaluluwa.” Alalahanin mo kung paano sinipi ng Panginoon ang katulad na mga salita mula sa ibang Awit, “Kinapootan nila Ako nang walang dahilan.” Naroon Siya, ang Banal na dumating na puno ng pagpapala ang puso at mga kamay, at gayunman ay binalingan Siya ng mga tao nang buong pagkapoot at kapaitan; pero nakatingala Siya sa mukha ng Ama at nasabi, “O Aking Ama, kinapootan nila Ako nang walang dahilan,” kaya humihingi Siya ng paghatol: “Dumating nawa sa kanya ang kapahamakan nang hindi niya namamalayan; at ang lambat na itinago niya ay siya nawang humuli sa kanya: sa kapahamakan ding iyon siya nawa mahulog. At ang Aking kaluluwa ay magagalak sa Panginoon: magsasaya ito sa Kanyang pagliligtas.” Baka may magsabi, “Iyan ba ang diwa ng Bagong Tipan, ang magalak sa pagkapahamak ng kaaway?” Hindi sa nagagalak Siya sa pagkapahamak ng kaaway, kundi nagagalak Siya sa pagkaligtas mula sa kaaway. Halimbawa, ang aklat na “A Thousand Miles of Miracles in China.” Noong ang mahal na misyonerong iyon at ang kanyang asawa ay tumatakas mula sa mga tulisan, hindi ba sila maaaring manalangin nang ganito, at kung sa wakas ay dumating ang balita na nalipol na ang kaaway, hindi ba sila sisigaw sa tuwa, “Ang aking kaluluwa ay magagalak sa Panginoon: magsasaya ito sa Kanyang pagliligtas?” Nagpapasalamat ang isang tao sa pagkaligtas, at siyempre, sa ilang kalagayan, ang pagkaligtas na iyon ay talagang nangangahulugan ng pagkapahamak ng kaaway. “Ang lahat ng aking mga buto ay magsasabi, Panginoon, sino ang gaya Mo, na nagliligtas sa dukha mula sa lalong malakas kaysa sa kanya, oo, sa dukha at sa nangangailangan mula sa sumasamsam sa kanya?”

At sa sumunod na bahagi, mga talata 11 hanggang 18, makikita natin ang pagpapahayag ng lubos na pagtitiwala ng kaluluwa sa Diyos. Marahil wala nang ibang bahagi ng Awit na mas lubos na makapagpapahayag ng puso ng Panginoong Jesus habang nakatayo Siya sa harap ni Pilato kaysa sa mga salitang ito:

“Nagsitindig ang mga bulaang saksi; ibinintang nila sa akin ang mga bagay na hindi ko alam. Ginantihan nila ako ng masama sa mabuti, na ikinapanglaw ng aking kaluluwa. Ngunit ako, noong sila’y may sakit, magaspang na damit ang aking suot: pinagpakumbaba ko ang aking kaluluwa sa pag-aayuno; at ang aking panalangin ay bumalik sa aking sariling dibdib. Kumilos ako na para bang siya’y aking kaibigan o kapatid: yumuko ako nang may bigat ng loob, gaya ng isang nagdadalamhati para sa kanyang ina. Ngunit sa aking kagipitan ay nagalak sila, at nagtipun-tipon: oo, ang mga hamak ay nagtipun-tipon laban sa akin, at hindi ko iyon nalalaman; pinagpupunit nila ako, at hindi sila tumigil.” Isipin mo ang Panginoong Jesus noong dumampot sila ng mga bato para batuhin Siya at sinabi Niya, “Dahil sa alin sa mga [mabuting] gawang iyon ninyo Ako binabato?” Sa madaling salita, “Wala Akong ginawa sa gitna ninyo kundi kabutihan; wala Akong hinangad kundi ang inyong pagpapala; bakit ninyo Ako binabato?” At noong dumating sila para dakpin Siya sa halamanan, sinabi Niya, “Noong araw-araw Akong kasama ninyo sa templo, hindi ninyo iniunat ang inyong mga kamay laban sa Akin: ngunit ito ang inyong oras, at ang kapangyarihan ng kadiliman” (Lucas 22:53). Gayunman, naglibot Siya na gumagawa ng mabuti at nagpapagaling sa lahat ng inaapi ng diyablo. Walang dahilan, sa pananaw ng tao, kung bakit dapat Siyang kalabanin ng mga tao; gayunman ay kinapootan nila Siya dahil ang Kanyang kabanalan ay

nagpalitaw nang napakaliwanag sa kanilang pagkamakasalanang at kasamaan.

Muli, naririnig mo siyang nagsasalita, “Kasama ng mga mapagpaimbabaw na manunuya sa mga piging, pinangangalit nila ako ng kanilang mga ngipin.” Ang pagngangalit ng ngipin ay pagpapahayag ng pagkapoot. “Panginoon, hanggang kailan Ka titingin lamang? iligtas Mo ang aking kaluluwa sa kanilang mga pagwasak, ang aking minamahal sa mga leon. Magpapasalamat ako sa Iyo sa malaking kapulungan: pupurihin Kita sa gitna ng maraming tao.”

Sa sumunod na grupo ng mga talata, mula 19 hanggang 23, ang kaluluwa ngayon ay nagsasalita sa Diyos tungkol sa kasalanan, sa kasamaan ng kaaway na, sa mismong likas ng mga bagay, ay nangangailangan ng paghatol. Minsan ay napakamadamdamin natin kaya nakakalimutan natin na ang kasalanan ang pinakakasuklam-suklam na bagay sa buong sansinukob ng Diyos, at kung ayaw ihiwalay ng mga makasalanan ang kanilang sarili sa kanilang kasalanan, kailangan silang hatulan kasama ng kanilang kasalanan. Kaya makikita natin dito ang Espiritu ng Diyos na nagsasalita sa pamamagitan ng sinubok na banal na iyon, na tumatawag ng paghatol sa mga masasama. “Huwag Mong hayaang magalak sa akin ang mga walang katuwirang kaaway ko: ni hayaang kumindat ng mata ang mga napopoot sa akin nang walang dahilan.” Ang mga salitang ito ay tiyak na tumutukoy sa Panginoong Jesus.

“Sapagkat hindi sila nagsasalita ng kapayapaan: kundi nagbabalak sila ng mga bagay na mapanlinlang laban sa mga tahimik sa lupain”—laban sa mga walang ginagawang anuman para maging karapat-dapat sa ganoong pakikitungo. “Oo,

ibinuka nila nang maluwang ang kanilang bibig laban sa akin, at sinabi, Aha, aha, nakita na ng aming mata. Ito'y nakita Mo, O Panginoon: huwag Kang manahimik: O Panginoon, huwag Kang lumayo sa akin. Pukawin Mo ang Iyong sarili, at gumising Ka sa paghatol para sa akin, sa aking usapin, aking Diyos at aking Panginoon.”

At sa mga talata 24 hanggang 28, ang kaluluwa ay nasa sakdal na kapayapaan habang ipinagkakatiwala niya ang lahat sa Diyos. Anuman ang dumating, Panginoon, ibinibigay ko ang lahat sa Iyo. Napakalaking bagay ang makarating sa kalagayang tunay kang nakapagtitiwala at nakapagsasabi, “Magtitiwala ako, at hindi matatakot.” “Hatulan Mo ako, O Panginoon kong Diyos, ayon sa Iyong katuwiran; at huwag Mong hayaang magalak sila sa akin. Huwag nawa nilang sabihin sa kanilang puso, Ah, iyan ang gusto namin: huwag nawa nilang sabihin, Nilamon namin siya. Mapahiya nawa sila at malitong sama-sama, ang mga nagagalak sa aking kapahamakan: mabihisan nawa ng kahihiyan at kasiraang-puri ang mga nagmamataas laban sa akin. Sumigaw nawa sa tuwa at magalak ang mga sumasang-ayon sa aking matuwid na usapin: oo, sabihin nawa nila palagi, Dakilain ang Panginoon, na nalulugod sa kasaganaan ng Kanyang lingkod. At ang aking dila ay magsasalita ng Iyong katuwiran at ng Iyong papuri buong araw.”

Ang sumunod na Awit ay tila napakaangkop na kasunod agad ng ika-35. Isa rin itong Awit ni David. Hindi ko alam kung kailan niya ito isinulat o sa anong kalagayan, pero maliwanag na pinagbubulay-bulayan niya ang magkaibang kalagayan ng masama at ng matuwid; kaya sa Awit na ito ay inilarawan niya ang malungkot na kalagayan ng isa at ang masayang kalagayan ng isa pa. Tila nahahati ito sa tatlong bahagi lamang. Mula

talata 1 hanggang 4, makikita natin ang kalagayan ng masama: “Ang pagsalangsang ng masama ay nagsasabi sa loob ng aking puso, na walang takot sa Diyos sa harap ng kanyang mga mata.” Iyan ang nagbubunga ng kasamaan, kapag lubusan nang itinakwil ng mga tao ang takot sa Diyos. “Sapagkat pinupuri niya ang kanyang sarili sa kanyang sariling mga mata, hanggang sa ang kanyang kasamaan ay masumpungang kasuklam-suklam. Ang mga salita ng kanyang bibig ay kasamaan at pandaraya: tumigil na siya sa pagiging marunong, at sa paggawa ng mabuti. Nagbabalak siya ng kasamaan sa kanyang higaan; inilalagay niya ang kanyang sarili sa daang hindi mabuti; hindi niya kinasusuklanan ang masama.”

Napakalinaw na paglalarawan ito ng mga masasama.

Pagkatapos, kabaligtaran nito, makikita natin ang kabutihan ng Diyos sa mga matuwid. “Ang Iyong awa, O Panginoon, ay nasa kalangitan; at ang Iyong katapatan ay umaabot hanggang sa mga ulap. Ang Iyong katuwiran ay gaya ng malalaking bundok; ang Iyong mga paghatol ay malalim na kalaliman: O Panginoon, Iyong iniingatan ang tao at ang hayop. Napakadakila ng Iyong kagandahang-loob, O Diyos! kaya ang mga anak ng tao ay nagtitiwala sa ilalim ng lilim ng Iyong mga pakpak.”

Habang ang masasama ay hindi kailanman nakasusumpong ng kanilang hinahanap, hindi kailanman nakasusumpong ng kapayapaan, hindi kailanman nakasusumpong ng kasiyahan, gaano kaiba ang kalagayan ng matuwid! “Sila’y lubos na mabubusog sa katabaan ng Iyong bahay; at paiinum mo sila sa ilog ng Iyong mga kaluguran.” Ano ang ilog ng mga kaluguran ng Diyos? Sa palagay ko, ito talaga ang patotoo ng Espiritu Santo tungkol sa kahalagahan ni Cristo. Nakainom ka na ba sa ilog na iyon? Hindi ba’t napakasarap ng iyong nainom?

Sundan natin nang kaunti ang ilog na iyon sa mga Awit. Tingnan ang Awit 46:4, “May isang ilog, na ang mga batis nito ay magpapasaya sa lunsod ng Diyos, ang banal na dako ng mga tabernakulo ng Kataas-taasan.” Iyan ang nakapagpapaginhawang batis na bumababa mula sa langit upang palakasin at pasayahin ang mga kaluluwa ng mga umiinom. Pagkatapos, bumaling sa Awit 65:9, “Dinadalaw Mo ang lupa, at dinidilig ito: lubha Mo itong pinayayaman sa ilog ng Diyos, na puno ng tubig: inihahanda Mo sa kanila ang trigo, kapag ito’y Iyong napaghandaan na.” At pagkatapos ay lumipat ka mula sa mga Awit papunta sa aklat ni Ezekiel at makikita mo ang ilog na iyon na umaagos mula sa ilalim ng trono at ng dambana, ang ilog ng pagpapala sa buong sanlibutan sa mga araw ng isanlibong taon. Pagkatapos ay pumunta ka sa aklat ng Apocalipsis at basahin, “At ipinakita niya sa akin ang isang dalisay na ilog ng tubig ng buhay, malinaw na gaya ng kristal, na lumalabas sa trono ng Diyos at ng Kordero” (Apocalipsis 22:1), ang kahanga-hangang ilog na iyon na “kung iinumang ng tao ay mabubuhay siya magpakailanman.” “Ang sinumang may ibig, ay kumuha nang walang bayad ng tubig ng buhay” (Apocalipsis 22:17). At ang bukal ng buhay ay ang Salita ng Diyos na pinatotohanan sa kaluluwa ng Espiritu Santo. Gaya ng sinabi ni Jesus sa babaeng iyon sa tabi ng balon, “Ang sinumang uminom ng tubig na ito ay muling mauuhaw: Ngunit ang sinumang uminom ng tubig na ibibigay Ko sa kanya ay hindi na mauuhaw kailanman; kundi ang tubig na ibibigay Ko sa kanya ay magiging sa kanya”—isang bukal—hindi lamang isang balon gaya ng nasa ating salin—“ng tubig na bumubukal hanggang sa buhay na walang hanggan” (Juan 4:13, 14). Uminom si David sa bukal na ito, at tayong mga ligtas ngayon ay nagtatamasa ng gayon ding pagpapala.

Sa mga huling talata, makikita natin ang pananampalataya na tumatawag sa Diyos para sa lubos na pagliligtas: “O ipagpatuloy Mo ang Iyong kagandahang-loob sa mga nakakakilala sa Iyo; at ang Iyong katuwiran sa mga matuwid ang puso. Huwag Mong hayaang dumating laban sa akin ang paa ng kapalaluan, at huwag Mong hayaang itaboy ako ng kamay ng masama. Naroon ang mga manggagawa ng kasamaan na nabuwal: sila’y ibinagsak, at hindi na makababangon.” Gayunman, marahil noong isinusulat niya iyon ay napaliligiran pa rin siya ng kanyang mga kaaway, pero ang pananampalataya ay nagsasalita ng mga bagay na wala pa na para bang naroon na. Makapagtitiwala ako sa Diyos, at walang magiging kapangyarihan ang kaaway laban sa akin.

Maraming beses na nating nakita kung paanong ang isang Awit ay kaugnay ng isa pa. Tingnan ang ika-12 talata ng ikatatlumpu’t anim na Awit at pagkatapos ay tingnan ang unang talata ng Awit 37. Ang Awit 37 ay sagot ng Diyos sa daing ng Kanyang bayan. Sa dalawang Awit na ito ay ikaw ang mga nais ng iyong puso. Ipagkatiwala mo ang iyong lakad sa Panginoon; magtiwala ka rin sa Kanya; at Kanyang isasagawa ito. At ilalabas Niya ang iyong katuwiran na gaya ng liwanag, at ang iyong katarungan na gaya ng katanghaliang-tapat. Magpahinga ka sa Panginoon, at matiyagang maghintay sa Kanya: huwag kang mabalisa dahil sa umuunlad sa kanyang lakad, dahil sa taong nagsasagawa ng masasamang balak.” Pansinin ang tiyak na utos, “Magtiwala ka sa Panginoon... maluguran mo ang Panginoon...Ipagkatiwala mo ang iyong lakad sa Panginoon...Magpahinga ka sa Panginoon...huwag kang mabalisa.” Madalas mo nang nakikita ang maliit na kasabihan, “Kung nag-aalala ka, hindi ka nagtitiwala; kung nagtitiwala ka, hindi ka nag-aalala.” May sumulat ng isang

magandang maliit na sanaysay na pinamagatang “Why Worry When You Can Pray?”

Ang karaniwang tao ay mas gugustuhin pang mag-alala kaysa manalangin. Kasalanan natin kung bakit tayo labis na nag-aalala, sapagkat iyon ay dahil hindi tayo gaanong nananalangin. Kung ibibigay lang natin ito sa Kanya, ipagkakatiwala ang ating lakad sa Panginoon, ibang-iba sana ang mangyayari. Pero muli, “Magtiwala ka sa Panginoon.” Kailangang tama ang saloobin ng aking puso. “Tumigil ka sa galit, at talikuran mo ang poot: huwag kang mabalisa sa anumang paraan na gumawa ng masama,” at hindi magtatagal ay mawawala ang masasama: haharapin sila ng Diyos. Ang lahat ng langit na makikilala nila ay natatanggap na nila sa mundong ito, at ang lahat ng kaguluhang makikilala ng mga banal ng Diyos ay dinaranas na nila rito. Kapag iniwan mo na ang tanawing ito, maiiwan na rin ang kaguluhan. Bakit hindi mo na lang Siya pasalamat at purihin dahil sa lahat ng Kanyang mapagligtas na biyaya?

“Ngunit ang maaamo ay magmamana ng lupa; at malulugod sila sa kasaganaan ng kapayapaan.” Pagdating ng araw na ipakikita ng Diyos ang Kanyang mapagmahal na lingap sa mga matuwid at sa wakas ay nakapasok na sila sa kanilang gantimpala, paano naman ang masasama? Tingnan ang mga talata 12 hanggang 15, “Nagbabalak ang masama laban sa matuwid, at pinagngangalitan siya ng kanyang mga ngipin. Tatawanan siya ng Panginoon: sapagkat nakikita Niyang dumarating na ang kanyang araw. Hinugot ng masasama ang tabak, at iniakma ang kanilang busog, upang ibagsak ang dukha at nangangailangan, at upang patayin ang may matuwid na pamumuhay. Ang kanilang tabak ay tatagos sa kanilang sariling puso, at ang kanilang mga busog ay mababali.” Ibang paraan lang ito ng

pagsasabing, “Anumang ihasik ng tao, iyon din ang kanyang aanihin” (Galacia 6:7).

Sa mga talata 16 hanggang 20, makikita mo ang bahagi ng matuwid, at alam mo na kayang kunin ng Diyos ang kakaunting mayroon ang Kanyang mahal na bayan at gawin itong kasaganaan para sa kanila. “Ang kaunting nasa matuwid ay mas mabuti kaysa sa kayamanan ng maraming masama.” Hangga’t malinis ang iyong budhi sa harap ng Diyos at alam mong lumalakad ka nang nakalulugod sa Kanya, maaari kang maging masaya, kahit nawala na sa iyo ang lahat ng inaakala ng makamundong tao na dapat niyang taglayin. Ang kawawang mga taong hindi ligtas ay walang naghihintay sa kanila kundi paghatol; pero ang mga anak ng Panginoon ay walang naghihintay kundi kaluwalhatian. “Nalalaman ng Panginoon ang mga araw ng matuwid: at ang kanilang mana ay magpakailanman. Hindi sila mapapahiya sa panahon ng kasamaan: at sa mga araw ng taggutom ay mabubusog sila. Ngunit ang masasama ay mapapahamak, at ang mga kaaway ng Panginoon ay magiging gaya ng taba ng mga kordero: sila’y matutupok; sa usok sila matutupok.”

Sa mga talata 21 hanggang 29, muli mong makikita ang pagkakaiba ng pagkatao ng matuwid at ng masama. Ngayon, tingnan natin kung hindi ba tayo umaabot sa ilang medyo seryosong bagay. Ano ang katangian ng masasamang tao? Ah, baka sabihin mo, pandaraya o pagsisinungaling o imoral na pamumuhay o paglalasing. Oo, pero tingnan mo ang talata 21, “Nangungutang ang masama, at hindi nagbabayad: ngunit ang matuwid ay nagpapakita ng awa, at nagbibigay.” Natatakot ako na maraming tao ang tinatawag ng Diyos na masama na hindi natin itinuturing na masama. May napakapraktikal na aral dito.

Hinahanap ng Diyos ang praktikal na katuwiran sa pakikitungo ng mga lalaki at babae sa isa't isa, at ang kawalan ng katapatan ay katangian ng masasama. Pagkatapos ay tingnan ang sumunod na talata, "Sapagkat ang mga pinagpala Niya ay magmamana ng lupa; at ang mga sinumpa Niya ay ihihiwalay."

"Ang mga hakbang ng mabuting tao ay itinatakda ng Panginoon: at nalulugod Siya sa kanyang lakad." May isang taong minsang dumampot sa Biblia ni George Mueller at nagkataong binuklat-buklat ito at napunta sa Awit na ito, at napansin niyang may isinulat siya sa gilid ng talata 23. Ito ang nakita niya, "Ang mga hakbang"—at sa gilid ay isinulat niya, *at ang mga paghinto*—"ng mabuting tao ay itinatakda ng Panginoon." Pinagbubulay-bulayan ito ni G. Mueller, at pumasok sa isip niya na hindi lamang ang mga hakbang kundi pati ang mga paghinto ay itinatakda ng Panginoon. Minsan ay hindi ka nakakahakbang; minsan ay pinahihiga ka ng Panginoon at sinasabi, "Ngayon, luwalhatiin mo Ako rito." Makapagpapahinga tayo sa kalooban ng Panginoon sa lahat ng kalagayan. "Bagaman siya'y mabuwal, hindi siya lubusang ibabagsak: sapagkat inaalalayan siya ng Panginoon ng Kanyang kamay."

At ngayon ay nagbibigay si David ng isang magandang patotoo. Alam ko na ang pagpapalang makalupa ang pangako ng Lumang Tipan, at ang pagpapalang espirituwal ang pangako ng Bagong Tipan; at madalas, ang pinakatapat na mga banal sa dispensasyong ito ng Bagong Tipan ay naiiwang may kakaunting pagpapalang makalupa. Sa kabilang banda, tiyak ako na kapag natutunan ng mga tao na ipagkatiwala ang lahat sa Diyos at lumakad sa katuwiran sa harap Niya, aasikasuhin Niya sila. Kaya ang patotoo ni David ay hindi walang halaga sa

atin. “Ako’y naging bata, at ngayo’y matanda na; gayunma’y hindi ko nakitang pinabayaan ang matuwid, ni ang kanyang binhi na namamalimos ng tinapay.” Baka may magsabi, “Aba, hindi ko gusto iyan dahil pinasasama nito ang loob ko. Napasok na ako sa napakahirap na kalagayan, at talagang napilitan akong humingi ng tulong. Ayokong maibilang sa mga masasama.” Hindi ganoon, sapagkat sa ating dispensasyon ay wala tayong gayon ding pangako ng makalupang kasaganaan. Pero marami sa atin ang hindi umaangkin sa mga pribilehiyong talagang atin sa panahong ito ng biyaya. “Huwag kayong [mabalisa] sa anuman; kundi sa lahat ng bagay, sa pamamagitan ng panalangin at pagsamo na may pasasalamat, ay ipaalam ninyo ang inyong mga kahilingan sa Diyos” (Filipos 4:6). Naniniwala ako na hindi kailanman kakailanganin ng mga Cristiano na mamalimos ng tinapay kung mas madalas silang makikipag-usap sa Diyos. Kung natutunan nating umasa sa buhay na Diyos at lumapit sa Kanya, mamamangha tayo kung paano Niya tayo aasikasuhin. Ang Diyos ay buhay na Diyos, at aasikasuhin ka Niya kung magtitiwala ka lamang sa Kanya. Hindi ba’t kakatwa na tila mas kaya nating magtiwala sa tao kaysa sa Kanya? Gayunman, madalas tayong nabibigo sa mga tao, pero hindi tayo kailanman nabibigo sa Kanya kung lumalakad tayo kasama Niya. Kaya sinabi ni David, “Ako’y naging bata, at ngayo’y matanda na; gayunma’y hindi ko nakitang pinabayaan ang matuwid, ni ang kanyang binhi na namamalimos ng tinapay.”

Sa mga talata 30 hanggang 40, makikita mo ang pamamahala ng Diyos. Sa talata 34 ay mababasa natin, “Maghintay ka sa Panginoon, at ingatan mo ang Kanyang daan, at itataas ka Niya upang manahin ang lupain: kapag ang masasama ay inihiwalay, makikita mo ito.” Pero ang masasama ay tila umuunlad sa

paraang hindi natin naranasan. Oo, sabi ni David, umuunlad nga sila: “Nakita ko ang masama na may malaking kapangyarihan, at lumalaganap na gaya ng luntiang punong laurel. Gayunma’y lumipas siya, at, narito, wala na siya: oo, hinanap ko siya, ngunit hindi siya masumpungan.”

Ngayon ay tingnan ang kaibahan, “Tandaan mo ang taong sakdal, at masdan mo ang matuwid: sapagkat ang wakas ng taong iyon ay kapayapaan.” Kaya tinapos niya ang Awit sa mga salitang ito, “Tutulungan sila ng Panginoon, at ililigtas sila: ililigtas Niya sila mula sa masasama, at sila’y Kanyang ililigtas, sapagkat nagtitiwala sila sa Kanya.”

Ang Pagkabigo ng Tao at ang Biyaya ng Diyos (Mga Awit 38 at 39)

Ang Awit 38 ay maaaring tawaging “Ang Pakiusap ng Nagsisisi.” Ito ang daing ng isang taong nababagabag at wasak ang puso dahil sa kanyang kasalanan, at lumalapit sa Diyos na inaamin ang kanyang pagkakasala at umaasa sa Kanya para sa kapatawaran.

Sa unang apat na talata ay maaari nating isulat ang salitang “Pagkakumbinsi.” Makikita natin dito ang pagpapahayag ng isang kaluluwang kumbinsido sa kanyang kasalanan, ng isang taong hindi nagdadahilan para sa kanyang mga kasalanan. Hangga’t may nakikita kang taong nagsisikap na idahilan ang kanyang mga kasalanan at pagkukulang, malalaman mo na hindi pa kailanman bumaon nang sapat na lalim ang araro ng pagkakumbinsi. Nang harapin ni Samuel si Haring Saul tungkol sa kanyang kasalanan, sinabi niya, “Nagkasala ako: gayunma’y parangalan mo ako ngayon, isinasamo ko sa iyo, sa harap ng matatanda ng aking bayan, at sa harap ng Israel” (1 Samuel 15:30). Sa madaling salita, Oo, nagkamali ako, pero gawin mo pa rin akong kahanga-hanga sa paningin ng mga tao. Walang palatandaan doon ng tunay na pagkakumbinsi. Kapag ang tao ay tunay na kumbinsido sa kanyang kasalanan, tumitigil na siya sa pagdadahilan at tumitigil na sa paghahanap ng karangalan para sa sarili. Kaya sa apat na talatang ito ay pinakikinggan natin ang mang-aawit na ibinubuhos ang damdamin ng kanyang pusong wasak dahil sa kanyang kasalanan.

“O Panginoon, huwag Mo akong sawayin sa Iyong poot: ni parusahan sa Iyong mainit na galit. Sapagkat ang Iyong mga palaso ay nakabaon sa akin, at ang Iyong kamay ay dumidiin

nang mabigat sa akin.” Napakalaking awa kapag ang isang tao ay nahulog sa kasalanan—at sa ganoong kasalanang kinahulugan ni David—na hinaharap siya ng Diyos, na ang matatalas na palaso ng Makapangyarihan sa lahat ay tumatagos sa kanyang kaluluwa, at ang kamay ng Diyos ay mabigat sa kanya, kaya nadarama niya ang bigat ng kanyang pagkakasala. Nagpatuloy siya, “Walang kagalingan sa aking laman dahil sa Iyong galit; ni walang kapahingahan sa aking mga buto dahil sa aking kasalanan.” Nauunawaan niya na makatarungan lamang na siya ay nakalantad sa galit ng Diyos. Ang kasalanan ay humihingi ng parusa. Maaari nating subukang idahilan ito, pero ang Diyos ay “may mga matang lubhang malinis upang tumingin sa masama” (Habakuk 1:13). Hindi kailanman ililigtas ng Diyos ang isang makasalanan at hahayaang hindi naparusahan ang kasalanan ng makasalanang iyon. Kung hindi Niya ito parurusahan sa makasalanan, kailangan itong parusahan sa Kahalili ng makasalanan. At iyan ang nangyari sa Kalbaryo. Sa krus ay pinasan ng Panginoong Jesus ang paghatol. Sinasabi ng lumang himno,

*“Pinasan Niya sa puno ang hatol na para sa akin,
At ngayo’y kapwa malaya ang tagapanagot at ang
makasalanan.”*

“Sapagkat ang aking mga kasamaan ay umapaw na sa aking ulo: gaya ng mabigat na pasanin ay napakabigat sa akin.” Ito ang tinig ng makasalanang kumbinsido sa kanyang kasalanan.

Sa mga talata 5 hanggang 14 ay maaari nating isulat ang salitang, “Pagpapakumbaba.” Habang patuloy siyang tumitingin sa sarili niyang puso, habang patuloy niyang iniisip ang kasalanang dumurog sa kanyang buhay, siya ay nakayuko sa

harap ng Diyos sa pinakamalalim na pagpapakumbaba. “Ang aking mga sugat ay bumabaho at nabubulok dahil sa aking kahangalan. Ako’y nababagabag; ako’y lubhang nakayuko; ako’y nagdadalamhati buong araw. Sapagkat ang aking mga balakang ay puno ng nakapandiring sakit: at walang kagalingan sa aking laman. Ako’y mahina at lubhang bugbog; ako’y umuungal dahil sa pagkabalisa ng aking puso.” Bagaman nadarama niya sa kanyang katawan at sa kanyang espiritu ang mga bunga ng kanyang kasalanan at alam niyang hinaharap siya ng Diyos dahil sa kasalanang iyon, nauunawaan niya na wala nang iba pang malalapitan para sa kaligtasan kundi ang Diyos ding iyon na nagpapahirap sa kanya.

“Panginoon, ang lahat ng aking nais ay nasa harap Mo; at ang aking pagdaing ay hindi lingid sa Iyo. Ang aking puso ay humihingal, ang aking lakas ay nanghihina: at ang liwanag ng aking mga mata, iyon man ay nawala na sa akin. Ang mga nagmamahal sa akin at ang aking mga kaibigan ay lumalayo sa aking sugat; at ang aking mga kamag-anak ay nakatayo sa malayo.” May isang paraan na pinasok ng Panginoong Jesus ang ganitong karanasan. Bagaman Siya ang lubos na Banal, nang kunin Niya ang lugar ng makasalanan ay nagamit Niya ang ganitong pananalita. Masasabi Niya, “Ang mga nagmamahal sa Akin at ang Aking mga kaibigan ay lumalayo sa Aking sugat; at ang Aking mga kamag-anak ay nakatayo sa malayo. Ang mga humahanap din sa Aking buhay ay naglalagay ng mga silo para sa Akin: at ang mga naghahangad ng Aking kapahamakan ay nagsasalita ng masasamang bagay at nag-iisip ng mga pandaraya buong araw.” Pero ngayon, si David, dahil alam niyang karapat-dapat siya sa tinatanggap niya, at si Jesus, dahil kinukuha Niya ang ating lugar at tinatanggap ang paghatol na nararapat sa ating mga kasalanan na para bang Siya ang

karapat-dapat dito, ay parehong nakagamit ng mga salita ng sumunod na dalawang talata, “Ngunit ako, gaya ng taong bingi, ay hindi nakarinig; at ako’y gaya ng taong pipi na hindi nagbubuka ng kanyang bibig. Kaya ako’y naging gaya ng taong hindi nakaririnig, at sa kanyang bibig ay walang pagsaway.” Napakalaking bagay ang makarating sa kalagayang wala kang makitang mali sa kaninuman kundi sa sarili mo. Marami sa atin ang gumugol ng napakaraming oras sa paghahanap ng mali sa ibang tao. Nakikita natin ang mga pagkakamali ng iba at napalalaki natin ang kanilang mga kasalanan, pero halos hindi natin namamalayan ang sarili nating mga pagkakamali at kasalanan. Kapag pinararatan tayo ng mga tao, galit na galit tayo at nakakalimutan natin na kung alam lang ng pinakamasasama nating kaaway ang lahat ng alam natin tungkol sa sarili nating puso at sa mga kasalanan ng sarili nating buhay, mas masahol pa ang sasabihin nila kaysa sa sinasabi nila ngayon. Dito ay iniyuyuko ni David ang kanyang ulo sa harap ng Diyos at wala siyang masabi, dahil ang sarili niyang budhi ay mas mabigat pang nagpaparatang sa kanya kaysa sa sinuman sa kanila.

Mula ika-15 hanggang ika-20 talata ay makikita natin ang kanyang pagpapahayag ng kasalanan. “Sapagkat sa Iyo, O Panginoon, ako umaasa: diringgin Mo ako, O Panginoon kong Diyos. Sapagkat sinabi ko, Dinggin Mo ako, baka sila’y magalak sa akin: kapag nadudulas ang aking paa, nagmamataas sila laban sa akin. Sapagkat ako’y malapit nang mabuwal, at ang aking kalungkutan ay laging nasa harap ko. Sapagkat ipahahayag ko ang aking kasamaan; ako’y magdadalamhati dahil sa aking kasalanan.” At alam mo ang sinasabi ng Diyos sa ibang lugar, “Ang nagtatakip ng kanyang mga kasalanan ay hindi uunlad: ngunit ang nagpapahayag at tumatalikod sa mga

iyon ay kahahabagan” (Kawikaan 28:13). Sinabi ni David na hindi niya ito susubukang takpan, “Ipahahayag ko ang aking kasamaan; ako’y magdadalamhati dahil sa aking kasalanan. Ngunit ang aking mga kaaway ay masigla, at sila’y malalakas: at ang mga napopoot sa akin nang walang katuwiran ay dumami. Ang mga gumaganti rin ng masama sa mabuti ay aking mga kalaban; sapagkat sinusunod ko ang mabuti.” Noon ay sinisisi nila siya dahil sa kanyang kasalanan; ngayon ay sinisisi nila siya dahil bumaling siya sa Diyos at nagpapahayag na nakasumpong siya ng kapatawaran sa Kanya.

Sa huling dalawang talata ay ipinahahayag niya ang kanyang pagtitiwala, “Huwag Mo akong pabaya, O Panginoon: O aking Diyos, huwag Kang lumayo sa akin. Magmadali Kang tulungan ako, O Panginoon na aking kaligtasan.”

Tinatapos ng Awit 39 ang grupong ito ng labinlimang Awit sa pamamagitan ng napakalinaw na paglalantad sa atin ng pagkakaiba ng kahinaan ng tao at kapangyarihan ng Diyos, ng kasalanan ng tao at kabanalan ng Diyos. Ang unang anim na talata ay tila magkakasama, at ipinakikita ng mang-aawit ang lubos na kahungkagan ng buhay na walang Diyos. Umaasa ako na nauunawaan iyan ng bawat isa sa atin. Totoo ang lumang himno:

*“Sinubukan ko ang mga sirang balon, Panginoon,
Ngunit ah, ang tubig nila’y naubos.
Habang ako’y yumuyuko upang uminom, ito’y tumakas
At ako’y kinutya habang ako’y tumatangis.”*

Ngunit sa wakas, ang mapalad na Panginoon sa Kanyang biyaya ay kinuha tayo, at nasumpungan natin ang pagkakaiba ng buhay na may pakikisama sa Diyos.

Ang mga kalayawang nawala ay malungkot kong iniyakan,
Ngunit kailanma'y hindi ako umiyak para sa Iyo,
Hanggang tanggapin ng biyaya ang aking bulag na mga mata
Upang makita ang Iyong kagandahan.

*“Ngayo’y walang makasisiya kundi si Cristo,
Walang ibang pangalan para sa akin;
May pag-ibig, buhay at walang hanggang galak,
Panginoong Jesus, na nasa Iyo.”*

Kaya dito ay nakikita natin ang mananampalatayang ito ng Lumang Tipan—at si David mismo iyon—na natututo ng gayon ding aral, ang kahungkagan ng buhay na walang Diyos; at pagkatapos ay ang kapuspusan ng buhay kapag kilala ng isang tao ang Diyos at namumuhay siya sa pakikisama sa Kanya. Tingnan ang unang anim na talatang iyon, “Sinabi ko, lingatan ko ang aking mga lakad, upang hindi ako magkasala sa aking dila: lalagyan ko ng busal ang aking bibig, habang ang masama ay nasa harap ko. Ako’y napipi sa katahimikan, hindi ako umimik, kahit sa mabuti; at ang aking kalungkutan ay napukaw. Ang aking puso ay nag-init sa loob ko; habang ako’y nagbubulay-bulay ay nag-alab ang apoy.” Nais ng Diyos na tayo ay magbulay-bulay. Ang magbulay-bulay ay ang mag-isip, at sinisikap ng Diyos na paisipin ang mga tao. Ang alibughang anak ay hindi humakbang kahit isang hakbang patungo sa kanyang ama hanggang sa naupo siya at nag-isip. Mababasa natin, “Siya’y natauhan.” Sinisikap ng diyablo na pigilan ang mga tao sa pagbubulay-bulay, sa pag-iisip. Kunin mo ang salitang napakakaraniwan ngayon, “amusement” (libangan). Baliw na baliw ang mga tao sa libangan. Ang diyablo ay may

iba't ibang uri ng pakana upang libangin ang mga tao. Hatiin mo ang salitang iyon: "Muse"—ang mag-isip. "A-muse"—ang hindi mag-isip. Ang "A" diyan ay pananggi, at ang ibig sabihin lang nito ay, tumigil sa pag-iisip. Iyan ang dahilan kung bakit siksikan ang mga teatro; iyan ang dahilan kung bakit gustong-gusto ng mga tao ang sayawan; iyan ang dahilan kung bakit pumupunta ang mga tao sa lahat ng masasamang bagay na ito ng sanlibutan—upang makaiwas sa pag-iisip. Kung mapipigilan ng diyablo ang mga tao sa pag-iisip, mapapahamak at masusumpa niya silang lahat sa bandang huli. Ngunit nais ng Diyos na tayo ay mag-isip. Ang Kanyang Salita ay isang hamon sa atin na mag-isip. Sinabi ni David, "Inisip ko ang aking mga lakad." Ngayon ay nagbubulay-bulay siya, "Panginoon, ipaalam Mo sa akin ang aking wakas, at ang sukat ng aking mga araw, kung ano ito; upang malaman ko kung gaano ako kahina." Mabuting magbulay-bulay sa ganyang paraan. Ayaw ng mga tao na isipin ang kamatayan; ayaw nilang isipin ang biglang pagwawakas ng buhay.

*"Ang buhay, sa pinakamabuti, ay napakaikli,
Gaya ng pagkalaglag ng isang dahon,
Gaya ng pagtatali ng isang bigkis,
Huwag kang mahuli.
Ang pinakamagagandang bulaklak ay agad nalalanta,
Ang kabataan at kagandahan ay lumilipas,
Oh, hindi ka magtatagal dito,
Huwag kang mahuli."*

Ayaw ng mga tao na mapaalalahanan sa kaiklian ng buhay. Sinabi ni David, naupo ako at inisip ko ito: kung gaano ako kahina; kung gaano kaikli ang panahong maaaring mayroon

ako rito, pero nais kong ang buhay ko ay magkaroon ng kabuluhan para sa Panginoon; nais kong gawin ang pinakamabuti para sa Diyos. “Narito, ginawa Mong sindangkal lamang ang aking mga araw; at ang aking buhay ay parang wala sa harap Mo: tunay na bawat tao, sa kanyang pinakamabuting kalagayan, ay lubos na walang kabuluhan. Tunay na bawat tao ay lumalakad sa isang hungkag na palabas: tunay na sila’y nababalisa nang walang kabuluhan: nagtitipon siya ng kayamanan, at hindi niya alam kung sino ang kukuha ng mga iyon.” Napakakaawa-awa ang walang pag-asa lampas sa buhay na ito!

Mula sa talata 7 hanggang sa katapusan ng Awit ay lumipat siya sa kabilang panig ng mga bagay at ipinakita sa atin na ang lahat ng may halaga ay nasusumpungan sa Diyos Mismo. “At ngayon, Panginoon, ano ang aking hinihintay? ang aking pag-asa ay nasa Iyo.” Alam ko na ang mga bagay ng sanlibutang ito ay hindi kailanman makasisiya sa kawawang puso kong ito, pero ang aking pag-asa, ang aking pagtitiwala at ang aking pananalig ay nasa Iyo. “Iligtas Mo ako sa lahat ng aking mga pagsalangsang: huwag Mo akong gawing kadustaan ng mga hangal. Ako’y napipi, hindi ko ibinuka ang aking bibig; sapagkat Ikaw ang gumawa nito.” Nang dumating ang pagtutuwid dahil sa kasalanan, iniyuko niya ang kanyang ulo at sinabi, ayos lang; kamay ito ng Diyos, at karapat-dapat ako rito. Tinatanggap ko ito at umaasa akong magiging pagpapala ito sa akin, pero kung kalugdan ng Diyos na magbigay ng kaligtasan, magagalak ako sa Kanyang kabutihan.

“Alisin Mo sa akin ang Iyong hampas: ako’y natutupok sa dagok ng Iyong kamay. Kapag sa pamamagitan ng mga pagsaway ay itinutuwid Mo ang tao dahil sa kasamaan, pinupugnaw Mo ang

kanyang kagandahan na gaya ng ginagawa ng tanga: tunay na bawat tao ay walang kabuluhan. Dinggin Mo ang aking panalangin, O Panginoon, at pakinggan Mo ang aking daing; huwag Kang manahimik sa aking mga luha: sapagkat ako'y isang dayuhan sa Iyo, at isang manlalakbay [isang peregrino].” Kaunting panahon lang ang gugugulin ko sa sanlibutang ito, Diyos ko, tulungan Mo akong gugulin ito para sa Iyo, iyan ang sinasabi niya. Tulungan Mo akong mamuhay nang sa gayon, kapag iniwan ko na ang tanawing ito, mauunawaan kong lubos na sulit na ako'y pinahintulutang luwalhatiin Ka noong ako'y narito pa sa sanlibutan.

“O patawarin Mo ako, upang manumbalik ang aking lakas, bago ako umalis dito, at mawala na.” Ang pananalitang Hebreo na isinaling “patawarin Mo ako” ay may malalim na kahulugan. Sa literal ay maaari itong isalin na, “Ilayo Mo sa akin ang Iyong tingin, upang manumbalik ang aking lakas.” Naaalala mo ba na sa ibang lugar ay mababasa natin, “Tingnan Mo ang mukha ng Iyong pinahiran,” kaya iniuugnay natin iyon dito, sapagkat habang nauunawaan ni David ang sarili niyang kahinaan, ang sarili niyang karupukan, ang sarili niyang kapansanan, napabulalas siya, “Ilayo Mo sa akin ang Iyong tingin,” sapagkat nakikita niyang walang anuman sa kanya na makapagpapalugod sa kanya sa Diyos. Kung Ikaw, Panginoon, ay magtatala ng mga kasamaan, O Panginoon, sino ang makatatayo?” (Awit 130:3). Walang naghihintay sa akin kundi walang hanggang paghatol, pero ilayo Mo sa akin ang Iyong tingin: tingnan Mo ang mukha ng Iyong pinahiran at tanggapin Mo ako sa Kanya. At iyan mismo ang ginagawa ng Diyos. “Ginawa Niya tayong tanggap sa Minamahal” (Efeso 1:6).

Ang Awit ng Handog na Susunugin (Awit 40)

Ang kamatayan ng ating Panginoong Jesu-Cristo ay inilalahad sa iba't ibang paraan sa Kasulatan. Ang Diyos, sa pamamagitan ng mga larawan at anino, ay kahanga-hangang inilalahad ito sa unang pitong kabanata ng aklat ng Levitico. Doon ay mababasa natin ang limang handog: ang handog na susunugin, ang handog na harina, ang handog pangkapayapaan, ang handog para sa kasalanan, at ang handog para sa pagkakasala. Magkakaiba ang lahat ng ito pero lahat ay naglalahad ng iba't ibang aspekto ng Persona at gawain ng ating Panginoong Jesus. Ang handog na harina ay larawan ng Kanyang pagkatao na kaugnay ng Kanyang pagka-Diyos. Ang handog pangkapayapaan ay naglalahad sa Kanya bilang ang Isang gumawa ng kapayapaan sa pamamagitan ng dugo ng Kanyang krus. Ang handog para sa kasalanan ay nagpapakita sa atin ng Isang walang kasalanan na ginawang kasalanan upang tayo ay maging katuwiran ng Diyos sa Kanya. Ang handog para sa pagkakasala ay nagsasabi sa atin na si Cristo ay namatay para sa ating mga kasalanan, na pinasan Niya ang ating mga kasalanan sa Kanyang sariling katawan sa puno. Ngunit ang handog na susunugin ay naglalahad, sa ilang paraan, ng pananaw sa gawain ng krus na mas mahalaga sa Diyos kaysa sa lahat ng iba pa, sapagkat inilalahad nito ang Panginoong Jesus na namamatay sa krus na iyon, una sa lahat upang luwalhatiin Niya ang Diyos na Kanyang Ama sa tanawing kung saan Siya ay lubhang nilapastangan ng kasalanan ng tao. Ito ang kapansin-pansing katotohanan tungkol sa lahat ng iba pang handog: ang ilang bahagi nito ay inihahain sa dambana at umaakyat sa

Diyos; ang ibang bahagi ay pinaghahatian ng bayan at ng mga saserdote, at nagiging pagkain ng bayan ng Diyos. Ngunit ang buong handog na susunugin ay inilalagay sa dambana at lubos na natutupok: lahat ng ito ay umaakyat sa Diyos. Tinatawag Niya itong, “Aking handog, Aking pagkain.” May isang bagay sa sakripisyo ng ating Panginoong Jesu-Cristo na walang sinumang makauunawa kundi ang Diyos Mismo. May isang bagay tungkol dito na hindi kailanman lubos na mapapasok mo at ko, hindi kailanman lubos na mapahahalagahan; may isang bagay tungkol dito na ang Diyos lamang ang makapapasok at makapagpapahalaga.

Ang ikaapatnapung Awit na ito ay talagang ang Awit ng handog na susunugin. Ang ikadalawampu’t dalawa ay ang Awit ng handog para sa kasalanan, at iyon ang Awit kung saan naririnig natin ang Panginoon na sumisigaw, “Diyos Ko, Diyos Ko, bakit Mo Ako pinabayaan?” (Awit 22:1). Ang ikaanimnapu’t siyam ay ang Awit ng handog para sa pagkakasala; at doon ay naririnig natin ang Tagapagligtas na bumubulalas mula sa krus, “Isinauli Ko ang hindi Ko kinuha” (talata 4). Ang ikawalumpu’t lima ay ang Awit ng handog pangkapayapaan, at mababasa natin doon, “Ang awa at katotohanan ay nagtagpo; ang katuwiran at kapayapaan ay naghalikan” (talata 10). Ngunit sa ikaapatnapung Awit na ito ay inilalahad ang Panginoong Jesus na dumarating sa sanlibutan at pumupunta sa krus sa tiyak na layuning gawin ang kalooban ng Ama, at iyan ang handog na susunugin.

Ang unang limang talata ay nagsasabi tungkol sa kalaliman ng dalamhati na Kanyang pinasok at ang kaligtasang ibinigay sa Kanya ng Diyos. Sinabi Niya, “Matiyaga Akong naghintay sa Panginoon; at ikiniling Niya ang Kanyang sarili sa Akin, at dininig ang Aking daing. Iniahon din Niya Ako mula sa kakila-

kilabot na hukay, mula sa malagkit na putik, at itinayo ang Aking mga paa sa ibabaw ng isang bato, at pinatatag ang Aking mga hakbang.” Tama lang na binibigkas din natin ang mga salitang ito, at tayong mga ligtas ay lumilingon sa butas ng hukay na pinagligtasan sa atin at kung minsan ay umaawit, “Iniahon Niya ako sa hukay at mula sa malagkit na putik.” Dahil sa biyaya ay may karapatan tayong awitin ang mga salitang iyon, pero ang hukay na kinasadlakan natin ay walang-wala kung iahahambing sa hukay na pinasok Niya upang tayo ay Kanyang tubusin. Kinailangan Niyang makilala nang walang hanggang higit ang kakila-kilabot na kasalanan at ang lagim ng pagkahiwalay sa Diyos kaysa sa kailanma’y makikilala mo at ko. Ang pinakaabang kaluluwa sa hukay ng kapighatian ay magdurusa lamang dahil sa sarili niyang mga kasalanan, ngunit ang ating mapalad na Panginoon sa krus ay nagpasan ng kasamaan nating lahat. Kinailangan Niyang inuming lubos ang saro ng paghatol ng Diyos laban sa kasalanan. Tunay na kakila-kilabot ang hukay na kinalubugan Niya, ngunit umahon Siyang muli nang may tagumpay.

Naririnig natin Siyang nagsasabi sa talata 3, “At naglagay Siya ng bagong awit sa Aking bibig, ng papuri sa ating Diyos: marami ang makakakita nito, at matatakot, at magtitiwala sa Panginoon.” Ang bagong awit ay ang awit ng pagtubos. Natural, kapag nabasa natin ang tungkol sa isang bagong awit, lilitaw ang tanong sa ating isip, ano ang lumang awit? Ang lumang awit ay ang awit ng paglalang. Doon pa sa aklat ni Job ay mababasa natin, “Nasaan ka noong inilagay Ko ang mga saligan ng lupa?...noong ang mga bituin sa umaga ay sama-samang umawit, at ang lahat ng mga anak ng Diyos ay humiyaw sa kagalakan” (Job 38:4, 7). Napakagandang awit iyon noong ang sanlibutang ito, sa buong orihinal nitong kagandahan, ay

sariwang lumabas mula sa kamay ng Lumikha nito at umikot palayo sa kalawakan! Ang mga banal na anghel sa labis na tuwa ay umawit nang makita ito at ang lahat ng hukbo ng Diyos ay humiyaw sa kagalakan; ngunit ang awit na iyon ay agad na naglaho at naging isang malungkot at mapait na panaghoy, sapagkat pumasok ang kasalanan at sinira ang magandang nilalang na iyon, at ang Diyos ay nilapastangan sa sansinukob na Kanyang ginawa. Pagkatapos ay dumating ang ating Panginoong Jesus at bumaba Siya sa kalalimang pinagsadlakan ng kasalanan sa mga tao upang tayo ay Kanyang iahon. Pumunta Siya sa krus upang luwalhatiin ang Diyos na lubhang nilapastangan ng kasalanan at kahangalan ng tao. At nang lumabas Siya mula sa libingan, handa na Siyang pasimulan ang awit ng bagong nilalang. Siya ang nangunguna sa koro. “Naglagay Siya ng bagong awit sa Aking bibig, ng papuri sa ating Diyos.” Mababasa natin sa ikadalawampu’t dalawang Awit, “Sa gitna ng kapulungan ay pupurihin Kita” (talata 22).

*“Makiisa sa awit na Kanyang pinangungunahan,
Ngayon sa Diyos ay itaas ang inyong tinig;
Bawat hakbang na ating nilakaran
Ay tagumpay ng Kanyang biyaya.”*

Siya ang namumuno sa makalangit na koro. Kapag bumaling tayo sa aklat ng Apocalipsis, kung saan nasisilip natin ang Langit mismo, nakikita natin ang matatanda na nagkakatipon sa palibot ng trono, at umaawit sila ng isang bagong awit. Ito ay awit ng papuri “sa Kanya na nagbuhos ng Kanyang dugo upang tubusin tayo para sa Diyos.” Alam mo ba ang bagong awit na iyon? Walang sinumang makikisali sa bagong awit doon at aawit kasama ng makalangit na koro na hindi natuto ng mga

salita nito rito sa ibaba. Malibang masabi mo rito sa lupa, “Sa Kanya na umiibig sa atin, at naghugas sa atin mula sa ating mga kasalanan sa pamamagitan ng Kanyang sariling dugo” (Apocalipsis 1:5), hindi mo kailanman maaawit iyon doon. Natututunan natin ang awit dito sa ibaba; inaawit natin ito rito sa ating mahina at abang paraan, ngunit pagkatapos na “ang kawawang dilang ito na umuutal at nauutal ay manahimik sa libingan,” doon sa itaas ay aawit tayo na gaya ng hindi pa kailanman. Kapag nangyari na ang pagkabuhay na muli ng mga katawang ito at tayo ay nagkatipon sa palibot ng ating dakilang Punong Mang-aawit sa kaluwalhatian, ay! paano natin paaalingawngawin ang mga bulwagan ng Langit sa bagong awit na ito. Kaya ipinahihwatig ng ating mapalad na Panginoong Jesus kung ano ang magiging mapalad na bahagi ng mga nagtitiwala sa Kanya, “Mapalad ang taong ginagawang kanyang pagtitiwala ang Panginoon, at hindi lumilingon sa mga palalo, ni sa mga lumilihis sa kasinungalingan.” Pagkatapos, habang lumilingon Siya sa kalaliman ng dalamhating dinaanan Niya at nakikita kung gaano kahanga-hangang itinawid Siya ng Diyos na Kanyang Ama, napabulalas Siya, “Marami, O Panginoon Kong Diyos, ang Iyong kahanga-hangang mga gawa na Iyong ginawa, at ang Iyong mga pag-iisip para sa amin: hindi mabibilang nang sunud-sunod sa harap Mo: kung ipahahayag Ko at sasalitain ang mga iyon, higit pa sa mabibilang.”

Sa mga talata 6 hanggang 8 ay napakaliwanag na makikita mo Siya bilang ang Isang tumutupad sa lahat ng aninong ito ng mga handog. Pakinggan mo Siyang nagsasalita. “Hain at handog ay hindi Mo ninais; binuksan Mo ang Aking mga tainga: handog na susunugin at handog para sa kasalanan ay hindi Mo hiningi. Nang magkagayo’y sinabi Ko, Narito, Ako’y dumarating: sa balumbon ng aklat ay nakasulat ang tungkol sa Akin,

Nalulugod Akong gawin ang Iyong kalooban, O Aking Diyos: oo, ang Iyong kautusan ay nasa loob ng Aking puso.” Ano talaga ang sinasabi Niya rito? Walang tunay na kaluguran ang Diyos sa lahat ng hain at handog na iyon sa ilalim ng kautusan. Bakit? Sapagkat hindi kailanman maaalis ng mga iyon ang kasalanan. Mga larawan lamang ang mga iyon, mga anino. Halos ganito ang kaugnayan ng mga iyon sa gawain ng krus: gaya ng kaugnayan ng isang pangakong sulat ng pagbabayad (promissory note) sa mismong pagbabayad ng utang. Ang pagtanggap ng mismong salapi kapag dumating na ang takdang araw ng sulat ang nagbibigay ng kasiyahan. Kaya tuwing ang isang Israelita sa ilalim ng kautusan ay naghahandog, kung lumapit siya sa Diyos bilang taong nagsisisi at may pananampalataya, para siyang taong nagbibigay ng kanyang pangakong sulat sa Diyos na umaamin sa kanyang pagkakautang, at ang Panginoong Jesus ang tagapanagot sa bawat sulat at para bang sinabi Niya, “Balang araw ay babayaran Ko ang lahat ng ito.” Nang dumating Siya sa lupa at pumunta sa krus, binayaran Niya ang lahat.

*“Binayaran ni Jesus ang lahat kong utang,
Oh, kahanga-hangang pag-ibig!
Ang pinakamalalayong dulo ay Kanyang pinagtagpo,
Oh, kahanga-hangang pag-ibig.
Ang katarungan ay nasiyahan,
Ang Diyos ngayon ay naluwalhati,
Pintuan ng Langit ay binuksan nang maluwang,
Oh, kahanga-hangang pag-ibig.”*

Ang mga hain at handog noong una ay hindi nakalugod sa puso ng Diyos, ngunit sinabi ni Jesus, “Narito, Ako’y dumarating”—

bababa Ako sa sanlibutang iyon; magiging Tao Ako; magiging Lingkod Ako, at bilang lingkod ay gagawin Ko ang kalooban Niya na nagsugo sa Akin; pupunta Ako sa krus upang gawin ang Iyong kalooban, O Diyos, sapagkat “ang Iyong kautusan ay nasa loob ng Aking puso.” Ito ang handog na susunugin, ang mapalad na Tagapagligtas na pumupunta sa Kalbaryo upang gawin ang kalooban ng Diyos. Kahit wala ni isang kaluluwang naligtas bilang bunga ng gawain ng krus, kahit itinakwil at tinanggihan ito ng lahat, gayunma’y nagkamit ang Diyos ng higit na kaluwalhatian sa sakdal na pagsunod ng Kanyang Anak hanggang kamatayan kaysa sa nawala sa Kanya dahil sa lahat ng kasalanan ni Adan at sa lahat ng kasalanang pumasok sa sanlibutan mula noon, sapagkat ang bawat makasalanan ay isa lamang may-hangganang nilalang, ngunit Siya na dumating upang gawin ang kalooban ng Ama ay ang Walang Hanggan. Ang ating kasalanan ay may hangganan ngunit ang Kanyang pagsunod ay walang hanggan. Sa wakas ay may Isang nasumpungan na para sa Kanya ang kalooban ng Diyos ang pinakamahalagang bagay sa buong sansinukob. Kailangan nating pagbulay-bulayan ang panig na iyan. Madali tayong masyadong mapako sa gawain ng krus para sa atin. Ngunit ang Diyos ay naluwalhati sa gawaing iyon. Kaya sa ikalabimpitong kabanata ng Juan, bago pa ang krus, naririnig natin ang Panginoong Jesus na nagsasabi, “Niluwalhati Kita sa lupa: natapos Ko na ang gawaing ibinigay Mo sa Akin upang gawin” (talata 4).

At ngayon ay dinadala tayo ng Awit hanggang sa Pagkabuhay na Muli. “Ipinangaral Ko ang katuwiran sa malaking kapulungan: narito, hindi Ko pinigilan ang Aking mga labi, O Panginoon, Iyong nalalaman.” Ang katuwiran ng Diyos ay napanatili at naitaguyod sa gawain ng krus, at ngayon ang

mensahe ng katuwiran ay lumalabas sa isang naliligaw na sanlibutan, sapagkat iyan ang Ebanghelyo—ang mensahe ng Diyos sa mga taong naliligaw na nagsasabi sa kanila na ang katuwiran ng Diyos na dati ay laban sa kanila ay ngayon ay para na sa kanila. “Hindi Ko itinago ang Iyong katuwiran sa loob ng Aking puso; ipinahayag Ko ang Iyong katapatan at ang Iyong pagliligtas: hindi Ko inilihim ang Iyong kagandahang-loob at ang Iyong katotohanan sa malaking kapulungan.” Kaya, sa pakikipag-usap Niya sa Ama bilang Tao, makaaasa Siya sa Kanya na tutuparin ang lahat ng ito.

“Huwag Mong ipagkait sa Akin ang Iyong magiliw na mga awa, O Panginoon.” Iniisip natin Siyang muli bilang ang Taong patungo sa krus. “Ingatan Mo Akong lagi ng Iyong kagandahang-loob at ng Iyong katotohanan. Sapagkat dimabilang na kasamaan ang pumaligid sa Akin.” Ngayon ay pansinin ang sumunod na pananalita, “Ang Aking mga kasamaan ay humawak sa Akin, kaya hindi Ako makatingala; higit pa ang mga iyon kaysa sa mga buhok ng Aking ulo: kaya nanghihina ang Aking puso.” Ang mga salitang ito ay hindi maaaring gamitin ng Panginoong Jesu-Cristo para sa Kanyang sarili sapagkat wala Siyang kasamaan, ngunit pumasok Siya sa paghatol at inako ang ating mga kasamaan na para bang Kanya, at sa Kanyang hindi pagsasalita, Siya ay “dinala na gaya ng kordero sa katayan, at gaya ng tupa na pipi sa harap ng mga manggugupit sa kanya, gayon Niya hindi ibinuka ang Kanyang bibig” (Isaias 53:7). Ibinintang nila sa Kanya ang mga bagay na hindi Niya alam, ngunit wala Siyang sinabi, at itinuring nila ang Kanyang pananahimik na pag-amin ng kasalanan. Tumayo Siya roon na tahimik sa paghatol at pumunta sa krus upang pasanin ang ating pagkakasala, inako ang ating mga kasalanan, at namatay para sa mga iyon upang tayo ay mabuhay. Kaya

ipinagkakatiwala Niya ang lahat sa kamay ng Diyos. “Kalugdan Mo, O Panginoon, na iligtas Ako: O Panginoon, magmadali Kang tulungan Ako. Mapahiya nawa sila at malitong sama-sama, ang mga humahanap sa Aking kaluluwa upang ito’y puksain; maitaboy nawa sila paurong at mapahiya ang mga nagnanais ng masama sa Akin. Masira nawa sila bilang ganti sa kanilang kahihyan, ang mga nagsasabi sa Akin, Aha, aha.” Ibig sabihin, kung ayaw ng mga tao na magtiwala sa gawain ng krus, walang naghihintay sa kanila kundi paghatol. Kung itatakwil nila ang kamatayan ni Jesus, walang matitira kundi kalungkutan at pagkawasak. Sa kabilang banda, kung magtiwala ang mga tao sa Kanya, oh kung gayon, “Magalak nawa at matuwa sa Iyo ang lahat ng humahanap sa Iyo: sabihin nawa palagi ng mga umiibig sa Iyong pagliligtas, Dakilain ang Panginoon.” Sinasabi mo ba iyan? Masasabi mo ba mula sa iyong puso, “Dakilain ang Panginoon?” Sinabi ni Pablo, “Ayon sa aking marubdob na paghihintay at aking pag-asa, na sa anuman ay hindi ako mapapahiya, kundi sa buong katapangan, gaya ng dati, gayon din ngayon, si Cristo ay dadakilain sa aking katawan, maging sa pamamagitan ng buhay, o ng kamatayan” (Filipos 1:20).

Ngunit ngayon ay naririnig nating muli ang Mesiyas na nagsasalita na para bang mula sa krus bago Siya namatay, “Ngunit Ako’y dukha at nangangailangan; gayunma’y iniisip Ako ng Panginoon: Ikaw ang Aking saklolo at Aking tagapagligtas, huwag Kang magtagal, O Aking Diyos.” Paano mo malalaman na ang Awit ay tumutukoy sa Panginoong Jesu-Cristo? Paano mo malalaman na talagang inilalahad nito Siya bilang ang Dakilang Handog na Susunugin? Bumaling ka sa Hebreo 10 at tingnan ang paliwanag ng Diyos sa Awit na ito. Ang unang talata, “Sapagkat ang kautusan, na may anino ng mabubuting bagay

na darating, at hindi ang mismong larawan ng mga bagay, ay hindi kailanman makapagpapasakdal sa mga lumalapit sa pamamagitan ng mga haing iyon na kanilang inihahandog taun-taon nang walang patid. Sapagkat kung hindi, hindi ba titigil na ang paghahandog ng mga iyon? sapagkat ang mga sumasamba, kapag minsang nalinis, ay hindi na magkakaroon pa ng budhi sa mga kasalanan.” Ngunit walang sapat na halaga sa mga haing iyon upang linisin ang isang nagkasalang budhi. “Ngunit sa mga haing iyon ay may muling pag-alaala sa mga kasalanan taun-taon. Sapagkat hindi maaaring maalis ng dugo ng mga toro at ng mga kambing ang mga kasalanan.” Ngunit ngayon ay makinig ka, “Kaya’t nang Siya’y pumasok sa sanlibutan (at ngayon ay makikita mo ang ika-40 Awit), sinabi Niya, Hain at handog ay hindi Mo ibig, ngunit isang katawan ang inihanda Mo para sa Akin: Sa mga handog na susunugin at mga hain para sa kasalanan ay hindi Ka nalugod. Nang magkagayo’y sinabi Ko, Narito, Ako’y dumarating (sa balumbon ng aklat ay nakasulat ang tungkol sa Akin,) upang gawin ang Iyong kalooban, O Diyos. Nang sabihin Niya sa itaas, Hain at handog at mga handog na susunugin at handog para sa kasalanan ay hindi Mo ibig, ni nalugod Ka man sa mga iyon; na inihahandog ayon sa kautusan; Saka sinabi Niya, Narito, Ako’y dumarating upang gawin ang Iyong kalooban, O Diyos. Inaalis Niya ang una [ibig sabihin, ang mga hain ng Lumang Tipan; winawakasan Niya ang mga iyon], upang itatag ang ikalawa.” Ang Kanyang krus ay nananatili magpakailanman bilang saksi na ang Diyos ay naluwalhati at ang usapin ng kasalanan ay naayos na. “Sa kaloobang iyon tayo ay pinapaging-banal sa pamamagitan ng paghahandog ng katawan ni Jesu-Cristo nang minsan magpakailanman.”

Ang Pagmamalasakit sa Dukha (Awit 41)

Napansin na natin na ang aklat ng mga Awit ay hinati sa limang magkakahiwalay na aklat. Ngayon ay dumating na tayo sa huling awit ng unang kalipunang ito. Napansin natin na ang unang aklat ng mga Awit ay malapit na malapit na kaugnay ng unang aklat ng Pentateuco. Tungkol ito sa Diyos bilang Manlalalang at Tagapag-ingat ng lahat ng bagay at bilang Tagapagligtas ng Kanyang bayan, bilang Siyang kumuha sa atin sa Kanyang pag-ibig na pumili, at nang tayo'y gawin Niyang Kanya ay nangakong dadalhin tayo sa kabila ng lahat ng kalagayan hanggang sa wakas ay mamasdan natin ang Kanyang mukha sa katuwiran. At ang lahat ay nakasalalay sa gawa ng krus. Kung paanong sa aklat ng Genesis ay may sunud-sunod na larawan na nagpapakita ng gawa ng krus, gayon din sa unang bahaging ito ng mga Awit ay may sunud-sunod na awit na nagdidiin na ang bawat pagpapala para sa panahong ito at sa walang hanggan ay dumarating sa atin sa pamamagitan ng gawang ginawa ng ating Panginoong Jesu-Cristo nang Siya'y pumalit sa atin sa paghuhukom at ginawang kasalanan para sa atin sa punungkahoy. Napakalinaw nito sa Awit 22, kung saan narinig natin ang Kanyang sigaw ng matinding hrap, "Diyos Ko, Diyos Ko, bakit Mo Ako pinabayaan?" Nakita rin natin ito sa ikaapatnapung awit, kung saan minasdan natin ang Panginoong Jesus bilang handog na susunugin, na inihahandog ang Kanyang sarili nang walang dungis sa Diyos, namamatay upang luwalhatiin ang Diyos sa mismong lugar kung saan Siya'y lubhang nilapastangan ng kasalanan ng tao, at sa pagluluwalhati sa Diyos ay tinapos ang kaligtasan para sa atin. Narinig natin ang tinig ng Panginoon mismo na nagsasalita sa ikaapatnapung awit na iyon at napansin natin ang Kanyang

daing sa huling talata, "Ako'y dukha at nangangailangan; gayunma'y iniisip Ako ng Panginoon: Ikaw ang Aking saklolo at Aking tagapagligtas; huwag Kang magluwat, O Diyos Ko." Ang nagsalita ng mga salitang ito sa pamamagitan ng Espiritu ay tunay na Diyos na higit sa lahat, pinagpala magpakailanman, na naging Tao upang Siya'y mamatay para sa atin. Mababasa natin sa 2 Corinto 8:9, "Sapagka't nalalaman ninyo ang biyaya ng ating Panginoong Jesu-Cristo, na bagama't Siya'y mayaman, ay nagpakadukha alang-alang sa inyo, upang kayo sa pamamagitan ng Kanyang karukhaan ay maging mayaman."

Napansin natin sa buong aklat na ito na madalas, ang huling talata ng isang awit ay nagbibigay ng unang kaisipan ng awit na kasunod nito. Kaya agad tayong bumaling sa mga unang talata ng ikaapatnapu't isang awit at mababasa natin, "Mapalad ang nagmamalasakit sa dukha: ililigtas siya ng Panginoon sa panahon ng kabagabagan." Kapag naunawaan natin na ang dukha rito ay ang ating Panginoong Jesu-Cristo mismo, makikita natin ang tunay na lakas ng mga salitang ito. Hindi gaanong ang ibig sabihin ay Siya ang naghihikahos; dukha Siya sa diwang mahina at walang magawa, at iyan ang pinili ng ating Panginoong Jesus na maging Siya sa krus. "Siya'y ipinako sa krus dahil sa kahinaan" (2 Corinto 13:4), ayon sa nababasa natin. At ang talatang ito ay maaaring isalin nang ganito, "Mapalad ang nag-iisip sa pinahina," sa Kanya na bagama't may buong kapangyarihan at buong lakas ay pinili pa ring maipagkanulo sa mga kamay ng mga makasalanan, at tumangging gamitin ang Kanyang banal na kapangyarihan upang iligtas ang Kanyang sarili, kundi "dinala na parang kordero sa patayan, at gaya ng tupa na pipi sa harap ng mga manggugupit sa kanya, gayon hindi Niya ibinuka ang Kanyang bibig" (Isaias 53:7). Makikita natin kung paanong si David ay naging larawan Niya.

Ipinahihiwatig ng awit na maaaring isinulat ito ni David nang siya'y tumakas kay Absalom na kanyang anak, nang ang sarili niyang anak ay tumalikod sa kanya at ang malaking bahagi ng hukbo ng Israel ay sumunod kay Absalom. Iniwan ni David ang lunsod ng Sion at tumawid sa batis ng Kedron, umakyat sa Bundok ng mga Olibo na umiiyak, bumaba sa libis sa kabilang panig, at sa wakas ay tumakas patawid ng Jordan. Nang tumalikod sa kanya ang sarili niyang anak, tunay ngang siya ang dukha, ang pinahina. Naaalala ninyo ang kuwento ni Barzillai na nakabalita ng pangangailangan at kagipitan ni David at dumating na may dalang sari-saring bunga at pagkain, at maisip natin si David na tinatanggap ang mga bagay na ito nang may pusong nagpapasalamat at umuupo upang isulat ang awit na ito, "Mapalad ang nagmamalasakit sa dukha: ililigtas siya ng Panginoon sa panahon ng kabagabagan." At siyempre, ang prinsipyong ito ay umaabot hanggang sa atin. Gusto mo bang mapagpala? Kung gayon ay maging maalalahanin at mapagmalasakit ka sa ibang nangangailangan. Alam mo ba kung bakit may mga Cristiano na, kapag sila'y nagigipit at nagkakaproblema, ay dumadaing sa Diyos ngunit parang walang sagot na dumarating? Kadalasan ang dahilan ay ito: noong sila'y masagana at ang iba ay dumaing sa kanila sa kanilang pangangailangan at kagipitan, hindi sila nagbigay; hindi nila pinagmalasakitan ang dukha, hindi nila ito tinulungan, at para bang sinasabi ng Panginoon, Ngayon ay tikman mo ang sarili mong gamot. Wala kang malasakit sa iba noong panahon ng iyong kasaganaan; ang iniisip mo lang ay ang sarili mong ginhawa; alam mong nakapaligid sa iyo ang mga dukha at nangangailangan, at nagmakaawa sila nang walang saysay na tulungan mo sila. Kaya huwag kang magtaka ngayon kung tanggihan kita. Iyan mismo ang ipinahihiwatig ng

Espiritu ng Diyos sa unang Sulat ni Juan nang magsalita ito tungkol sa sagot sa panalangin. Kailanman ay hindi nangako ang Panginoon na sasagutin ang panalangin ng taong hindi lumalakad sa hayag na pag-ibig at malasakit sa ibang tao. Tingnan ang 1 Juan 3:16 hanggang 22, "Dito'y nakikilala natin ang pag-ibig ng Diyos [Dito'y nakikilala natin ang pag-ibig, R.V.], sapagka't ibinigay Niya ang Kanyang buhay dahil sa atin: at tayo naman ay dapat magbigay ng ating buhay dahil sa mga kapatid. Datapuwa't ang sinumang may mga pag-aari sa sanlibutang ito, at nakikitang nangangailangan ang kanyang kapatid, at pinagsasarhan niya ito ng kanyang puso, paanong mananahan sa kanya ang pag-ibig ng Diyos? Mumunti kong mga anak, huwag tayong umibig sa salita, ni sa dila man lamang; kundi sa gawa at sa katotohanan. At dito'y makikilala natin na tayo'y sa katotohanan, at papanatagin natin ang ating puso sa harap Niya...Kung hindi tayo hinahatulan ng ating puso, ay may pagtitiwala tayo sa Diyos." Kung sinasabi sa atin ng sarili nating budhi na wala tayong pakialam sa pangangailangan ng iba sa kanilang kagipitan, ang Diyos ay lalong dakila kaysa ating puso at nalalaman Niya ang lahat ng bagay. "Mga minamahal, kung hindi tayo hinahatulan ng ating puso"—kung alam nating lumakad tayo sa harap ng Diyos na may tunay na malasakit sa iba, na hindi tayo nabuhay para sa sarili, kung gayon sa panahon ng ating pagsubok—"ay may pagtitiwala tayo sa Diyos. At anumang ating hingin ay tinatanggap natin sa Kanya, sapagka't tinutupad natin ang Kanyang mga utos, at ginagawa natin ang mga bagay na kalugud-lugod sa Kanyang paningin." Ito ang paraan ng Bagong Tipan ng pagsasabing, "Mapalad ang nagmamalasakit sa dukha: ililigtas siya ng Panginoon sa panahon ng kabagabagan."

Tinawag ni J. Elder Cumming ang awit na ito na "Ang Daing ng Taong Maysakit," at habang binabasa ninyo ito ay mauunawaan ninyo na ang sumulat ay dumaraan sa panahon ng matinding hirap ng katawan. Kung hindi man siya talagang may sakit, nasa ilalim siya ng matinding bigat—ang kanyang isip at ang kanyang mga nerbiyos ay lubhang pagod at bugbog, ngunit sa gitna ng lahat ng iyon ay bumaling siya sa Diyos. Naranasan mo na bang maging sobrang pagod, maysakit at nerbiyoso na para bang hindi ka na makapanalangin? Iyan ang magandang panahon para gumamit ng aklat ng panalangin. Sumulat ang Diyos ng ilang napakagagandang panalangin para sa atin sa Kanyang sariling Salita, at ang ilan sa mga ito ay magagamit natin kapag tayo'y sobrang gulo ang isip at bagabag na hindi na natin alam kung ano ang sasabihin natin. Maraming beses, nang ako'y sobrang bagabag na hindi ko alam kung paano manalangin o kung ano ang gagawin, umupo ako at binasa ang mga Awit, at may matatagpuan akong bagay na eksaktong nagsasabi ng aking personal na pangangailangan, at sinabi ko, "Panginoon, ito ang Iyong sariling Salita, at ito ang sigaw ng aking puso." Balang araw, kapag ikaw ay maysakit, nerbiyoso at pagod, at hindi ka nauunawaan ng mga tao at lahat ay nagkakamali, umupo ka at kunin mo ang ikaapatnapu't isang awit na ito at tingnan mo kung hindi ito magiging napakagandang panalangin para sa iyo.

Sa unang tatlong talata ay mapapansin ninyo na ang mang-aawit ay talagang nagbubulay-bulay; nagsasalita siya tungkol sa Diyos at tungkol sa gagawin Niya para sa mga nagtitiwala sa Kanya, ngunit pagdating niya sa talata 4 hanggang sa katapusan ng talata 12, tuwiran na niyang kinakausap ang Panginoon. Pansinin natin ang kanyang pagbubulay-bulay. Talata 2, "Iingatan siya ng Panginoon, at bubuhayin siya; at

siya'y pagpapalain sa lupa: at hindi Mo siya ibibigay sa kalooban ng kanyang mga kaaway." Sino? Ang nagmamalasakit sa dukha —una sa lahat, ang nagmamalasakit sa dukhang Tao, ang ating pinagpalang Panginoong Jesu-Cristo, at naglagak ng kanyang tiwala sa Kanya. Ngunit pati na rin ang taong umaalala sa mga salita ng Panginoong Jesus, "Sapagka't laging nasa inyo ang mga dukha, at kailanma't ibigin ninyo ay magagawan ninyo sila ng mabuti" (Marcos 14:7). Wala akong alam na kagalakan sa lupa na tulad ng pagtulong sa mga tao sa kanilang kagipitan nang hindi nila alam kung sino ang gumawa nito, at pagkatapos ay makita kung gaano sila kasaya dahil sa tulong na natanggap nila. May kilala akong lalaki noon sa Sacramento, California, na napakayaman at laging gumagawa ng maliliit na kabutihan nang tahimik. Makakakita siya ng isang pamilyang Cristiano na talagang nagigipit, baka nangangailangan ng pagkain, at pupunta siya sa tindahan at oorder ng napakaraming magagandang paninda at ipapadala ito para iwan sa likod na beranda nang walang anumang paliwanag. Lalabas ang mga tao at makikita nilang punung-puno ang beranda ng lahat ng mga bagay na iyon, at pagkatapos ay pupunta sa pulong at sasabihing, "Naku, napakagandang bagay ang ginawa ng Panginoon para sa akin. Gipit na gipit ako at hindi ko alam kung saan ako babaling, at pagkatapos ay pinadalhan Niya ako ng napakaraming pagkain." At ang lalaking iyon ay sobrang saya na halos maibunyag na niya ang kanyang lihim at mapatawa nang malakas. Wala nang higit na nagbibigay ng kagalakan kung gagawin mo ito sa paraang mapagmahal, tulad ni Cristo, at hindi pakitang-tao. Pagkatapos, kapag dumating ang iyong araw ng kabagabagan, at darating iyon, huwag mong isiping hindi, makaaasa kang aasikasuhin ka ng Diyos.

"lingatan siya ng Panginoon, at bubuhayin siya; at siya'y pagpapalain sa lupa: at hindi Mo siya ibibigay sa kalooban ng kanyang mga kaaway. Aalalayan siya ng Panginoon sa higaan ng panghihina: aayusin Mo ang buo niyang higaan sa kanyang pagkakasakit." Hindi ba't napakagandang bagay iyan, kapag ikaw ay nakaratay at sobrang hina na hindi ka makabangon, kapag nakakulong ka sa iyong higaan dahil sa sakit, na maunawaan mong ang Panginoon mismo ang nag-aayos ng iyong unan at nagpapalit ng iyong kumot? Isipin mo, ang Panginoon ang nag-aayos ng iyong higaan para sa iyo. Siya'y "aayos ng buo niyang higaan sa kanyang pagkakasakit." Hindi ako gaanong nagkasakit sa buhay ko, ngunit ang ilan sa pinakamalalaking pagpapalang natanggap ko ay noong ako'y maysakit. Tandang-tanda ko ang una kong tunay na pagkakasakit. Nagkaroon ako ng tipus at anim na linggo akong maysakit. Mas marami akong nakita habang nakahiga ako roon nang patihaya at nakatingala kaysa sa nakita ko sa loob ng maraming taon habang naglalakad at nakatingin sa ibaba. Ginawa ng Panginoon na mas totoo at mas mahalaga ang mga bagay kaysa sa pagkakilala ko sa kanila sa lahat ng araw na ako'y palakad-lakad at malusog. At pagkatapos ay natuklasan ko na matapos kong maranasan ang kalagayang iyon ay nakatutulong na ako sa ibang tao. Ayaw kong dumalaw sa mga maysakit bago noon. Pupunta ako sa isang kawawang maysakit at susubukang kausapin siya, at lagi kong nararamdaman na iniisip niya, "Ano ang alam mo tungkol dito? Madali para sa iyo na sabihin sa akin na magtiwala sa Panginoon at magtiyaga, pero wala kang alam tungkol dito." Pagkatapos noon ay masasabi ko na, "Alam na alam ko ito at alam ko kung ano ang kayang gawin ng Panginoon para sa isang maysakit." Ilang taon bago noon ay may nakilala akong maliit na grupo ng mga

Cristiano sa Idaho. Isang grupo ng mga Cristianong Swiso ang kumuha ng malalawak na lupain para sakahin, naghawan ng gubat, nagtayo ng kanilang mga bahay at nagpalaki ng kanilang mga pamilya. Nagtayo sila ng kapilya sa gubat, at sa pagpunta nila sa pagtitipon ay umaawit sila sa wikang Pranses habang sila'y bumabagtas sa ilog o habang nagmamaneho sa gubat, at pinupuno nila ang lugar. Mahal nila ang Salita, ngunit hindi ako marunong mag-Pranses, at marami sa kanila ang hindi marunong mag-Ingles, kaya magsasalita ako sa Ingles at may isang magsasalin. Wala silang pulong-panalangin, at kinausap ko ang isa sa kanila tungkol dito at sinabi ko, "Nabalitaan ko na wala kayong pulong-panalangin."

"Naku," sabi niya, "nagtitipon kami para magpira-piraso ng tinapay bilang pag-alaala sa Panginoon, at para sa pag-aaral ng Bibliya, pero hindi na kailangang magtipon para manalangin."

"Bakit naman?" tanong ko.

"Ano pa ang ipapanalangin namin? Pinagpala na kami 'ng bawat pagpapalang espirituwal sa sangkalangitan kay Cristo' (Efeso 1:3), kaya hindi na namin kailangang ipanalangin ang iba pang pagpapalang espirituwal. Tungkol naman sa mga pagpapalang pang-araw-araw, mas alam ng Panginoon ang kailangan namin kaysa sa amin, kaya hindi na rin namin kailangang ipanalangin ang mga iyon. Hindi namin kailangang ipanalangin na lumaki ang aming mga bukid, dahil nasa amin na ang lahat ng bukid na kaya naming asikasuhin. Hindi namin kailangang ipanalangin na magkaanak, dahil siyam ang anak ko at labintatlo naman ang kay Kapatid na Ganito. Hindi namin kailangang ipanalangin ang alinman sa mga bagay na ito, kaya wala kaming pulong-panalangin."

Aba, nagkatipus ako sa ikalawang pagkakataon, at muli ay nakatingala ako sa langit nang anim na linggo, at nang gumaling na ako nang sapat para makauwi, nakatagpo ko ulit ang kapatid ding ito, at sinabi niya, "Tuwang-tuwa kaming makita ka. Nang mabalitaan naming may tipus ka na naman at napakalayo mo sa iyong tahanan, labis kaming nahabag sa iyo at nagkaroon kami ng mga pulong-panalangin, kung minsan dalawa o tatlong beses sa isang linggo, at ipinapanalangin namin na ibangon ka ulit ng Panginoon. Pagkatapos ay tuwang-tuwa kami nang mabalitaan naming pabalik ka na sa California, at wala na kaming pulong-panalangin mula noon."

Sinabi ko, "Salamat sa pananalangin ninyo para sa akin, pero alam mo, noong maysakit ako, napakasaya ng panahon ko kasama ang Panginoon. Mas kailangan ko ang panalangin kapag ako'y malakas at malusog kaysa kapag ako'y maysakit."

Pagdating natin sa talata 4 ay nagbabago ang mang-aawit, at sa halip na magsalita *tungkol sa Panginoon*, si David ay nagsasalita *sa Panginoon*. "Aking sinabi, Panginoon, maawa Ka sa akin: pagalingin Mo ang aking kaluluwa; sapagka't ako'y nagkasala laban sa Iyo." Walang bagay na lubhang sumusubok sa isang tao na gaya ng mga pagsubok na dinaanan ni David. Natitiyak ko na malalim ang mga iniisip ng puso ni David nang maghimagis si Absalom laban sa kanya, nang kinailangan niyang tumakas mula sa harapan nito; at sa palagay ko ay sinabi ni David sa kanyang sarili, "Naku, ginagawa sa akin ng anak ko ang ginawa ko sa Diyos." Hindi malilimutan ni David ang mga kakila-kilabot na pagkabigong pumasok sa kanyang buhay, at nagdurusa pa rin siya sa ilalim ng kamay ng Diyos dahil sa mga iyon. Maaaring maipahayag ang kasalanan, ngunit gayunman, may mga bunga sa buhay na ito na sumusunod.

"Huwag kayong padaya; ang Diyos ay hindi napabibiro: sapagka't anumang ihasik ng tao, ay siya rin naman niyang aanihin" (Galacia 6:7), at nang gawin ni David ang kakila-kilabot na kasalanang iyon na nagbigay ng napakalaking mantsa sa kanyang talaan, naaalala ninyo kung paano siya mismo ang humatol laban sa kanyang sarili. Dumating si Natan at ikinuwento ang tungkol sa babaing kordero. Mahal ni David ang mga tupa, at higit sa minsan ay isinapanganib niya ang kanyang buhay upang iligtas ang isang kordero, kaya nang ikuwento ni Natan ang tungkol sa mayamang lalaking kumuha ng babaing kordero at pinatay ito upang ipaghanda ng hapunan ang kanyang mga panauhin, nag-init ang kanyang loob at sinabi, "Ang lalaking gumawa ng bagay na ito...ay magsasauli ng kordero na makaapat" (2 Samuel 12:5, 6). At dito ay binigkas ni David ang sarili niyang hatol. Inilapit ni Natan sa kanya ang salita at sinabi, "Ikaw ang lalaking iyon." At sinabi ni David, "Ako'y nagkasala laban sa Panginoon." Inalis ng Panginoon ang kanyang kasalanan, ngunit may mga bunga pa rin sa buhay na ito. Sinabi ni David, "Ang lalaking gumawa ng bagay na ito...ay magsasauli ng kordero na makaapat."

Nagkasakit ang maliit na batang ipinanganak ni Bathsheba, at pumasok si David at nagpatirapa sa harap ng Diyos at nakiusap sa Panginoon na iligtas ang buhay ng batang iyon. Di nagtagal ay napansin niyang nagbubulungan ang kanyang mga lingkod, at nagtanong siya, "Patay na ba ang bata?" Sumagot sila, "Opo." Lumabas si David at naligo, umupo, at kumain. "Aba," sabi nila, "napakakakaiba nito! Noong buhay pa ang bata ay nag-ayuno ka at ayaw mong kumain, at ngayong patay na ang bata ay nagpapahid ka ng langis at kumakain." Sinabi ni David, "Samantalang buhay pa ang bata, ako'y nag-ayuno at umiyak: sapagka't aking sinabi, Sino ang nakaaalam kung ako'y

kaaawaan ng Diyos, upang mabuhay ang bata? Nguni't ngayo'y patay na siya...Ako'y paroroon sa kanya, nguni't siya'y hindi babalik sa akin" (2 Samuel 12:22, 23). Iyan ang unang kordero ni David na kinuha.

Pagkatapos ay naaalala ninyo kung paanong si Amnon ay gumawa ng kaparehong uri ng kasalanang ginawa ng kanyang ama. Kakila-kilabot na bagay ito, "Dinadalaw ang kasamaan ng mga ama sa mga anak hanggang sa ikatlo at ikaapat na salinlahi" (Exodo 20:5). Pumapasok ang ama sa kasalanan, at bago mo pa mamalayan ay pumapasok din ang anak sa ganoon ding bagay. At labis na nagalit si Absalom dahil sa kasamaang ginawa sa kanyang kapatid na babae kaya pinatay niya si Amnon. Iyan ang ikalawang kordero ni David.

At pagkatapos ay tumalikod si Absalom sa kanyang ama, at ang awit na ito ay isinulat, marahil, habang tumatakas si David mula sa harapan niya. Kung kaya lang ni David, ililigtas sana niya si Absalom. Nang lumabas si Joab laban sa Israel ay sinabi ni David, "Pakitunguhan ninyong may kahinahunan alang-alang sa akin ang binata, si Absalom" (2 Samuel 18:5). Ngunit nang matagpuan siya ni Joab na sabit sa mga sanga ng punungkahoy, itinarak niya ang tatlong sibat sa kanyang puso, at nawala na ang ikatlong kordero ni David.

At ngayon ay matanda na si David, at si Solomon ay nakaupo na sa trono, at parang tatlong ulit lamang ang kailangang isauli ni David. Ngunit hindi, ang huling dalamhating dinanas niya ay si Adonias, isa pang anak, na naghimagsik laban kay Solomon at ipinapatay, kaya nakapagsauli si David nang makaapat. Kailangan nating maunawaan na seryosong bagay ang makitungo sa buhay na Diyos. Napakapabaya natin tungkol sa kasalanan; nagiging walang pakialam tayo at inaakala nating

makapagkakasala tayo nang walang parusa, ngunit sinasabi ng Aklat ng Diyos, "Tiyak na matutuklasan kayo ng inyong kasalanan." Hinarap ni David ang kanyang kasalanan at sinabi, "Ako'y nagkasala laban sa Iyo." Hindi niya sinabing, "Bakit Mo ako pinagdurusa nang ganito?" Hindi, sinasabi niya, may mabuting dahilan ito sapagka't ako'y nagkasala. "Kung siya'y nakagawa ng mga kasalanan, ay ipatatawad sa kanya" (Santiago 5:15). Pagkatapos ay nagsalita si David tungkol sa mga kaaway, at dito ay makikita natin kung paanong siya ay nagiging larawan ng Panginoong Jesu-Cristo.

"Ang aking mga kaaway ay nagsasalita ng masama laban sa akin, Kailan siya mamamatay, at ang kanyang pangalan ay mapapawi?" Ganyan sila nagsalita tungkol sa Panginoong Jesus. "At kung siya'y pumarito upang ako'y tingnan, siya'y nagsasalita ng walang kabuluhan." Hindi ba't tulad iyan ni Judas na lumapit sa Panginoong Jesus at nagsabing, "Magandang araw, Guro," at hinalikan Siya, na nagkukunwaring kaibigan Niya? "Ang kanyang puso ay nagtitipon ng kasamaan sa sarili; pagka siya'y lumalabas, ay ipinamamalita niya. Lahat ng napopoot sa akin ay nagbubulungan laban sa akin: laban sa akin ay kumakatha sila ng aking ikasasama." At pagkatapos ay sabik silang may maiparatang sa kanya. "Isang masamang sakit, sabi nila, ay kumapit na mahigpit sa kanya: at ngayong siya'y nakahiga ay hindi na siya babangon pa." Sa ibang salita, ngayon ay hawak na natin siya sa gusto natin. Iyan ang sinabi nila nang ipako nila sa krus ang Panginoon ng kaluwalhatian, ngunit Siya'y ibinangon ng Diyos mula sa mga patay.

At pagkatapos sa ikasiyam na talata ay tinutukoy si Ahithophel na Gilonita, na naging kaibigan ni David. Alam ba ninyo kung bakit siya tumalikod sa kanya? Hanapin ninyo ang mga

pangalang iyon sa mga unang kabanata ng Cronica at may matutuklasan kayong kahanga-hangang bagay. Si Ahithophel ay lolo ni Bathsheba. Iyan ang dahilan kung bakit siya tumalikod kay David. Ginawan ni David ng masama ang kanyang apo, kaya ipinagkanulo niya si David. Si Jesus ay walang ginawang masama kaninuman, ngunit tumalikod sa Kanya si Judas, at ginamit ng Panginoon ang mga salitang ito tungkol kay Judas, "Oo, ang Aking sariling matalik na kaibigan, na Aking pinagtiwalaan, na kumain ng Aking tinapay, ay nagtaas ng kanyang sakong laban sa Akin." Naiintindihan ba ninyo ang kahulugan ng pananalitang iyon? Madalas na ninyo itong nabasa. Kung isasalin ito sa makabagong pananalita, ganito ito, "Ang Aking sariling matalik na kaibigan, na Aking pinagtiwalaan, na kumain ng Aking tinapay, ay sinipa Ako." Alam ninyo kung ano ang pakiramdam ng mabigo sa isang inakala mong kaibigan, na tumalikod siya sa iyo at pagkatapos ay sipain ka pa. Kung kailangan mong magdusa nang ganyan, lumapit ka at ipakipag-usap mo ito kay Jesus, sapagka't dinaanan Niya ang lahat ng iyan at

*"Sa bawat pangil na pumupunit sa puso
May bahagi ang Taong Puspos ng Hapis."*

Sa sumunod na tatlong talata ay ipinahahayag ni David ang kanyang buong pagtitiwala sa Diyos sa kabila ng lahat ng magagawa ng mga kaaway. "Nguni't Ikaw, O Panginoon, maawa Ka sa akin, at ibangon Mo ako, upang aking magantihan sila. Dito'y nalalaman ko na Ikaw ay nalulugod sa akin, sapagka't ang aking kaaway ay hindi nagtatagumpay laban sa akin." Inilalagay niya ang Diyos sa pagitan niya at ng kaaway. "At tungkol sa akin, inaalalayan Mo ako sa aking katapatan, at

inilalagay Mo ako sa harap ng Iyong mukha magpakailanman." Walang makapagsasabi niyan na tulad ni Jesus. Ang bawat isa ay kailangang may kaunting pag-aalinlangan kapag gumagamit ng ganyang pananalita, ngunit ang Panginoong Jesus ay makapagsasabi nito nang walang anumang pag-aalinlangan. "Tungkol sa Akin, inaalalayan Mo Ako sa Aking katapatan, at inilalagay Mo Ako sa harap ng Iyong mukha magpakailanman."

Ang huling talata ay hindi lamang nagtatapos sa awit kundi nagtatapos din sa unang aklat na ito; at gaya ng napansin natin noong unang pagkakataon na sinuri natin ang aklat ng mga Awit, ang bawat isa sa mga aklat ay nagtatapos sa isang papuri na kahawig nito, "Purihin ang Panginoong Diyos ng Israel mula sa walang pasimula, at hanggang sa walang hanggan. Siya nawa, at Siya nawa."

Sa Diyos ang lahat ng kaluwalhatian.